

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

57 4/6

7

CJ50 FIN

300056529U

FINNBOGA
SAGA
HINS RAMMA

HERAUSGEGEBEN

VON

HUGO GERING

HALLE A/S

VERLAG DER BUCHHANDLUNG DES WAISENHAUSES

1879

HERRN
PROFESSOR DR THEODOR MÖBIUS

ZUM DANKE
FÜR VIELFACHE ANREGUNG
BELEHRUNG UND UNTERSTÜTZUNG

GEWIDMET

VORREDE

Die vorliegende ausgabe der FINNBOGA SAGA bietet einen buchstabengetreuen, jedoch kritisch berichtigten abdruck des textes nach dem bekannten codex membr. 132 fol. der arnamagnäischen handschriftensammlung auf der universitätsbibliothek zu Kopenhagen. Ich bezeichne diese handschrift im folgenden mit *A*.

A ist im anfang des vierzehnten jahrhunderts, vielleicht sogar noch in den letzten jahren des dreizehnten,¹ geschrieben worden, und zwar fast ganz von einer hand. Der codex enthielt ursprünglich mindestens 26 lagen; letztere bestanden sämtlich aus je 8 blättern = 16 seiten = 32 columnen, von denen fast ausnahmslos jede 41 zeilen zählt (sehr selten 40 oder 42); doch hat er im laufe der zeit mehrfache einbussen erlitten. Der ganzs erste quaternio, welcher den anfang der NJÁLA enthielt, ist verloren und durch ein stück aus einer pergamenthandschrift des siebzehnten jahrhunderts ersetzt. Dies stück besteht aus zwei lagen: die erstere enthält 4 vollständige folioblätter (8 seiten, 16 columnen); die zweite besteht aus 5 blättern, von welchen jedoch nur drei (5. 8. 9) vollständiges folioformat besitzen; 6 und 7 sind zwar ebenso hoch wie die übrigen, aber viel schmaler, und enthalten nur eine spalte auf jeder seite. Das erste erhaltene blatt der alten membrane war also ursprünglich das erste blatt der zweiten lage. Diese ist vollständig. Die blätter sind auf der vorderen seite von junger hand numeriert, sie tragen die zahlen 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20 (20 folgt auf 17, obwol im texte keine lücke vorhanden ist). Ausserdem sind auch die columnen numeriert mit den fortlaufenden zahlen 1—32. Die alte

1) Dass die handschrift noch dem 13. jahrhundert angehören kan, ist die meinung Guðbrand Vigfússons. Es wird nämlich in *A* im 113. cap. der *Njála* (Njála edd. K. Gíslason et E. Jónsson, s. 583, note 36—37) des Þorvarðr Þórarinsson († 1297) erwöhnung getan: das lässt darauf schliessen, dass die hs. zu einer zeit geschrieben wurde, wo Þ. Þ. entweder noch lebte oder sein andanken noch in frischer erinnerung stand. (Von den übrigen hss. der *Njála* nent nur noch cod. AM. 466. 4 den Þorvarðr.) Der neue handschriftenkatalog der universitätsbibliothek zu Kopenhagen wil dagegen den codex bis in die mitte des 14. jahrhunderts hinabrücken.

hand begint mit den worten: valgarðs hins grá (Njála edd. K. Gíslason et E. Jónsson cap. 25⁸⁾). Col. 31 und 32 sind vollkommen unleserlich; über den verwischten (ausradierten⁹⁾) text ist von später hand geschrieben: „Magnús Bjarnarson með eigin hendi. Anno 1628 á krossmessu sjálfa um varit hvor eð var sá 3. Maíj mánaðar í stóru baðstofunni á Möðruvöllum.“ Diese zeilen beweisen, dass sich die handschrift noch im siebzehnten jahrhundert im isländischen nordviertel befunden hat. Um den text zu ergänzen, ist widerum ein pergamentblatt aus der handschrift des siebzehnten jahrhunderts eingefügt, welches übrigens mehr enthält, als auf der unleserlichen seite der alten membrane gestanden hat.¹

Die folgenden lagen haben nur blattnumerierung (21 ff). fol. 21—28 ist eine vollständige lage von 8 blättern. Die folgende lage (fol. 29—37) enthält ebenfalls 8 blätter, doch fehlt von fol. 29 die ganze rechte hälfte (fol. 29 a, 2 und 29 b, 1). Die lacune wird ergänzt durch einige zeilen von später hand auf fol. 29 selbst, sowie durch ein eingelegtes pergamentblatt der handschrift des siebzehnten jahrhunderts. Dies blatt ist mit numeriert und trägt die zahl 30.² Auf dem unteren rande steht von Jón Sigurðssons hand: þessu bladi er ofaukið að nokkru.

Es folgen dann 3 vollständige lagen (fol. 38—61). Auf fol. 61 a, 2 schliesst die Njála mit zeile 8: ok lyk ek þar brennu nialf fogu. Von da ab ist die seite leer.³ fol. 61 b enthält eine rohe, die ganze seite füllende zeichnung, ebenso die erste seite des ersten blattes der folgenden lage.

Diese, sowie die nächstfolgende (fol. 62—77) sind vollständig erhalten. Mit fol. 62 b, 1 begint die EGILSSAGA SKALLAGRÍMSSONAR mit den worten: Ulfr het maðr fon bialfa usw.

Die nächste lage (fol. 78—83) besteht nur aus 6 blättern; das äusserste doppelblatt ist verloren, es ist also eine lücke zwischen fol. 77 und 78 und zwischen fol. 83 und 84.⁴

1) Es sind also, wie der neue handschriftenkatalog bemerkt, diese blätter nicht erst geschrieben worden, um die lücken der alten membrane zu ergänzen, sondern sie sind reste eines vollständigen codex, welcher geopfert wurde, um die alte, defecte hs. zu completieren. — col. 30 schliesst mit den worten: nu mun ek la — (Njála edd. K. Gíslason et E. Jónsson 50¹²⁾) und fol. 21 begint mit den worten: kost. en gort hefi ek (a. a. o. 51⁸¹⁾).

2) Die paginierung der hs. ist also erst vorgenommen, als dieselbe sich bereits in dem gegenwärtigen zustande befand.

3) A ist gebührend verwertet in der alten arnamagn. ausgabe der Njála (Haenias 1809. 4), sowie in der neuen ausgabe von Konráðr Gíslason u. Eiríkr Jónsson (a. u. d. t. Íslendinga sögur III) Kbhvn 1875. 8.

4) Die letzten worte auf fol. 77 sind: þa tok at liða at ælvi (ed. AM. Havn. 1809. 4. s. 213) und die ersten auf fol. 78: a ok matti eigi fram komaz (a. a. o. s. 231). Auf fol. 77 b steht von der hand Jón Sigurðssons:

Die folgenden zwei lagen (fol. 84 — 99) sind intact. Auf fol. 99 a, 2 schliesst die Egilssaga mit dem worte orroftur. fol. 99 b enthält von etwas jüngerer hand die Arinbjarnardrápa, doch ist die seite zum grösten theile unleserlich.¹

Die Egilssaga ist nicht durchweg von einer hand geschrieben; vielmehr hat der erste schreiber, während er einzelne visur selbst eintrug, für andere einen platz leer gelassen. Diese lücken sind zum theil durch einen zweiten schreiber (den die bläuliche farbe der benutzten dinte leicht kentlich macht) ausgefüllt; einige mal sind die lücken unausgefüllt geblieben.

Es folgen dann noch 13 lagen (fol. 100 — 201), welche sämtlich vollständig erhalten sind bis auf die letzte, die einen verlust von 2 blättern erfahren hat. Der inhalt ist folgender:

FINNBAGA SAGA HINS RAMMA, fol. 100 a, 1, zeile 1 — fol. 114 a, 1, zeile 41. Unmittelbar hinter den letzten worten (ok lyk ek þar finnbaga fo[gu]) steht in roter schrift: saga ofeigs banda kall, als überschrift der in der nächsten columnne beginnenden

BANDAMANNA SAGA, fol. 114 a, 2, zeile 1 — fol. 120 b, 2, zeile 21. Die anfangsworte lauten: Ofeigr het maðr er bío vestr usw., die schlussworte: ok lykr þar þessi fogu.²

KORMAKS SAGA, fol. 120 b, 2, zeile 22 — fol. 129 a, 2, zeile 7. Die anfangsworte lauten: HARAlldr konungr hinn harfagri reð firir noregi þa er saga fia gerdiz usw., die schlussworte: ok lykr þar fogu þessi.³

VÍGAGLUMS SAGA, fol. 129 a, 2, zeile 8 — fol. 141 b, 1, zeile 32. Die anfangsworte lauten: INGialdr het maðr son helga hinf magra usw., die schlussworte: ok lykr her fogu Glumf.⁴

DROPLAUGARSONA SAGA, fol. 141 b, 1, zeile 33 — fol. 147 b, 2, zeile 4. Sie trägt die rote überschrift: af katli þrym capitulum und begint mit den worten: ketill het maðr er kall-

hær vantar í 1 blað, und auf fol. 83 b: hær vantar 1 blað. Die letzten worte auf fol. 83 sind: fygna filki. XII. (a. a. o. s. 341) und die ersten auf fol. 84: -pu í fikutuna (a. a. o. s. 360).

1) Vgl. darüber Guðbrandr Vigfússon in: Ný félagsrit XXI (Kpm. 1861) s. 126 — 127.

2) Herausgegeben ist die Band. s. nach einer von A abstammenden papierhandschrift durch Björn Maríksson in: Nockrer marg-frooder sögu-þættir Íslendinga, Hóllum 1756. 4. s. 1 — 55; und nach A von H. Friðriksson, Kbhvn 1850. 8 (nord. oldskrifter X.)

3) Herausgegeben ist die Korm. s. nach A durch die arnamagnúsische commission mit lateinischer übersetzung Havniae 1832. 8.

4) Herausgegeben ist die Víga-Glúmas. nach A mit lateinischer übersetzung von G. Petersen, Havniae 1786. 4. und in den Íslend. sögur II. (Kbhvn 1830. 8) s. 321 — 98.

adr var prymr usw., die schlussworte lauten: iflandz fell helgi droplaugar fon.¹

OLKOFRA ÞA'TTR, fol. 147 b, 2, zeile 5 — fol. 149 b, 1, zeile 31. Er trägt die rote überschrift: aulkofra saga und begint mit den worten: ÞORhallr het maðr hann bio i blafkogum usw., die schlussworte lauten: ok lykr þar fogu olkofra².

HALLFREDAR SAGA VANDRÆÐASKA'LDS, fol. 149 b, 1, zeile 32 — fol. 156 a, 2, zeile 10. Die anfangsworte lauten: Þorvalldr het maðr ok var kalladr fkiandi usw., die schlussworte: lykr þar at segia fra hallfredi.³

LAXDÆLA SAGA, fol. 156 a, 2, zeile 11 — fol. 198 a, 2, zeile 8. Die anfangsworte lauten: Ketill flatnefr het maðr fon biarnar usw., die schlussworte: ok hofum ver eigi heyrð þessa sogu lengri.⁴

FÓSTBRÆÐRA SAGA, fol. 198 a, 2, zeile 9 — fol. 201 b, 2 am ende. Sie trägt die rote überschrift: saga þormóðf ok þorgeirf und begint mit den worten: A dogum hinf helga olaff konungf voru marger hofdingiar vnder hanf konungdæmi usw. Die beiden mittelsten blätter der letzten lage fehlen, fol. 198 schliesst mit den worten: stormr standi af þormóði (Gíslason s. 6) und fol. 199 begint: klæðum þui at þeir (a. a. o. s. 15). Auch der schluss der saga fehlt; die letzten worte des codex sind: færðir goðar lagði ok (a. a. o. s. 30).⁵

Die handschrift ist sehr sorgfältig liniert gewesen; auch die columnen waren rechts und links durch senkrechte linien begrenzt; es lässt sich jedoch die liniierung nur noch auf wenigen seiten (z. b. 140 b, 142 a) deutlich erkennen. Die schöne und gleichmässige schrift ist mit ausnahme weniger stellen, die durch das alter verblischen oder gebräunt sind, mit bequelmlichkeit lesbar. Die verschiedenen sagas beginnen mit grossen, bunt ausgemalten initialen; kleinere bunte anfangsbuchstaben stehen auch an den capitelanfängen.

1) Herausgegeben ist die Dropl. s. nach A mit grammatischer analyse des ersten capitels und einem glossar von K. Gíslason, Kbhvn 1847. 8 (nord. oldskrifter II). Die visur sind in literalem abdruck widergegeben s. 37 und 38. — Die soeben erschienene ausgabe von Þorleifr Jónsson (Reykjavík 1878. 8) legt ebenfalls A zu grunde.

2) Ein literaler abdruck des O. þ. nach A. wird von mir vorbereitet.

3) Herausgegeben ist die Hallfr. s. nach A von Guðbr. Vigfússon und Th. Möbius in: Fornsógur, Lpz. 1860. 8., s. 83 — 115, sowie von K. Gíslason in: 44 próver af oldnord. sprog og liter. (Kbhvn 1860. 8.) s. 6 — 41.

4) Herausgegeben ist die Laxdæla nach A mit lat. übersetzung durch die arnamagnæische commission, Hafniae 1826. 4. und von Jón Þorkelsson, Akureyri 1867. 8.

5) Herausgegeben ist die Fóstbr. s. nach A in K. Gíslasons Fóstbr. saga, Kbhvn. 1852. 8. (nord. oldskrifter XV) s. 3 — 63.

Diese tragen auch fast immer rote überschriften, welche von anderer hand in die von dem schreiber des codex leer gelassenen plätze eingetragen sind, und zwar in derselben weise, wie die überschriften in dem (ziemlich gleichaltrigen) codex regius der lieder-*edda* (*Sophus Bugge*, *norroen fornkvæði*, s. II), s. b. fol. 102b, 1, zeile 34—38 (in vorliegender ausgabe s. 20^{8—11}):

at fama capitulum¹ ē vel halldinn
 þu fóm kō skip af hafi. þⁱ skipi styrði
 fa m e' bardr h'. vikvefkr at kyni.

Ungewöhnliche abbreviaturen kommen nicht vor. Als einziges interpunctuationszeichen dient der punkt.

Die lagen der handschrift liegen lose in zwei alten holzdeckeln, die durch einen lederrücken verbunden sind. Jeder deckel hat zwei löcher, die wol ehemals zum anbringen eines verschlusses (durch schnüre oder schlösser) gedient haben.

Nach den angaben von *Arni Magnússon*, in dessen besitz die handschrift nach dem tode von *Thomas Bartholin* (1690) übergieng, erhielt der leztgenante gelehrte dieselbe als geschenk von dem systumaðr *Björn Magnússon* zu *Munkaþverð*² im isländischen nordviertel, dem sohne des oben erwähnten *Magnús Bjarnarson lögmaðr*.³ Die annahme, dass der codex von dem hofe *Kálfalekr* (im isländischen westlande) herstamme (weshalb man ihm den namen *Kálfalækjarbók* beilegte) ist irrtümlich, vgl. *Fornsógur*, s. IX, anm. 2.

A gehört der periode an, welche *Guðbr. Vigfússon* (vorr. zur *Eyrbyggjasaga* s. XXXV) mit recht das goldene zeitalter der isländischen orthographie genant hat. Auf den handschriften dieser zeit (von welchen gerade A eine der vorzüglichsten ist) beruht daher auch die in den neueren grammatischen und wörterbüchern durchgeführte normalisierte schreibung. A hat zwar ebensowenig wie irgend eine andere isländische handschrift eine durchaus consequente orthographie, indessen sind der schwankungen doch verhältnismässig wenige; die meisten finden sich, wie dies ja natürlich ist, innerhalb des vocalismus.

Vocale.⁴

Der i-umlaut des á wird in verschiedener weise bezeichnet, am häufigsten durch æ, ziemlich oft auch durch e, selten durch ø

1) capitulum mit roter schrift.

2) Þorleifr Jónsson, der lezte herausgeber der *Droplaugarsona saga*, nent die handschrift daher *Munkaþverðr-bók*.

3) Die genealogie der familie s. bei Jón Sigurðsson in: *Safn til sögu Íslands* II (Kpmh. 1860) s. 134 fg. und bei Þorl. Jónsson *Dropl.* s. s. III.

4) Die nachstehenden bemerkungen beziehen sich nur auf den text der *Finnboga saga*.

(kuéntr 3⁴; beði 4²² 49²²; frændum 13³; setrs 24¹, nerr 25¹⁵). * Dieselben drei zeichen dienen auch wechselweise zur bezeichnung des i-umlautes von ó; auch hier ist æ das häufigste, e das seltenste (letzteres steht nur in be 3³, be 76² 27, berr 22¹⁶, béjar 24¹, Græn mó 22¹⁶ 23¹⁹ 42¹⁶, brędr 48¹⁹, kęnliga 88¹⁷. — Unumgelautetes a hat sich erhalten in missari 4⁷ 13¹⁵ 14¹⁸ 17²².

Der u-umlaut des a wird entweder durch einfaches o oder durch au¹ bezeichnet.

Das durch v + j umgelautete a wird ebenso wie ursprüngliches e, das durch einfluss benachbarter u-farbiger laute getrübt ist, durch verschiedene zeichen ausgedrückt, am häufigsten durch einfaches e: reru 8¹⁴ u. ö., kemr 19¹⁸ u. ö., exi 22⁸ u. ö., efsta 85¹⁴; doch auch durch au: slaungdi 29¹⁶, praungdi 53¹, praungir 70¹¹, aungver 71², auxn 53¹⁷, aur-uggr 73²⁶, aurorder 46²⁰, hauggr 74¹⁸ u. ö., haullzti 38¹¹; und einmal durch o in ongu (26³). Genauere erwägung verdienen die formen des verbums gęra und die damit zusammenhängenden bildungen. Belegt sind die folgenden formen:

	inf.	gera 5 ¹¹ u. ö.	
praes. ind.	1. sg.	geri 40 ¹⁵ 91 ¹⁸	
	2. sg.	gerir 4 ¹⁷ u. ö.	
	3. sg.	gerir 30 ⁶ u. ö.	
	3. pl.	geraz 46 ²⁰	
praet. ind.	opt. 1. sg.	gera 39 ²⁵	
	1. sg.	gerđa 25 ¹⁸	
	2. sg.	gerđir 12 ¹⁷	
	3. sg.	gerđi 7 ¹¹ u. ö.	giordiz 21 ¹ 76 ²³
		gerđiz 14 ²¹	
	3. pl.	gerđu 14 ¹¹ u. ö.	
		gerđuž 26 ⁸	
	opt. 3. sg.		giordi 4 ¹³
	imperat. 2. sg.	ger 31 ¹⁶	gior 11 ¹⁹
	2. pl.	gerit 32 ¹⁴	
	adj. (part.)	gert 25 ²³ u. ö.	giorr 75 ¹⁹ gort 35 ¹² u. ö.
adv.			giorst 38 ⁶ 46 ²³ gortt 77 ²²
		gerla 79 ²⁰	giorla 77 ¹² 80 ⁸
			giorst 15 ¹²

Es ist sofort einleuchtend, dass durch e einerseits, durch io resp. o andererseits, verschiedene laute haben widergegeben werden

1) Für au steht in der handschrift gewöhnlich das verschlungene zeichen æ.

sollen (der laut *o* wird in der handschrift sonst niemals durch *io* bezeichnet) und es unterliegt wol keinem zweifel, dass hier dieselbe differenzierung vorliegt, die sich in den neunordischen sprachen bis auf den heutigen tag erhalten hat (dän. *gjøre, gjorde, gjort*; schwed. *göra, gjorde, gjort*; norweg. *gjera, gjöra, gjorde, gjort*.) Im praes. und inf. liegt doppelter umlaut vor (durch *v + j*); in den übrigen formen einfacher *v*-umlaut. Das *i* (d. i. *j*) vor dem *o* ist aus den praesensformen eingedrungen, welche natürlich *gjera, gjerir* gesprochen worden sind; einfaches *g* hat sich nur im adj. behauptet, das sich der wirkung der analogie am längsten entzog. Im imperativ hätte man allerdings nur *ger* (nicht auch *gior*) erwarten sollen, indessen wird man auf diese vereinzelte form ebensovienig gewicht zu legen brauchen, wie auf die formen *gerdi, gert, gerla*, welche das resultat weiterer formübertragung sind. Bedenklicher ist der umstand, dass einige der ältesten isländischen handschriften die differenzierung nicht kennen; so hat der *Elucidarius*¹ (sæc. XIII in.) neben *gera, gora* durchweg *gerpe, gorppe*² (im adj. steht dagegen mit einer einzigen ausnahme³ [*görv* 18¹¹] durchaus *o*); die homilienbruchstücke in cod. AM. 237 fol.⁴ (sæc. XII. ex.) schreiben unterschiedslos *geora, georer, georpe, georningom* (aber *gort*) usw. Indessen scheint doch auch der Stockholmer homiliencodex⁵ (sæc. XII. ex.) einen unterschied zu machen: im praes. und inf. überwiegen die formen mit *e* (*gera, gerasc, gere* — doch auch *georer* —), im praet. die mit *eo*, durch welches zeichen allerdings sonst die laute *œ* und *ø* widergegeben werden (*georpe, georpesc* — doch auch *gerpe, gerpesc* —), das adj. wird nur *gor, gqr, geor* geschrieben. Ich möchte daher annehmen, dass nur ungenaue schreibung die schuld trägt, wenn wir in den alten handschriften die praesensformen von den praeteritalen nicht

1) Det arnamagnæanske haandskrift nr. 674 A, 4to, indeholdende det ældste brudstykke af *Elucidarius* paa Islandsk, udgivet i fotolitografisk aftryk af kommissionen for det arnamagn. legat. Kbhvn 1869. 8.

2) Diese formen sind gewöhnlich mit abbreviatur geschrieben, dass aber *g'pe* = *gerpe*, *g'orpe* ist, nicht = *gorpe* [das zeichen ' vertritt zuweilen auch die silbe *or*, z. b. *v'o* = *voro* 11¹²] beweisen die ausgeschriebenen formen *miſgerpe* 28¹⁸, *miſgorp* 31¹.

3) Diese vereinzelte form findet, wenn meine ausführungen richtig sind, ihre erklärung durch die annahme einer formübertragung. Sophus Bugge wil dagegen in einer seiner neuesten publicationen (Tolkning af runeindskriften på Rökstenen i Östergötland, Stockh. 1878, s. 34) die adjectiva *gerr* (*görr*) und *gqrr* auf verschiedene urformen zurückführen, ersteres auf **garvis*, letzteres auf **garvas*.

4) Abgedruckt bei Möbius, *Anal. norræna*², 235—41.

5) *Homiliu-Bók. Isländska homilier efter en handskrift från tolfte århundradet utgifna af Dr. Theodor Wisén. Lund 1872. gr. 8.*

unterschieden finden; dass der vocalwechsel erst später sich entwickelt hat, wie Ivar Aasen (ordb.² 220^b) annimmt, ist mir in keiner weise wahrscheinlich; eher noch könnte man glauben, dass im altn. in vorhistorischer zeit praeteritalformen mit und ohne thematischen vocal neben einander her gelaufen sind, wie im ahd. garwita neben garuta (aus *garwta), garta.

In den flexions- und ableitungssilben ist i ziemlich durchgedrungen; e erhält sich jedoch ausnahmslos im nom. sg. der r-stämme: fader, moder, broder (syster ist nicht belegt und dotter 54³ mit abkürzung geschrieben.) Zweimal steht e im dat. sg. neutraler a-stämme: valde 67¹, boðe 58¹ (im dat. sg. masc. ist e nur belegt in alldre-gi 39²⁰), öfter kommt es vor im nom. acc. plur. weiblicher i-stämme: naðer 30⁶, Hlaðer 32⁷, aster 53²¹, ferðer 59⁹, saker 71⁶, stunder 79¹⁰ 83⁸, færðer 84⁹; dagegen steht i nur in iprottir 13¹⁴, skulldir 18⁵ und sættir 75¹⁴, sowie in dem nach derselben analogie gebildeten plur. gíafir 53¹⁹ 67¹⁷ 71¹⁹. Sehr häufig findet sich e im nom. pl. masc. der starken adjectiva, besonders wenn in der vorhergehenden silbe ein dunkler vocal steht¹; es heisst immer aðrer, baðer, gláðer und neben 38 aller stehn nur 2 allir² (65¹⁴ 76¹⁰). Ferner steht e zuweilen in der 2 sg. opt. praes. starker verba: siaer 57⁶, verðer 82¹⁴, later 87³ (dagegen i in komir 19⁹, verðir 19¹⁶, vinnir 36⁸, takir 40¹⁷); einmal auch in der 2. sg. opt. praes. der schwachen verba mit thematischem a: kaller 71¹²; einmal in der 3. sg. praes. ind. der schwachen verba mit thematischem ai: kauper 50²⁰, und einmal in der 2. sg. ind. des schwachen praeteritums: haðfer 19¹¹ (neben deyðdir 33⁵, vissir 33¹³). Häufig ist e in der 3. sg. ind. des schwachen praeteritums belegt, obwohl die fülle mit i weit zahlreicher sind: frette 16²³ (dagegen fretti 11⁸ u. ö.), ætlaðe 29¹⁷ 81²³

1) Ueberhaupt scheint dunkler vocal der vorletzten silbe e in der endung zu erhalten bez. hervorzurufen, vgl. Jón Þorkelsson, nokkur blöð úr Hauksbók (Reykjavík 1865. 8) s. XXI. — Ausser den oben genannten sind noch folgende formen mit e belegt: stadder 15¹¹, kater 18⁹, aurorðer 46²⁰, viger 53²⁶, semðer 58²⁰, storer 62²⁰, faer 71², augver 71², ifrkommer 74²¹, sigraðer 74²¹, goðer 76²⁴, viliaðer 76²⁶, huarer 77¹⁹, marger 79¹⁸, þralyndur 86⁵, vapnaðer 88²², allfaer 89⁸, tekner 92¹⁷. i steht in: þessir 3¹⁵, efnillgir 3¹⁵, gamlir 7¹⁶, bestir 17⁷, kunnir 33⁸, halldnir 40⁴, fair 40¹⁹, hinir 43¹⁶, reiðir 46¹² 75⁶, miklir 51⁹ 76²⁴, komnir 57²², skildir 57²⁵, frændmargir 75¹⁷, gilldir 80¹⁶, allfair 88²². — Die belege sind wenig zahlreich, da die endung -er, -ir gewöhnlich durch die abbreviatur² widergegeben ist, während für die verzeichnisse natürlich nur die ausgeschriebenen formen verwertet werden konnten. (s. u.)

2) Es scheint nötig, auf den merkwürdigen umstand aufmerksam zu machen, dass die endung in den formen moder, broðer, aller, aðrer, baðer, gláðer niemals, in fader nur einmal (76⁴) mit abkürzung geschrieben ist.

(ætlaði 14⁷ u. ö.), hafde 35⁵ 53⁷ 68⁶ 20 (hafði 31⁹ u. ö.), kallade 46²³ 52⁷, potte 50² (potti 52³ u. ö.), bannade 52⁴, boðade 53⁵, vndradez 59²⁰ (vndraði 60²¹), snarade 78²⁴, sagde 89²¹, (sagði 10²² u. ö.), fagnade 90¹⁸ (fagnadi 86²¹). Im *part. praet.* steht (neben zahlreichen i) e nur in raðet 28⁴, sowie durchweg in seet¹ (séét 11³ 13⁸ u. ö., séet 34⁶, seet 85¹⁸). — Ohne ausnahme steht e in der *praepos.* under; i dagegen in eptir 13¹⁷, síðir 50¹⁷ 52¹⁸ und ifir (ifirleti 43²⁴). — In den stämmen auf -andja- ist das ursprüngliche a gewöhnlich nur zu e umgelautet: olikendi 7³ 9¹¹, likendi 7⁷, hardendi 12¹⁰, tíðenda 19¹ u. ö., kykvendi 5¹¹, kvikendiss 25¹, erendi 39¹⁵ u. ö.; ebenso steht e in dem *adj.* leidendr 51²⁰. i ist dagegen nur vertreten in þarfinda 51⁶, snemmindis 53²⁴, sannindi 55² (dafür y in hardyndi 33²³).

Aber es ist nicht nur ursprüngliches e erhalten, sondern es ist auch ursprüngliches i zuweilen zu e verdunkelt, so steht neben Þorir (ja-stamm, *nom. sg.*) 31⁴ 64¹⁵ 66²⁴ mitunter auch Þorer (58⁷ 62⁶) — bekanntlich hat das wort nie umlaut, s. Wimmer, *fornn. forml.* s. 46 —; es steht Þorgerde 51³ (*dat. sg.*) neben Þorgerði, Eyri, Ragnhillði, Hallfríði; Þorgerde 5⁸ (*acc. sg.*) neben Þorgerði, Eyri, exi, Ragnhillði, heiði, Víðimyri; im *nom. acc. sg.* neutraler ja-stämme ist neben überwiegendem i auch zweimal e belegt (ynde 67⁸, erende 87¹⁷), 76¹⁹ steht die form bæðe; ja sogar im *acc. plur. masc.* der i-declination steht ein vereinzelter stæde (83¹³). — Verbalformen mit unursprünglichem e sind dræper 74²⁶ (2. *sg. opt. praet.*) — dagegen værir 54¹⁵ 77¹⁸ — mæler 59¹ (2. *sg. ind. praes.*) — dagegen segir 80⁴, truir 39¹² — hygðer 15⁵ (2. *sg. opt. praet.*) — dagegen ledir 15¹⁵ — vardade 35¹², bannade 59⁷ (3. *sg. opt. praet.*); häufiger steht e in der 3. *sg. praes. ind.* langsilbiger verba auf -ja-: fæðer 4²⁰, skipter 30¹⁹, blæðer, mæðer 36²⁰, reiser 76²; doch sind die formen mit i bei weitem zahlreicher.

Das pronomen demonstrativum (got. *jains*) hat noch häufig das ursprüngliche e bewahrt: *M. sg. nom.* enn (selten inn, sehr häufig hinn), *gen. ens* (neben hins), *acc. enn* (häufiger hinn); *pl. nom. enir* (neben hinir), *gen. enna*, *acc. ena* (neben hina). *F. sg. nom. en* (neben in, hin), *acc. ena* (neben hina). Im neutrum sind nur formen mit i belegt: *sg. nom.* it, íð, hit; *pl. nom. acc. hin*. — Als suffigierter artikel hat das pronomen nur i, mit einziger ausnahme von fíet 40¹², sonst findet sich i für ursprüng-

1) Vgl. K. Gislason, um frumparta íslenzkrar tíngu í fornöld (Kaupm. 1846. 8) s. 39.

liches e in stamm- und wurzelsilben selten, doch heisst es fast durchgängig *gingu*: 9⁹ 57²² 60⁶ 66²² 67²² 73⁶ (doch *genguz* 73³) und neben *gengit* 21¹⁹ steht *gingit* 15³.

Häufig steht i für y¹; weitaus überwiegend ist jener buchstabe in den wörtern *ifir* (yfir nur 63⁵ 75¹²; yfirkominn 49²²) und *firir*, ferner in den formen des verbums *pykkja*: *pikir*, *piki*, *pikiumz*, *pikiaz*, *pikia*, *pikiz* (dagegen *pyckiudratt* 47¹⁷, *samþykt* 55¹¹, *upþyktu* 57¹¹, *sundrþycki* 86³). Nur ausnahmsweise steht i für y in formen des verbums *skulu*: *skili* 36², *skilldu* 64⁹ 84²¹, *skildi* 88¹⁸ 91⁴. — Umgekehrt steht y für i in *kykvendi* (d. i. *kvikvendi*) 5¹¹ und *hardyndi* 33²³, im ersteren falle wol durch den nachwirkenden einfluss des ausgestossenen v, im zweiten durch wirkung der volksetymologie, welche in den endsilben das st. neutrum *yndi* zu finden meinte.

Für e vor nachfolgendem ng steht zuweilen ei: *geingr* 45¹³, *dreing* 68²⁴, *dreingiliga* 49¹¹. 14. 16 65²² 87⁶ (dagegen *drengr* 86⁴, *vdrengiliga* 87¹¹, *drengiliga* 88²⁰). Dass umgekehrt für ei einmal e gesetzt ist (*lekr* 36²²), ist wol nur der flüchtigkeit des schreibers anzurechnen. Die verkürzung des ei zu e in *enndemi* (d. i. *ein-dæmi*), *engi*, *engan* usw. ist älter als alle unsere handschriften.

Statt des suffixes -igr steht -ugr in *oðmalugr* und *illmalugr* 44²¹.

o steht häufig, wo die heutige normalisierte schreibung u anwendet: *skolvt* 52⁸, *ero* 66²⁵. 26 86⁵ u. ö., *frændko* (?) 80¹, *toko* 90¹⁹, *voro* 92²⁴ (dagegen *eru* 11³ 16¹⁶ 17⁷, *voru* 7² 36¹⁷). o mit u wechselt auch in *Halogaland* neben *Halugaland*.

13⁹ steht *allu* für *ollu*, was wol nur schreibfehler ist. Ich habe jedoch die änderung unterlassen, da sich auch sonst noch *norwagismen* in der orthographie der handschrift finden.²

y steht für u in *dyra* 22¹. 8, *dyrum* 22³. Es ist das y in diese formen natürlich aus dem nom. acc. eingedrungen.

au steht einmal für u in *laukunnar* 28¹⁹, d. i. *lukkunnar*. *lukka* ist ein lehnwort, daher die unrichtige schreibung des vocals erklärlich.

Consonanten.

b steht vor labialen bisweilen für f in den praefixen *ab-* und *ob-*: *abragð* 20¹ (dagegen *afbragð* 32¹¹ 39²³ 53¹⁴ 67²⁵, *afburðar* 67⁶); *obmetnaðar* 59¹⁶, *obbelldiss* 91³, vgl. *G. Vigfússon*, *dict.* s. 49^a.

1) S. K. Gíslason a. a. o. s. 42 fg.

2) Vgl. G. Vigfússon, *vorr. zur Eyrbyggja* (Lpz. 1864) s. XXXVII.

ck wird sehr häufig verwendet, wo die normalisierte orthographie kk gebraucht; kk (oder k mit darüber gesetztem punct) findet sich nur vereinzelt, so in dem worte ekki (33¹⁹. 24 34¹⁶ u. ö.), in þavkk 11¹¹, ykk 12¹ usw. Sonst steht c für k nur selten, z. b. in olieligt 36³, sceinusamari 88²⁰.

ð steht im auslaute mehrsilbiger wörter, wenn die vorletzte silbe mit t schliesst; ist dies nicht der fall, so wird im auslaute t geschrieben. Es heisst also litid 5¹². 14 u. ö., getid 13¹⁷ 15¹³ u. ö., brotid 22¹³, vitad 28⁵, letid 38¹⁷, frettid 38²⁰, kristid 39⁵, haustid 44² u. ö., setid 48⁴, spiotskaptid 48²³ 65²⁰, spiotid 60¹⁷ 74¹², latid 74²⁸ u. ö., leitad 75¹⁴, heitid 82¹⁰ (dagegen stockit, tekit, sumarit, mikit, ærit, farit, boðit, ridit, sverðit. hofuðit, brunnit, slegit, halsbeinit, oiafnat, framat, fostrat, usw. usw.). Nach dunklen vocalen steht jedoch zuweilen ð auch dann im auslaute, wenn die vorletzte silbe mit einem anderen consonanten als t schliesst: haufuð 16¹⁰, hofuð 60¹⁹ u. ö. (neben hofut 19⁸ 38⁸ 49⁷), bilad 17¹, hernað 68⁸, talað 72¹⁹, vidbeinað 74¹³, nockuð 85¹ (vgl. dagegen bunat 6¹⁸, viafnat 28⁸, trunat 32¹², fullnat 46¹⁹, skolt 52⁸, varnat 64¹⁹, boðut 69², onduð 76⁴). Nach hellen vocalen begegnet ð ohne vorausgang von t nur in alið 66⁹ und seed 85¹⁸. Dass nach vorausgegangenem t auch im auslaute t steht, ist sehr selten: haustit 47¹¹, spiot-skaptit 60¹⁸ und hlotit 67¹¹. — Im auslaute einsilbiger wörter steht ð öfter, wo die heutige normalisierte orthographie t setzt: þið (τῷ) 12¹⁴ 58⁹, við (τῷ) 48⁴ 91²⁴, ið (τῷ) 45¹⁸, hið (τῷ) 66¹⁶, að 84² (daneben jedoch auch þit 33⁹ 52⁸, it 41¹³). Vgl. hierzu G. Vigfússon, vorr. zur Eyrbyggja, s. XLII.

In- und auslautend steht ð nie nach l (daher auch veldu = vel þú 38¹²), m und n; ausnahmen sind nur magsemð 9²² (Aoo jedoch das ð nur undeutlich zu erkennen ist), vndan 49²¹. 23, undarlig 50². — Vor suffixalem t hat sich ð der wurzel der assimilation entzogen in fædt 6¹³ 12²⁰ (dagegen fætt 7³) und fridt 7⁸ 47⁷ (rædt 73⁵ ist wol nur verschrieben für rætt). Auch vor dem d der endung des schwachen praeteritums hat sich wurzelhaftes ð zuweilen erhalten: feðdi 69⁸, kvaddi 79¹⁶. Einmal ist dies d dem vorausgehenden ð assimiliert in græddi 50¹. Vor s ist ð einmal ausgelassen in boskapr 40¹⁹ (vgl. dagegen hofuðs, boðsmenn, boðsins, goðs, neðsta usw.), vor l fehlt ð zuweilen in dem worte harla (16⁶ u. ö., dagegen hardla 18¹⁶ u. o.) — kua für kuað ist zweimal belegt (63²³ 84²¹) also kein schreibfehler; ð hat im auslaute (wie das dänische d) jedesfalls einen sehr

1) Bugge, runeindskr. pð Rökstenen, s. 28.

schwachen laut gehabt, überdies folgt im anlaut des nächsten wortes beide male die verwante spirans p.

d steht zuweilen für ð, indessen sind beide zeichen in der handschrift einander so ähnlich, oder vielmehr der strich durch das ð ist so schwach, dass man mitunter nicht genau erkennen kan, welches zeichen gemeint ist. Ich habe daher überall, wo nach den regeln der grammatik ð stehen sollte, dieses zeichen im text hergestellt und nur in den noten angemerkt, wo ich in der handschrift ein deutliches d zu erkennen glaubte. Nach g scheint besonders häufig d für ð gesetzt zu sein: bragd 4¹³, slaungdi 29¹⁶, fylgdar 33¹⁸ 60²² 66¹⁴ 74¹⁹ 88¹, malafylgd 91²³ (daneben jedoch häufiger bragð, fylgð, fylgði usw.).

f wird inlautend zuweilen an stelle von v gebraucht, da es hier mit letzterem consonanten gleichlautend war: siofar 23⁷ 36⁷, sniofarins 64⁷. Für p steht f in hliof 60⁹, hlaufa 48⁸. Da diese schreibung ganz vereinzelt ist, habe ich im texte an beiden stellen p hergestellt. — Umgekehrt steht p einmal für f in þurpti 70¹¹ (pt wurde im isländischen bekanntlich wie ft gesprochen). — Für fn ist f geschrieben in jafskiott 89¹⁷, ebenfalls der aussprache entsprechend.

Für gg (welches zuweilen durch G bezeichnet wird) ist mitunter auch einfaches g gesetzt: legz 25⁹ 36⁸ 68⁷, snaugt (d. i. snöggt) 45²⁰, slegfall 79¹⁹. Ausgefallen ist g durchweg in mart (s. Wimmer, altn. gramm. § 77, 4 anm.)

j wird ohne ausnahme durch das zeichen i mit vertreten.

Auslautendes k wird in einigen wörtern zu g erweicht, so durchweg in miog (miok steht nur 55⁹) und pig, während sig mit siR wechselt und für allgemeines mik nur einmal (66⁹) mig erscheint. Die gleiche erweichung findet sich in der altertümlichen form seg (d. i. sé ek) 23² in der (aus str. 35 der Fafnismál bekanten) sprichwörtlichen redensart: þaðan er mer vls van er ek eyrun seg, sowie in dem worte jartegna 31⁵, falls wir in dem zweiten teile des compositums wirklich das wort teikn zu suchen haben, was zweifelhaft ist, da die form jarteikn jünger ist als jartegn, jartein.

k steht sehr häufig für kk, so immer in den formen des verbums þykkja: þikir, þiki, þikumz (þickiumz nur 16¹⁷), þikiaz, þikia, þikiz (vgl. dagegen þyckiudratt 47¹⁷, upyckiu 57¹¹, sundrþycki 86⁸ — doch samþykkt 55¹¹); ferner in okr 6⁷ 82¹⁶, okra 13³ 90⁶ 91²³, ykru 58⁹, ykrum 74²³, ykr 87²², fekt 4¹⁵. — ek für k steht nur einmal in eck 34³. — Für gg steht k in snokt (d. i. snöggt) 74¹⁶.

Vor dentalen steht, wenn kurzer vocal vorausgeht, durchweg ll für l: Ingjallz (d. i. Ingjalds) 3², vallzmonnum (d. i. valdsmonnum) 3⁸, gilldr 3⁹, haullzi (d. i. hōldsti) 38¹¹ usw. usw. Einfaches l kommt in diesem falle nur ganz vereinzelt vor: poldi 3⁸, poldu 51¹¹, kueld 24⁴, fiolda 42¹⁴ 44³, fioldi 70¹³. — Für hl steht l einige male in dem worte lǫtr: lutum 14¹⁶, luti 18¹⁶, lut 47⁵ (dagegen hlutum 80⁷ u. ö.), sonst nur in liop 18⁶.

m steht für fn, wenn ein labial (b, f, m) unmittelbar darauf folgt: iamfrídan 13⁹, iambunir 24²¹, iammikill 27¹³, iambíoda 33²⁰, iammikit 37⁶, iamfast 78²³, iammarga 87²⁵, iamfram 88¹⁷, iammargir 88¹⁸. Dagegen heisst es iafndiarfan 34⁶, iafnan 54⁹ 72¹², safnaz 53¹¹. — Statt m wird zuweilen mm geschrieben, so in framm 11¹⁵ u. ö. (seltener fram, z. b. 15²¹), framman 25⁴, aframm 41¹⁵, frammgang 50¹², glamm 85¹⁶. Umgekehrt steht ramr für rammr 66¹⁷.

Im auslaute und vor dentalen steht mitunter n für nn (nur in letzterem falle habe ich die schreibung der handschrift im texte beibehalten) buin 40²², stolin 41², formentr 51¹², fanz 61¹⁶, vetrin 64¹⁴, en (ð) 67⁵, manuirki 78⁷, manz 78¹⁴ u. ö., kant 87⁵. Umgekehrt kommt aber auch nn für n vor: enndemi 3², munn 11³, lenngr 86⁹. en wechselt mit enn; den von Wimmer (oldn. læseb.² XXI.) aufgestellten unterschied kent die handschrift nicht. — Im auslaute wird nn zuweilen durch N bezeichnet. — Vor g ist n elidiert in pagat 30¹⁵ 44².

p steht für pp in kapsmaðr 84²⁰ 86⁵; sonst wird für pp regelmässig das bekannte verschlungene zeichen gebraucht.

q kommt nur im anlaute vor und wechselt hier mit k: quað neben kuað usw.

Im auslaute steht häufig rr (welches in bekannter weise meist durch R bezeichnet wird) für einfaches r: nærr 5¹² 14¹⁵ u. ö., nærr 25¹⁵ (dagegen nær 50¹⁶ 63²⁰), frárr 18³ 76²⁰, varrr (ϣϣϣ) 19⁴ 58⁵ (dagegen var 19⁵), þærr 22¹⁶. Im inlaute begegnet rr für r nur in dyrit 36⁸ und errt 10²³; nach langen vocalen wird immer einfaches r gesetzt: fleiri, fleira, færi, meira, meiri usw., ich habe daher das wort peira, welches stets abgekürzt wird, überall mit einfachem r geschrieben. — r steht für rr in hver 27⁴.

r kommt nicht selten für hr vor in den wörtern Rafrn (neben Hrafrn) und ross (neben hross.) Es ist hierin wiederum ein einfluss der norwegischen orthographie zu erkennen, da hr sich auf Island bis auf den heutigen tag in sprache und schrift erhalten

hat, vgl. *G. Vigfússon*, *vorr. zur Eyrbyggja s. XXXV fg.*, *Flateyjarbók III, XXI*; *Möbius*, *alt. sprache s. 18*, *anal.*² 307.

Vor sk und st ist r, der isländischen aussprache gemäss, häufig ausgelassen: vesti 13¹⁸ 28⁶, fyst 16²⁴, fyrstr 25¹⁹ 87¹⁹, fystu 87³ 7 (dagegen fyrsta 15¹², fyrst 46¹), bysti 25¹, vikveskr 16¹⁹ 20¹¹. (Vgl. darüber *K. Gislason in tidskr. f. phil. VI, 256*; *oldn. forml. (Kbhvn 1858) s. 49*; über den umgekehrten fall (eindringen von unorganischem r vor s mit nachfolgendem consonanten) s. *S. Bugge, tidskr. f. phil. VI, 103*.)

ss steht durchweg für s der normalisierten orthographie im gen. sg. neutraler ja-stämme: kvikendiss 25¹, erendiss 31⁸ 79⁷ 87¹⁵, herbergiss 34¹⁰ 40³, rikiss 42¹⁶, heimleidiss 45⁶ 13³, sidferdiss 54¹¹, hugleysiss 64¹, vmdæmiss 90²⁴, obbeiddiss 91³, agetiss 92⁹, und so auch engiss 46²⁵ 68¹⁵. Einzige ausnahmen sind herbergis 32⁸ und snemmindis 53²⁴. Dass wir in diesem ss einen rest der alten endung -asja vor uns haben, in welcher das j dem s assimiliert wurde, während a abfiel, darüber s. *Chr. Lyngby in tidskr. f. phil. VI, 27*; *K. Gislason ebenda VI, 236*; *Heinzel, über die endsilben der alt. sprache (Wien 1877) s. 37*. — s für ss steht nur in mismidi 4¹⁸, was ich im texte gebessert habe.

tt steht zuweilen für t: huartt 14⁸ (dagegen huart 15¹ 21¹), vertt 44¹⁹, gortt 77²², ættlat 66²⁷, agettr 74²⁵, neitta 87⁸. — t für tt begegnet nur in huartueggia 6²⁰ 73²⁴ und veit 82²⁵. Ich habe hier im texte tt geschrieben.

v und u werden sowohl zur bezeichnung des vocals als des consonanten gebraucht, und zwar steht das zeichen v gewöhnlich nur im anlaut und nach grossen anfangsbuchstaben, das zeichen u nur im in- und auslaut eines wortes. Wenn aber durch abbrechen eines wortes inlautendes u an den anfang einer zeile komt, so wird das zeichen v angewendet: so steht fol. 109 a, 1 (63³) lodkap|vna. Dagegen wird u auch für anlautendes v gebraucht, wenn zwei worte zusammen geschrieben sind, z. b. nockurnue, d. i. noqkurn veg 86⁴.

v steht zuweilen, dem isländischen sprach- und schriftgebrauche entgegen, im anlaut vor o und ó: vordinn 67⁵ 69¹² 77⁹ 79²¹, vordin 66²⁵ 26⁶, vordit 13⁵ 17¹³ 49¹⁷ 64¹⁰ 69³ 83²³, vox 7¹¹. Daneben kommen jedoch auch die formen ohne v häufig vor, z. b. ordinn 52¹⁷, ordit 12¹² 20²⁰ u. ö. Es ist das v nicht etwa, wie man nach analogen fällen vermuten könnte,¹ aus den übrigen verbalformen, die regelrecht v im anlaut haben, ein-

1) Bugge, *runeindskr. på Rökstenen*, s. 34.

gedrungen, sondern es ist die schreibung vordinn, vox wiederum auf den einfluss der norwegischen orthographie zurückzuführen, vgl. G. Vigfusson, *vorr. zur Eyrbyggja s. XXXVI, Möbius, altn. sprache s. 18.*

Für x ist einmal' gx geschrieben in vagxit 92⁸.

z ist ein ausserordentlich oft gebrauchtes zeichen; am häufigsten steht es 1) für st in den reflexiven verbalformen, nach vocalen wie nach consonanten: syniz 5²², pottiz 6⁴, frettiz 6²⁰, vndruduz 9¹⁶ usw.; fannz 9¹⁷, venz 13¹⁴, pikiumz 16¹⁷, pottumz 15¹², vinnumz 19⁷, kemz 21¹⁶, legz 25⁹, finnumz 41⁷, ottumz 82¹³ usw. (st nur in giorst 38⁶ 46²³, duelst 45¹¹, verst 49¹⁴ 15, forst 51²⁰, also nur nach l und r); ferner in den superlativadverbien: herfiligaz 6¹⁹, skiotaz 31¹⁷, fastaz 45⁹, hellz 53⁷ 56¹⁶, likaz 71¹² 82¹⁶, dolgligaz 72¹⁶, hægligaz 78²², samligaz 90⁴, (st nur in mest 58¹⁸.) — 2) z = ts oder tts: a) in superlativen, wo das st der endung direct an ein t des stammes tritt: agæzti 18¹⁰ u. ö., beztu 4¹ u. ö. (daneben einmal beszt 38¹⁵); b) in reflexiven verbalformen: setz (d. i. setst) 19², setz (d. i. settst) 68⁶, hellzt 64⁶; c) in der 2. sg. ind. praet. von starken verbis, deren wurzel mit t schliesst: hezt 58²³, veizt 48⁶ 9 u. ö.; d) sonstige fälle: skarlazkyrtli 26¹⁶, veizla 41²² u. ö., skarzmaðr 76¹⁸. — z = ds: Ingiallz 3², vallzmonnum 3⁸, hellzt (superl. von heldr) 70²⁰ 80¹², ellz 21¹⁹, islenzkr 22¹⁰ 22, haullzti 38¹¹, ellztr 76⁹. — 4) z (oder zz) = ðs: goz 4¹⁴ 68²³, gozz 12² (dagegen gods 68²³), gozi 38¹, rézt 14⁶, Garzhorn 52¹ 5 (dagegen Gardzhorni 51¹⁷), godorzmaðr 59¹³, austirzkr 83¹⁵, quezt 38²⁰ 40¹⁰. Daneben wird jedoch geschrieben hofuds 23²¹, boðsmenn 58²⁰ u. ö., boðsins 62¹⁰, afbragðz 67²⁵, neðsta 85²⁵. — 5) z = tst: liz 27²⁰ 39¹⁴, tekiz (part. praet.) 46⁸ 83⁶, bez 47¹³, gaz 63²¹, sez 66¹⁰, bariz 66²⁰ 88²¹, leiz 67¹⁷ 84⁴, fysiz (2. pl. opt.) 87¹³, stadiz 88⁵, sigraz 91¹⁵. 6) z = ðst: kuaz 70⁹ (das wort wird sonst immer abgekürzt geschrieben: q.) — 7) z = tns findet sich nur im gen. sg. des starken neutrums vatn, hier jedoch ohne ausnahme: Liosavaz 18⁷ u. ö., Vazdal 51⁷ u. ö., Vazdælum 57¹⁹ u. ö., Vazhlið 59²³, Vazdalsa 62¹², Vazdælar 73¹ u. ö., Vazdæla 74²⁶ u. ö., vazdælskr 77⁹. — 8) sehr häufig endlich steht z für einfaches s, gewöhnlich jedoch nur vor t (hraustazta 6¹⁶, skiotaztir 17⁴, dueliast 18¹⁸ usw.) und im auslaute (illz 7²¹, Fellz 19¹⁸, landz 36²⁴, manz 24³ u. ö., motz 46⁸ u. ö., spiotz 48³ u. ö., glenz 48⁷, Gardzhorni 51¹⁷, sundz 62¹⁶, afbragðzmaðr 67²⁵, fiallz 85¹², Brandz 86³ u. ö.), seltener vor k (finnzkr 18¹⁵, stormenzku 80²). Vgl. dagegen haleyskr 25²³, vdælsti 62²³, vigligstu 65¹⁴, drengiligsta

66¹⁶, knasta 68¹, efniligstu 72³, nedsta 85²⁵; s. auch oben unter 1.

Zur formenlehre ist folgendes zu bemerken:

1) Für nockut begegnen 12² 44¹⁴ die altertümlichen formen nockurt und nackuat. Ueber den ursprung derselben vgl. Bugge in *tidskr. f. phil.* IX. (1871) s. 122—129; norroen fornkvæði s. 435^a (tillæg zu *Atlamál* 32⁵); Wimmer, *fornn. forml.* s. 93.

2) Für em ist einmal (86⁹) er gebraucht, eine formübertragung, die in den neunordischen sprachen (auch im neuisländischen) allgemein durchgedrungen ist, s. Wimmer, *alt. gr.* s. 100. Ebenso zu erklären ist pikir für piki 24¹⁷ 38¹⁰ und hefir für hefi 65⁶.

3) engi 11⁴ habe ich in engan geändert, weil sonst nur diese form begegnet (z. b. 10²⁵), vielleicht mit unrecht, da sich von den alten formen der acc. engi am längsten erhält, s. Wimmer, *fornn. forml.* s. 97.

4) Für eigi begegnet zweimal (88¹ 89³) die contrahierte form ei.

5) Ueberraschend ist bei dem hohen alter der handschrift der gebrauch der form syni (72² 76⁸ 80¹) für sonu. Auffallend ist auch die form Vazdælar (st. Vatnsdœlir), welche zweimal belegt ist (73¹ 90⁸), wodurch der verdacht eines schreibfehlers ausgeschlossen wird.

6) Die beiden früheren ausgaben schreiben 50⁹ und sonst Mödruvellingr; die handschrift dagegen hat überall Maudruellingr (d. i. Mōdr-vellingr), und dies ist auch das richtige. In den von ortsnamen abgeleiteten bezeichnungen der ortsbewohner wird, wenn das erste glied des den ortsnamen bildenden compositums zweisilbig ist, dieses zu einer silbe verkürzt, wie die nachfolgenden belege, die ich fast ohne ausnahme dem trefflichen register zum ersten bande der *Íslendinga sögur* (Kbhvn 1843) entlehne, beweisen: Ljósavatn, Ljósvetningr; Borgarfjörðr, Borgfirzkr; Breidifjörðr, Breidfirzkr; Breidfirdingr; Eyjafjörðr, Eyfirdingr; Hornafjörðr, Hornfirdingr; Ísajörðr, Ísfirdingr; Seyðisfjörðr, Seyðfirdingr; Stöðvarfjörðr, Stöðfirdingr; Vopnafjörðr, Vopnfirdingr; Þorskafjörðr, Þorskfirdingr; Fagradalr, Fagrðœlir; Djúpidalr, Djúpðœlir; Haukadalar, Haukðœlskr; Hjaltadalr, Hjaltðœlir; Langidalr, Langðœlir; Mjófidalr, Mjódœlingr; Naumudalr, Naumðœlir; Víðidalr, Víððœlir; Esjuberg, Esbergingr; Húsavík, Húsvíkingr; Krossavík, Krossvíkingr; Máfahlíð, Máfhlíðingr; Raudalækr, Raudlækingr; Reykjanes, Reyknesingr; Silfrastaðir, Silfrstedingr; Stafaholt, Stafhytlingr. Ja sogar drei silben werden zu einer verkürzt: Svarfadardalr, Svarfðœlir. — In den bisher aufgezählten fallen

wurden nur ableitungssilben von der elision betroffen, es fallen aber auch ganz wesentliche glieder von compositis aus: von Laxárdalr „Lachsfusstal“ wird gebildet Laxdœlir „Lachstüler“, ebenso Hitárdalr, Hitdœlir; Þjórsárdalr, Þjórsdœlir. Ausnahmen sind nur Hellisfjórðr, Hellisfirdingr und Hvalseyjarfjórðr, Hvalseyjarfirdingr; die kürzung wurde im ersten falle wol deshalb unterlassen, damit nicht ein bewohner des „Höhlenfjords“ zu einem ansassen des „Höllenfjords“ gemacht würde, im zweiten, weil ausser einem Hvalseyjarfjórðr auch ein Hvalfjórðr existierte (dieser in Island, jener in Grönland) und die anwohner beider unterschieden werden musten.

Offenbare schreibfehler habe ich immer gebessert, die lesart der handschrift jedoch überall in den noten angegeben. Es sind die folgenden: kátr st. kátt 23⁵, vñiniñ st. vnninn 23²², sikan st. slikan 47¹⁷, Ingmundar st. Ingimundar 54⁴ 55⁴, aleitni st. aleitni 55⁴, Þorariinn st. Þorir 57²², añarstar st. annarsstaðar 58²⁶, komu st. kom 63⁶, vndru st. vndruðuz 63⁶, lokinn st. lokinni 63¹⁰, kua st. kuad 63²³ 84²¹ (s. jedoch oben s. XIV), æludu st. ætludu 64¹⁸, sæmdi st. slæmdi 66⁴, Hofs st. Huamms 72¹⁶, ta st. taka 74⁷, vazdælkr st. vazdælskr 77⁹, hrat st. hraut 78¹⁸, miku st. miklu 79¹⁰, verða st. varða 80¹⁷, gerðit st. gerðit 81¹, va st. var 81¹⁹, uc st. ueg 86⁴, þiggi st. þiggia 86⁸, meñinina st. mennina 86¹³, su st. sua 86²⁰, apt st. aptr 88⁶, brað st. Brandr það 88¹⁶, fyráz st. fysáz 89²⁷, Vidál st. Vididal 92⁵, Finnbogaso st. Finnbogasogu 92²⁶. — pillnum 67²² hätte ich wol nicht in pilltinum ändern sollen, da sich die erstere form verteidigen lässt, vgl. Wimmer, forn. form. s. 89. Dagegen ist frændko 80¹ wahrscheinlich nur schreibfehler für frændkonu (welches 82¹⁰ belegt ist), da die contrahierte form frænka, welche Guðbrandr Vigfússon im dict. s. 177a auführt, ziemlich jungen ursprungs sein dürfte.

Was die abkürzungen der handschrift anbetrifft, so habe ich, falls sich daneben die ausgeschriebenen formen vorfanden, nach diesen bei der auflösung mich gerichtet; so schreibe ich stets við (auch im nom. dual.), weil 48⁴ diese form unabgekürzt vorkommt; ebenso voru, welches 7² 36¹⁷ ausgeschrieben steht; kuaz nach 70⁹, eða nach 5¹⁴ 31¹⁷, obwol auch eðr belegt ist; eigi nach 15⁹ 28⁴, obgleich ei daneben vorkommt (s. o.); með nach 4⁹ u. ö., da die form meðr nur zweimal (37²¹ 65⁴) begegnet. Bei der auflösung des zeichens ¹, welches die silben er, ær, ir und eir¹ wiedergibt,

1) Für ir steht das zeichen z. b. in þik¹ gíaf¹, ept¹, if¹, da die ausgeschriebenen formen niemals e zeigen, ohne zweifel auch in sið¹, fir¹ u. a.

bin ich dem gedachten grundsatz leider nicht immer treu geblieben; so hätte ich nach der oben s. VIII aufgestellten regel 54³ 76⁴ dotter, fader schreiben sollen; ebenso 10³⁵ u. ö. saker, 51²¹ u. ö. stunder, 25⁴ 52¹⁵ vnder, da die ausgeschriebenen formen stets e aufweisen; ferner later 27¹¹ nach 87³, skipter 26² 27⁷ nach 30¹⁹, huarer 46²⁶ u. ö. nach 77¹⁹, kater 20³ u. o. nach 18⁹. Indessen ist auch die handschrift hierin nicht immer consequent, es steht fair neben faer, komnir neben komner, margir neben marger, porir neben porer, verdir neben verder, kippir neben skipter, leysir neben reiser usw. — Manche wörter kommen nur abgekürzt vor, z. b. mælti, mæltu, mælt: ich habe hier stets einfaches l gesetzt, weil ll nur nach kurzen vocalen belegt ist (s. o.); ebenso schrieb ich peira stets mit einfachem r, weil rr nach langem vocal im inlaute nicht vorkommt. Zuweilen war es zweifelhaft, wie eine abkürzung aufgelöst werden sollte, so hätte ich 22^{18. 20. 23} 23¹ das b. ebensogut durch Bardr auflösen können als durch bondi, wie ich 23^{5. 7} und ferner Bardr geschrieben habe, während 22^{12. 14. 17} nur bondi gesetzt werden konnte, da der name noch nicht genant war.¹ 24^{16. 19} 25¹ habe ich b. nicht, wie die früheren herausgeber durch bessi, sondern durch biorninn aufgelöst. s. habe ich gewöhnlich durch segir aufgelöst (ausgeschrieben ist dieses wort nur 15⁸ 39¹⁸ 45^{5. 22}), zweimal (26²⁰ 27¹⁰) musste es durch spurdi gegeben werden, welches sonst ausgeschrieben oder durch sp[~] bezeichnet ist; zweimal auch durch sagði (4¹¹ 37²⁰), einmal durch sagt (11¹⁸) und einmal durch svarar (53¹⁵). Die letztgenannten worte sind sonst immer ausgeschrieben.

Composita, besonders unechte, sind in der handschrift häufig getrent (vallz m̄m; malar kambinn; viafnadar maðr usw.); dagegen sind praepositionen oft mit dem regierten nomen zusammen geschrieben (inoregi, ilandinu, aflateyjardals heiði usw.) Ich habe in beiden fällen dem modernen gebrauche entsprechend geändert, ohne in den noten darauf aufmerksam zu machen.

Grosse anfangsbuchstaben hat die handschrift gewöhnlich nur an den capitèlanfängen, sowie am anfang von sätzen, hier jedoch nicht durchweg. Mein text folgt hierin dem originale genau, nur 42²² habe ich Geck, welches nur den nachsatz einleitet, in geck

In wurzelsilben wird ir niemals durch ^s bezeichnet. Für eir steht ^s nur in dem namen Þorgeirr, für ær nur in þær, væri, værir, snæri.

1) Eigennamen pflegen in der handschrift immer abgekürzt zu werden, sobald sie einmal genant sind: es wird entweder nur ein anfangsbuchstabe gesetzt, z. b. f. = Finnbogi, h. i. = Hakon iarl, oder mehrere z. b. asb. = Asbiorn. Zuweilen wird auch der eine teil eines componierten namens abgekürzt, der andere ausgeschrieben: vrðar. k. (daneben auch v. k.) = Vrðarkottr, usw.

geändert. Ferner stehen grosse buchstaben zuweilen zur bezeichnung abgekürzter namen: R = Ragnhildr, Rafn, Asb. = Asbiorn usw., auch iarl wird gewöhnlich durch I. abgekürzt. R und I kommen auch sonst an wortanfängen vor: Rossum, Rafn, Ingibiorgu, Iol. Ich habe die eigennamen durchweg durch initialen kentlich gemacht, alle übrigen wörter dagegen klein geschrieben (auch die beinamen; 3¹ 23¹ 27¹⁰ 30²⁰ 32²² bitte ich Dettiass in dettiass zu ändern.)

Die accente der handschrift habe ich sämtlich beibehalten: man wird denselben in zukunft mehr aufmerksamkeit schenken müssen, seit uns Wimmer (oldn. læseb.² XI fg.) belehrt hat, dass manche accentuierungen, die bisher als sinnlos betrachtet wurden, dennoch ihre berechtigung haben, indem sie den beginnenden durchbruch des neuen quantitativgesetzes anzeigen, welches vor einfachen consonanten länge des vocals fordert. Manche accente sind ja freilich nur graphischer natur, ja die striche über anlautendem v, die ich ebenfalls beibehalten habe (z. b. in vān 67², vōrdinn 67⁵, annath|vart 72¹⁴) werden vielleicht, wie mein gelehrter freund G. Cederschiöld behauptet, überhaupt gar nicht als accente aufzufassen sein, sondern einfach als kalligraphische schnörkel. — Von der interpunction der handschrift habe ich mich dagegen durchaus unabhängig gemacht, um dem verständnisse des lesers zu hilfe zu kommen; es ist jedoch, wie in dem codex, ausschliesslich der punct verwendet.

Ausser A haben sich von Finnboga saga noch folgende handschriften und handschriftfragmente erhalten:

B = cod. AM. 510. 4. perg., von zwei händen des 15/16. jahrhunderts abwechselnd geschrieben. Die handschrift enthält 95 blätter, welche in lederüberzogene holzdeckel gebunden sind. Die blätter sind oft am rande verstümmelt; doch ist diese verstümmelung in der mehrzahl der fälle schon vor der beschreibung vorhanden gewesen: es scheint fast so, als wenn zur herstellung des codex pergamentabfälle verwandt worden wären. Die Finnboga saga begint auf der vorderseite von bl. 66 mit zeile 25 und endet auf der rückseite von bl. 87 mit zeile 27. Jede seite enthält durchschnittlich 34 durchgehende zeilen. Abschnitte sind durch grössere, zuweilen ausgerückte buchstaben, mitunter auch durch künstlicher ausgeführte (aber stets schwarze) initialen bezeichnet; der rubricator hat jedoch öfter die ausfüllung der leer gelassenen stellen nicht bewerkstelligt. Den inhalt der handschrift verzeichnet Guðm. Vigfússon im 28. bande der nordiske oldskrifter (Bárdarsaga snæfellsáss, Viglundarsaga, Þórdarsaga, Draumavitránn, Völsapátttr), Kbhvn 1860 s. XIII. Eine genauere beschreibung der-

selben kan. ich mir ersparen, da eine solche in der von C. v. Peterséns vorbereiteten ausgabe der Jónsvíkinga saga gegeben werden sol.¹

Der text in B weicht im einzelnen vielfach von A ab; jedoch betreffen diese abweichungen fast nur das formale; es ist keinem zweifel unterworfen, dass A und B auf eine gemeinsame quelle zurückgehn müssen. Nicht formaler natur sind nur die differenzen in den personennamen: in A heisst die schwester des Finnbogi Þórny, in B Þórunn, deren gatte in A Skídi, in B Hídi; der vater des A'sbjörn wird in A Gunnbjörn Ingjaldsson genant, in B Gunnbjörn qngull Ögmundarson.

Der schreiber von B ist ziemlich flüchtig und licherlich zu werke gegangen, wie zahlreiche auslassungen und schreibfehler beweisen. So steht z. b. 5¹⁰ Gestí für A'sbirni, 17¹ skipit für stýrit, 24¹ bjarnarins für bæjarins, 25²³ einn für engi, 35¹⁵ illt für vel usw.; 51¹⁵ ist gar nicht erwähnt, dass Þorvaldr den beinamen modskegg führt und doch wird dieser beiname kurz darauf ohne weiteres gebraucht; 61 ff. steht mehrmals Bárdr für Bergr u. a. m. Schreibfehler liegen auch wol an folgenden stellen vor: 44¹¹ kofriarn (A kofarn), 45¹² stod man (A skerr maun), 82²³ beyingar (A byxingar.) Öfter hat der schreiber, indem sein auge von einem worte zu einem andern gleichlautenden abirte, ganze sätze ausgelassen, z. b. 9¹⁶: undrúðust allir, at þau skyldu eiga jafnagætan son sem öllum fannst mikít um er hann sá, wo nach sem die worte öllum sýndist sá maðr ok übersprungen sind; 53⁹: vil ek at þú bíðir dóttur Eyjólf's til handa Finnboga, wo durch vergleichung von A sich ergibt, dass nach til handa nicht weniger als 31 worte ausgelassen wurden; 57², wo zwei sätze dicht hintereinander mit Finnbogi beginnen, deren erster in B fehlt; 59⁶, wo der schreiber von kvæðst zu kvæðst übersprang, 67²¹, wo

1) Ich wil jedoch nicht unterlassen, schon hier mitzuteilen, dass hr. Guðmundr Þorláksson die person des einen schreibers von cod. 510. 4. festgestellt zu haben glaubt. Gß schreibt mir unter dem 17. jan. d. j. folgendes: „510 4¹⁰ er eptir minni skoðun skrifuð með sömu hendi — að minsta kosti seinni partrinn — sem. nr. 431, 16mo i AM. safninu. Ritari þeirrar bókar kallar sig Jón Arason. A' 431, 16mo er Margretar-saga og nokkrar latínskar bænir, og ýmislegt sem sýnir að maðrinn hafi verið latínulærðr. Enginn klerkr með því nafni er uppi um það leyti, sem bækurnar eru ritadar (þ. e. fyrir eða eptir 1500), nema einn; það er hinn nafnkendi biskup Jón Arason á Hólum (f. 1484 og höggvinn 1550). Eg tel því hérumbil víst, að þetta sé hans hönd, og það því heldr, sem bréf hans, sem enn eru til á skinni í safni AM., eru með mjög líkri eða sömu hendi. Eg ált því Finnbogasögu þessa ritada skömmu eptir 1500, enda samsvarar þar að auk ritsháttur og stafagerð þeim tíma að öllu leyti.“

das zweimalige vorkommen der worte hætta vilja eine grössere lücke veranlasst hat; 91⁵, wo zweifaches í millum dieselbe confusion hervorrief usw. Aus dem allen geht hervor, dass B einen vielfach verderbten text darbietet; dennoch aber habe ich geglaubt, die abweichenden lesarten dieser handschrift vollständig angeben zu müssen, da A und B von einander unabhängige repräsentanten der verlorenen urform der saga sind. Nicht aufgenommen sind nur solche varianten, die mir von gar keiner bedeutung zu sein schienen, also abweichungen in der wortfolge, anwendung verschiedener tempora, wechsel zwischen den gebräuchlichsten synonymen (wie mælti und kvað, frétti und spurði) u. dgl. In den aus B mitgetheilten varianten ist normalisierte orthographie zur anwendung gebracht.

C = cod. AM. 162 B fol., 7 lose pergamentblätter, über welche sich Guðbr. Vigfússon auf einem beigelegten zettel folgendermassen ausspricht: „Innlögd 7 blöð í folio eru, sem hönd, brot og kjölför sýna, öll úr einni sögubók, sem hefir verið sundruð á 17 öld; eru hér 1) 3 blöð úr Ljósvetningasögu; 2) 1 blað úr Vopnfirdingasögu og 3) áfast eitt blað úr Droplaugarsonasögu; 4) 1 blað úr Finnbogasögu ramma og 5) 1 blað úr þætti Þorsteins sögu stangarhöggs. Þessi bók mun á 17. öld hafa verið heil að mestu, og pappírshandrit vor af flestum þessum sögum munu hëðan kynjud. Bókin mun vera að vestan (frá Helgafelli frá síra Vigfási Guðbrandssyni?) 17. Jan. 1860.“ Die blätter gehören der ersten hälfte des 15. jahrhunderts an; das bruchstück aus Finnboga saga gewährt einen kürzeren text als A und B; ob derselbe aber altertümlicher ist, wie in dem neuen handschriftenkataloge behauptet wird, oder nicht vielmehr einer verkürzten recension der saga angehört, wage ich nicht zu entscheiden. Das blatt, welches das bruchstück aus Finnboga saga enthält, ist sehr gebräunt und an einzelnen stellen fast unleserlich. Die schwester des Finnbogi heisst hier Þórný, wie in A, deren gemahl aber Hídi, wie in B. Ich lasse den text des fragmentes in buchstabengetreuem abdruck hier folgen:

Vorderseite (vgl. 56⁶ — 59¹⁹.)

... þessu uar okeypt. eptir þat ridr lokull i brutt ok helldr i illu skapl. eitt huert [sinn rida þeir] Finnbogi ok Þorkell upp til Nupdals þrir saman. enn Hrafn enn litli rann firir. þeir koma nu til Nups. [var þei]m þar vel fagnat ok var þat
5 snemma morgins. smalamadr hafdi set ferd þeira fra Hofi ok

2 4 die eingeklammerten worte sind durch ein loch im pergament zerstört. 3 nupdals hs. sehr undeutlich. 5 set] sez hs.

sagði þeim bræðrum at Finnbogi hinn sammi let ecki ovolldu-
liga er hann reid hia gardi ok Þorkell brudgumi draglokrinn.
Þorer kvad Finnboga þat hellzt mega af þeim monnum er þa
voru þar. eptir vm morguninn hvarf Iokull i brutt vit annann
mann. Nu er þar til at taka at þeir Finnbogi buazt i brutt um 10
daginn. hofdu þeir þadan þa hluti er þeir þottvzt þurfa.
Hrafn rak firir hestana. ok er þeir rida ofan at Hofi stack
Hrafn fotum uit. Finnbogi spurdi hui hann færi eigi. Hrafn
svaradi. ek se huar spiozoddar koma vpp eigi færi enn tolf.
en þat er mín ætlan at menn fylgi. Finnbogi suarar. vel 15
þickir mer huar sem sueinar leika ser. Oc er þeir rida fram
hleypr Iokull fram firir þa med tíunda mann. Finnbogi heilsadi
þeim ok spurdi tidenda. kalla ma. kuat Iokull. at ek eigi
eckí erindi vit þig sem þo mun at þvi uerda. þicki mer Þorkell
hafa dregizt i opyckfu uit mig. er honum þat obbeldi at ganga 20
mot oss frendum. Finnbogi suaradi. þo at Þorkell magr minn
se ecki skiotlígr. þa mun hann þo uerda uit sem madr ef
hann er aleitadr. Iokull leggr þa spíoti til Þorkels. enn i þvi
bregdr Finnbogi suerdi ok hoggr i sundr spiozskaptid i milli
handa honum. Finnbogi hleypr þa af bakí ok mælir vit Iokul. 25
mer skalltu fyst mæta. mun ydr Vatzdælingum forvitni a huat
ek ma. Iokull þrifr þa eitt spíot ok leggr i skiolld Finnboga
ok geck i sundr spiozskaptid. i þessi suipan hlaupa þeir brædr
fram Þorsteinn ok Þorer ok skildu þa. eptir þat ridr Finnbogi
heim ok buazt vit bodi. einnhuern dag ridr Finnbogi til Hofs 30
ok bydr þeim Þorsteini ok Þori til bodsíns. þeir þockudu
honum firir bodit. enn sogdu Iokul stirdan i lyndi. munu ver
fara aunat huert allir edr eingi. ridr Finnbogi heim. einn-
huern dag rida þeir Þorsteinn ok Þorir til Borgar ok sogdu
Finnboga at þeir mundu heima sitia um bodit. hann svaradi. 35
uel fari þit med yckru malí. hann gaf Þorsteini suerd ok
hinn bezta grip. enn Þori fingrgull. þeir þacka honum vel
ok rida heim. Iokull hafdi allt i spotti uit þa brædr. þat er
sagt at ecki vard til tidenda at bodínu. ok at lokinni
veizlunni segir Finnbogi at þau skulu þar sitia vm vetrinn. 40
þorgrimr kuezat ætla at þora mundi ulia heim fara. enn hon
kys at vera med Finnboga. enn ek skal finna þig fadir þa er
stundir lída. eptir þat rida menn a brutt med godum giofvm.
þat var eitt sinn at Þorkell mælti vit þorv. nær ætlar þu at
finna fodur þinn. hon kuat þat hvgbod sitt at sia eigi sidr 45

17 Iokull] fíokull *hs.* 19 m^s mer *hs.* 28 suipan] suiman *hs.*
30 einnhuern] einn huer | huern *hs.* 45 sit *hs.*

firir hans kosti. þott hun sæti heima. Þorkell svaradi, veit ek at þu talar þat firir sakir Iokuls uínar þíns, enn ek ottumzt hann allitt, ok einn morgin snema uar þorkell a fotum. Finnbogi spurdi huert hann ætladí. hann kuezat ætla at ríða
 50 med þoru i Bolstadarhlid. Finnbogi kuat raad at ríða huergi. ok ueit ek at þora uínkona mín lætr mig raada. hon kuat þat satt. Þorkell kuazt ríða mundu ef Finnbogi bannadi eigi. hann kuezat eigi banna uilia. Ok eptir þat ríða þav vestan ok einn hlaupandi sueinn med þeim. þau koma i Bolstadarhlid. uar
 55 þar hardla vel vit þeim tekit.

Madr er nefndr þorarenn, hann bio a Vidimyri i Skaga-firdi, hann var illmenni ok godordzmadr, hann atti son er Vilmundr het. þorarenn uar skylldr þeim Hofssueinum ok uar hin mesta uínatta med þeim Iokli. Iokull uar þa kominn a
 60 Vidimyri. hann spurdi bratt at Þorkell ok þora uoru komin a Bol[sta]darhlid

Rückseite (vgl. 59²⁶—63³.)

... ein ko[na va]r [uti] ok heilsadi þeim. huat uilltu godr mann segir hon. ek uil uíta huort Þorkell er her. hon kuat sua vera. þa skalltu bidia hann. quat Iokull. at ganga vt. ok seg at ek uil finna hann. hon gerir sua. satu þeir magar i
 5 stofu. Suatr het nautamadr þorgrims micill ok sterkr. þorgrimr bað þorkel fara uarlíga. þeir toku uopn sin ok gengu ut. uar þorgrimr þa gamall miog. þorkell heilsadi Iokli. hann suaradi. þess skalltu uís uerða huersu heilann at ek uil þig. ok lagdi spíotí til hans ok stefndí a hann miðiann. ok í
 10 þui hliop upp Svartr nautamadr ok hafði stalhufu a haufdí enn eckí hafði hann hoggvopn nema mykíreku sinna reidda um oxl ok slær þegar i sundr spíotskaptíð i míllí handa Ioklí. hann bað hann fara þræla armaztan. Suatr mælti. ef þu ríðr eigi skíott a brvtt. þa mun ek sla annat uit eyra þer. Þorkell
 15 lagdi spíotí til Iokuls i skialldar spordinn suo at hann klofnadi ok hliop spíotíð i rist honum ok vard þat mikít saar. fylgd-armenn Iokuls sottu at þorgrimi. Iokull hliop af baki ok híó med sverdi i hofud þorgrimi. hann hafði hialm aa haufdi ok beit ecki aa. Iokull vnnrادي þetta miog. Þorkell lagdi til

48 snæa *hs.* 55 nach tekit hat eine rote überschrift gestanden, die jedoch vollständig unlesbar ist. 61 [sta] durch ein loch im perg. zerstört. 1 Die eingeklammerten buchstaben sind durch ein loch im pergament zerstört. 2 uíta] uíteá (?) *hs.* 2 hon kuat sua ausserordentlich undeutlich. 8 uís] so *hs.* heilann so *hs.* 9 miðiann] so *hs.* 11 síða] *hs.*

fylgdarmaunz Iokuls ok þegar í gegnum hann. Þorgrímr mælti. 20
 þat er raad. Iokull. at uenda heim ok er þer þetta eingi
 sæmdarferd. Iokull s[er] at þetta mun suo vera. stigr hann
 a bak ok ridr a brvtt ok vnir allilla vít ok þickir monnum
 hans f[er]ð hin haduligazta. Skip kom af hafi uestri i Hruta-
 firdi a Bordeyrí ok het Bergr stýrimadr ok uar kalladr hinn 25
 racki. hann var giorfiligr madr ok kuóngadr ok het Dalla
 kona hans ok uar hon væn. þessi Bergr uar systerson Finnþoga
 hins namma ok het Þorþny modir hans su er Hydi flutti a brvtt.
 ok þegar Finnþogi spyr þetta. ridr hann til skips ok fagnar
 uel frændum sinvm. baud hann þeim til sín ok þat þiggja 30
 þau ok fara heim til Borgar. Hallfridi fanzt fatt vm þau. enn
 Finnþogi veitti þeim storliga uel. lidr af uetrinn ok einn dag
 talazt þeir frendr vít. Finnþogi mælti. þat uillda ek at þu
 værir her hía mer. enn fengir mann firir skipít. uar þat
 sudreyskr madr frendi Daullv sem þau voru bædi. 35

Grimr het madr. hann bio a Torfustaudum. hann var
 ungr madr ok okvongadr. fadir hans var latinn. þau voru
 miog skyld ok Vefridr kona Sigurðar at Gnupi. Grimr bad
 systurdotr þeira bræðra at Hofi. þau naad skyldu takazt um
 vetrinn. Grimr baud Finnþoga. þeir þorsteinn ok þorir budu 40
 ok Finnþoga. hann kuat maaga sina hafa bodit ser aadr. en
 kuezst kunna þeim þo þock firir. lida nu stundir ok vetrar
 ok leggr aa hridir. ok þann sama dag er til bodsins skyldi
 fara. buazt þeir Bergr ok Finnþogi. Geck Finnþogi firir þar
 til er þeir voru komnir at Vatzdalsaa. ok var a krapafaur ok 45
 laugd fra laundum. þeir binda saman vopn sin. hofdu þeir
 ok lodkapur fotsidar. eptir þat legiazt þeir til sundz. bad
 Finnþogi Berg at hallda undir bellti ser. legzt hann nu þar til
 at þeir komaz yfir ana. ganga þeir til Hofis ok voru bodsmenn
 komnir. gengu þeir inn. elldar voru storir i elldaskalanum 50
 ok voru þar menn nockurir. ok voru þeir þar allir bræðr.
 Kolr het madr. hann hafdi raad at Hofi. hann var micill ok
 sterkr. þeir frendr gengu innar hia elldinum. ok geck Finn-
 þogi firir. ok er þeir koma þar gegnt sem Iokull var. stingr
 hann hondunum uit Bergi ok stakar honum at elldinum. ok ber 55
 hann at Kol. [hann hr]índr Bergi ok bad hann eigi hlaupa a
 sig. Finnþogi ser þetta. þrifr i lodkapuna

*Die übrigen handschriften schliessen sich entweder an A oder
 an B an, oder sie sind mischhandschriften, indem sie am anfang*

22. 24 die eingeklammerten buchstaben durch ein loch im pergament
 zerstört. 56 die eingeklammerten buchstaben im pergament zerstört.

den text von *B*, später den von *A* bieten. — Die zur klasse *A* gehörigen codices stammen sämtlich direct oder indirect von cod. *A* selbst ab, sind also für die textkritik ohne wert. Es sind die folgenden:

d = cod. AM. 159 fol. papier, aus dem ende des siebzehnten oder dem anfang des achtzehnten jahrhunderts. Die handschrift enthält nur die Finnboga saga auf 34 blättern in pappband; der text ist, wie in *A*, in 43 capitel eingeteilt, die jedoch keine überschriften haben. Auf einem eingelegten octavblatte findet sich von *Arni Magnússons* hand folgende notiz: „Ur bok, er eg feck af Sr Gudmunde [d. i. Guðmundr Jónsson] á Helgafelle, er med hendi Þordar Þordarsonar, þá hann var ungur.“ Þórðr Þórdarson war nach den angaben des neuen handschriftenkatalogs prediger zu Helgafell in der Snæfellsnessýsla (im isländischen westlande.) Seine jugendjahre fallen in die letzte zeit des 17. jahrhunderts.

e = cod. AM. 455. 4. papier, eine sammelhandschrift des siebzehnten jahrhunderts, die auf 72 blättern folgende sagas enthält: 1) Egils saga, 2) Kjalnesinga saga, 3) Jökuls þátrr Búasonar, 4) Víga-Glúms saga, 5) Finnboga saga, 6) Hallfredar saga, 7) Bandamanna saga, 8) Olkofra þátrr. Am ende steht die datierung: 3. iduum Apr. MDCLX. Alle diese sagas (mit ausnahme der zweiten und dritten) finden sich auch in *A*, woher der text durch vermittlung mehrerer zwischenglieder geflossen ist. Auf dem deckel und dem ersten blatte finden sich folgende notizen von *Arni Magnússons* hand: „þessa bók hefr fyrrum átt Gudridur Stefansdotter á Sníafuglstodum.¹ Eg feck hana þadan til eignar.“ „Allar ritadar med hendi Sr Helga Grimssonar á Husafelle.“ (*Helgi Grímsson* war prediger zu Husafell in der Borgarfjarðarsýsla, Westland, in der zweiten hälfte des 17. jahrhunderts.²)

f = cod. AM. 494. 4. papier, 17. jahrhundert, enthält nur Finnboga saga auf 42 blättern. Eingeteilt ist der text in 44 capitel, von denen die ersten 40 den abschnitten in *A* vollständig entsprechen. Geschrieben ist die handschrift von dem isländischen priester Ketill Jörundarson zu Hvamir in der Mýrasýsla, Westland († 1670). Ketill war der grossvater *Arni Magnússons* von mütterlicher seite.³

1) Snjáfugsstaðir liegt in der Arnessýsla (Südland.)

2) s. Íslend. sögur II. (1847) s. LI.

3) G. Vigfússon u. Th. Möbius, Fornsögur (Lpz. 1860) s. XXII.

g = cod. 984 fol. der Thottschen samlung auf der königlichen bibliothek zu Kopenhagen. 3 convolute von späten papierhandschriften nordischer sagas; ungebunden, nur jede saga zusammengeheftet. Die Finnboga saga befindet sich in vol. II. — *d e f g* sind so nahe mit einander verwandt, dass sie auf eine gemeinsame vorlage zurückgehen müssen; *d* steht derselben jedoch am fernsten.

h = cod. 1740. 4. papier, neue handschriftensammlung der königlichen bibliothek zu Kopenhagen. Es ist diese handschrift eine unmittelbare abschrift von *A*, angefertigt von dem bekannten norwegischen gelehrten Hans Paus († 1770). Der titel lautet: *Saga af Finnboga hinn (sic!) Rama, eller historien om Finnboge den sterke, af det gamle norske og islandske sprog udi det nuværende danske samt latinske sprog oversat af H. P.* (Die lateinische übersetzung reicht jedoch nur bis cap. 5 incl., die dänische bis cap. 12 incl.)

i = cod. 979 fol. papier, der Thottschen samlung auf der königlichen bibliothek zu Kopenhagen. Abschrift von *h*. Der titel lautet: *Saga af Finnboga hinn (!) Rama eller Historien om Finnboge den sterke, af det gamle norske eller islandske sprog udi det nu brugelige danske oversat af Hans Paus.* (Isländischer text mit vollständiger dänischer übersetzung.)

k = cod. AM. 165 A fol. papier, 24 blätter, 17. jahrhundert; enthält nur Finnboga saga. Die capitel sind nicht gezählt, doch stimmen die abschnitte genau mit *A*. Das letzte blatt ist abgetrennt und befindet sich in cod. 165 D, dafür ist eine abschrift des schlusses von jüngerer hand eingefügt. Ein beigelegter zettel von *Arni Magnússons* hand berichtet: „Finnboga Ramma saga med hendi Jons Gissurarsonar. Ur bok (ellðri enn 1646) er eg feck af Sr Högna Amundasyne.“ (*Jón Gissurarson* zu *Gnúp* in der *Ísafjardarsýsla*, Westland, war ein halbb Bruder des bischofs *Brynjólfr Sveinsson* und lebte um die mitte des 17. jahrhunderts.¹ Von seiner hand stammen viele handschriften der *arnamagnússchen* samlung).

l = cod. AM. 558^a, 4. papier, 46 blätter, 17/18. jahrhundert, enthält nur Finnboga saga. Der text ist in 44 capitel geteilt, dieselben entsprechen jedoch den abschnitten in *A* nur bis cap. 22 incl. — *k* und *l* gehen auf eine und dieselbe abschrift von *A* zurück, wie das die gleichartige ergänzung der lücken in beiden handschriften unzweifelhaft macht.

1) Íslend. sögur I (1843) s. XXX.

Zur klasse B gehören folgende handschriften:

m = cod. 1175 fol. papier, 18. jahrhundert; neue handschriftensammlung der königlichen bibliothek zu Kopenhagen. Sie enthält auf 148 seiten nur Finnboga saga und ist, wie gemeinsame fehler und lücken beweisen, unmittelbare abschrift von B.

n = cod. 1103 fol. perg. der alten handschriftensammlung auf der königlichen bibliothek zu Kopenhagen. Die handschrift stammt aus der zeit des bischofs Þorlákr Skúlason zu Hólar († 1656)¹ und wurde im jahre 1692 von dem propste Björn Þorleifsson zu Oddi in der Rangárvallasýsla (Südland) dem könige Christian V. von Dänemark zum geschenke gemacht. Das pergament ist von ausnehmender weisse, eingebunden ist die handschrift in roten sammet.² Sie enthält auf 145 blättern folgende sagas: 1) Hrólfs saga Gautrekssonar, 2) Gøngu-Hrólfs saga, 3) Þorsteins saga Víkingssonar, 4) Njála, 5) Finnboga saga, 6) Þórdar saga hreðu, 7) Búa saga Andríðarsonar (Kjalnesinga saga), 8) Jökuls þátrr Búasonar, 9) Orms þátrr Stórolfssonar. Nr. 4—9 sind von anderer hand geschrieben als 1—3. Finnboga saga steht auf f. 111^b—125^a. Der text scheint nicht von B hergeleitet werden zu können, stimmt aber ziemlich genau mit dieser handschrift überein; einzelne zusätze erweisen sich sofort als späte interpolationen.

o = cod. 15. 4. papier der königlichen bibliothek zu Stockholm. Ich konnte diese handschrift während meines aufenthaltes in Stockholm nicht einsehen, da dieselbe nach Lund verliehen war; die nachfolgenden notizen verdanke ich der güte meines freundes G. Cederschiöld. Die handschrift stammt aus dem 17. jahrhundert und enthält folgende stücke: 1) Raudúlfs þátrr, 2) Nornagests þátrr, 3) A'lf's saga ok A'lf'srekka, 4) Heidreks saga, 5) Finnboga saga, 6) Drauma-Jóns saga, 7) Hrafnkels saga Freysgoða, 8) Skikkjurímur 9) Høensa-Þóris saga, 10) Jóns saga hins helga Hólabiskups. In der Finnboga saga ist ungefähr eine seite unbeschrieben; die dadurch entstandene lücke reicht von svá at brast í björgunum (21⁹) bis mun sá einn úti vera (22⁷). Der text weicht von B nur sehr wenig ab.

Mischhandschriften sind die folgenden drei:

p = cod. 32. 4. papier der königlichen bibliothek zu Stockholm. Die handschrift ist von 6 händen des 17. jahrhunderts geschrieben, die ich mit α—ζ bezeichne. α (der schreiber nent sich selbst Jón Eggertsson und fügt die jahreszahl 1686 bei) schrieb

1) Mündliche mitteilung von Guðbr. Vigfússon.

2) Von ganz gleicher ausstattung ist auch cod. reg. 1102, der auf dem ersten blatte die widmung des Björn Þorleifsson an Christian V. enthält.

das der handschrift vorgeheftete widmungsgedicht¹; β schrieb Ketils saga hængs, Gríms saga Lodinkinna und Orvar-Odds saga. γ schrieb den anfang von Finnboga saga und zwar die ersten 10 blätter; 10a schliesst mit den worten: gerir annat illt (31¹⁶), 10b ist leer. Auf bl. 11a fährt γ zunächst noch fort (einige worte von 10b wiederholend:) at þú gerir meyjunni ekki til meins, þótt þú gerir annat illt; hierauf begint δ , der eine andere vorlage benutzte als γ : dieser hatte eine handschrift vor sich, welche zur klasse B gehörte, jener benutzte einen codex der A-klasse; es führen daher zwei personen der saga im zweiten teile andere namen als im ersten. Im 8. capitel hat γ eine kleine lücke (ek ser at þer munut hafa afkomast þó ekki 16¹⁷ — hann svarar: ek heiti Finnbogi 16¹⁸). Die von γ benutzte handschrift hatte capituleinteilung, die von δ benutzte nicht. — ϵ schrieb Sigurðar saga hins þogla; ζ Þjalar-Jóns saga. Die verschiedenen bestandteile der handschrift sind erst später zu einem ganzen vereinigt. Die letzte saga wurde nach einem schreibervermerk am 8. april 1676 vollendet; die Finnboga saga ist unzweifelhaft früher geschrieben.

q = cod. 19. 4. papier der königlichen bibliothek zu Stockholm, geschrieben von zwei händen des 17. jahrhunderts. — Der erste schreiber nent sich auf dem titel: „Islenzk sögubók af fornkonungum og fyrirmönnum, sem á öðrum löndum ríkt hafa, og á ýmsum tímum stjórnat sínum undirgefnum lýðum . . . skrifuð af Sigurði Jónssyni at Svalbarði² og upp byrjuð þann 9. januari anno 1667.“ Sigurðr hat folgende 3 sagas geschrieben: 1) Ólafs saga Tryggvasonar, 2) Adonius saga, 3) Partalopa saga. Angeheftet und von anderer hand geschrieben ist die Finnboga saga, 18 blätter, von denen die rückseite des letzten leer ist. Die ganze handschrift ist eingehftet in ein altes pergamentblatt mit lateinischen gedichten. Dass die Finnboga saga in q unmittelbare abschrift von p ist, beweist der umstand, dass an derselben stelle der text A den text B ablöst; ebenso findet sich in q dieselbe lücke wie in p .

r = cod. 71 fol. papier der königlichen bibliothek zu Stockholm. Die handschrift enthält, von einer hand geschrieben, 4 sagas, von welchen jede besonders paginiert ist, nämlich 1) Þórðar saga hreðu, 2) Ísfríðinga saga, 3) Finnboga saga, 4) Grœnlands annáll. Der schreiber hat sich am ende jeder saga genant, auch ort und datum hinzugefügt; am schlusse der Finnboga saga lautet dieses vermerk folgendermassen: „Scriptum Holmiae die 18. juni

1) Näheres s. bei Arwidsson, förteckning öfver kongl. bibliotekets i Stockholm isländska handskrifter (Stockholm 1848) s. 134.

2) Svalbard liegt im isländischen nordviertel (am Eyjafjörðr.)

anno 1688, Gudmundus Gudmundi Islandus.“ Der text unserer saga ist entweder direct aus *p* oder aus *q* abgeschrieben, wie die vollständige übereinstimmung der drei handschriften beweist.

Ueber das gegenseitige verhältnis der genannten handschriften sei es gestattet noch folgendes nachzutragen:

Auf fol. 100 a, 2 hat *A* zwei vollkommen erloschene stellen. Die erste (4¹⁶—¹⁸) muss noch leidlich leserlich gewesen sein, als die abschrift, auf welche die handschriften *d e f g* als ihre gemeinsame quelle zurückgehen (ich bezeichne dieselbe mit γ) genommen wurde; ich konte daher die lücke aus diesen papierhandschriften ergänzen. Die gemeinsame vorlage von *k l* (δ) hat nicht mehr soviel lesen können und hat überdies ohne rücksicht auf die noch jetzt deutlich erkennbaren worte die lücke ausgefüllt. Die handschriften der klasse *B* konten wegen mehrfacher abweichungen nicht zur ergänzung benutzt werden. — Die zweite stelle (6¹—⁶) hat weder γ noch δ vollständig entsiffern können, und zwar δ noch weniger als γ . Hier haben offenbar die handschriften der klasse *B* (besonders *Bm*) das ursprüngliche bewahrt, daher ich die stelle aus *B* ergänzt habe. Bei beiden ergänzungen habe ich auf den in *A* vorhandenen raum die gröstmögliche rücksicht genommen: der eingefügten worte sind gerade so viele als in der handschrift haben stehn können.

Die behauptung, dass *d e f g* und *k l* auf zwei verschiedene, aus *A* entsprungene quellen zurückgehen, während *Bm n* und der erste teil von *p q r* einer zweiten handschriftenklasse angehören, findet auch durch weitergehende untersuchungen ihre bestätigung.

Eine genaue vergleichung der drei ersten capitel hat das resultat geliefert, dass in 289 fällen mit *A* übereinstimt

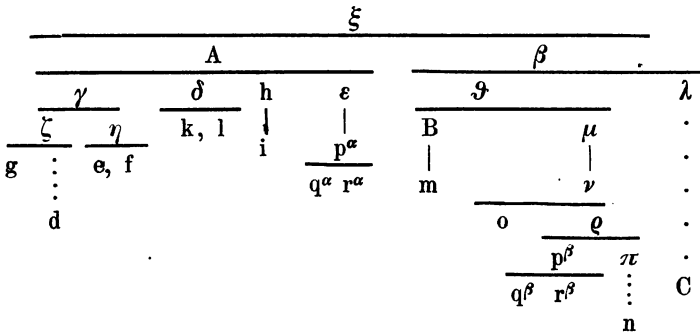
<i>d</i> 191 mal	<i>B</i> 120 mal
<i>e</i> 248 -	<i>m</i> 122 -
<i>f</i> 242 -	<i>n</i> 86 -
<i>g</i> 252 -	<i>p</i> 88 -
<i>k</i> 235 -	<i>q</i> 85 -
<i>l</i> 230 -	<i>r</i> 82 -

Dass *d* keine unmittelbare abschrift von *A* sein kan, ist schon in dem neuen handschriftenkatalog der Kopenhagener universitätsbibliothek richtig bemerkt. Es wird hier darauf aufmerksam gemacht, dass *d* den goden der Ljosvetninger Þorgeirr vollständig ausschreibt: die vorlage *A* den richtigen namen Þorgeirr vollständig ausschreibt: die vorlage *d* muss also den namen mit einer abkürzung geschrieben haben. Dem kan noch hinzugefügt werden, dass *d*, wie die häufigeren abweichungen von *A* beweisen, durch mehr zwischenglieder von

dieser handschrift getrent sein muss als die übrigen papiercodices. Mit g scheint d in engerer verwantschaft zu stehen, worauf zwei allen andern handschriften fremde, d und g gemeinsame lesarten hindeuten: 3¹³ lesen dg Ingjaldr für Ingi und 4¹³ úhæfligasta für úheyiriligasta. e und f scheinen ihrerseits wiederum eine gemeinsame quelle zu haben, da sie in den 289 fällen nicht weniger als 271 mal vollständig übereinstimmen und an 3 (freich nicht sehr wesentlichen) stellen allen andern handschriften gegenüber die gleiche lesart aufweisen. Volständige übereinstimmung zwischen A d e f g findet sich in den 289 fällen 122 mal. — k und l haben in den ersten drei capiteln nicht weniger als 34 mal gemeinsam eine von allen andern handschriften abweichende lesart, nur die wichtigsten fälle seien genant: 3⁵ frídust, st. vænst, 3⁷ hinn ágætasti st. enna agæztu manna, 4⁷ er Asbjørn reid st. reid Asbiorn, 4¹⁰ pá skal út bera, en eigi upp ala þetta barn, 5⁴ taka sér st. raku ifir, 5¹² Leppa (?) st. Asbirni, 5¹⁸ litunargrqs st. brungras. Volständige übereinstimmung zwischen k und l herrscht in den 289 fällen 260 mal. — p^a (d. h. derjenige teil von p, der mit A übereinstimt) scheint höchstens durch ein zwischenglied von der membrane getrent zu sein.

m ist eine unmittelbare abschrift von B, es weicht in 289 fällen nur 19 mal von seiner vorlage ab. n scheint mit p^β (dem mit B übereinstimmenden teile von p) nahe verwant, obwol es noch mehr kürzt und ändert als dieses. n p q r gehen in den ersten drei capiteln nicht weniger als 25 mal allen andern handschriften gegenüber zusammen; nur zwei besonders schlagende stellen seien erwähnt: 5⁷ Tottum st. Toptum, 6⁴ vita hversu háttat var. Gewöhnlich besteht die übereinstimmung in gemeinsamen auslassungen. B kan die gemeinsame quelle dieser handschriften nicht gewesen sein, wol aber muss der codex, aus dem sie stammen, mit B nahe verwantschaft gehabt haben. — Von o habe ich nur das erste capitel mit den übrigen handschriften genau vergleichen können; dieser papiercodex steht Bm ziemlich nahe, verrät jedoch auch einige verwantschaft mit p^β n. — C wird ebenfalls auf dieselbe quelle zurückzuführen sein wie B m n o p^β, nimt jedoch diesen handschriften gegenüber eine isolierte stellung ein.

Die verwantschaftsverhältnisse sämtlicher codices möge der nachstehende stammbaum versinnlichen, in welchem die nicht erhaltenen zwischenglieder durch griechische buchstaben bezeichnet sind. Von absoluter richtigkeit bis in das einzelne hinein kan bei dergleichen schematischen aufstellungen natürlich nicht die rede sein.

Man ersieht aus diesem stammbaume sofort, dass auch n o p^β für eine kritische behandlung des textes vielleicht nicht ganz ohne wert sein würden; da aber B der gemeinsamen quelle unzweifelhaft viel näher steht, habe ich geglaubt, mich mit der mittheilung der lesarten dieser handschrift begnügen zu können.

An eine herausgabe der Finnboga saga dachte man zuerst im vorigen jahrhundert. Der norwegische gelehrte Hans Paus, welchem wir die erste übersetzung der alten norwegischen gesetze verdanken¹, hatte bereits die vorarbeiten dazu begonnen. Seine abschrift des codex A mit beigelegter dänischer übersetzung befindet sich noch auf der königlichen bibliothek zu Kopenhagen (s. oben s. XXVI.) Was die vollendung der ausgabe verhindert hat, ist nicht bekannt. Erst 32 jahre nach dem tode von Paus sollte unsere saga, und zwar zugleich mit der Vatnsdæla durch den druck zugänglich gemacht werden. Die editio princeps führt folgenden titel: „Vatnsdæla saga ok saga af Finnboga hinum rama. Vatnsdølernes Historie og Finnboge hin stærkes levnet. Bekostede af Hr. Jacob Aal, Ridder af Dannebrog og Eier af Nefs Jernværk. Udgivne af Mæg. E. C. Werlauff, Professor og Bibliotheksecrétaire. Kjøbenhavn, 1812. Trykt i det kongl. Vaisenhusets Bogtrykkerie.“ Die ausgabe ist in 4. und enthält XXIV und 384 seiten. Nach einer ausführlichen einleitung und zwei geschlechtstafeln folgt zunächst (s. 2—205) der text der Vatnsdæla (nach cod. AM. 128 fol.) nebst gegenüberstehender dänischer übersetzung und einzelnen varianten aus 5 anderen handschriften, sowie zahlreichen, noch immer wertvollen anmerkungen; dann (s. 208—361) die Finnboga saga (nach cod. AM. 132 fol.), ebenfalls mit

1) S. Möbius, catal. s. 51.

dänischer übersetzung und kritischen und exegetischen noten. In den varianten sind benutzt die handschriften B e f, die letzten beiden jedoch nur ausnahmsweise; auch sind die abweichenden lesarten von B bei weitem nicht vollständig angegeben. S. 362—99 enthalten retteler og tillæg, dann folgt (s. 370²—84) ein namen- und sachregister zu beiden sagas. — Die ausgabe von Werlauff ist für ihre zeit vortrefflich zu nennen: der isländische text ist fast überall richtig gelesen (ich verstehe nur nicht, dass Werlauff s. XX die roten überschriften an den capitelfanfängen für „fast unleserlich“ erklärt) und, wie die übersetzung beweist, richtig verstanden; an einzelnen versehen und missverständnissen fehlt es freilich nicht. Die orthographie des isländischen textes entspricht natürlich dem heutigen stande der wissenschaft in keiner weise; ich erwähne nur, dass zwischen d und ð nicht unterschieden wird, dass z, zt und st bunt mit einander wechseln, dass nicht selten neuisländische oder geradezu falsche formen gebraucht sind¹, u. a. m. Auch die accentuierung ist weder consequent durchgeführt, noch überall im einzelnen richtig. Die erste lücke in A ist nach e ergänzt, ohne dass dies in den noten angegeben wäre.

Seitdem ist nur noch eine ausgabe erschienen: „Saga Finnboga hins Ramma. Utgefandi Sveinn Skúlason. Akureyri 1860. Prentuð í prentsmidju Norður- og Austurmdæmisins, hjá H. Helgasynt.“ 92 ss. kl. 8. Es ist dieses buch ein einfacher abdruck von Werlauffs text, ohne einleitung und register; nur sehr selten sind einzelne varianten aus B und f mitgeteilt. Die orthographie ist normalisiert, an druckfehlern und neuisländischen formen mangelt es nicht. Hier und da ist auch der handschriftliche text geändert, ohne dass der herausgeber es für nötig befunden hätte, dies anzugeben. Die auf s. 20 versuchte conjectur ist falsch.

Eine vollständige übersetzung der Finnboga saga ist nach der von Werlauff nicht mehr publiciert. Dagegen findet sich eine kurze inhaltsangabe der saga im ersten bande von P. E. Müllers sagabibliothek (Kbhvn 1817. 8.) In der Lachmannschen übersetzung (Berl. 1816) steht dieselbe s. 207—15. Etwas ausführlicher ist der auszug, den N. M. Petersen gibt in: Historiske fortællinger om Islændernes færd hjemme og ude. In der ersten ausgabe

1) z. b. hún st. hón 208⁵ u. ö.; tvo st. tvá 210⁶; feckst st. fekkst 212⁶; fagurt st. fagrt 212¹²; þækti st. þætti 212¹⁴; þóktu st. þóttu 216¹⁷; ættu st. ætti 216¹⁸; godann 278¹¹; systr, modr (acc. sg.) 208⁵ 210¹² usw. usw.

(Kbhvn 1839—44. 8.) steht derselbe *bd. IV*, s. 107—132; in der zweiten (Kbhvn 1868. 8.) *bd. IV*, s. 203—225.

Die lexicaische ausbeute, welche *Finnboga saga* gewährt, ist am besten verwertet in *Guðbr. Vigfússon's icel.-english dictionary* (Oxford 1859—74. 4.) Das von mir angehängte vocabular wil nichts weiter sein, als eine ergänzung zu dem in Deutschland am meisten verbreiteten altnordischen wörterbuche, dem glossar von Th. Möbius (Lps. 1866). Es sind daher von mir nur diejenigen wörter und bedeutungen aufgenommen, welche in jenem fehlen.

Auf historische glaubwürdigkeit kan die *Finnboga saga* keinen anspruch machen. *Guðbr. Vigfússon* hat in seinem bekanten aufsatze: um tímatal í Íslendinga sögum í fornöld (Safn til sögu Íslands I Kpmhfn 1855, s. 185—502) nachgewiesen, dass die angaben in unserer saga mit der beglaubigten chronologie in unlöslichem widerspruche stehen, und N. M. Petersen (*hist. fortællinger om Islændernes færd*, IV², 259) hatte so unrecht nicht, wenn er dieselbe geradezu einen roman nante. Den romanhaften charakter kenzeichnen ja schon die massenhaften aufschneidereien und übertreibungen der saga, der es vor allem daran gelegen ist, die körperstärke ihres helden als eine geradezu übermenschliche zu schildern¹: lässt sie doch (cap. 7) den zwölfjährigen knaben eine kraftprobe ablegen, die das alte götterlied bewundernd von dem gewaltigen donnerer erzählt! Immerhin aber ist die saga ein historischer roman: die in ihr auftretenden personen haben zum grossen teile wirklich unter den lebenden gewandelt, und es dürfte für den leser nicht uninteressant sein zu erfahren, was besser beglaubigte sagas von *Finnbogi* und seinen freunden und gegnern berichten.

Die schriften, aus welchen wir die angaben der *Finnboga saga* corrigieren können, sind vor allem die *Landnámabók* und die von dieser zum teil abhängige² *Vatnsdæla*. Nach dem berichte der *Landnáma* [Íslend. sögur I (1843) s. 224 fg.] stamt das geschlecht des *Finnbogi*, wie das auch unsere saga richtig angibt, aus dem norwegischen *Hálogaland*. *Loðinn qngull*, der stammvater des geschlechts, verlässt Norwegen, um sich der gewaltherrschaft des jarls *Hákon Grjótgarðsson*³ zu entziehen, stirbt aber während der überfahrt nach Island. Sein sohn *Eyvindr* nimt den *Flateyjarðalr*

1) Vgl. jedoch hierzu G. Vigfússon a. a. o. s. 378; Th. Möbius, *Íslendinga drápa* (Kiel 1874. 4.) s. 39.

2) s. *Fornasögur* s. XIX fg.

3) *Hákon Grjótgarðsson*, aus angesehenem halogaländischem geschlechte, dem auch der spätere beherrscher Norwegens, *Hákon jarl*, entstamt, unterwarf sich freiwillig, der oberherlichkeit von *Haraldr hárfagri* und vermählte ihm seine tochter *Asa* (Munch, *det norske folks historie*, I^o, 321 fg.)

bis zu den Gunnsteinar¹ hinauf in besitz uod opfert dort. Asbjörn dottiðss ist der sohn des Eyvindr, der vater von Finnbogi hinn rammi. Die sogenannte Melabók (die jüngste fortsetzung der Landnáma) kent noch einen sohn des Finnbogi, namens Narfi, und führt das geschlecht hinab bis zu Helga, der gemahlin von Snorri Markússon zu Melar. Somit ist sowol der angabe von cod. A unrichtig, welcher den vater des Asbjörn Gunnbjörn Ingjaldsson nent, als auch die von cod. B, nach welchem er Gunnbjörn Öngull Ögmundarson geheissen hätte.

Von den frühesten schicksalen des Urdarköttr-Finnbogi, seiner aussetzung, widerannahme und namensänderung, seinen reisen nach Norwegen und Griechenland weiss keine andere saga etwas zu berichten, es muss also dahingestellt bleiben, ob und wie weit die erzählung auf wahrheit beruht. Die angabe, dass Þorgeirr Ljós-
vetningagoði ein bruder von Finnbogis mutter gewesen sei, ist unbedingt falsch; Þorgeirr war eine so bedeutende persönlícheit² und wird so häufig genant, dass es geradezu unbegreiflich wäre, wenn seiner verwantschaft mit Finnbogi, falls eine solche wirklich bestanden hätte, nirgends gedacht wäre. Dass letzterer in seiner jugend nicht am hofe Hákon jarls sich aufgehalten haben kan, liegt ebenfals auf der hand, da dieser regent erst im j. 965 durch den sturz von Haraldr gráfeldr zur hererschaft gelangte, d. h. zu einer zeit, wo Finnbogi bereits im reifen mannesalter gewesen sein muss.

Guðbr. Vigfússon setzt nämlich die händel zwischen Finnbogi und den Ingimundessöhnen (auf die ich weiter unten wider zurückkomme) noch vor 960, es spielen aber diese händel nach Finnboga

1) Diese örtlichkeit ist auf der grossen karte von Björn Gunnlaugsson nicht verzeichnet.

2) Þorgeirr Þorkelsson, enkel des landnámsmaðr Þórir Grímsson, wurde wahrscheinlich in den dreissiger jahren des 10. jahrhunderts geboren. Er war mehrmals verheirathet und hatte zahlreiche söhne, darunter auch zwei uneheliche, Þorgrímr und Finni hinn draumspaki (die mutter des letzteren, Leikný, wird auch in der Landnáma genant und als eine ausländerin bezeichnet.) Im jahre 985 übernahm er das amt des lögsögumaðr und verwaltete dasselbe 17 jahre lang (bis 1001.) Später wird er nicht mehr erwähnt, es ist also wahrscheinlich, dass der tod seiner wirksamkeit ein ziel setzte. Am bekanntesten ist sein von wahrhaft statemännischer weisheit geleitetes verfahren während des althings im jahre 1000: ihm allein war es zu verdanken, dass die wild erregten gemüter beschwichtigt wurden und die gesetzliche annahme des christentums in ruhe und ordnung durchgesetzt werden konnte. Vgl. besonders Íslend. bók cap. 7, Njála cap. 105. In der Ljósvetninga saga (cap. 1. 2.) erscheint Þ. in weniger günstigem lichte. Er lässt sich durch die geschenke Hákon jarls dazu bestimmen, dem Ölmundr unterstützung zu gewähren, obwol das gegen sein gewissen ist und er sich dadurch sogar mit seinen eigenen söhnen verfeindet. Den Drauma-
finni kent die Ljósvetninga saga ebenfals; Guðmundr ríki und Þórhallr lassen sich träume von ihm deuten.

saga lange nach der rückkehr unseres helden, nachdem derselbe sich bereits zum zweiten male verheiratet hat, und Bergr, der schwester-
sohn Finnbogis, der allerdings älter gewesen sein wird, als sein
oheim, ist mit in dieselben verwickelt. — Ob der verfasser der
saga sich unter dem griechischen könige Jón einen bestimmten kaiser
dieses namens gedacht hat, etwa Hákon jarls zeitgenossen Johannes
Tzimiskes (969—76), wie zuerst Suhm annahm¹, oder nicht, ist
nicht nachzuweisen und kan uns füglich gleichgültig sein.

Ebensowenig weiss irgend eine andere saga von der verschwä-
gerung des Finnbogi mit Hákon jarl, von seiner ausweisung aus
dem Flateyjarðalr und seiner zweiten verheiratung mit Hallfríðr
zu erzählen, die nach unserer saga eine tochter von Eyjólftr Val-
gerðarson² gewesen wäre. Von den in Finnboga saga erwähnten
söhnen des Finnbogi komt nur einer noch anderwärts vor, nämlich
Þórir, der im 23. capitel der Ljósvefninga saga als heimmadr
des Eyjólftr halti auftritt. (Der in cap. 24 erwähnte kampf bei
Kakalahóll dürfte vielleicht mit dem Melrakahóls-bardagi, in
welchem nach Finnboga saga cap. 38 Þórir auf seiten Eyjólfse
fehlt, identisch sein.) Dagegen ist der in Landnáma genannte Narfi
in Finnboga saga unbekant.

Die bereits erwähnten händel Finnbogis mit den söhnen Ingi-
munds³ sind jedoch auch anderweitig belegt. Die älteren recensionen
der Landnáma wissen freilich nichts davon zu erzählen, und was die

1) S. Petersen a. a. o. s. 259, Werlauff in seiner ausgabe s. 269 anm.

2) Eyjólftr Valgerðarson, urenkel des landnámamadr Helgi hinn magri,
wird sowol in der Íslendingabók als in der Landnáma erwähnt. Er wohnte
zuerst zu Jörunnarstaðir am Eyjafjörðr, dann zu Mjóðrwellir, welches er
von Hafliði hinn qrvi kaufte. Nach Landn. gehörte er nebst Þorsteinn Ingi-
mundarson zu den angesehensten hauptlingen im nordviertel. Sein sohn war
Guðmundr hinn ríki, der vater von Eyjólftr hinn halti. Ueber den letzteren
erfahren wir genaueres aus der Ljósvefninga saga und der Víga-Stýrs saga.

3) Ingimundr hinn gamli Þorsteinsson ist eine der hauptpersonen der
Vatnsdæla. Er kämpft im Hafsfjörðr auf seiten des königs Haraldr
hárfagri und wird von diesem in hohen ehren gehalten, wandert aber doch
später (wie die saga erzählt, in folge der prophezeiungen eines Lappenweibes)
nach Island aus, wo er sich im Vatnsdalr niederlässt. Von seiner chefrau
Vigdís hat er 4 söhne: Þorsteinn, Jökull, Þórir und Hogni, sowie 2 tóchter:
Jörunn und Þordís; ausserdem wird noch ein natürlicher sohn namens Smíðr
erwähnt. Ingimunds edler, fast christlicher sinn (sterbend noch lässt er
seinen mörder Hrolleifr vor der rache der söhne warnen) war auf seinen
ältesten sohn Þorsteinn übergegangen, während in dem wilden, kampflustigen
Jökull des alten Þorsteinn schwager, nach dem er den namen empfangen,
widergeboren schien. Die übrigen söhne sind unbedeutender: Þórir war von
jener seltsamen krankheit heimgeucht, welche die alten Normannen den
berserksgegnr nannten; erst ein auf Þorsteins rat dem „schöpfer der sonne“
dargebrachtes gelübde (das ausgesetzte kind eines freundes aufzuziehen) bringt
ihm genesung.

Melabók mittheilt, ist ohne zweifel aus der Vatnsdœla entlehnt, sodass nur diese allein in betracht komt.

Der bericht der Vatnsdœla (cap. 31—35 = Fornsögur s. 51—58) lautet nun wesentlich anders als der in Finnboga saga. Schon der beginn der händel wird dort ganz anders erzählt, als hier: Vatnsdœla weiss kein wort von dem verhältnis des Jökull zu Þóra Þorgrímsdóttir, deren werbung durch Finnbogi für Þorkell Sigurðarson nach Finnboga saga die langwierige fehde veranlasst. Auch ist es nach Vatnsdœla nicht Jökull, der bei der hochzeit des Þorgrímr (in Finnboga saga Grímr) den streit veranlasst, sondern Bergr, der den Þorsteinn, welchen er schon früher einmal beleidigt, beinahe umrent und dafür von Jökull mit dem griffe seines schwertes *Ættartanga* zu boden geschlagen wird.

Þorsteinn, der in der Vatnsdœla überhaupt als ein muster von sanftmut erscheint, erbiethet sich nun, an stelle seines bruders Jökull, der jede busse ablehnt, auf verlangen Bergs unter die drei rasenstreifen zu gehen¹, was Bergr annimmt. Als aber Þorsteinn sich anschickt, die verlangte genugthuung zu leisten, ist es wiederum Bergr, der durch eine höhnische äusserung die versöhnung unmöglich macht. Die herausforderung zum holmgang und die vereitelung desselben durch Bergs frau (in Vatnsdœla *Helga* genant) wird nun in beiden sagas wesentlich gleich erzählt (nur dass in Vatnsdœla Finnbogi den Þorsteinn, Bergr den Jökull fordert und letzterer sich erbiethet, allein gegen Bergr und Finnbogi zu kämpfen.) Die aufrichtung der neidstange wird in Vatnsdœla ausführlicher geschildert als in Finnboga saga. Nach Vatnsdœla unternehmen dann Finnbogi und Bergr einen rachezug gegen die Ingimundssöhne, der aber durch Þorsteins wachsamkeit vereitelt wird. Þorsteinn verweist (ohne formellen process!) Finnbogi und Bergr aus der landschaft, und ersterer zieht wirklich im nächsten frühjahre nach Strandir in der Trékyllisvík² (nach Finnboga saga erfolgt diese ausweisung durch beschluss der höfðingjar und zwar weit später.) Hiermit schliessen nach Vatnsdœla die händel zwischen den beiden parteien; von den blutigen kämpfen, in denen Bergr und Vilmundur

1) Vgl. dazu R. Keyser, Nordmændenes religionsforfatning i hedenommen (Christiania 1847) s. 131 fg. Der aufsatz ist wider abgedruckt in Keyzers samlede afhandlingar, Christ. 1868, s. das. s. 360.

2) Ein gehöft an der Trékyllisvík führt noch heute den namen Finnbogastaðir; ja die beschreibung der örtlichkeit (wie sie in cap. 41 gegeben wird) sol noch heute zutreffend sein. Slegginfall (so nent die saga den ort, wo Finnbogi nach cap. 40 den zweiten meuchelmörder abgetan haben sol) heisst heute eine nicht unbedeutende bergspitze, die von moorgrund umgeben ist und ein wenig südöstlich von Finnbogastaðir liegt. [Kålund, historisk-topogr. beskrivelse af Island, I (Köbn 1878) s. 624.]

fallen, und die nach der ankunft von Gunnbjörn, Finnbogis sohn, (lange nach einföhrung des christentums!) noch einmal wild auf- lodern, sowie von dem zweimaligen mordanschlag Jökuls auf Finn- bogi und der endlichen aussöhnung beider durch Brandr hinn qrvi weiss Vatnsdöla nichts zu berichten.

Die chronologischen unmöglichkeiten, die in dem berichte der Finnboga saga stecken, sind so sehr in die augen fallend, dass es unnötig ist, länger dabei zu verweilen. Aber auch die angaben der Vatnsdöla sind nicht unverdächtig. Auffallend ist es vor allem, dass Finnbogi der aufforderung des Þorsteinn, den Víðidall zu verlassen, sofort nachkommt; hier ist die erzählung der Finnboga saga, nach welcher die versammlung der hauptlinge (auf dem Hinnavatnsþing) die ausweisung verhängt, glaublicher. Im ganzen scheint freilich die Finnboga saga in bewustem und tenden- ziosem gegensatze zur Vatnsdöla abgefasst zu sein; man könnte vermuten, dass sie einen nachkommen des Finnbogi zum verfasser gehabt hat, welcher seinen ahnherrn, der in Vatnsdöla eine ziemlich klägliche rolle spielt, wider zu ehren bringen wolte, wenn nicht die unwissenheit in genealogischen dingen, die bei einem Isländer auffallen- der wäre als bei sonst irgendwem, diese annahme unmöglich machte.

Die einföhrung des christentums kan Finnbogi vielleicht erlebt haben; die saga macht ihn zu einem eifrigen förderer der neuen lehre und lässt eine kirche von ihm erbauen, wovon keine andere quelle etwas berichtet¹. Nehmen wir an, dass Lóðinn qngull um 890 nach Island ausgewanderte und dass sein enkel Ásbjörn damals 10 jahre alt war, so könnte (die jugendgeschichte Finnbogis als richtig vorausgesetzt) Þórny, die tochter Ásbjörns, um 905 geboren sein. Als Finnbogi geboren wurde, war Þórny bereits verheiratet, wir können also seine geburt nicht gut vor 925—30 ansetzen. Später kan er kaum geboren sein, da nach den untersuchungen von Guðbr. Vigfússon seine erste ausweisung (aus dem Flateyjarðall) bereits um 950 erfolgt sein muss.

Ob die streitigkeiten Finnbogis mit Brandr hinn qrvi historisch sind, ist nicht zu entscheiden. Wir kennen Brandr Vermundarson aus der Landnåma, der Laxdöla saga, der Ólafssaga Tryggva- sonar und der Ólafssaga helga, und wissen, dass er zur zeit von Olaf Tryggvason mit mehreren anderen Isländern in Norwegen die taufe annahm und sich später auch eine zeit lang am hofe Olafs des heiligen aufhielt. — Was der verfasser endlich von den

1) Nach der isländ. volksüberlieferung hat Finnbogi diese kirche nicht zu Finnbogastaðir, sondern zu Bær errichtet. Dieser ort liegt in unmittel- barer nähe von Finnbogastaðir, man zeigt dort noch heute einen kirchhof mit deutlich erkennbaren gräbern. Die kirche selbst ist in katholischer zeit eines aberglaubens wegen nach Arnes verlegt. Kålund a. a. o. s. 625.

vielen anderen sagas erzählt, die von den taten Finnbogi und seiner söhne berichten sollen (er mikil saga frá honum 76⁷, kemr hann ok við margar sogur 92¹⁰, ero margar sogur frá hverjum þeira 92¹⁶) ist unbedingt in das reich der fabel zu verweisen; es wäre doch zu auffallend, wenn von allen diesen sagas sich keine einzige erhalten hätte. Erwähnt wird Finnbogi, ausser in den genannten prosaischen schriften, nur noch von zwei isländischen dichtern. Die Íslendingadrápa des Haukr Valdisarson (herausgegeben von Th. Möbius, Kiel 1874. 4.), welche der zweiten häfte des 13. jahrhunderts angehört, widmet unserem helden die 14. strophe (a. a. o. s. 7^a und 38):

Rauð Finnbogi fríða
Fjöltnis glóð í blóði
hinn er hjálms við runna
hart gekk fram hinn rammi;
ok háraddar hræddir
hrings ófáir gingu
fyr þrymsvelli þollar
þeim sárjökuls geima.

Eine andere, ebenfalls im dróttkvætt gedichtete strophe die sich am schlusse einiger papierhandschriften der saga (k p q) findet, ist von Þórðr Magnússon á Strjúgi (um 1570) verfasst. Dieselbe lautet:

Fimr var Finnbogi rammi,
fumaði þeigi hrumur;
blómaborr í stími
blámann feldi ramman.
frómr fyrirkom raumi,
framr ok birni hamra;
gram hvern réði¹ gumi
glíma við um tíma,

d. h. behend war Finnbogi der starke, nicht schwankte er wie ein schwächling; der blumenbaum füllte im kampf den starken mohren, der brave besiegte den riesen, der dreiste den bären der klippen; der mann unternahm es eine zeit lang mit jedem helden zu ringen.

Die Finnboga saga erscheint nach dem gesagten als das werk eines mannes, der den aus Vatnsdœla bekanten, daneben aber auch wol in der volkstradition fortlebenden stoff mit einem romantischen gewebe umspann, dessen einzelheiten er zum teil aus anderen sagas entlehnte², zum teil selber erfand. Seine eigene phantasie war

1) réð k p q.

2) So erinnert z. b. die erzählung von Finnbogi und Alfr aptrkemba ganz bedenklich an die episode von Ónundr im 6. capitel der (ebenfalls nord-

freilich ärmlich genug, was vor allem in den vielfachen widerholungen sich kund gibt. Der bär in *Hálogaland*, *Alfr aptrkempa* und der blámaðr werden alle drei durch zerbrechen des ruckgrats getötet; auf dieselbe frage erteilt Finnbogi viermal (26³ 27⁶ 30¹⁸ 33⁵) dieselbe antwort; ja der verfasser scheut sich nicht, an seinem eigenen werke ein plagiat zu begehen, indem er in cap. 40 den inhalt von cap. 39 fast mit denselben worten noch einmal erzählt.¹ Auch in der charakterschilderung ist er nicht glücklich: die auftretenden personen sind meist farblose durchschnittsmenschen ohne individuelles gepräge (an Finnbogi selbst ist eigentlich nichts hervorragend als seine körperkraft) oder caricaturen, wie Jökull, der uns fortdauernd in den schwärzesten farben geschildert wird, oder Hákon jarl. Mitunter lässt uns der verfasser über die motive, denen die geschöpfe seiner phantasie folgen, völlig im dunkeln: *Alfr aptrkempa* versucht ohne jede veranlassung den arglosen Finnbogi meuchlerisch aus dem wege zu räumen. Dagegen zeigen sich zuweilen schwache spuren einer gewissen epischen kunst und eines gesunden, trockenen humors: erstere, wenn uns der verfasser kurz vor den grossen krafttaten seines helden die leibliche erscheinung desselben noch einmal in lebhafter schilderung vor augen führt (so besonders in cap. 36), letztere z. b. in cap. 32, wo das auftreten des hirtens *Svartr* geschildert wird (s. jedoch oben), oder in cap. 41. 42, wo Finnbogis „hausknechte“ so wackere dienste leisten. Im ganzen aber trägt Finnboga saga durchaus das gepräge der nachklassischen zeit: sie ist ohne zweifel erst in der zweiten hälfte des 13. jahrhunderts entstanden.

Können wir demnach der Finnboga saga weder einen historischen, noch auch einen besonderen ästhetischen wert beilegen, so ist sie doch in culturgeschichtlicher hinsicht nicht uninteressant, da sie uns über gebräuche, sitten und abergläubische vorstellungen im alten Island manche wertvollen nachrichten bietet. Ich erinnere besonders an die mehrfache erwähnung der eigi einhamir menn und an den glauben an übernatürliche eigenschaften der tiere: einem bären² wird verständnis der menschlichen sprache beigelegt, einem

ländischen) *Hallfredar saga* (s. *Fornsögur*, s. 100 fg.), die scene zwischen *Svartr* und *Jökull*, (wie schon *Werlauff* bemerkt hat) an die geschichte von *Bursti* in der *Olafs saga Tryggvasonar* (FMS X, 222.)

1) Oder ist diese widerholung ebenso, zu erklären wie die widerholung in dem wunderkataloge der legendarischen *Olafssaga helga*, nämlich aus der benutzung zweier verschiedener recensionen durch einen compiler? Vgl. *K. Maurer*, über die ausdrücke *altnord.*, *altnorw.* und *isländ. sprache* (München 1867. 4.) s. 78.

2) Von den bären erzählt noch die heutige isländische volkssage wunderbare dinge, vgl. *Jón Arnason*, *islenskar þjóðsögur og æfintýri* I. (Lpz. 1862) s. 608 fg.

andern förmlich der process gemacht, in welchem man ihn für friedlos erklärt und einen preis auf seinen kopf setzt (vgl. dazu V. Carus, gesch. der zoologie, München 1872, s. 20.) Bekannt ist, dass man dem volke der Lappen allgemein zauberische kräfte zuschrieb und von sterbenden glaubte, dass sie die zukunft durchschauen könnten; für beides finden sich auch in Finnboga saga belege. — Auf ein altes sprichwort in alliterierender form ist schon oben (s. XII) aufmerksam gemacht; reste einer alten einladungsformel in stabreimen scheinen 53^{17. 18} erhalten zu sein:

miqðr blandinn
ok mǫnnum boðit.

Indem ich hiermit die neue ausgabe den freunden der alt-nordischen literatur übergebe, bleibt mir nur noch die angenehme pflicht zu erfüllen übrig, derjenigen dankerfüllten sinnes zu gedenken, die mich bei meiner arbeit mit rat und tat unterstützt haben. Zunächst und vor allem bin ich herrn professor dr. Theodor Möbius in Kiel zu innigstem danke verpflichtet, auf dessen anregung hin das werk unternommen ward, der ihm fortdauernd die gröste teilnahme zugewendet, die revision des druckes übernommen und anfragen aller art stets auf das bereitwilligste beantwortet hat. Namentlich zeugt das glossar von seiner gütigen mit-hilfe. In zweiter linie gebührt der zoll des dankes zwei nordischen freunden: dr. Guðbrandr Vigfússon in Oxford und dr. Gustaf Cederschiöld in Lund, die ein glücklicher zufall zu gleicher zeit wie mich an Seelands gastliche küste geführt hatte. Dem mündlichen und schriftlichen verkehre mit beiden verdanke ich manche unschätzbare belehrung. Herr Guðmundr Þorláksson, stipendiat der arnamagnäischen stiftung in Kopenhagen, hatte die güte, die correcturbogen noch einmal sorgfältig mit dem codex zu vergleichen und eine abschrift des textes B für mich zu liefern. Seine briefe, in denen er mir zahlreiche wertvolle winke und bemerkungen mitteilte, bezeugen eine o gründliche kenntnis seiner heimatlichen sprache und literatur, dass ich der hoffnung raum geben darf, es werde uns in der zukunft manche schöne gabe von ihm beschert werden. Auch ihm, sowie den vorstehern und beamten der bibliotheken zu Kopenhagen und Stockholm, die mir stets das gröste entgegenkommen bewiesen haben, werde ich allezeit ein dankbares angedenken bewahren.

Halle, 28. sept. 1878.

Hugo Gering.

FINNBOGA

SAGA

HINS RAMMA.

Die zahlen am äusseren rande bezeichnen blatt, blattseite und columnne in cod. AM. 132 fol., und [in eckige klammern geschlossen] die seiten der ausgabe von Werlauff (Kopenhagen 1812. 4.).

In den noten enthält der obere teil die notwendigen mitteilungen über das verhältnis meines textes zu der handschriftlichen überlieferung in cod. AM. 132 fol. (A), der untere die von A abweichenden lesarten in cod. AM. 510. 4. (B).

Asbiorn het maðr. hann var kallaðr Det[ti]ass. hann var Gunn- 100 a, 1.
 biarnar son Ingiallz sonar. mikill maðr var hann ok sterkr ok [208]
 venn at aliti. hann bio i Flateyjardal a bý þeim er heitir a
 Eyri. Asbiorn var kuéntr maðr ok attí Þorgerði systur Þorgeirs
 5 Liosvetninga goða. hon var kuenna vénst ok skorungr mikill.
 var þa ríki Þorgeirs broður hennar sem mest ok sona hans.
 Asbiorn var norrén at sett ok enna agæztu manna. hann hafði
 stockit v́t hingat firir vallzmonnum ok þoldi eigi þeira oiafnat ok
 enndemi sem margr annarr gilldr maðr. Ásbiorn hafði godorð
 10 vm Flateyjardal ok upp til motz við Þorgeir mag sinn. Brett-
 ingr het maðr. hann bio a Brettingsstöðum i Flateyjardal. hann [210]
 atti þa konu er Þora het. þeira son het Þorsteinn. annarr Grímr.
 þrði Sigurðr. Maðr het Ingi. hann bio at Iokulsa i dalnum.
 Sigriðr het kona hans. þau attu tva sono. het annarr Þorir. en
 15 annarr Grímr. þessir voru allefniligr ok gerviligr menn ok
 hraustra manna. var Ásbiorn landnamsmaðr ok sua þeir er fyrr
 voru nefndir. Asbiorn átti dottur er Þorny het. hennar bað
 austmaðr sa er Skíði het. Asbiorn villdi eigi gipta hana. Þa er
 Asbiorn var ridinn til þings vm sumarit. hafði Skíði tekit i brótt
 20 meyna með radi Þorgerðar móður hennar. hann flutti hana til
 Noregs ok gerði þar brullaup til hennar. Var hann mikilhæfr

Cap. 1 hat in der hs. keine überschrift. 1 Asbiorin hs. (ein strich zu viel) [ti] ganz erloschen. 3 i über der zeile. 11 der obere teil des b in Brettingsstöðum erloschen. 13 i über der zeile. 16 landnammaðr hs.

2 Ingiallz sonar] Önguls B. 3 venn — aliti] hinn vænsti B. 7 norrén at sett] norrén maðr at öllu kyni B. 8 vt hingat f. B. vallzmonnum] ríki valdmanna B. oiafnat] ágang B. 9 sem — maðr] ok margir aðrir mikilhæfir menn B. 11 nach hann (2): var kvángaðr maðr ok B. 15 efniligr ok f. B. 16 svá þeir] allir þessir B. 17 Þorny] Þórunn B. 18 aust- f. B. Skíði] Híði B. villdi — gipta] hafði fyrir engan mun viljat gipta honum B. þa — ridinn] ok er ridit var B. 19 Skíði] austmaðrinn B. 21 mikilhæfr] mikils háttar B.

maðr ok atti frændr ageta ok hina beztu kosti. En þa er Asbiorn kom heim af þingi. varð hann reidr miog. at mærin var brott tekin bæði Þorgerði ok austmanninum. Var hann falyndr ok fastlyndr ok enn mesti olundarmaðr. ef hann yrði reidr.

5

(2.) Capitulum.

Nu lida nockur missari fra því ok eitthvert sinn reid Asbiorn [212] til þings með menn sina. þa mælti hann til Þorgerðar. Nu ætla ek til þings riða eptir vanda. en ek veit at þu ert með barni ok miog framat. Nu huart sem þat er. þa skal eigi upp 10 ala. helldr skal bera vt þetta barn. hon sagði. at hann mundi þat [eigi] gera sva vitr ok ríkr sem þu ert. þvíat þetta væri it vheyriligsta bragð þo at fatækr maðr gíordi. en nu allra hellzt er yðr skortir ecki goz. Asbiorn segir. þat var mer þa i hug 100 a, 2. er þu fekt i hendr Skíða aust[manni] Þornyiu dottur ockra 15 vtan [mina vitand. at ek skyldi] eigi fleiri born upp ala til þess at þu [gæfir i brott firir utan] mínun vilja. ok ef þu gerir eigi eptir því [sem ek segi. mun]tu mismíði a sía ok aller þeir er af minu boði bregða eða eigi sem ek vil vera lata. síðan reid hann til þings. Litlu síðarr fæðer Þorgerðr sueinbarn. 20 þat var mikit ok þríflegt ok fargrt miog. aller lofuðu þat þeir er sa. bæði konur ok karlar. Nu þott Þorgerði þætti barnit fagrt ok ynni mikit. þa villdi hon þo lata vtþera þvíat hon vissi

2 miog in der hs. corr. aus migg. 12 eigi f. hs. 13 bragð hs. 15 æst' hs. 16, 17, 18 die eingeklammerten stellen in A unleserlich; ergänzt habe ich die lücken aus den papierhs. 18 mismíði hs.

2 reidr miog] stórliga r. B. 3 bæði—austm. f. B. 4 fastlyndr] fámæltr B. 4. 5 yrði reidr] kunni reidr at verða B. 6 Kein abschnitt B. 7 sinn] sumar B. 8. 9 Nu ætla ek] svá er mál með vexti, at ek ætla B. 10 framat] fram komit B. hvart sem þat er] hvárt heldr þat er sveinn eða mæsr B. 11 ala] fœða B. helldr] ok B. 12. 13 it vheyr.] úvitrligt B. 15 Skíða] Híða B. Þornyiu] Þórunni B. 16—19: utan mitt ráð, at þú mundir eigi fleiri born upp fœða til þess at ek sæi eigi ráð fyrir eptir mínum vilja. ok ef þú gerir þetta eigi eptir mínum vilja ok boði, þá skaltú fullkomliga mismuni (sic) á sjá ok aldri af bregða af því sem ek vil vera láta. B. 21 þat—miog] harða frítt ok mikit B. 23 villdi—þvíat f. B. hon vissi] vissi hon B.

lyndi Asbiarnar bonda síns. at eigi mundi vel duga vtan hann redi. Síðan feck hon menn til at bera vt barnit ok bua vm sem vandi var á. þessir menn baru barnit or gardi vt ok logðu niðr milli steina tueggja ok raku ifir hellu mikla ok 5 letu flesk í munninn barninu ok gengu síðan brott.

(3.) Capitulum.

Maðr het Gestr. hann bio þar sem heitir at Toptum. Syrpa het kona hans. hon hafði fostrat Þorgerðe fyrr meirr þa er hon var barn ok vnni henni mikit ok let hana fara með ser 10 þa er hon var gipt þangat a Eyri. var hon vel kunnandi allt þat er hon skyldi gera. hueriu kykvendi var hon leiðiligrí at [214] sía. ok lítið var Asbirni vm hana. ok þótti hon ærit nærr ganga Þorgerðe. firir því let hon Syrpu brott fara ok gipti hana Gestí. atti hon lítið fe eða ecki aðr annat en þat er Þorgerðr lagði 15 til hennar. en hann atti þo eigi mikit. Gestr hafði it mesta kvanríki þvíat hon var mannæli mikit ok veslingr. Sua er sagt. at þann sama dag er Þorgerðr varð lettari. sendi Syrpa bonda sinn at vita ser vm brungras þvíat hon gerði mart fostru sinni þat er hon þurfti at hafa. Sua bar til þann dag. at hann hliop 20 vm griot ok haga. þa heyrði hann barns grát. ferr nu ok snoðrar einart vm huern stein ok þar til er hann finnr barnit. þrífir vpp síðan ok syniz allfagrt. hann kastar i stackblað sitt ok hleypr heim til Syrpu slikt sem hann getr farit. ok hirðir

14 aðr *sehr undeutlich*. 15 atti *sehr undeutlich*. 18 t in mart *über der zeile*. 21 einart] *die hs. sehr undeutlich* eitt.

1. 2 vtan—reði] reidi hans B. 3 sem—4] eptir því sem þá var vani til B. or gardi f. B. 5 flesk] flesksneid B. barninu f. B. síðan brott] svá frá B. 6 *kein abschnitt* B. 8. 9 fyrr meirr—barn] heima í bernsku B. 10 þangat a Eyri] Gestí (!) B. 11. 12 at sía f. B. 12 ærit] helzt til B. 13 fara] frá sér B. 14 hon] Gestr. B. fe f. B. 14. 15 eða—mikit] en hon alls ekki utan þat sem þ. lagði til með henni B. 15. 16 Gestr—þviat f. B. 16 *nach* ok: hinn mesti B. 18 at vita—brungras] at sökja sér grös til litar B. mart] mikit B. 19 þann dag] um daginn B. 20 haga] hraun B. ferr—ok f. B. 21 snoðrar einart] leitar nú B. 22 stackblað sitt] skinnstakk sinn B.

ecki vm þat er hann var eptir sendr. [Syrpa spurði hann] hvi hann færi sua geyst. hann ku [az fundit hafa barn] nýfætt. ok hefi ek ecki [sét iamfagrt. Syrpa bað hann] syna ser. ok er hon sa þottiz hon [vita huer hans ætt var.] síðan bað hon. at [hann tæki skinnfelld þeira] ok beri innar a [stofu. ok skal 5
100 b, 1. ek leggiaz niðr] ok lata sem við eigim barn þetta. hann quað engan því mundu trua. ok er þat miklu þrífligra at sia en okr se likt. hon bað hann þegia ok eigi þora annat at segia en þat er hon vill. Síðan bað hon hann fara a Eyri ok bidia Þorgerði fa ser þat er hon þurfti at hafa. ok hann for þegar. 10

[216]

(4.) Gestr kom a Eyri.

Gestr kom a Eyri ok sagði Þorgerði. at Syrpa fostra hennar hefði barn fætt ok quað huarki vera mat ne huilukledi. Þorgerðr vndradi þetta miog ok hugði. at fostra hennar mundi sua gomul. at hon mundi eigi barn mega eiga. hefir vm þetta fatt 15 orða. en lætr fara slikt er hon þurfti. Syrpa var hin hraustazta ok villði ecki. at aðrar konur þionaði henni. tekr hon af allan bunat af þarninu þann sem a var. ok var sa miklu agætari en hon þyrði at hafa. Tok hon tautra ok bio vm sem herfiligaz. þat frettiz nu huarttueggia. at barn þeira Asbiarnar ok Þor- 20

·1—6 die eingeklammerten stellen sind in der hs. vollständig erloschen und von mir nach B ergänzt. 8 ð in bað über der zeile. 15 eigi barn] barn eigi hs., doch ist die umstellung durch lesezeichen angedeutet. 20 huarttueggia hs.

1—6 Syrpa spurði því hann færi svá geyst. en hann kvezt fundit hafa barn nýfætt, „ok hefi ek ekki sét jafnfagrt barn.“ Syrpa bað hann syna sér, ok er hon sá, þóttist hon vita hver hans ætt var. bað Gest taka skinnfeld þeira ok bera í stofu. „ok skal ek leggjast niðr ok láta sem vit eigim barn þetta.“ B. 6. 7 quað—mundu] kvezt ætla at því mundi engi B. 7 þrífligra] ágætara B. 8 se likt] þó líkast B. at segia] til at leggia B. 9 vill] vildi at væri B. 10 fa] at senda B. þat] mikit þat B. 10—12. ok hann—sagði] ferr hann ok segir B. 12 fostra hennar f. B. 13 nach ok: bað hana senda henni nokkut þat sem hon þyrfti at hafa B. quað] kvezt B. vera—huilukl.] hafa sængina né neitt annat B. 14 miog f. B. hugði at] þótti sem B. 16 orða f. B. fara] þangat færa B. slikt—hon] allt þat er hafa B. 17 at f. B. þionaði henni] láta þjóna sér B. 18 af barninu f. B. 19 hon þyrði] þurfti B. vm] barnit B. 20 frettiz] spurðist B. nú víða B.

gerðar var út borit. ok þótti þat vheyriligt bragð sua ríkra manna ok gaufugra sem þau voru. Sva þat at Syrpa hafði barn fætt. ok þótti þeim monnum þat olikendi er vissu allr hennar. Asbiorn kom heim af þingi. ok voru honum saugd þessi tíðendi. 5 lét hann vel ífir. ok var nu gott samþykki með þeim hionum.

Sva er sagt. at þau Gestr ok Syrpa ala vpp barnit. vex hann sva skíott. at varla þótti likendi a. Sva var þat barn fagrt ok frítt. at aller hugðu þat. at aldri ætti þau Gestr þat barn. þa spurði Gestr Syrpu. hvar sueinn þeira skyldi heita. 10 hon quæð þat makligt. at hann hetti Urðarkauttr. þar sem hann var i vrðu fundinn. hann vox dagoxtum. Syrpa gerði honum soluvadarbrækr ok hettu. hana gyrði hann i brækr niðr. krækil hafði hann i hendi ok hliop sua vti vm daga. hann var þeim þarfr i ollu því er hann matti. þau höfðu mikla ast a honum. 15 þa er hann var þrevetr. var hann eigi minni en þeir at .VI. [218] veta voru gamlir. Urðarkauttr rann opt til fjöru. ok voru fiskimenn vel til hans ok hentu mikit gaman at honum. hafði hann iafnan góðar hialpir heim til föstru sinnar Syrpu. Opt kom hann a Eyri ok var þar vinsæll fyrir gríðkonum Þorgerðar. 20 bardi hann a þeim eða kræti fætr vndan þeim með staf sinum. en þær báðu honum illz ok voru harðorðar. miog opt sögðu þær Þorgerði. hon lagði fatt til ok bað. at hann skyldi niota 100 b, 2.

14 þau höfðu in kleinerer schrift am rande.

1. 2 sua—voru] jafngofugra manna B. 3 fætt] alit B. þat olik.] eigi mjök líkligt B. nokkut vissu B. 5 gott f. B. með—hion.] þeira hit bezta B. 6 kein abschneitt B. ala] fœða B. 7 sva—varla] skjótara en monnum B. 8 vera B. Sva f. B. barn] ok B. 8 frítt] geysifrítt B. 8. 9 at aller—barn] ok þótti öllum er sá ólíkligt, at þau mundi eiga B. 9 sueinn þeira] barnit B. 10. 11 hon quæð—fundinn] Syrpa svarar: „þar sem þú fannst hann i urðu, þá heiti hann Urðarkottr“; ok þat festist við hann B. 12 hettu hana f. B. sik i brækr B. niðr f. B. 13 sua f. B. vm daga] hvern dag B. 13. 14 hann var—matti] hann var auðveldr ok þarfr i því sem hann mátti B. 14 þeir—honum] þau logðu hina bezta ást við hann B. 15. 16 eigi—gamlir] svá mikill sem .VII. veta gamlir menn B. 16 rann opt] fór jafnan B. 16. 17 ok—fiskim.] þar sem fiskimenn vátu, ok vátu þeir B. 18 iafnan—Syrpu] farit til fjöru ok gerði góðar hialpar at fœra þeim karli ok kerlingu B. 19 firir] af B. 20 a þeim] þær B. 21 honum illz] hann aldri þrífast B. ok—harðorð. f. B. miog f. B. 22 nach þorgerði: frá honum B. bað—skyldi] kvað hann skyldu B.

fostru sinnar Syrpu ok vera vel við hann. Aldri berr hann
sua firir augu Asbiarnar. at hann lati sem hann siai hann ok
æmtir honum hvarki vel ne illa. en aller aðrer undrðu hann.
ef hann væri sonr þeira Gests ok Syrpu. sua amatlig sem þau
voru bedi. en hann var bedi mikill ok fridr ok vel knárr. Opt 5
bað Syrpa. at hann skyldi eigi koma a Eyri. þvíat mer segir
þat hugr. at þar muna ek nockut illt af hliota. en mer tioar
þat eigi at banna þer. Vrdarkauttr kuð eigi sua vera mundu.
líðr nu þar til at hann var .VI. vetra. þa var hann eigi minni
en þeir at .XII. vetra voru. ok at engu óþroskuligri. 10

(5.) Vrdarkauttr feck fisk.

Sva var sagt. at Vrdarkauttr rann til fiuru einn dag. sem hann
var vanr. at finna fiskimenn. voru þá flestir atkomnir. en sumir
reru at vtan. þeir höfðu vel fiskt ok kostuðu af skipum. þeir
[220] höfðu tekit einn ferelning bedi mikinn ok goðan ok kostuðu 15
honum i flæðarmal ok mæltu. Vrdarkauttr felagi. taktu ok drag
vpp fiskinn. hann mælti. vili þer gefa mer fiskinn. ef ek fæ
vpp dregit. þeir quðu hann verðan vera at hafa. ef hann leki
þat. ok iadu því aller. Vrdarkauttr var i skinnstacki ok saulu-
uaðarbrokum. ok allt af neðan. Geck hann berfættr huern 20
dag. hann hafði snæri vm sik huern dag ok hettu sina ifir vtan.

3 æmtir *hs.* 15 ferelning *hs.*, fereling *edd. und Vigf. in dict.* (der das
wort nur aus *Finnb. s. belegt.*) *Vgl. aber prieln u. a.* 16 flæðarmal *hs.*
Vrdarkauttr *hs.* 19 iadu *hs.*

1 vera] verit *B.* berr] fór *B.* 3 æmtir] veitir *B.* hann] þat *B.* 4 ef
— væri] er hann skal vera. amatlig] endemilig *B.* 5 bedi *f. B.*
hann—knárr] en svá ágætligr sem hann var á mikilleik til afs ok
ásjónu *B.* 6 koma] fara *B.* 7 nokkut sinn *B.* hliota] fá *B.* 8 eigi—
þer] aldri við þik at mæla *B.* mundu] skyldu. skaltú ráða *B.* 9 .VII.
vetra gamall *B.* 10 þeir—óþrosk.] en .XII. vetra gamlir menn ok þó
mjök þroskuligri *B.* 11 *kein abschnitt in B.* 12 var sagt] bar til einn
hvern dag *B.* rann opt *B.* einn dag *f. B.* 13 vor voru: ok er hann
kemr ofan *B.* þá] þeir *B.* flestir allir *B.* 14 skipum] skipinu i flæð-
armáli *B.* 15 einn ferelning] ferelningsfisk *B.* bedi—goðan] ágætan *B.*
15. 16 ok kostuðu—flæð. *f. B.* 16 taktu] leita við *B.* 17 fiskinn *f. B.*
fæ] get *B.* 18. 19 verðan—þat] vel verðugan at hann hafði fiskinn *B.*
19 iadu] játuðu honum *B.* 20 neðan af brókunum *B.* 20. 21 huern
dag—vtan *f. B.*

hann hleypr vt i larnar ok bregðr i fiskinn auðrum enda a
snærinu. en annan hefir hann vm herðar ser. streitiz nu miog
ok gengr stundum a en stundum ecki. aller horfðu a ok hlæia
at honum. hann ferr ecki at því sva lengi sem hann hefir at
5 verit. gengr honum betr ok betr þar til er hann fær vpp dregit.
var þar bratt er hann for vpp. Síðan hliopu þeir at ok toku
af honum fiskinn ok vilia eigi hallda við hann. en hann vndi
illa við. for hann ok sagði Brettings sonum ok bað þa duga
ser. þeir gingu þegar til fiskimanna ok baðu þa lausan lata
10 fiskinn ok hallda sammæli við Vrdarkautt. potti ollum hann vel
hafa til vnnit ok þo með vlikendum. varð sua með atgangi
þeira. at hann nair fiskinum ok verðr feginn miog. streitiz nu
af nyiu við fiskinn ok dregr heim i tun til Syrpu fostru sinnar.
hann færir þeim fiskinn. urðu þau stórliga fegin. þetta for víða
15 vm sveitir. ok var mikit orð a syni þeira Syrpu ok Gesta.
vndruðuz aller. huf þau skylldu eiga sua agetan sun. sem ollum
syndiz sia maðr. ok fannz monnum mikit vm er hann sa ok ^{101 a, 1.}
heyrðu sagt fra. leitufu þau alla vega við at torkenna hann
sem þau mattu. ok lifr nu sua fram nokkura vetr.

20

(6.) Heimboð vit þorgeir.

Sva er sagt. at vinskapr mikill var með þeim Asbirni ok [222]
Þorgeiri goða ok magsemd. gerði hvarr auðrum veizlur. ok

1 l in hleypr über der zeile. 2 streitiz in der hs. aus streidiz corr.
3 horfðu hs. 10 Vrdarkautt hs. 12 seginn hs. 16 eiga eiga hs. 17 hinter
sa stehn in der hs. noch einmal die worte: ok fannz mikit vm er hann sa.
22 d in magsemd undeutlich.

1. 2 ok bregðr — herðar] bar nú annan endan um bak B. 2. 3 miog
ok] við B. 3 a] nokkut B. alls ecki B. 4. 5 hann — verit] er hann fær
ekki at gert. ok sem hann hefir lengi at verit, þá B. 5 fær] getr B.
6 var — Síðan] ok var þar þó stórliga brátt. ok er hann var upp ko-
minn, þá B. 7 ok vilia — hann (1) f. B. 7. 8 en — við] hann verðr
við illa ok grætr B. 9 vor gingu: verða við vel ok B. þegar f. B.
10 sammæli] samning B. 11 þo með] með miklum B. 12 miog f. B.
13. 14 af nyiu — færir] við fast ok dregr upp fiskinn ok léttir hann eigi
fyrri en er hann kemr heim til G. ok S. ok fgr B. 14. 15 þetta — svei-
tir] verðr þetta nú víðfrægt þar um sveitina B. 15 var — a] gerist nú
mikit orð af B. 16 hui] at B. sua] jafn- B. 17 syndiz — ok f. B.
monnum f. B. 18 leitufust B. 19 máttu mest B. 21. 22 at með þeim
þorgeiri ok Asbirni váru hinir mestu kærleikar og mágsemdir B.

skiptuz þeir goðum gíofum við. ok sva berr at eitthuert haust. at Asbiorn bauð Þorgeiri magi sinum til sin. ok hann kemr með marga menn. ok tok Asbiorn við honum vel með mikilli blíðu. var þar veizla hin bezta. Vrdarkauttr hafnar ecki vanda sínum vm kuamur a Eyri. hleypr hann þangat huern dag. ok 5 sua gerði hann en þenna dag er þeir satu at veizlunní. hann er nu vmfangs-mikill ok glimir við gridkonur. þær taka nu fast a moti honum. ok ganga at honum fíorar. ok varð nu mikit hark. hann dregr þær innar i stofuna. ok gangaz þar at fast. þetta þotti monnum mikit gaman at sia atgang þeira. Sua 10 lauk hann við. at hann felldi þær allar ok lek þær illa. Ok þa er þau hófðu lokit leik sinum. stoð hann a gólfínu i bunáði sinum. var þat skinnstackr ok krækil er hann hafði huern dag i hendi. Þorgeirr horfði a hann langa stund ok mælti síðan við Asbiorn. huerr er sueinn sia er her er kominn. Asbiorn 15 segir. þat ætla ek son þeira Gests ok Syrpu fra Toptum. Þorgeirr mælti. þat er olikligt. ok ma þat ecki vera. þa kallar hann a Vrdarkautt. hann geck þegar til hans ok settiz niðr a einn stock er stoð firir honum. Þorgeirr mælti. huerr ertu skinnstaks-sueinn. hann segir. ek heiti Vrdarkauttr. ok em ek 20 son þeira Gests ok Syrpu er bua her vt at Toptum. Þorgeirr segir. huersu gamall maðr ertu Vrdarkauttr. hann sagði. hann kuez uera XII. vetra gamall. Þorgeirr mælti. þu ertt mikill maðr ok geruillgr ok sua vel skapaðr at íofnum allðri. at ek hefi engan hófðingia son set íafnan þer firir allra hluta sakir. 25

7 mikil *hs.* 23 errt] *so hs.*

1 goðum *f. B.* svá bar at móti *B.* 3 vel *f. B.* 4 hafnar] tapar *B.* 5. 6 ok—þenna] síðan býst hann heiman þenna sama *B.* 6. 7 hann er nu] ok er Urdarkottr kemr, er hann *B.* 7 gridkonur þorgerðar húsfreyju *B.* 9 innar i stofuna] um stofuna innan *B.* 10 fast] ákaflega *B.* mikit] hit mesta *B.* at—þeira] at þeira atgangi *B.* 10. 11 svá lýkr með þeim *B.* 11 lék við þær *B.* 12. 13 i—þat] fyrir Þorgeiri. var hann í búningi sínum *B.* 13 skinnstackr—dag] í skinnstakki ok krækil *B.* 14 stund] hrið *B.* 14. 15 síðan við] við hann *B.* 16 *nach* ek: at þessi sé *B.* 17 þat er olikligt] ok er þeim úlfkr *B.* 19 stock] stól *B.* er stoð á gólfínu fyrir Þorgeiri *B.* hverr er skinnstakksmaðrinn *B.* 21 er bua—at] frá *B.* 22. 23 hann kuez vera] ek er *B.* 24 ok svá—allðri] ok bráðþroskaðr á þínum aldri. *B.* 24. 25 at—þer] sá ek engan þínn líka ok engan hófðingia son hefi ek slíkan sét *B.*

þa mælti Asbiorn bondi. þat mantu þa mæla magr. er þu ser
 Syrpu ok Gest fedgin hans. at þau se allohöfðinglig þuiat engi
 munn séet hafa slik suin sem þau eru bædi. ok er þat undr er [224]
 þu talar við engan mann nema Vrdarkautt. Skil ek þat at þer
 5 þikir mikils vm vert þat er hann er fagrt skapaðr. Þorgeirr
 roðnadi miog. ok mælti. þat hygg ek mer mikla þaurf at tala
 her vmnockut. en þo er þat mitt hugboð. at þer liggi eigi
 minna við her vm at tala. Þorgeirr fretti enn Vrdarkautt. villtu
 fara eptir þeim Gestu ok Syrpu. seg at ek vil finna þau. hann
 10 kuez eigi fara mundu. veit ek at þu lætr sem þu munir fa 101 a, 2.
 mer aðra móður eða föður. Munu þau þer enga þaukk firir
 kunna. enda veit ek eigi. at mer se aunnur móðer betri eða
 fader en þessi. þott þat væri meirr til metnaðar. Síðan var
 maðr sendr eptir þeim. ok villdu þau eigi fara. mun nu þat
 15 framm koma. segir Syrpa. sem mér hefir lengi hugr sagt. at
 hann Vrdarkauttr mundi illt af því hliota. er hann hliop þangat
 a Eyri huern dag. ok let sem þat eitt væri at gera at harkaz
 þar. Nu er Þorgeiri sagt. at þau villdu eigi fara. þa mælti
 Þorgeirr. Gior nu firir mina bæn. at þu lat þau hingat koma.
 20 en ek skal veita þer þat er þu biðr mik. Vrdarkauttr mælti.
 eigi mun ek þat gera. nema þu heitir þui. at þau fari eigi
 hryggri af þinum fundi en þau koma. Þorgeirr iadi þui at
 kaupa vel við þau. Eptir þat for hann heim ok bað þau fara

2 fedgin] f. *hs.* 4 munn] *so hs.* engi *hs.* 5 t in fagrt *über der zeile.* skapað *hs.*

1 þa (2)] eigi (!) *B.* 2 fedgin] föður hans ok móður *B.* sé] þér sýnist *B.* alloh.] úhöfðinglig vera *B.* 3 hafa *f. B.* er þat undr] undarligt er *B.* 3. 4 er—Vrdarkautt] at þér gáid eigi annarra manna en at tala við *U. B.* 4 vor Skil: ok sannliga *B.* 5 þat—skapaðr *f. B.* 6 miog] við *B.* þat—þaurf] þat ætla ek, at þetta sé hin mesta nauðsyn *B.* 7. 8 at—við] at svá skylt sem mér er, at þér Asbjörn mágr væri þó miklu meiri nauðsyn *B.* 8 Þorgeirr—villtu] þa mælti Þorgeirr: nú skaltú *B.* 10 veit—munir] því at ef þu vilt *B.* 11 Munu—þer] muntú *B.* 11. 12 firir kunna] þar fyrir af þeim fá *B.* 12 enda *f. B.* at—se] hvárt mér mun *B.* 13 en þessi *f. B.* 13. 14 Síðan—fara] Þorgeirr sendi eptir þeim Gestu ok Syrpu. er þeim sagt at Þorgeirr vildi finna þau. „þat ferr svá fjarri, at vér viljum eigi finna hann“ *B.* 14. 15 mun—koma] þat er nú fram komit *B.* 15 lengi] opt *B.* 16 hann—mundi] ek munda *B.* 17. 18 ok let—þar *f. B.* 19 svá vel fyrir *B.* 20 þér nokkut sinn *B.* biðr] beiðir *B.* 21 mun] má *B.* nema þú látir þau eigi hryggvari fara *B.* 22. 23 at—við þau] at hann skal við þá gera *B.*

með ser. skal ek þui heita. meðan ek er a dogum. at ykkir skal
 eigi fe skorta. ef ek verð nockurt sinn meira gozz radandi en
 nu em ek. Syrpa segir. Ecki mun gera við at sporna. þat
 mun framm koma sem betr er. þoat ockr þiki moti skapi. ok
 skal fara vist. ok er þau komu a Eyri. settuz þau niðr a einn 5
 stol firir Þorgeiri. ok Vrðarkauttr milli þeira. þa mælti Þorgeirr.
 þat er hugarboð mitt. Syrpa. at Vrðarkauttr se ecki yckarr son.
 er her ecki seinna vm at gera. en annathuart seg sem hattat
 [226] er. ok hafit þar firir þauck ok vinattu mína ella verðr þu at
 þola hardendi. ok verðr þo satt at segia. Syrpa mælti. Sua 10
 fremi er vpp komit. at sa mun nu grænstr at segia satt ok
 eptir þui sem farit hefir. Síðan sogðu þau sem ordit var. en
 aller hlyddu vel til þeir hia voru. Þorgeirr mælti. þat ætla ek.
 at þið munit nu satt segia. þa fretti Þorgeirr Þorgerði. huersu
 langt fra þui væri er hon fæddi barn. hon quað lídit hafa .XII. 15
 vetr. hann spyrr. huart hon leti vt bera. hon quað sua verit
 hafa. hui gerðir þu þat. segir Þorgeirr. hon sagði. at hon þyrði
 eigi firir reiði ok grimmeik bonda mins Asbiarnar. voru þetta
 hans ráð. ok unna ek sua mikit sueinínum. at ek villða giarna
 hafa vpp fædt. Þorgeirr mælti til Asbiarnar. villtu magr við 20
 ganga þessum unga manni. at hann se þinn son. ok taka hann
 101 b, 1. heim til þín ok hallda hann sem sialfan þig. Asbiorn segir. þat
 veit ek eigi. huerr hann a. en þat ma ek at gefa honum mat
 sem oðrum monnum. ef þer syniz þat ráð. ertu eigi foðurliga

10 hardendi *hs.*

1 þui heita] heita ykkir móður minni því B. meðan—dogum f. B.
 2. 3 en nu—ek f. B. 3. 4 þat—moti] þetta mun nu verða fram at
 ganga er betr er, þótt okkr sé í B. 4 ok] ek B. 5 fyrir vist B. 8 seint
 um at tala B. en] þið skulut gera B. seg] at segja mér B. 9 hafit]
 hafa B. verðr—at] munu þið B. 10 hardendi] hardara B. verðr þo]
 verða B. 10—13 Sua—voru] „svá er nú komit, at vér sjáim, at svá
 framarliga er þetta komit, at sá mun vera hinn greidasti at segja svá
 sem er. hefir þetta eigi fyrr fram komit en líkindi váru til“. Ok eptir
 þetta segja þau alla sögu svá sem fallit var ok þar til er þá var
 komit. B. 14 fretti] spurði B. 16 verit] gert B. 17 ek þyrði eigi annat,
 segir hon, fyrir grimmeik B. 19 sua mikit f. B. 20. 21 við ganga at
 sá hinn ungi sveinn sé þinn son B. 23. 24 en ef þér þykkir þat ráð,
 þá vil ek gefa honum mat sem sjálfum mér B. 24 nach eigi: vel við
 hann eða B.

við hann eða lætr hann hafa þat er hann vill. þa skilr þat okra vinattu. þuiat eigi kann ek at sia. ef hann berr eigi snaukt af þínum frændum ok minum. En þeim Syrpu skal fa XII. C. frid firir fulgu Vrdarkattar. skal ek giallda halft en 5 þu halft. skal þeim at þessu hafa vordit en mesta sæmd ok gæfa. fara þau Gestr heim. ok likar alluel. Vrdarkauttr er nu eptir a Eyri ok vpp dubbaðr ok rifit af honum þat er hann hafði adr. ok fengin beztu klædi. ok þottiz engi hafa séét iamfridan mann ok [at] allu vel skapaðan. þotti nu ollum Þorgeirr 10 hafa aflat þeim ennar mestu sæmdar ok gæfu. ok eptir þetta ferr Þorgeirr heim með foruneyti sitt. skiliaz þeir magar vel. er Vrdarkauttr nu heima a Eyri. er Asbiorn farr við hann ok þo vel. en moðer hans veitir honum allt þat er hann vill með hinni mestu bliðu. venz hann nu við iprottir allar þær er karl- [228] 15 mann ma pryða. Sua ferr framm vm hrið. liða af þau missari.

(7.) Capitulum.

Þess er getið. vm varit riðr Asbiorn til þings eptir vanda. er þat sagt. at með nautum væri graðungr þreuer ok enn vesti vidreignar. Mattu konur varla miolka firir honum. hann var 20 með ollu mannygr. Einn morgin komu gridkonur inn æpandi ok sogðv. at graðungrinn hefði slegit niðr miolkinní. ertu þar. enn ragi Vrdarkauttr. ok er sem engi maðr se þar sem þu ert. þoat nockurs þurfi við. amæla þær honum i hueriu orði ok hrekia. Vrdarkauttr mælti. þui betr. at hann ferr verr með

9 [at] f. *hs.* allu, so *hs.* 21 *vin sogðv über der zeile.*

2 at sjá eða skilja B. 3 snaukt f. B. 5 sæmd ok f. B. 6 alluel] þeim hit bezta B. 7 ok rifit—er] ok rifnir af honum tótrar sem B. 8 ok] en nu váru honum B. beztu] betri B. 9 allu—skap.] at öllu betr skaptan B. ollum] monnum B. 10 ok gæfu f. B. 12. 13 er Vrdarkauttr—vel f. B. 13 ok veitir móðir hans B. hann vill] hon má B. 14 venz—þær] temr hann sik við sund ok alla þá hluti B. 15 Sua—af] líðr nú svá fram stundir um hrið ok B. 17 riðr Asb.] þá er A. riðr B. 18 þat] svá B. *nach* nautum: á Eyri B. 20 með ollu] gerðr B. Einn morg.] þat var e. m. at B. 21 at—hefði] gridunginn hafa meiddar (*hs.* meindar) þær, en B. ertu] er B. 22 ok er—ert] ok er eigi sem gagn sé at þér B. 23 í hveriu orði] mjök B. 23. 24 ok hrekia f. B. at] sem þér farið verr fyrir honum ok B.

yðr. ok man ecki batna við þat. þoat þer illyrðit mik. þær hlaupa at honum ok mæltu. far þu. enn goði Vrdarkauttr. ok hialp oss við. lofa þær hann þa i hueriu ordi. hann mælti þa. miklu er þetta likara ok athæfiligra at bidia mik vel til. ok skal nu fara at visu. Stendr vpp ok gengr þangat sem nautin voru. þegar graðungrinn sa hann. rézt hann i mot honum. var hann hyrnr miog ok sætlaði at kasta honum af hornum ser. hann þrifr hornin sinni hendi huartt. ok eigaz við lengi sua hart. at iordin gengr vpp firir þeim. Sua gengr Vrdarkauttr at fast. at hann snarar af honum hofudit. kastar vm hrygg. ok var þa i sundr halsbeinit. gengr sidan a brott. huskarlar gerðu til graðunginn. Asbiorn kom heim. ok var honum sagt fra þessu. 101 b, 2. hann lagði fátt til. ollum þotti þetta it mesta þrekvirkir orðit af .XII. vetra gomlum manni. Nu frettir þetta maðr fra manni nærr ok fjarri. hann var fálatr huersdagliga. gaf hann at fám lutum gaum. vtan fór með leik sínum bedi nætr ok daga. Geriz [230] Asbiorn við hann fleiri ok fleiri sua sem hann sér. at hann er afbragð annarra manna. lida nu þessi missari. ok sitia nu i kyrdum.

(8.) Capitulum.

20

A einhueriu hausti gerdiz þat vandi Vrdarkattar. at hann geck vt huert kuellð er yfir kom. en eigi inn fyrr en langt er af nott. víta menn nu eigi. huat hann gerir. Einn aptan kom hann inn. þa var Asbiorn kominn i sæng ok allt folk hans.

1 r in þær über der zeile. 5 t in Stendr über der zeile. 22 yfir] ypr hs. (es scheint zuerst yppr geschrieben und dann das zweite p ausradiert zu sein.)

1 ek ekki B. þat f. B. 3 við] Urdarkottr B. 4 likara ok f. B. 5 skal ek B. at visu f. B. þang.] út ok þangat at B. 7 ser f. B. 8 hinter hornin fügt B hinzu: bæði sín. 8. 9 sua hart f. B. 9 ok gengr upp fyrir þeim jörð ok steinar B. 10 af—hofuð.] svá hofuð hans at honum B. 11—19 der text in B ist hier lückenhaft, da am rande mehrere wörter weggeschnitten sind. 17 fleiri ok fleiri] betr ok betr B. 18—21 missari—einhueriu] misseri ok er at líðr B. 21 vandi Vrdarkattar] til tíðinda at Urdarkottr B. 22 er yfir kom f. B. en eigi] ok kemr eigi B. 23 víta—eigi] veit ok engi maðr B. Einn aptan] ok eitthvert kveld B.

- Vrdarkauttr geck at sœnginni ok spurdi. huart sefr faðir minn
eða eigi. hann kuez vaka. eða huat villtu. hann segir. ek hefi
gingit ýt .VII. kuelld i samt ok séét ena somu syn huern
aptan. en þat veit ek eigi. huat þat er. Nu villða ek. at þu
5 gengir ýt ok hygðer at. þuiat þu ert skygn maðr. Asbiorn stoð
vpp ok geck ýt með honum. Vrdarkauttr mælti. ek se lysu
nockura til hafsins sua sem ek se lengst. pikiumz ek vita. at
þat er nockurs konar elldr. huers getr þu til. segir Asbiorn.
at vera muni. Eigi veit ek. segir Vrdarkauttr. þuiat ek em
10 ýngr. ok kann ek a fá skyn. En heyrð hefi ek sagt af þeim
monnum er illa ero stadder a sio. at þeir brenni vita. ok siai
þar lángr til. Ek þottumz i fyrsta kuelld giorst sia. en sua
hefir minkat sem a leið. Asbiorn segir. þetta er líkliga getið.
eða huersu villtu nu með fara. hann segir. þat villða ek. at þu
15 leðir mer skutu þina ok menn með. vil ek forvitnaz til. huat
þetta er. Asbiorn quað sua vera skyllðu. Vrdarkauttr bioz þegar
i stað ok bar ýt a ferúna þat er honum þotti nauðsynligazt
þurfa at hafa. fara huskarlar .III. ok hann enn fiordi. þeir roa
vt a Skialfanda. en Vrdarkauttr styrði. þa er þeir hafa roit vm
20 stund. þa mælti Vrdarkauttr. Nu skulu þer styra. en ek skal
roa ok vita. huart nackuat vill fram ganga. þeir gerðu sua. for
einn til stiornar. en Vrdarkauttr réri einn. þat sia þeir. at
honum gengr miklu meira en hinum .III. hann rær lengi ok [232]
geck mikit. þa mælti Vrdarkauttr. nu skulu þer roa. en ek
25 mun styra. þeir gerðu sua. þeir taka at roa. en hann styrði.

21 gan | ganga *hs.* (*das erste gan radiert.*)

1 hvárt vakir þú faðir eða sefr *B.* 3 .III. *B.* séét *f. B.* 3. 4 huern
aptann] jafnan *B.* 4 þat] þó *B.* 5 þuiat—maðr *f. B.* 5. 6 stoð vpp
ok *f. B.* 7 nockura] undarlíga *B.* se lengst] get lengst auga rekit *B.*
8 eða hvers *B.* 9 at] hvat *B.* 10. 11 af þeim monnum] at þeir menn *B.*
12 giorst] gerla *B.* 12. 13 sua—minkat] æ minkaði *B.* 13 líklíga]
skynsamliða *B.* 14 með *f. B.* 15. 16 huat—er *f. B.* 16 sua—skyllðu]
þat gjarna vilja *B.* 16. 17 þegar i stað] nú til ferðarinnar *B.* 17. 18 bar
—hafa] lætr bera á skutuna þat [er] honum nauðsynjar *B.* 18 fara—
.III.] váru þeir .III. saman á skutunni. .III. huskarlar Asbjarnar *B.*
18. 19 þeir—styrði] styrir hann en þeir róa þeir *B.* 21 huat—ganga]
ef kvárt nokkut gengr *B.* 21. 22 for—stiornar *f. B.* 22. 23 réri—
hinum] tekr til ok rær svá mikit, at þeir sjá, at hann rær miklu meira
en þeir *B.* 23. 24 hann—mikit *f. B.* 25 at] til ok *B.*

Ok er þeir höfðu roit vm stund. þá hliop vpp einn þeira ok mælti. þar er bæði er ver þolum hart til er ver roum i alla nott. Enda mvn nu mikít eptir taka. þuiat ek hygg at ver 102 a. 1. siain hual nysprunginn. Vrðarkauttr quez ætla at þat væri elgi hualr. en þo munum ver eigi vpp gefa roðrinn. ok er þeir 5 nalgaz. kenna þeir at þat er kaupskip ok er þa harla miog sigít. þeir stinga at stafni ok bera festar vpp i skipit. Síðan ganga þeir vpp i skipit. sia þeir at vitinn hefir brendr verit. ok var þa brunnit miog treít. þeir þikiaz sia. at þar mun haurð atquama. tekr Vrðarkauttr i haufuð manni einum ok finnr at 10 sa er dauðr. aller menn a skipinu ero dauðir. hann gengr framm eptir skipinu ok a þilfunum ser hann huar stendr silkítialld. ok vel buit huðfat er i tialldinu. Vrðarkauttr gengr at ok tekr a mannum er þar la í huðfatinu. hann kennir at sia maðr mun lifa. hann frettir þa. huart lifir þu góðr maðr. hann quað þat 15 satt vera. Vrðarkauttr segir. huert er heiti þitt eða huadan eru þer. en þat þickiumz ek sia. at þer munut af hafi komnir vera. þótt eigi hafi greítt til tekiz. hann segir. Ek heiti Finnbogi. en Barðr faðer minn. ok er hann vikueskr maðr. eða huerr er sia maðr er oss er kominn at finna. hann segir. ek heiti Vrðar- 20 [234] kauttr. Finnbogi mælti. þat er vndarligt nafn. þa fretti Vrðarkauttr. huat mun fleira lifa manna yðvarra a skipinu en þu. hann quað þa nfu a lifi er hann for at sofa. Vrðarkauttr frette. huat hefir yðr mest angrat. hann segir at fyst hefði þeim angrat storuifri. ea síðan beði dryckleysi ok matleysi. hefir ok mart 25

13 talldinu *hs.* 16 huadan *hs.* 19 fader *hs.* vikuesk *hs.* maðr *hs.* 23 quað *hs.*

1. 2 þa—mælti] þá mælti einn þeira B. 2 hart—roum] cerit at róa B. 3 mvn nu] munum vér B. þuiat—hygg] ok ætla ek B. 4 ny- f. B. 5 nach roðrinn: at heldr B. 7—19 die stelle ist in B lückenhaft. 9. 10 þeir—atquama f. B. 19 vikueskr maðr] finnverskr at kyni B. 19. 20 eða—kominn] Finnbogi spurði, hverr sá maðr væri eða hann hétí er þá hafði komit B. 21 þat er—nafn] auðvitat mun vera hvat þér mun verst geíft B. 21. 22 þa—Vrð.] U. mælti B. 22 mun—lifa] lifir fleira eptir B. yðv. f. B. 23 þa f. B. a lifi] lifðu B. hann] ek B. Vrð. frette f. B. 24 yðr f. B. nach angrat: segir U. B. 24. 25 at—storuifri] stóruifri fyrst B. 25 beði f. B.

at bilað reíða várum. brutum styrit. en skipit fullt af austri. Vrdarkauttr let nu bera menn þa er lifðu vt í skutuna. sva margir voru þeir sem Finnbogi hafði sagt. scorti þar eigi miolk ok aðra hluti þa er þeim voru skiotaztir til lifs. þott hann hefði
 5 vitad firir. huers við þurfti. þa mælti Vrdarkauttr. Nu skaltu Finnbogi fa mer lucla þa sem at ganga kistum yðrum. ok skal taka gripi þa alla er beztir eru. þeir gerðu sua. Vrdarkauttr var mikiluirkr sua at hann hliop aptr ok frammi eptir skipinu ok valldi þat af ollu sem honum þotti bezt ok bar vt i skutuna
 10 sua sem hon matti við taka. Síðan þeir voru bunir. reru þeir brott ok hallda sama logni þar til er þeir koma heim a Eyri. Gengr Asbiorn mot þeim ok fagnar þeim vel. potti þetta hafa vordit hin mesta gæfuferð. ok lætr þeim veita hialpir ok skipar þeim a bæi. Finnbogi for a Eyri ok ·II· menn aðrer. sat Vrdar-
 15 kauttr dag ok nótt at næra þa. er þat sagt. at aller menn deyia þeir er a skipinu voru nema Finnbogi. hann hrestiz ok
 102 a, 2. er enn vénsti maðr. bæði mikill ok sterkr. hann atti agæt vapn. suerð ok skioldr. hialm ok bryniu. var hann styrimaðr ok átti at taka fe allt eptir haseta. er hann þar vm vetrinn vel
 20 halldinn. Vrdarkauttr er honum fylgiusamr. þeir selia varnaðinn vm Flateyiardal ok norðr vm Kinn. liðr af vetrinn ok verðr [236] ecki fleira til nylundu a þeim missarum.

5 vitad *hs.* 13 t in vordit *über der zeile.* þeim veita in *kleinerer schrift am rande.* 18 bryniu *hs.* 21 dal in *kleinerer schrift am rande.*

1 bilað] gengit at B. styrit] skipit B. *hinter austri fügt B hinzu:* ok sva vel brotnaði stýrit sem annat. 2 bera f. B. vt i] á B. 2. 3 sva — þeir] ok lifðu sva margir B. 4 þa er — lifa] er þeir máttu sem skjótast nærast við B. 5 við þurfti] með hefði þurft B. 6 alla lukla B. skal ek B. 8 sua — hann] at ok B. 9 bezt vera B. i] á B. 10 Síðan] ok þegar er B. 11 sama logni] heim sömu leið B. 12 þetta f. B. 13 þeim — hialpir] leita mönnum at hjúkun B. skipar] skiptir B. 14 Finnbogi for] en hann lætr Finnboga heima vera B. aðrer] með honum B. 15 dag — þa] yfir þeim bæði nætr ok daga B. menn f. B. 16 þeir — voru f. B. nema Finnb.] utan F. einn B. 16. 17 hann — vénsti] var hann hinn vænligasti B. 17 agæt] hin beztu B. 19 fe allt] allan arf B. háseta sína B. 20 varnaðinn] varninginn um vetrinn B. 21 Flateyiardal] Hnjóskadal B. af f. B. 21. 22 verðr — missarum] várar vel B.

Gering, Flanboga saga.

2

(9.) Capitulum.

Rafn het maðr. hann var vngv maðr ok frændi Asbiarnar ok heimamaðr. hann var frárr miog. hann kom allðri a hest. huert sem hann fór. þat er sagt. at þeir Finnbogi ok Vrdarkauttr raðaz heiman vm varit ok ætluðu at heimta saman skulldir 5 þeira norðr vm Dali ok riðu þeir ·II· en Rafn litli liop firir. riða þeir til Liosauaz vm kuelldit. tekr Þorgeirr við þeim baðum hondum ok byðr þeim þar at vera sua lengi sem þeir villdu. þeir toluðu mart ok voru glæðer ok vel kater. Sá Þorgeirr at Finnbogi var inn agæzti maðr at ollu ok vel skapaðr. 10 ok vm daginn eptir verða þeir síðbunir ok riðr Þorgeirr a leið með þeim ofan með Diupá. ok riða þeir Finnbogi i Fell vm kuelldit. þar bio þa Draumafinni son Þorgeirs. var hann spakr maðr ok vitr. hann var eigi sammæddr við aðra sonu Þorgeirs. hann var finnzkr at moðurkyni. ok het Leikny moðer hans. 15 hann tok harðla vel við þeim. marga luti tala þeir spakliga. vm morgininn bað Finnbogi þa riða snemma. skulu ver þa duelliazt her hia yðr er ver forum aptr. þuiat mer virdiz Finn vitr maðr. litill kostr er nu við yðr at taka. en þo mun minni er þer farit aptr. Síðan riðu þeir vt fra Fell. ok er þeir 20 hafa skamt ridit. mælti Finnbogi. Nesta gerir mer kynligt. Vrdarkauttr sa til hans ok mælti. stigum af baki. þuiat ek se. at þu ert faulr miog. ok ma vera þa. at af þer hefi. þeir gerðu sua. letu hestana taka niðr. ok er stund leið. bað Finnbogi þa riða ok quað af ser hefia. Riða vt a fellit ok koma vnder 25 [238] einn stein mikinn. þa mælti Finnbogi. her munu ver við nema.

3 allðri am ranðe von späterer hand. 7 til über der zeile. 14 sammæddr so hs. aðra hs.

1 kein abschnitt in B. 3 heimamaðr] hinn frágasti B. hann — miog f. B. hest] hestbak B. 3. 4 huert—fór] þó hann fœri nokkut; svá var hann frár B. 5 raðaz] fœri B. 6 þeira] sínar B. 7 riða—Liosauaz] þar til er þeir koma til vatns B. 9 vel f. B. 12 riða] koma B. i] á B. 17. 18 þa duelliazt her] hér helst dveljast B. 18 hia yðr f. B. 19 stórvitr B. hintor maðr fúgt B hinzu: Finnur svarar. kost] kostnaðr B. 21 Nesta] svá B. 22 sa] leit B. mælti] sá at hann setti bleikan fram. Vrdarkottr mælti B. 22. 23 þuiat — miog f. B. 23 ma — hefi] vitum ef hefja vill af þér B. 24 taka niðr] bíta B. 25 quað — fellit] kvezt hætta mundu til riða þar út á (af hs.) fjallit B. 26 mikinn] stóran B. við nema] nema staðar B.

- ok ma vera. at her geriz nockut til tíðenda i varri ferð. Stiga af baki ok skiota tialldi af steininum framm. sezt Vrdarkauttr vnder hofut honum. þa mælti Finnbogi. þat er likazt. at til eins dragi vm oss felaga. at engi varr komiz með lífi til Noregs. ^{102 b, 1.}
- 5 en þer Vrdarkauttr hefir vel farit til min ok allra var. Mundu þat sumir menn mæla i minu landi. at þig hefði happ hent i þessum fundi. með því at ek vinnumz eigi til þer at launa. þa skal eigi af draga þat er til er. her ero vapn þau er fader minn gaf mer. venti ek. þottu komir til Noregs eða a·aunnur
- 10 lond nalæg. færðu eigi betri. nu vil ek þau gefa þer ok þar með fe þat er þu hafðer af skipinu. þat er ek atta ok þat er ek tok af hasetum at logum. þa vil ek gefa þer nafn mitt. ok er ek ecki spamaðr. en þo get ek. at þitt nafn se vppi. meðan verolldin er bygd. ma mer þat mest sæmd ok minum frændum.
- 15 at sua agætr maðr taki nafn eptir mik. sem ek skal ætla at þu verðir. með því at mer verðr lítið ætlat. hann þackaði honum vel þessa gíof. eigi sat hann lengi ífr honum aðr hann do. Finnbogi sendi Rafn til Fellz. kemr Finnr þar ok grofu hann niðr vnder steininum. ok er hann síðan kallaðr Finnboga-
- 20 steinn. Síðan foru þeir heim i Fell. það Finnr farit hafa eptir getu sinni. Sa ek þat. þo at maðr væri vénn ok vel mentr. at þo var hann nu feigr. er Finnbogi þar nu með Finni frænda sinum nokkurur nætr. Síðan riða þeir vpp til Liosavaz ok sogðu Þorgeiri frænda sinum tíðendin. ok hueria sæmd
- 25 hann hafði fengit. varð Þorgeirr þessu harða feginn. hann kuez

19 kalladr *As*.

2 steininum] hómrunum *B.* 3 undir herðar honum ok hofuð *B.* 4 vm] við *B.* komiz með lífi] komi aptr *B.* 5 nach var: felaga *B.* 5. 6 Mundu—mæla i] mun þat talat á *B.* 6 hefði] hafi heldr *B.* 7 eigi lengr *B.* launa] qmbuna *B.* 9 til N.] í Noreg *B.* 9. 10 a — nalæg] til hinna næstu landa *B.* 10 færðu eigi] at engi munu finnast qnnur *B.* 11 allt fé *B.* hafðer—skipinu] sóttir á kaupskipit bæði *B.* 12 af has.] eptir háseta mína *B.* at logum *hinter* atta *B.* þa] hér með *B.* 13 þo get] þat get ek til *B.* 14 er bygd] stendr *B.* þat—sæmd] þar helzt sæmd af aukast *B.* 15 sua agætr] slíkr *B.* taki—mik] beri nafn mitt *B.* skal *f. B.* 16 verðir] munir vera *B.* lítið líf *B.* 17 honum (1) *f. B.* sat hann] sitja þeir *B.* 18 til F.] aptr í Fell *B.* 21 getu] ætlan *f. B.* 22 vel mentr] vitr *B.* 24 ok sogðu] at segja *B.* frænda sinum *f. B.* 25 hann (1)] frændi hans *B.*

firir laungu þat hafa honum spað. at hann mundi abbragð annarra manna verða. sitia þeir frændr nu hardla glæðer ok vel katir. let Þorgeirr nu heimta saman fe þat er hann atti. sidan riðu þeir a Eyri aller samt. kann þa maðr manni at segia. huerr afburðarmaðr hann er annarra manna. þikir þeim Asbirni 5
 [240] ok Þorgerði nu gott til at fretta. þuiat honum vill nu flest til virðingar ok sæmdar. riðr Þorgeirr heim. en Finnbogi sitr heima með feðr sinum a Eyri ok vel halldinn.-

(10.) Capitulum.

Þat sama sumar kom skip af hafi. þui skipi styrði sa maðr er 10
 Barðr het. vikveskr at kyni. þetta skip kom a Knarrareyri. Barðr styrimaðr fór til Liosauaz ok þa vist með Þorgeiri goða. þenna tima reð Hakon iarl firir Noregi. var þa virðing hans sem mest ok riki. þenna vetr var Barðr a vist með Þorgeiri.
 102 b, 2. Finnbogi var þar iafnan. þuiat frændsemi þeira var hin bezta. 15
 Vm varit sagði Finnbogi Þorgeiri frænða sinum. at hann villdi vtan fara vm sumarit með Barði styrimanni. Þorgeirr mælti. þo at oss þiki goð hervist þín. frændi. þa man ecki tia at telia þig. þuiat þat mun firir liggia. en þat hygg ek þig hafa af frændum þinum. at þeir hafa miog orðit firir aleitni af monnum 20
 ok aufund. en þo muntu þikia enn frægsti maðr huar sem þu kemr. Sidan riðu þeir a Eyri ok bera þetta vpp firir Asbirni. hann quez giarna villdu. at hann væri heima helldr hia honum. Nu af þui at hann mun raða vilia ferðum sínum. þa vil ek eigi gera þetta moti honum helldr en annat. þeir reðu honum 25

1 spad *hs.* 18 i *in* telia *über der zeile.*

1 firir — spað] sér snemma hafa þar hug um sagt *B.* nokkut afbragð *B.* 2 nu hardla] þar bæði *B.* 3 vel *f. B.* þat er — atti] hans allt *B.* 4 þeir heim *B.* 5 huerr afburðarmaðr] hvert afbragð *B.* 6. 7 flest — sæmdar] hvatvetna til sæmdar *B.* 8 með feðr sinum *f. B.* ok — halldinn *f. B.* 10 þui — styrði] ok átti *B.* 11 at kyni] maðr *B.* 13 þenna] i þann *B.* reð] hefir ráðit *B.* 15 þuiat — bezta *f. B.* 16 sagði — villdi] quezt Finnbogi vilja *B.* 18 goð — þín] gott at þú sér hjá oss *B.* telia] letja *B.* 19 þuiat — mun] Finnbogi kvað þat mundu *B.* hygg — þig] muntu *B.* 20 þeir — orðit] verða mjök *B.* aleitni af] ásökni af beztum *B.* 21 frægsti] fremsti *B.* 23 helldr] fyrr *B.* 24 mun — vilia] vill ráða *B.* ferðum sínum *f. B.* vil] mun *B.* 25 reðu] taka *B.*

- fari með Bardi stýrimanni. giörðiz hann stýrimaðr at halfu skipinu. þa er þeir voru búnir. fluttu þeir Asbiörn ok Þorgeirr til skips þat er Finnbogi atti. hann hefir ecki mikit fe. skiliaz þeir nu með kerleikum miklum. kippa þeir nu vpp ackerum
- 5 ok sigla i haf. en þa er þeir höfðu siglt nockur dægr. tekr af [242] byri. ok gerir a firir þeim hafuillur. ok vita þeir eigi huar þeir fara. þar kemr er haustar ok stærir sioinn. Ok einn tima berr þa or hafi ok at landi. var þat sið dags. þeir sa ecki nema biorg ok boða stora. sua at brast i biorgunum. Nv með þui
- 10 at veðr stoð at landi hardla mikit. keyrir þar at skipit ok brytr i spon. tynaz menn aller vtan Finnbogi kemr einn a land með vapnum sinum ok huðfati. þar var forlendi litid. ok ser hann ecki nema biorg ok hamra. hann gengr nu með biorgum þeim nockura hrið ok þar at sem klinfaz biorgin. ok þar fell
- 15 ofan lækr i sio. ok þar leitar hann vpp a biorgin ok við færleik hans kemz hann vpp. ok var þa myrkt af nott. huarki skorti frost ne vind. fraus at honum klæðin oll. þar var hardla sniamikit. kastadi hann nu huðfatinu a bak ser ok gengr a land vpp. ok er hann hefir gengit vm hrið. kennir hann ellz daun.
- 20 ok litlu siðarr kemr hann at bæ einum. þat var mikill bær ok vegligr. hann setti niðr huðfatið ok gengr heim at dyrum. ok heyrir hann þat. at mart er manna inni. þeir sitia við ellda. hann lyster a dyrrin. maðr tok til orða ok bað. at einnhuerr sueina

3 das zweite a in skips über der zeile. 12 var über der zeile. lilitið hs. 18 kastaði fast ganz erloschen.

1 með því B. Bardi stýrimanni f. B. at] yfir B. 2 búnir til hafs B. 2. 3 fluttu—skips] fylgja þeir honum til skips A. ok þ. ok allir frændr hans B. 3 þat—atti f. B. fé með sér B. 4 kerleikum miklum] hinna mestu blíðu B. kippa—ack.] draga þeir akkeri B. 5 nockur dægr] nokkura stund B. 6 gerir] rekr B. eigi] aldri B. 7 fara] sigla B. stærir] vetrar ok stýrmir B. einn tima] þat varð þó eitthvert sinn, at B. 8 dags] um kveld B. 9 björg stór ok hamra ok boða B. i biorgunum] í hverjum hamri B. 10 þar at] at skeri B. 11 spon] sundr B. kemr—land] einn. leggst hann til sunds B. 13 ekki frá sér B. 14 þeim—hrið f. B. biorgin] hamrarnir B. þar fell] sér at þar fellr B. 15 lækr] á ein B. 15. 16 ok við—ok f. B. 16. 17 huarki—vind] en bæði var vindr ok frost mikit B. 19 hrið] stund B. ellz] reykjjar B. 20 einum f. B. 21 vegligr] merkiligr B. heim f. B. 23 a] mikit hogg á B. einnhuerr sueina] nokkurr B.

gengi til dyra. þeir kuðuz eigi hirta. þott sua berði allar nætr. Finnbogi laust annat hogg. ok var þat synu meira. þessi bað þa luka vpp dyrum. þeir quaðuz eigi þat mundu gera. þoat troll beri allar nætr. hann slo hoggit þridia ok sua hart.

103 a. 1. at ollum bra uid. Buandi hliop vpp við ok quað þa eigi meðal- 5
 vuini vera. er þeir villdu eigi til hurðar ganga. þo at menn queddi. mun sa einn vti vera er betra mun inni pikia i sliku sem nu er. Sidan toc hann exi i hond ser ok geck til dyra.

[244] hann heilsar gestinum ok fretti hann at nafni. hann quaz Finnbogi heita ok vera Asbiarnar son ok islenzkr maðr. bondi segir. 10
 hue nærr komtu her til landz. Finnbogi segir. ek kom her i quellld. þu munt haft hafa harða landtoku. sagði bondi. Finnbogi quað brotið skipit. en tynduz menn aller ok fe. en ek kom einn a land. eða huar hefir oss at landi borit. bondi segir. yðr hefir borit at Noregi helldr norðarla við Halogaland. En sa 15
 þerr er þu ert at kominn. heitir a Grønmo. þa frettir Finnbogi. huat heitir bondi sia. hann segir. ek heiti Bardr. ertu her formaðr a Halogalandi. hann quað sua vera. þa spurði bondi. huersu gamall maðr ertu Finnbogi. Ek em nu .XV. vetra. bondi mælti þa. engan hefi ek séét slikan .XVI. vetra gamlan. 20
 ok vera mun þer fleira vel gefit en voxtr ok vænleikr. eða er hann islenzkr faðer þinn. nei. segir Finnbogi. hann er hédan af Halugalandi settaðr. bondi mælti. ertu son Asbiarnar Gunn-

5 quad *hs.* 18 quad *hs.*

1 hirta] fara mundu *B.* 1. 2 þott—nætr *f. B.* 2 ok var þat *f. B.* 3 þat—gera] hirta upp at lúka *B.* 4 hoggit] hitt *B.* hart] mikit *B.* 5 ollum] þat *B.* uid (1)] við mjök *B.* við (2) *f. B.* 5. 6 quað—ganga] mælti: þat mun úmannligt þykkja at ganga eigi til dyra *B.* 7 queddi] berði *B.* 7. 8 vera—nu er] er betra mundi inni þykkja þeim sem þá var úti *B.* 8 til dyra] út *B.* 9 gestinum] Finnboga *B.* fretti—nafni] spurði hverr hann væri *B.* 11 hue *f. B.* her (1)] hingat *B.* 12 þu munt] þér munuð *B.* haft] átt *B.* 13 brotið] brotnat hafa *B.* ok fe *f. B.* 13. 14 en ek—land] utan ek einn *B.* 15 helldr *f. B.* við] ok ertú kominn á *B.* 16 er þu—kominn *f. B.* þa—Finnb.] *F.* mælti *B.* 17 bondi sia] þú *B.* 18 vera] heita skyldu *B.* 19 vetra gamall *B.* 20 gamlan *f. B.* 21 nokkut fleira *B.* 21. 22 er hann] ertú *B.* 22 faðer þinn *f. B.* 22. 23 nei—settaðr] *F.* mælti: hédan er ek settaðr af Noregi *B.* 23 son Asbiarnar *f. B.*

- biarnar sonar Dettiáss. þat er satt. það hann bondi segir. þaðan er mer vls van er ek eyrun seg. er þat þo rað at ganga inn ok vera her i nótt. Finnbogi gerði sua. var tekit við vapnum hans ok klæðum ok voru honum fengin þurr klæði. var allt 5 folk við hann vel kátt. vm morginninn var Barðr snemma a fotum ok vakti Finnboga vpp. er þat synna. at fe se vpp rekit nockut. Finnbogi stod vpp ok gengu til siofar ok var sem Barðr gat. at mestr þori var a land rekinn fiarins. let Barðr allt heim færa ok sua at duga. sem hann sætti sialf. ok var þat stormikit 10 fe. Barðr bauð Finnboga þar at vera sua lengi sem hann vill. var hann þar vm vetrinn. sat i goðu halldi at eigi vantadi. Barðr veitti honum hardla vel. þar var mannmart ok hin mesta gleði. Finnbogi var goðr af fenu. enda skorti þa eigi til. með þui at hann var styrimaðr ok tok fe allt eptir skipara sina. 15 sem þa voru laug til þann tima.

(11.) Finnbogi braut hrygg i birninum.

- Sv nylunda varð þann vetr a Halugalandi. sem opt kann verða. [246] at biorn einn geck þar ok drap niðr fe manna. ok eigi gerði hann annars staðar meira at en a Grønmo. ok sua kemr. at 20 Barðr stefnir þíng ok gerir biorninn sekian ok leggr fe til 103 a. 2. hofuðs honum. ok eptir þat gera menn til hans iafnan. ok verðr hann eigi vuninn. ok geriz hann illr viðreignar. drepr hann bæði menn ok fe. þat er sagt. at Barðr bondi átti sætr. ok var

2 seg, so hs. t in at über der zeile. 3 t[ki]t hs. 5 kátr hs. 11 a in sat über der zeile. godu hs. 12 hardla hs. 16 hryg hs. 17 verða hs. 22 vñiniñ hs.

1 sonar] son Ogmundar sonar B. þat—hann] hann kvað svá vera B. 2 vor þaðan] þat er satt sem mælt er, at B. mer f. B. er ek—seg] er alinn er B. 4 voru honum f. B. 6 vpp] ok bað hann upp standa B. synna] líkast B. fé þitt B. 7 nockut f. B. Finnbogi—siofar] þeir gera svá B. 8 gat til B. þori] hlutr B. a land] upp B. allt féit B. 9 færa] flytja B. 10 sua—vill] um vetrinn ef hann vildi B. 11 sat—vantadi f. B. 12 hardla f. B. 13 goðr] qrr B. enda] því at hann B. eigi] ekki B. 14 tok] eignadist B. 14. 15 eptir—tima] er skipverjar hans höfðu átt at lögum B. 16 kein abschnitt in B. 17 Sv—vetr] þat bar til tíðinda B. 18 þar] úr híði B. niðr—manna] bæði menn ok fé B. eigi] svá B. 19 meira—a] ok en (eigi)? meira en þar at B. 21 gera] gerðust B. 23 þat—sagt] svá bar til B.

langt milli béjar ok setrs. let hann þar geyma vm vetrum fiar
síns. varð honum þui skaðasamt. at biorninn la þar iafnan. ok
þorðu menn alldri at ganga til fiarins. vtan fíoldi manz færi.
eitthuert kueld taladi Barðr við sina menn. at þeir skylldu
buað mot birninum huerr eptir sinu megni með vapnum. þuiat 5
a morgin skulu ver fara at birninum. Sumir skeptu exar. en
sumir spíot. ok bua allt þat er þeim mætti at gagni verða.
vm morgininn voru menn snemma a fotum. ok huerr pilltrinn
með sinu vapni. Nu er at segia fra Finnboga. aðr vm kueldit.
þa er menn voru i suefni. stendr hann vpp ok tekr vapn sín. 10
gengr hann vt a spor þau er liggia til sætranna. þat var bragð
hans. at hann geck aufugr ok hendi sporin allt þar til er hann
kemr til sætranna. hann ser. huar biorninn ligr ok hefir drepit
saud vnder sik ok sygr ór blodit. þa mælti Finnbogi. stattu
vpp hessi ok rað moti mer. er þat helldr til nockurs. en liggia 15
a sauðarslitri þessu. biorninn settiz vpp ok leit til hans ok
kastar ser niðr. Finnbogi mælti. ef þu pikir ek ofmíog vapnaðr
[248] moti þer. þa skal ek at þui gera. tekr af ser hialminn. en setr
niðr skioldinn ok mælti. stattu nu vpp. ef þu þorir. biorninn
settiz vpp ok skók hofuðit. lagðiz niðr aptr síðan. Finnbogi 20
mælti. þat skil ek. at þu villt. at við sém iambunir. kastar
sverðinu fra ser ok mælti. sua skal vera sem þu vill. ok statt
nu vpp. ef þu hefir þat hiarta sem líkligt væri helldr en þess

4 i in eitthuert über der zeile. 11 der untere teil des p in spor in der
hs. erloschen. 16. 19 biorn.] b. hs.

1 béjar — setrs] ok bjarnarins (!) B. 1. 2 let — síns] ok var þar
gætt fjár at vetr B. 3 ganga] fara B. 4. 5 eitthuert — mot] ok um
kveldit mælti Barðr ok bað menn búast um morguninn at fara at B.
5 huerr] hvern B. sinu megni] sínum fongum B. með vapnum — birn-
inum f. B. 6 skeptu] bjuggu B. exar] orvar B. 7 sumir skeptu B.
spjót eða sverð eða sviður B. bua f. B. þeim — verða] þeirvænligar
mátti vera B. 8 voru menn] eru þeir B. 9 abschnitt in B. aðr] at
þegar B. 10 i suefni] sofnadr B. 13 biorninn] dýrit B. 14 saud]
tvá saudi B. 16 sauðarslitri] slátri B. 17 niðr aptr B. 18 at þui
gera] nokkut af leggja B. 20 síðan f. B. 20—23 Finnbogi — helldr
en] F. fór þá ok kastaði af sér brynjunni ok sverðinu. „ek skil nú, at
þú vilt, at vit sém báðir jafnt búinir til. skal ok svá vera. enda stattu
nú upp ef þú þorir. elligar hefir þú ekki öruggt hjarta, heldr ok B.

kvikendiss er ragazt er. biorninn stoð vpp ok bysti sik ok gerðiz
 miog vfrýnligr. hliop at Finnboga ok færir vpp hramminn ok
 ætlar at liosta hann með. ok i þui er hann hefr sik vpp til.
 hleypr Finnbogi vndir hann framman. þeir gangaz at lengi. ok
 5 gengr vpp firir þeim flest þat er firir þeira fotagangi varð.
 traðkit varð mikit ok varð su endalykt. at hann gengr biorninn
 a bac aptr ok braut i sundr hrygginn i honum ok byr vm hann
 sem adr. síðan tok hann vapn sín ok geck heim eptir þat ok
 er miog stíðr. legz niðr i sæng sina ok lætr. sem hann hafi
 10 sofit. litlu síðarr tok Barðr a fotum honum ok var þa ferðar-
 buinn. sem fyrr var fra sagt. hann fretti. ef Finnbogi villdi fara ^{103 b, 1.}
 með honum. hann quez þat giarna vilia. Síðan foru þeir ok
 komu til sætranna. síá þeir. at biorninn liggr þar ok hefr saud
 vnder. þa bauð Barðr faurunautum sinum at vinna til fiar ok
 15 ganga at birninum. þat villdi engi þeira ok eigi nærr koma.
 þuiat þeir hopuðu skiott. Barðr mælti. þat veit ek eigi. með
 huerium hætti er vm biorninn. þuiat ek se hann ecki hræraz.
 með þui at ek gerða hann sekian. þa er þat makligt. at ek
 ganga fystr at honum. Síðan snarar hann fram diarfliga. síðan
 20 ser hann. at biorninn er dauðr. þa þyrpaz þeir at. ok skorti
 þa eigi atgang. Barðr sa huergi særdan biorninn. leitar nu at
 ok finnr brotinn hrygginn i honum. Barðr mælti. þetta er faheyrt
 bragð eða verk. ok hefr engi haleyskr maðr þetta gert. ok
 muntu Finnbogi hafa þetta vnnit. Finnbogi segir ok biðr hann

6 traðkit *hs.*

1 bysti sik] byretist við *B.* 1. 2 gerðiz—vfrýnligr] grimmist mjök *B.*
 3 liosta—með] slá hann undir sik *B.* ok i] með *B.* sik *f. B.* 4. 5 þeir
 —fotagangi varð] ok vegr hann upp ok gengust at lengi ok gekk upp
 þat er mátti *B.* 6 traðkit—mikit *f. B.* ok—endalykt] en svá lýkr
 atgangi þeira *B.* hann—biorninn] björninn fell *B.* 7 braut] brýtr
 hann *B.* vm hann] svá um *B.* 8 adr var *B.* eptir þat *f. B.* 8. 9 ok
 er] var hann *B.* 9 stíðr orðinn *B.* 12 giarna] gera *B.* 12. 13 ok
 komu *f. B.* 14 undir sér *B.* þa—at] þá mælti *B.* til félaga sinna ok
 bað þá *B.* 15 at birninum ok vinna hann *B.* 15. 16 þat—skiott] þeir
 hopa þá ok vildu eigi nær ganga *B.* 17 er—þuiat] þetta er at *B.*
 18 þat makligt] eigi fjarri *B.* 19 fystr *f. B.* Síðan—diarfliga] hann
 gerir svá *B.* 21 atgang] atgöngu *B.* huergi—biorninn] at dýrit [var]
 hvergi sært *B.* 21. 22 leitar—mælti *f. B.* 23 bragð eða *f. B.* verk
 er hér hefr unnit verit *B.* 24 þetta vnnit] drept björninn *B.*

[250] hafa þat firir satt er hann vill. Ek pikiumz þat vist vita. segir Bardr. eða huersu fortu at. Finnbogi segir. þat skiptir ongu. eigi muntu sua vinna ne þinn sonr. Bardr það eigi auðfengna menn til slíks verks. Nu skal ek heimta þetta fe saman sem ek eiga sialfr til handa þer. Síðan flogu þeir 5 biorninn ok foru heim eptir þat. lídr nu vetrinn. ok verðr engi nylunda onnur. Bardr veitti Finnboga huern dag auðrum betr. ok þa er varaði. gerðuz siglingar miklar firir Halogalandi beði norðr ok suðr. Finnbogi tok þat i vanda sinn. huern dag er hann var mettr. geck ofan a biorgín ok sat þar huern dag ok 10 horfði a sigling manna. þotti þat gaman at sia faugr skip a margan hátt.

(12.) Finnbogi fann Alf.

Þat var einn dag. at Finnbogi geck framm a biorgin. hann sa at einn maðr reri sunnan með landi a skutu mikilli. hann var 15 mikill maðr ok greppligr. hann var i rauðum skarlazkyrtli ok digrt silfrbellti hafði hann vm sik. með slegnu hári. var þat beði mikit ok fagrt ok la níðri a herðum honum. Sua reri hann handstinnan. at honum þotti fiuga framm skutan. ok hann kallar a hann. þa reri hann nærr þegar. Finnbogi spurði huat 20 hann heti. hann gaf vpp roðrinn ok sagði honum. at hann heti Alfr ok kalladr aptrkemba. huadan ertu. segir Finnbogi. Alfr

3 þi *hs.* 19 þotti *über der zeile.* 20 spurði] *f. hs.*

1 Ek—vita] ek veit fyrir vist, at hann hefir unnit dýrit *B.* 2 skiptir pik *B.* 3 annan vinna *B.* ne] ok eigi *B.* 4 eigi—menn] ætla, at eigi mundi auðfenginn maðr *B.* 5 saman—sialfr *f. B.* þer til handa svá sem sjálfum mér *B.* 5. 6 Síðan—ok *f. B.* 6 foru] ganga þeir *B.* 6. 7 ok verðr—onnur *f. B.* 8 tók at gerast mikil sigling *B.* firir Hal.] með Hálógalandi *B.* beði *f. B.* 9 Finnbogi—sinn] gerðist þat vandi Finnboga *B.* 10 geck] at hann gekk jafnan *B.* 10—12 huern dag—hátt *f. B.* 13 *kein abschnitt in B.* 15 með landi] at *B.* 15. 16 a skutu—greppligr] ok þotti honum mikit gaman at horfa á sigling manna eða sjá fagr skip með landi sigla. Nú sá hann skutu eina ok á mikinn mann ok hinn garpligasta *B.* 17 hafði hann *f. B.* 17. 18 með—beði] hár hafði hann *B.* 19 handstinnan] harðmannliga *B.* 19. 20 ok—Finnbogi] F. bað hann róa nær ok *B.* 20. 21 huat—heti] hverr hann væri *B.* 21 sagði—heti] kvezt heita *B.*

- sagði honum. at hann reði firir þeiri ey er Sandey heti. ok em ek mægðr við iarlinn. a ek Ingibjörgu systurdottur hans. Nu skal eigi fleirum orðum a glæ kasta. sua at ek hafa ecki i mot. huerr er sa maðr er sua er spurull. Finnbogi sagði til ^{103 b. 2.}
- 5 sín ok fauður síns. Alfr segir. hefir þu drepit skogarbiorninn þeira Haleygianna. hann quað þat satt. Alfr fretti. huersu fortu at þui. Finnbogi segir. engu skiptir þig þat. þuiat eigi muntu sua drepa. Alfr mælti. huerr Asbiorn er faðer þinn. Finnbogi segir. hann er Gunnbiarnar son. norrænn maðr at kyni. Alfr
- 10 spurði. huart hann væri Dettiass kallaðr. Finnbogi quað þat satt [252] vera. þa er eigi kynligt þottu latir digrbarkliga. eða huersu gamall maðr ertu. Finnbogi segir. ek em .XVII. vetra. Alfr mælti. vertu eigi annarra .XVII. vetra iammikill ok sterkr sem þu ert. Finnbogi segir. þat er sem verðr til þo. enda muntu
- 15 dauðr áðr. eða huert skal fara. hann sagði at hann skyllði norðr a Mork ok heimta skatt. Finnbogi fretti. hui hann færi einn samt. ecki þarf ek fleiri manna til þessa. Finnbogi fretti. nærr skalltu norðan. Alfr segir. þat skal a halfs manaðar fresti eða þui nærr. villtu flytia mik. segir Finnbogi. norðan heðan
- 20 þa er þu ferr aprtr. Alfr segir. Sua liz mer a þig sem þu megir vel roa sua vnder þer sialfr. ok mun ek við þer taka þa er ek fer norðan. eða huat villtu suðr i land. Finnbogi segir. ek vil finna Hakon iarl. for ek þui af Islandi. Alfr mælti. þu munt fara sendarfær. muntu vera iprottamaðr mikill sem

4 huer *hs.* 10 spurði] *f. hs.* 22 þa] *das a ist zum teil zerstört.*

1 honum—reði] ek ræð *B.* firir eyjum þeim er Sameyjar heita *B.* 2 mægðr—iarlinn] mágr Hákonar jarls *B.* 3 skal ek *B.* 4 huerr—spurull] hvat heitir þú, segir hann *B.* 5 sín—fauður] nafns *B.* skogar—] hið- *B.* 6 Haleygianna] á Hálógalandi *B.* satt vera *B.* 8 drepa annan *B.* 9 norræn—kyni *f. B.* 10 huart—væri] er hann *B.* þat satt] svá *B.* 11 digrbarkliga] drembiliga *B.* 12 vetra gamall *B.* 13 iam—svá *B.* 14 er—þo] ferr sem verða ræðr *B.* 15 áðr] um þat *B.* at—skyllði] ek skal fara *B.* 16 Mork] Finnmörk *B.* heimta saman *B.* hann færi] ferr þú *B.* 17 til þessa] við *B.* 18 muntú norðan fara *B.* 18. 19 Alfr—nærr] ek mun vera norðr hálfan mánuð *B.* 19 norðan heðan] suðr með þér *B.* 20 aprtr um *B.* 21 megir] munir *B.* vel við þér *B.* 22 þa er—norðan *f. B.* villtu] skaltú *B.* 23 Islandi] landi *B.*

þu átt kyn til. munu við skilja nu at sinni. það hann Finnþoga vel fara ok huarr annan. for Alfr norðr með landi. en Finnþogi geck heim ok sagði Bardi víðræðu þeira. sua þat er hann ætlaði suðr með honum. Barðr það hann þui eigi mundu raðet hafa. ef hann hefði vitað. Vggi ek at illa takiz til. þuiat Alfr 5 er enn vesti maðr ok suikraða fullr. dugir honum þat er hann er mægðr við iarlinn ok er hirdmaðr hans. verða menn af þui at þola honum margan viafnat. Finnþogi það vel duga mundu. skalltu Barðr annaz fe mitt ok sia firir slikt sem þu villt. liðr þar til er Alfs var norðan van. 10

(13.) Fall Alfs aptrkembu.

A þeim degi sem Alfr hafði sagt. at hann mundi norðan koma. bio Finnþogi sik af Grænmo. hann hafði með ser hufðat [254] sitt ok þa gripi sem honum þotti nauðsynligazt þurfa. þeir höfðu skamma stund beðit. aðr Alfr reri norðan. var skutan miog sett. 15 Alfr endir vel orð sín ok stingr þar stafni at. þeir kuodduz vel. síðan geck Finnþogi vt a skutuna. ok þotti Alfi niðr ganga við skutan ok mælti. þat se ek a hufðati þinu. at eigi mun þer 104 a. 1. silfrfatt verða til laukunnar þa er þu kemr til Hakonar iarls. Eptir þat skilja þeir Finnþogi ok Barðr með bliðu. en þeir 20 Alfr hallda suðr með landi sua sem gengr. ok er Alfr hafði

18 hufðati *hs.* 19 laukunnar] *so hs., d. i.* lukkunnar.

1 nu] fyrst *B.* 1. 2 hann — annan] Alfr hann vel lifa, en F. það hann vel fara *B.* 2 for] rcer *B.* landi sem af tekr *B.* 3 geck] fór *B.* 5 hefði til *B.* at eigi takist vel til *B.* 5. 6 þviat — er] er hann *B.* 6 suikraða fullr] hinn útrúasti *B.* 6. 7 dugir — iarlinn] er hann mjök við skap Hákonar jarls *B.* 7 af *f. B.* 8 margan *f. B.* vel *f. B.* 9. 10 skalltu — van] ok það hann sjá um fé sitt ok gera af slikt er hann vildi. leið nú at þeiri stundu er Alfr lofaði sik norðan *B.* 11 *kein abschnitt in B.* 12 A — degi] ok þann dag *B.* 12. 13 sem — koma *f. B.* 13 í brott af *B.* 14 ok þar með gripi sína ok þa hluti *B.* nauðs. þurfa] nauðsyn til bera ok beztir eru *B.* ok er þeir *B.* 15 aðr] sjá þeir at *B.* reri] rcer *B.* mjog sett] hlaðin lítt *B.* 16 Alfr — at] F. kvað Alf vel hafa haldit orð sín *B.* 17 síðan — skutuna] stígr F. á skip með hufðat sitt *B.* ganga við] fara um nagla (?) *B.* 19 til laukunnar *f. B.* til] á fund *B.* 20. 21 Eptir þat — gengr *f. B.*

- roit vm hrið. bað hann Finnboga róa. hann gerði sua. Alfr sat ok styrði. Finnbogi reri sua at Alfi þótti kyrr standa skutan þa er hann reri. þeir toluðuz mart við. fretti Finnbogi. huart þeim mundi heim ganga i Sandey vm kuelldit. Alfr segir. her 5 er ey i milli. ok em ek vanr at vera þar vm nott þa er ek fer norðan. en þa kem ek heim annan morgin til daguerðar-drykkiu árla. Finnbogi segir. huersu skiott skal suðr með skattinn. Alfr segir. ek mun dueliáz heima vm hrið. Síðan komu þeir i eyna. ok var þar hellir mikill firir ofan malarkambinn.
- 10 Alfr mælti. Nu skulu við gera okkr firir sem minzt. ok bera ecki af skutunni. skalltu ganga at framstafni. en ek at skut. ok berum sua vpp i hellinn skutuna. Sua gerðu þeir ok biuggu vel vm. Eptir þat skiptu þeir verkum með ser. Finnbogi slo vpp elld. en Alfr tok vatn. Finnboga geck seint at gera elldinn.
- 15 ok loga illa skíðin. berr hann a elldinn mikit ok bles at fast. þa heyrir hann huin vpp ifr sik. þa slaungdi hann ser af vt auðrumegin hia elldinum. var Alfr þar kominn ok ætlaðe skiott vm at raða við Finnboga. hann hliop vpp ok vnder Alf. var hann afrendr at affi. gangaz þeir at lengi. tekr þa elldrinn
- 20 at brenna ok ser vm allan hellinn. Finnbogi ser hvar einn steinn var i innanuerðum hellinum. hann var huass ofan sem egg. þar villdi Alfr færa hann at. Finnbogi forðaz þat ecki. ok

17 vor hia ein wort ausradiert. 20 t in at über der zeile. ser (1)] ser hann hs. (hann durchstrichen.) v in hvar über der zeile.

1. 2 bað—reri] sezt A. til ok stýrist. F. tekr til ok rær B. 2. 3 kyrr—reri] lítils verðr sinn róðr hjá hans B. 3 toluðu B. 3. 4 við—ganga] ok bað F. hann róa svá at vér komum B. 4 vm] í B. 4. 5 segir—ey] kvað þar ey eina B. 5 ok—vanr] kvað þat vanda sinn B. 5. 6 þa—fer] er hann færi B. 6 þa—ek] koma B. morgin til] dag í B. 7 árla] ok munu vit enn svá gera B. 7. 8 skal—skattinn] færir þú skattinn Hákon jarli B. 9 i eyna] at eyjunni B. þegar fyrir B. malark.] mqlina B. 10 skulum bera B. 11 framstafni] framan B. skut] aptan B. 12 berum] setjum B. skutuna f. B. 12. 13 biuggu—vm] gengr þeim þetta vel B. 13 sló] skal slá B. 14 tok] skal sækja B. gera] taka B. 15 elldinn f. B. bles—fast] sparir ekki skíðit B. 16 þa (1)] en er hann blæss at eldinum B. slaungdi] kastar B. 17 hia] frá B. 18 vm f. B. við Finnb.] hann af líf B. 19 afrendr] reyndr B. 20 hvar] at þar B. 21 var (1)] mikill stendr B. i innanu.] inni í B. hann var f. B. 22 þar] þangat B.

[256] er þeir koma at steininum. hleypr Finnbogi ífr upp ok kippir at ser við með afli ok brytr bringubein hans a steininum. ok lætr Alfr þar lifinu meðr vsæmd. sem hann var verðr.

(14.) Finnbogi fann iarl.

Síðan bioz Finnbogi þar vm ok suaf af nöttina við goðar 5 nader. vm morginn gerir hann þat rað at hrinda fram skutunni. tekr vapn sin. Síðan helldr hann skutunni suðr með landi slikt sem ganga matti. eigi letti hann fyrr en hann kom i Sandey snimma morgins. Ok er hann kemr til Sandeyjar. ganga menn i mót honum. þuiat þeir kendu skipit ok ætluðu. 10 at Alfr mundi a vera. Finnbogi geck vpp i moti þeim. þeir heilsuðu honum vel ok spurðu hann tíðenda. hann quez engi kunna at segia. Finnbogi spyrr. huar Ingibjorg væri. þeir sögðu. at hon væri i skemmu. hann bað þa fylgia ser pangat. ok er hann kom pagat. heilsaði hon honum ok spurði. huerr hann 15 væri. hann nefndi sik ok foður sinn. hon spurði huart hann hefði a Halogalandi drepit biorninn. hann quað sua vera. hon 104 a, 2. segir. huersu fortu at at bana honum. Finnbogi segir. engu skipter þig þat. þuiat eigi mun þinn son sua drepa. Ingibjorg mælti. var Asbiorn Dettiass faðer þinn. hann quað sua vera. 20 hon mælti sua. eigi er kynligt. at þu ser agætr maðr. eða með huerium fortu norðan. hann segir. ek for með Alfi norðan bonda

4 iarl *hs.* 5 goðar *hs.*

1 upp yfir steinninn *B.* kippir Álf *B.* 2 við *f. B.* ok brytr — hans] svá at brotna bringspalirnar *B.* 3 lifinu] líf sitt *B.* meðr — verðr *f. B.* 4 *kein absolútt in B.* 5. 6 suaf nader] tekr á sik náðir ok sefr af um nöttina *B.* 6. 7 þat — skutunni] ráð sín ok verðr honum þat fyrr, at hann tekr skútuna ok hrindr fram *B.* 7 Síðan — skutunni] ok stígr a skútuna ok rær *B.* 9 i Sandey] til Sandeyjar *B.* Sandeyjar] eyjarinnar *B.* 10 honum vel *B.* 10—12 þuiat — vel *f. B.* 14 skemmu sinni *B.* 15 hverr] hann tíðinda ok hvaða manna *B.* 16 nefndi — sinn] kvest *F.* heita *B.* 16. 17 spurði — biorninn] mælti: draptú björninn á *H. B.* 17 sua] þat sagt *B.* 18 fortu — bana] banaðir þú *B.* engu] ekki *B.* 19 þat neinu *B.* þuiat — drepa] en engi þinna frænda mun svá dýrit vinna *B.* 20 quað — vera] segir at svá væri *B.* 21 mælti — er] kvað þat eigi *B.* at — ser] þótt hann væri *B.* 22 norðan hingat *B.* hann segir *f. B.* norðan *f. B.*

þinum. hvar skilduz þið. her norðr. segir hann. i ey þeiri at
 hann er vanr at vera þa er hann ferr her a milli. nenti hann
 eigi at roa hegat ok ætlar hann þegar a fund Hakonar iarl.
 hann sendi mik eptir Ragnhildi dottur sinni. ok þat með til
 5 iartegna. at hon hafði þessa opt beðit ok alldri fyrr fengit. en
 nu það hann hana fara skyldu. hon segir. veit ek. at þetta
 er satt. en þo þiki mer þat vndarligt. at hann hefir sendt okunnan
 mann slíks erendiss. Nu skalltu eta ok drecka. síðan skalltu [258]
 vita þitt erendi. hann gerir sua. Ingibjorg for til tals við dottur
 10 sína ok fretti. ef hon villdi fara með þessum manni. hon bað
 hana ráða. Síðan bio hon hana sem hon kunni best ok bar a
 hana gull ok silfr ok alla ena beztu gripi þa er hon átti til.
 ok er þau voru bufn. fylgir Ingibjorg þeim til skips. tok Finn-
 bogi Ragnhildi i fang ser ok bar hana vt a skutuna. þa mælti
 15 Ingibjorg. þottu hafir Finnbogi farit með flærð ok hegoma. þa
 vara þig. at þu ger ecki meyiunni til miska. en þottu gerir
 annat illa eða hafir gert. þa er þer þetta skiotaz til dauða.
 hann reri a brott. þa mælti Ragnhilldr. með huerium hætti er
 Finnbogi vm saugn þína. huersu skildu þið faðer minn. hann
 20 segir. Sua skildum við. at hann er dauðr. hon mælti þa. Nu
 þarf eigi at spyria fleira. flyt mik aptr til eyiar minnar. ok
 mun sa grenstr. Finnbogi segir. þui tok ek þig a brott. at þu
 skallt með mer fara. þa tok mærin at gráta. Finnbogi mælti.

2 *das erste n in nenti undeutlich.* 3 *r in ætlar über der zeile.* 8 *mann am rande von späterer hand.* 12 *gripi am rande in kleinerer schrift.*
 16 *ger] g' hs.*

1 *nach þið: sagði hon B.* her *f. B.* 2 *vera] liggja B.* her a milli
 norðan *B.* 2. 3 *nenti—roa] þótti honum langt at fara B.* 3 *ok—hann]*
 til eyjarinnar *því at hann sæladi B.* 4 *nach mik: hingat til eyjarinnar B.*
 4. 5 *ok—iartegna] sagði hann þat til líkinda B.* 5 *þessa opt] jafnan B.*
 beðit hann at finna Hakon jarl *B.* 8 *ganga at eta B.* skalltu] muntú *B.*
 9 *for—tals] mælti B.* 10 *ok fretti f. B.* ef—villdi] viltú *B.* 11 *eptir*
því sem B. 13 *þau voru] hon var B.* 14 *skutuna] skipit, en hann sezt*
til ára B. 15 *þottu—hegoma] þó at svá sé, at þú farir með slægð*
F. ok hafir drepit Alf bónda minn B. 16 *at—ger] ok ger B.* miska]
 meins *B.* 18 *a brott þat skjótast sem hann má af taka B.* Ragnh. við
 Finnboga *B.* 18. 19 *með—þína] hvernin er farit um ferðir þínar. eða B.*
 21 *eyiar minn.] eyjarinnar B.* 22 *sa grenstr] mun þinn sá bestr B.*

vertu kat. þuist ecki skal ek niðaz a þer. verðr sem ma vm
mina framferð aðra. Síðan koma þau til eyriarinnar. ok bar
hann ýt a skip fe þat er þar var eptir orðit. Nu tekr mærin
at gleðiaz. síðan hann var buinn. reri hann svðr með landi. ok
þegar hann kemr til hafnar. skortir hann eigi menn til þess 5
er hann vill. gefr hann fe til beggia handa. eigi lettir hann
fyrr sinni ferð en hann kemr a Hlaðer þar sem iarl reð firir.
Geck Finnbogi þegar vpp i beinn með Ragnhilldi til herbergis
þeira systrætra iarls Vlfhildar ok Ingibiargar. þar var tekit
við henni baðum hondum. þær spurðu. huerr sa var er sua 10
104 b, 1. mikit afbragð er annarra manna. Finnbogi sagði til sin. mikinn
[260] trunat hefir Alfr lagt vnder þig er hann hefir fengit dottur sína
þer i hendr. enda muntu agætr maðr vera. Finnbogi mælti.
Gerit sua til meyarinnar. sem hann hafi mer allvel truat. Síðan
bað hann þær vel lifa. þær mæltu. at hann skyldi sua fara. 15
Finnbogi leigði ser skemmu ok bar þar inn i þat er hann atti.
hann hellt mart manna með ser.

(15.) Af Finnboga.

Þinnhuern dag geck Finnbogi firir iarl ok kuaddi hann vel.
hann tok kuediu hans ok spurði. huerr sa maðr væri enn mikli 20
ok enn venligi. hann segir. Finnbogi heiti ek. segir hann. ok
em ek son Asbiarnar Dettiass er margir menn kannaz her við

17 mart mart *hs.* (*das zweite durchstrichen.*) 20 kuediu *hs.*

1 þuist *f. B.* verðr — ma] hvat sem verðr *B.* 2 framferð] ferð *B.*
aðra *f. B.* Síðan — þau] eptir þetta glezt hon ok kemr *B.* ok] fram
fyrr hellinn *B.* 2 — 4 bar — gleðiaz] berr *F.* allt á skútuna þat sem
þeir höfðu haft þangat *B.* 5. 6 skortir — vill] fær hann þegar hús fyrir
sitt góz ok þat er hann þarf at hafa *B.* 6 til — handa] á tvær hendr *B.*
8 Geck] ferr *B.* 9 þeira — Ingib.] þess er þær áttu systurdætr jarls *U.*
ok *I. B.* þar — tekit] ok er þau kómu þar, tóku þær *B.* 10. 11 sa —
mikit] er sá maðr er at öllu *B.* 11 *nach* sin: þær mæltu *B.* 12 lagt
— þig] sett þér *B.* 14 allvel *f. B.* 14. 15 Síðan — hann] gekk hann
þaðan ok bað *B.* 15 mæltu — sua] báðu hann vel *B.* 16 leigði ser]
fekk sér eina *B.* bar — i] let þangat bera *B.* þat — atti] féit allt *B.*
19 Þinnhuern] þat var einn *B.* geck *F.*] at *F. g. B.* 20 kuediu hans]
honum gládliga *B.* 21 Finnbogi — hann *f. B.* 21. 22 ok em ek] ek er *B.*
22 margir *f. B.* kannaz] mega kennast *B.*

i Noregi. en moðurkyn mitt er vt a Islandi. en Þorgeirr Lios-
 uetninga goði er moðurbroðer minn. Iarl mælti. fulluel ertu
 ættaðr. ero mer kunnir frændr þinir ok ero eigi huers mannz
 makar við at eiga. eða vartu a Halogalandi i vetr. hann kuað
 5 sua vera. deyddir þu biorninn. hann kuað þat satt vera. huersu
 fortu at þui vapnlaust. segir iarl. eigi varðar yðr þat. en eigi
 munu þer bana sua auðrum birni. Iarl fretti. með huerium fortu
 norðan. Finnbogi segir. ek for norðan með Alfi aptrkembu magi
 yðrum. Iarl mælti. huar skilduz þit. Finnbogi segir. hann var
 10 eptir i eyiu einni. hui var hann þar eptir. segir iarl. ek va
 hann. segir Finnbogi. Iarl setti rauðan sem bloð ok mælti. hui
 vartu sua oðauðahræddr eptir slik storuirk. at þu fort a minn
 fund. eða vissir þu eigi þat. at engi maðr var mer kerri i land-
 inu en Alfr mágr minn ok hirdmaðr. þui drap ek hann. segir
 15 Finnbogi. at mer þottu nogar sakir. þuiat hann villdi deyða
 mik. en ek vissu þat. at eigi lagði verri maðr linda at ser i
 Noregi en Alfr var. Nu fór ek a yðvarn fund af þui. at ek
 villða bioða mik til fylgðar ok frangaungu i stað Alfs. vtan
 niðingsverk þv er hann spardi ekki at gera. vil ek engi
 20 vinna. en frangaungu ok drengiliga vaur ætla ek iam bioða
 yðrum monnum flestum. Hakon iarl mælti. þat munu flestir
 menn mæla. at mer se mislagðar hendr. ef þu kemz með lifi i [262]
 brott fra mer eða klaklaust. en þo latum ver marga fa harð-
 yndi. þo at litid vinni til eða nærr ekki. en þo at Alfr væri
 25 oiafnaðarmaðr ok illmenni kallaðr af sumum monnum. þa

2 godi *hs.* 5 kuað *hs.* 16 eigi *am rando.* 23 þo] þa *hs.*

1 vt *f. B.* 3 kunnir] kunnigir *B.* 4. 5 kuað—vera] segir at svá
 væri *B.* 5 deyddir—biorn.] draptú hífþjorninn segir iarl *B.* hann—
 vera] þat gerða ek, segir *F. B.* 6 vapnlauss maðr *B.* þat] um þat
 neinu segir *F. B.* 6. 7 en—bana] þviat eigi bani þér *B.* 7 birni *f. B.*
 8 norðan at *B.* norðan (2) *f. B.* 9 huar] hversu *B.* 10 eyiu einni]
 eyyni *B.* 11 rauðan fram *B.* 12 oðauðabr.] djarfr *B.* 13. 14 i land-
 inu *f. B.* 14—16 þui—þat *f. B.* 16 at—lagði] *F.* mælti: eigi var *B.*
 linda—ser *f. B.* 18 bioða mik] bjóðast at ganga *B.* til—frangaungu
f. B. 19 spardi—gera] hefir gert *B.* 20 vinna] gera *B.* en í *B.* iam-]
 sam- *B.* 21 flestum hér *B.* flestir *f. B.* 22 með lifi *f. B.* 23 fra—
 eða] úr mínum höndum *B.* þo—marga] vér látum marga þá *B.*
 24 þo at] er *B.* vinni] gera *B.* nærr *f. B.* 25 ok illmenni *f. B.*

Gering, Finnboga saga.

3

skalltu þat vita. at engi maðr i landinu var meirr við mitt skap en hann. ok mer likari vm alla hluti en hann var. Finnbogi mælti. eck skal eigi leyna yðr þui at ek hefi til tekit.
 104 b, 2. Ek tok brott ór Sandey Ragnhilldi Alfs dottur frændkonu yðra. ok er hon her komin a yðuart valld. Iarl mælti. eigi hefi ek 5 séet eða heyrta iafndiarfan mann þer. er þar annathuart at þu ert fol. eða þu þikiz eiga meira vnder þer en oss varir. Nu þiki mer þat ofgott at deya sua skiott. skulu ver hafa gaman ok skemtan at reyna þig i smaleikum. Síðan geck Finnbogi vt til herbergiss sins. let taka ser dryck ok hellt sik gláðan 10 vel ok sina menn.

(16.) Drap blamannzins.

Þat var einn tima. at iarl bles til huspings. ok let hann bera vt stol sinn a miðian voll. síðan let hann kalla Finnboga til sín. ok er hann kom þar. þa mælti iarl. her er. Finnbogi. pilltr 15 einn er þu skallt glima við. þarftu ekki at hlifaz við. þuiat ecki skal hann hlifa þer. Finnbogi sa hia stolinum huar stoð einn blamaðr. ok þottiz hann eigi hafa séet leiðiligra mann.
 [264] Síðan biugguz þeir til glimu ok varð sa atgangr bæði harðr ok langr. þottiz Finnbogi þat sia. at þessi var magnaðr ecki 20 litt. Steinn stoð a vellinum hardla mikill. ok þar villdi hann færa Finnboga at. hann let þa beraz at steininum. ok er þeir komu at. þa snaraz Finnbogi fra ok gengr hann a bac aptr blamanninn ok setr hrygg hans a steininn ok brytr i sundr.

3 eigi am rande.

1 skalltu — var] var þó engi minna manna B. 2 mer likari] merki-
 ligri B. en — var f. B. 3 hefi fleira B. 5 her f. B. eigi] engan B.
 6 þer f. B. 7 meira f. B. en oss] þat er eigi B. 8 þat] þer E.
 sua skiott] þegar B. 9 skemtan af þér B. i smal.] at mörpum smá-
 hlutum, ok verð þú á burtu ok lát mik eigi sjá þik fyrr en ek sendi eptir
 þér B. 10 vt] í burt ok B. 10. 11 hellt — menn] sat þar gláðr ok kátr B.
 13 tima] dag B. bles] lét blása B. 14 miðian] víðan B. 16 við (2)]
 við hann B. 17 hlifa þer] við þik hlífast B. hia — huar] at fyrir stól-
 inum B. 18 leiðiligra] illiligra B. 19 glimu] fangs B. sa] þeira B.
 20 var magn.] mundi megnadr B. 23 þa] honum B. fra] við ok frá
 steininum B. 24 a stein.] at steininum B.

þa mælti iarl. þat muntu ætla. Finnbogi. at verða skaðasamr
 minum monnum. Finnbogi segir. þat ætla ek. herra. at fleiri
 kalli þetta troll enn mann. Iarl bað hann brottu verða. ok kom
 eigi a minn fund fyrr en ek sendi orð eptir þer. Finnbogi fór
 5 brott ok hellt sig vel ok stormannliga. hafðe alldri færi menn
 með sér en .XII. var ok engi sa maðr i hird iarlis. at eigi
 þægi goða gíof af honum. varð hann af þessu viðfrægr ok
 vinsæll. hafði hann af hondum greitt fe þat er Alfr hafði með
 farit ok norðan flutt. var iarli sagt at þat væri vel af hondum
 10 greitt. ok meira en vandi var á. Iarl fann Ragnhildi frendkonu
 sina ok fagnaði henni vel. hon sagði at Finnbogi hefði þat vel
 gort við hana sem mestu varðaðe. baðar frændkonur iarlis
 ok Ragnhildir baðu Finnboga gríða ok fríðar. þær sögðu þat
 hofðingligt bragð. þótt hann hefði illa gort. Iarl var enn reid-
 15 azti ok var eigi hægt at fýsa hann vel at gera þa er hann var
 ráðinn i illa at gera. lida nu nockurar níkur þaðan fra er þau
 hófðu við talaz.

(17.) Dauði biarnarins.

Þinn tíma let iarl kalla Finnboga til sín. ok er hann kom
 20 fyrir iarl. þa mælti iarl. eigi skalltu fleirum monnum eyða 105 a, 1.

6 maðr *hs.* 15 at at fýsa *hs.*

1 þa — iarl] gengr síðan fyrir jarlinn. jarl mælti *B.* 1. 2 verða —
 monnum] drepa fyrir mér alla mína menn *B.* 2. 3 þat — kalli *f. B.*
 3 þetta] þetta var heldr *B.* mann] maðr *B.* 3. 4 kom — fund] eigi á
 sinn fund koma *B.* 4 ek] hann *B.* orð *f. B.* þer] honum *B.* 4. 5 Finnb.
 — brott] hann gerði svá *B.* 5 vel — stormannl.] scemiliga *B.* 6 með
 sér til þjónustu *B.* 7 þægi — honum] hefði hann gefit nokkurar gjafir *B.*
 þessu ok af mörpum drengskap öðrum *B.* 8 hondum *f. B.* þat allt *B.*
 8. 9 með — ok *f. B.* 9 iarli] þat ok *B.* hondum *f. B.* 10 meira]
 miklu meira fé *B.* vandi] ván *B.* 11 vel (1)] með blíðu ok spurði
 hana, hvárt *F.* hefði gert vel til hennar *B.* 12 við hana] til hennar *B.*
 12. 13 baðar — baðu] gengu þá menn til jarls ok beiddu þeir *B.*
 13 — 15 þær — hægt] ok sögðu þat hit drengmannligasta verk at gefa
 honum líf, þó hann hafi þér mikit til gert, ok láta hann fá gríð ok sætt.
 verðr jarl nú reidr við þeira meðalgöngu ok þurfti eigi *B.* 15 vel] illt (!) *B.*
 16 i] til *B.* í frá *B.* 16. 17 er — talaz *f. B.* 19 Þinn] Annan *B.*
 til sín] fyrir sik *B.* 20 fleirum monnum] fleiri menn mína *B.* eyða]
 myrða *B.*

[266] firir mer. Nu skalltu reyna sund við alidyr mitt. þarf nu eigi at leyna þig því at ek ætla. at dýr þetta skili deyða þig. en ef sua ólícligt verður. at þu vinnir yfir dyrit. þa mun þer meira ætlat en flestum monnum öðrum. þetta þotti monnum enn mesti mannskæði ok hormuðu þat bæði konur ok karlar. biörninn 5 var bæði mikill ok sterkr. hann kunní mannz mali. Iarl fór ofan til siofar með allri hirð sinní. Finnbogi byz nu til sundz. ok er hann legz fra landi. það iarl at dyrit legðiz eptir honum. biörninn lagðiz niðr firir fétr honum ok villði eigi fara. Iarl eggjaði dyrit ok það hann ekki hlífazt við. Síðan lagðiz hann 10 eptir Finnboga. þar matti sia langan leik ok harðan ok stor kaup. þat fann Finnbogi. sem líkligt var. at hann þoldi ecki niðri sem biörninn. Ser hann at honum mun eigi duga. ef hann verður raðlauss firir. hann hafði einn tygilkniþ a halsi ser er móðer hans hafði gefit honum. hon quað ser þat miniagrip 15 ok það hann sua til geyma. sem hamingia muni fylgia. Ok einn tima er þeir voru niðri þaðar. þa tekr hann annarri hendi knifinn. en annarri tekr hann saman skinnit vnder beginum. stíngir nu knifinum firir framan slíkt er hann ma taka. lætr síðan hlaupa aptr skinnit ífr benina. blæðer þa inn. ok mæðer 20 dyrit skíott. ok sua verður með ollu vmfangi þeira. at Finnbogi deyðir biörninn. leikr hann þa a sua marga vega. sem maðr ma framazt ok a flesta vega a sunði leika. vrðu aller menn þessu storliga fegnir. Finnbogi ferr þa til landz ok gengr firir Hakon iarl. hann mælti þa. hefir þu deyððan biörninn. Finn- 25

8 dyrit *hs.* 19 *der accent in stíngir sehr undeutlich.* 22 lekr *hs.*

1 firir mer *f. B.* við] er hér *B.* mitt] eitt er þú skalt reyna við *B.* þarf] er *B.* 2 skili — þig] drepi þik a sunði *B.* 3 vinnir yfir] fáir drepit *B.* 4 en vel *B.* monnum] (2) öllum *B.* 5 mannsk.] skæði *B.* þat] Finnboga *B.* 7 ofan] þá *B.* 7. 8 Finnbogi — eptir honum *f. B.* 10 dýrit fast *B.* við hann *B.* lagðiz hann] stendr björninn upp ok hleypr *B.* 11 þar — langan] skortir þar eigi mjúkan *B.* ok harðan *f. B.* 12 eptir því sem *B.* 13 svá lengi niðri *B.* mun] má *B.* 14 *hinter* halsi ser: sem þá var marga manna síðr *B.* 15 þat] vera *B.* 16 hann — fylgia] svá [sjá] fyrir sem hamingjan mælti fyrir *B.* 16. 17 einn tima *f. B.* 18 vnder beginum *f. B.* 19 knifinum *f. B.* er hann] sem knífirinn *B.* 20 aptr fyrir *B.* ífr benina *f. B.* 21 dyrit] björninn *B.* verður — vmfangi] lýkr við fangi *B.* 22 sua marga] sunði alla *B.* 23 ma] mátti *B.* framazt — sunði *f. B.* aller *f. B.* 24 ferr] leggst *B.* 25 deyððan] drepit *B.*

bogi quað þat satt. Iarl mælti. mikill ertu fyrir þer ok olikr
 ollum monnum þeim er komit hafa a minum dogum af Islandi.
 Skal nu þat kunnigt gera fyrir ollum monnum. at allar þær
 sakir er þu hefir gort við mik eða aðra menn i Noregi skulu
 5 þer vpp gefaz. ok þat með at engi skal slika semdarferð farit [268]
 hafa til min sa er iammikit hefir afgort. kom nu i stað Alfs
 ok ver mer hollr ok trurr sem þu hefir aðr boðit. Finnbogi
 þackar iarli vel þessi orð. ok aller menn vrðu þessu storliga
 miog fegnir. þeir sogðu þat sem var. at fám .XVII. vetra mundi
 10 slíkt mannkaup sem honum. Finnbogi gengr nu til hallarinnar
 með hirdinni. Hakoni iarli virðiz hann vel. ok at iolum gerðiz
 hann hirdmaðr. ok er engi sa með iarli at meira framgang
 hafi en Finnbogi. er hann þar i goðu halldi vm vetrinn með
 Hakoni iarli.

15 (18.) Af Finnboga.

Um varit eptir bar saman orðræðu þeira iarl ok Finnboga. 105 a, 2.
 Iarl spurði huat hann villdi at hafaz vm sumarit. nu muntu
 vilia fara til Islandz. ferr yðr sua flestum. þegar þer komiz
 i gilldi við hofðingia eða i kærleika. þa vili þer þegar a brott.
 20 Finnbogi sagði at honum væri ecki þat i skapi at skilia sua
 skiott við Hakon iarli. Meðr þui at þu ætlar með oss at verá.
 þa hefi ek þer sendifor ætlat. Maðr het Bersi ok ættaðr her i
 Noregi. hann var hirdmaðr minn ok kaupmaðr mikill. Sua bar

3 t in kunnigt über der zeile.

1 þat satt] svá vera B. 3 nu—at] ek nú gefa þér upp B. 5 ok
 upp B. ok þat með] sva fullkomliga B. engi maðr B. slika] meiri B.
 6 afgert sem þú B. kom] gakk B. 7 ok ver—trurr] með hollri þjónustu
 ok trúri [eptir] því B. lofat ok boðit B. 8 þessi] sín B. aller f. B.
 8. 9 storl. miog] vel B. 9 fám] engum B. mundi vera B. 10 sem i B.
 11 hird.] iarli B. 11. 12 Hakoni—hirdm.] skipar j. honum harða vel
 ok gerir til hans vel i ollum hlutum B. 12 með i. f. B. meira sé
 virðr eða B. 13 hað við j. B. i—halldi] vel haldinn B. 13. 14 með—
 iarli f. B. 16 bar—Finnb.] er þeir váru á tali j. ok F. B. 17 Iarl
 sp.] ok sp. j. B. 18 ferr—sua] verðr sá B. þegar þer] þá er þeir
 þykkjast hafa B. 19 gilldi] kærleika B. eða—kærl. f. B. þa vili þer]
 at þá eru þeir B. 20 sagði—væri] kvað sér B. skapi] hug B. 21 við
 hann B. nach iarli: mælti B. ætlar] vilt B. at f. B. 22 ætlat]
 hugat B. 23 Sua] ok er svá B.

til at hann varð fyrir farskoðum ok tyndi ollu sinu gozi. síðan bað hann mik líta sér fe nockut. ok ek leða honum .XII. merkr brendar. eftir þat fór Bersi enn huiti a brott. ok alldri hefir hann aptr komit síðan a .VII. vetrum. nu er mér sagt at hann se kominn vt i Grikland. en þar ræðr fyrir konung 5 sá er Ion heitir ok agetr höfðingi. Nu hefir Bersi giorst hirdmaðr Ions konungs ok vel virðr. nu vil ek senda þig eftir [270] fénu. vil ek nu hafa halfu meira eða hofut hans ella. Nu þó at ek se ríkr ok víðfrægr. þá em ek þó ecki vinsæll af höfðingjum i öðrum londum. þíkir ek vera nockut harðræðr ok 10 haullzti suikall. ma ek eigi vita. huersu hann tekr þínu mali fyrir minar sakir. Veldu af minum monnum þat er þer þíkir líkæzt. ok bu at ollu þína ferð sem best. Sua gerði Finnbogi. hann bio skip sitt vel ok valdi af líði iarlis þat er honum þótti best til fallit. Ok er hann var albuinn. þá geck hann fyrir 15 iarl ok mælti. einn er hlutr er ek vil biðia yðr. huat er þat. segir iarl. þess villða ek biðia yðr. herra. at þer letið Ragnhildi frændkonu yðra her hia yðr vera vel hallðna ok sendit hana eigi heim til Sandeyiar. ok eigi gipti þer hana meðan þer frettið mik a lífi. Iarl quezt þu honum heita mundu. Ma 20 vera at þu hafir þat hugsat þá er þu tokt hana brott or Sandey. Iarl gaf honum gullhring þann er stoð mork ok skickiu. enn bezta grip. ok væri þat tignum manni sæmilig gíof at þiggia.

13 e in bezt über der zeile. 16 biðia h.

1 fjársk. miklum B. 3 brendar] brendra aura B. enn huiti f. B. 4 síðan f. B. 5 i] á B. 8 fénu] penningunum B. meira fé B. 9 víðfrægr] nafnfrægr B. 10 vera f. B. 11 haullzti svikall] heldr sakharðr víð menn B. ma—eigi] ok því vil ek B. 12. 13 Veldu—ferð] ok þigg þat er hann býðr. vanda ok þetta B. 14. 15 vel—fallit] ór landi ok hefir líð ok kost sem honum líkar B. 15 Ok—þa f. B. hier beginnt in B ein neuer abschnitt. geck hann] Finnbogi gengr B. 16 ok mælti] ok ætlar at kveðia hann. F. mælti B. einn er hlutr] ein er sú böen B. huat—þat] hver er sú B. 17 þess—herra] þat er sú böen at ámeðan ek em í þessari ferð B. 18 hia] með B. vel hallðna] á Hlqðum B. sendit] látið fara B. 20 frettið] spyrið B. a lífi] lífs B. mundu] vilja B. 21 þat] slíkt B. brott f. B. 22 honum] F. at skilnaði B. 23. 24 ok væri—þiggia] eftir þat skilja þeir B.

(19.) Enn af Finnboga.

Síðan let Finnbogi i haf. ok greidiz vel þeira ferð. ok komu við Grikland. ferr Finnbogi hlíðliga ok tekr ser herbergi skamt fra konungs atsetu. þeir hafa kaupstefnu við landzmenn. Grik-
 5 land var þa vel kristið. Finnbogi fretti at Bersi var með konungi vel halldinn. ok þat var einn dag. at Finnbogi bioz a konungs fmd. tekr vapn sin ok byzt vel harðla. þeir ganga .XII. saman firir konung. Finnbogi quaddi konung. hann tok vel quediu hans ok spurði. huerr hann væri. Finnbogi sagði til sin. hann quez
 10 ættaðr i Noregi ok a Islandi. konungr mælti. þu ert stormannligr ^{105 b 1.} maðr ok munt vera mikils hattar maðr a þínu landi. eða a .[272] huern truir þu. Finnbogi segir. ek trúi a sialfan mik. konungr segir. huersu gamall maðr ertu. Finnbogi segir. ek em nu .XVIII. vetra gamall. konungr mælti. Sva liz mer. sem margr treysti a
 15 minna þeira er a þann hátt trua sem þu. eða huert er erendi þitt hingat. Finnbogi segir. mik sendi iarl sa er Hakon heitir ok ræðr firir Noregi. er ek hirdmaðr hans. en hann a fe at þeim manni er Bersi heitir ok er hirdmaðr yðvarr. segir hann konungi allan vtueg þann sem a var. konungr mælti. heyrð hefi
 20 ek getið Hakonar iarls ok iafnan at illu. en alldregi at goðu. hugði hann vndarlíga at hann mundi fa þess manz hofuð er ek villði hallda. Ok sua sem þat er. Finnbogi. at þu hefir oss heim sótt vm langan veg. en ert afbragð annarra manna þeira sem her hafa komit norðan or londum a minum
 25 dogum. þa er nærr at ek gera firir þín orð nockurn vtueg

1 *kein abschnitt in B.* 2 Síðan let] ok siglir B. þeira] honum B. 3—5 ferr—Grikland f. B. 5 þa] þat B. fretti] spurði at Bersa. var honum sagt B. 6 bioz] gekk B. 8 vel f. B. 9 hann quez] ok hverrar ættar er hann væri. F. kvast vera B. 10 ættaðr] fœddr B. stormannl.] tiguligr B. 13 Finnb. segir f. B. 14 mér a þik B. margr treysti] treystast munu margir B. 15 þeira er] er eigi (!) B. 17 en—fe] sendi hann mik at leita B. 18. ok—yðvarr f. B. 19 allan—var] allt sem var ok svá þann vøxt sem j. hafði á gert um penninga B. 20 iafnan]. optar B. alldregi f. B. 21 hugði—hofuð er] ætlaði hann sér ofduð. ef hann hugðist fá hédan mann ef B. 22 halda hann B. þat] háttat B. at] nú með því at B. 23 en—afbragð] ok sé þó at þú ert ágæti B. 24. 25 a—dogum f. B. 25 er—at] mun B. 25 nockurn vtueg] nokkut B.

þann er þer mætti vel líka. Nu skulu þer her í vetr vera ok eigit frialsliga kaup við vara menn. Finnbogi þackar konungi þessi orð ok fór heim til sins herbergiss. ok ero þar vm vetrinn vel halldnir.

(20.) Afraun Finnboga.

5

Vm varit geck Finnbogi firir konung. quez þa villdu vita sitt erendi. Ion konungr quad sua vera skylldu. Sidan stefndi konungr þing. ok kom þar Bersi enn huiti ok mart annarra manna. þa mælti konungr. Attu Bersi fe at giallda Hakoni iarli. hann quezt eiga at giallda honum .XII. merkr brendar. ok ætla 10 ek alldri at giallda honum. konungr segir. Nu skal giallda honum þegar i stað. hlytr Bersi nu at greida féet. en konungr leggr til halfu meira. ok fær Finnbogi þat eigi siðr. þa mælti konungr. þat skalltu vita. Finnbogi. ok þeir menn sem her ero. [274] at ek geri þetta firir þin orð. en þess vil ek þik biðia. at þu 15 veitir oss þat. at ver siaim nockura afraun þina. með þui at ek veit at þu ert vmfram aðra menn at afli buinn. ok takir sidan við trv. Finnbogi mælti. þat vil ek heita þer. ef þessi boskapr kemr norðr i land. þa skulu fair taka þann sið fyrr en ek. ok alla til eggja þa er a min orð uilia hlyða. konungr 20 sat a stoli ok .XII. menn hia honum. .VI. til huarrar handar. Finnbogi stoð firir konungi. hann var agetliga buinn. ok vndruðu aller menn hans fegrð ok kurteisi. Finnbogi geck at stolinum

7 quad *hs.* 12 *der accent in féet sehr undeutlich.* 22 buin *hs.*

1 þann — líka] um þetta mál *B.* Nu — vera] skaltú vera hér vel kominn fyrst í vetr *B.* 2 eigit] eiga *B.* 3 þessi] sín *B.* ok — herb.] gengr *F.* þar til hirðar konungs ok menn hans *B.* 5 *kein abschnitt in B.* 6 vita] hafa *B.* 7 sva — skylldu] at svá skyldi vera *B.* 8 enn huiti *f. B.* 9 fe] silfr nokkut *B.* 10 hann — eiga] *B.* segir svá vera. ek á *B.* brendra *B.* 11 skaltú *B.* 12 honum þegar *f. B.* 13 fær — siðr] af hendi Finnboga *B.* 14 eru við staddir *B.* 15 þin orð] þína böen en eigi jarls *B.* 15. 16 en — siaim] ok hér fyrir vil ek at þú gerir fyrir mína böen at þú takir við trú, ok þat annat at þú sýnir mér *B.* 16 þina *f. B.* 17 at afli] af því *B.* 17. 18 ok — trv *f. B.* 19 í land] þangat *B.* skulu — taka] skal engi fylla *B.* 20 alla — orð] allir þeir sem mínum ráðum *B.* 21 .VI. *f. B.* 23 fegrð] vænleik *B.*

ok hefr vpp a auxl ser ok gengr ṽt or mannhringinum ok setr þar niðr stolinn. aller vndra þessa manz afl. konungr gaf Finnboga gullhring er stoð .X. ára. suerð ok skiold. ena beztu ^{105 b, 2.} gripi. her með. segir konungr. vil ek lengia nafn þitt ok kalla
 5 þig Finnboga enn ramma. er þat min ætlan. at þitt nafn se vppi meðan heimrinn er bygðr. skalltu vera fullkominn varr vin. huart sem ver finnumz nockuru sinni eða alldri héðan fra. Eptir þat bioz Finnbogi enn rammi a brott með sinu forneyti. skilia þeir konungr enir beztu vinir. lettir Finnbogi eigi fyrr
 10 sinni ferð. en hann kemr heim i Noreg. tok iarl við honum forkunnliga vel. ok þotti hans ferð orðit hafa hin bezta. fengit fe mikit ok semd af Griklandz konungi. byðr nu iarl Finnboga með ser at vera ok setr hann it næsta ser ok virði engan mann firir hann framm. ok er nu kallaðr Finnbogi enn rammi.
 15 hann er nu með iarli vm sumarit aframm i goðu ifrlæti.

(21.) Kuanfång Finnboga.

Þat er einn tima. at Finnbogi kom at mali við iarl ok bað hann fara til Sandeyiar at sætta þau Ingibiorgu. ok vil ek þat til skilia með atgaungu yðvarri. at ek fai Ragnhildar dottur
 20 hennar. en vnaa henni semdar firir drap Alfs bonda hennar. [276] Iarl iaði þessu blidliga ok sendi menn i Sandey til Ingibiargar. bað hana gera veizlu moti ser. en hon bað at Finnbogi kæmi

2 stolin *hs.* 5 min *in der hs.* aus mitt verbessert.

1 upp allan saman *B.* 2 stólinn á vóllinn *B.* allir menn *B.* þessa manz] hans *B.* 4. 5 her—ramma] k. mælti: „hér munu menn muna nafn þitt framar en annarra manna. *B.* 5. 6. se vppi] man uppi vera *B.* 7 huart—ver] hvar er vit *B.* nockuru—alldri] eða eigi finnumst *B.* 8 enn rammi *f. B.* forneyti] liði *B.* 9 enir—vinir] með hinum mesta kærleika *B.* 10 Noreg á Hladir *B.* 10. 11 tok—vel] líkaði *H. j.* hardla vel ferðin *B.* 11 hans ferð] hann *B.* orðit] farit *B.* hin bezta] hina mestu frægðarfor. 11. 12 fengit—semd] ok hann hafði fengit hina mestu sœmdarfor ok hann hafði fengit góðar gjafir *B.* 12—14 byðr—framm *f. B.* 14 ok er nu] muntu héðan af vera *B.* 15 i—ifrlæti *f. B.* 16 *kein abschnitt in B.* 17 þat—kom] ok eitthvert sinn kemr *F. B.* 18 þau] sik við *B.* 19 með—yðv.] við hana *B.* fai] vil fá *B.* 21 iaði—blíði.] tók þessum boðum vel ok gládliga *B.* menn] þegar *B.* i—Ingibj.] til Sandeyjar *B.* 22 sér ok *F. B.* en—bað] en hon gerði þau ráð þessu í móti *B.*

eigi til þeirrar samkundu. þuiat ek ma eigi sia þann mann er mer hefir slíka skapraun gert sem hann. Iarl quez a þat mundu hætta. Síðan buaz þeir iarl. ok Finnbogi ok fara til eyiarinnar með marga menn. en er þeir komu til eyiarinnar. þa var þar firir mannföldi mikill ok buin hin bezta veizla. þegar iarl fann 5 Ingibiorgu frændkonu sína. varð hann einn at ráða þeira i milli. huart er henni potti vel eða illa. Finnbogi sendi eptir Bardi bonda a Grenmo. kemr hann þar með mikit fe er Finnbogi átti. gerir iarl mikla fesekt eptir víg Alfs aptrkembu. Ok her eptir festir hann Finnboga Ragnhildi frændkonu sína. skal 10 þetta fe heiman fylgia Ragnhildi. ok lætr Ingibiorg ser nu þetta vel líka. með þui at maðr er hinn agetazti. en hon ser fullan vilia iarl's vm þetta. taka nu veizlu oll saman. ok er Ragnhilldr a beck sett með fiolda kuenna. ok ero menn nu glæðer ok kátir. Eptir veizluna gaf Finnbogi iarli goðar gíafir. ok Bardi 15 af Grenmo gaf hann hinar beztu gíafir. ok ollum ríkissmonnum þeim sem þar voru gaf hann nokkura goða gíof ok semiliga. Sitr Finnbogi nu eptir i Sandey. en iarl for heim með líði 106 a, 1. sinu. þau vnnaz mikit Finnbogi ok Ragnhilldr. firir iol vm vetrinn foru þau til iarl's ok þagu með honum veizlu vm iolin. 20 en eptir iol bioz Finnbogi til heimferðar. ok er þau voru buin. geck iarl til strandar með þeim. þa mælti Finnbogi. Nu er sua með vexti. herra. at ek ætla ýt til Islandz i sumar. ok vitia frenda mínna ok foður mins ok annarra vina mínna. hefir

11 fylgia heiman *hs.*, *doch ist die richtige wortfolge durch lesezeichen angedeutet.* 22 Gek *hs.*

1. 2 þeirar—hann] Sandeyjar: þar er hann drap bónda minn, ok er þetta í móti skyldu fyrir þá skapraun er hann hafði gert henni *B.* 3 þeir heiman *B.* ok fara *f. B.* 4 með—menn *f. B.* til ey.] við eyna *B.* 5 firir] kominn *B.* þegar] ok er *B.* 9 eptir] fyrir *B.* 10 festir] fastnar *B.* 11 fe *f. B.* heiman—Ragnh.] vera hennar heimanfylgja *B.* 12 at] at hon sér at *B.* en—ser] enda sér hon *B.* fullan] fullkominn *B.* 13 vm þetta] til þessa *B.* veizlu—saman] at auka veizluna *B.* 13—15 ok er—veizluna *f. B.* 15 goðar] ágætar *B.* ok svá *B.* 16 gaf—gíafir *f. B.* 17 váru komnir *B.* nokkura—semil.] nokkurar gíafir *B.* 19 stórliga mikit *B.* firir iol] en *B.* 20 vetrinn á líðinn *B.* til] á fund *B.* semiliga veizlu *B.* vm iolin *f. B.* 21 iol] þat *B.* til heimf.] heim *B.* 23 með vexti] komit *B.* 23. 24 ok vitia—mínna] at finna foður minn ok aðra frændr mína ok vini *B.*

ydr vel farit til mín. herra. ok semiliga. Mun ek ydr kalla hinn mesta hofðingía huar sem ek kem. Iarl segir. Sua skalltu fara sem þu vill i minu orlofi. hefir her eigi slíkr maðr komit at afði ok annarri atgerui ok kurteisi sem þu. Iarl gaf Finn- [278]
 5 boga skip með ra ok reiða ok harðla fagrt. hann quað hann eigi skylldu farþega annarra manna vm Islandz haf. slíkt erendi sem þu hefir hingat haft a minn fund. Finnbogi þackadi honum með fogrum orðum alla þa semd sem hann veitti honum. Skildu þeir með hinni mestu vinattu ok þotti ollum mikils hattar.
 T. 10 huersu iarl gerði við þenna mann vmfram alla aðra þa er með honum hofðu verit eða til hans komit eða honum pionat. ferr hann nu til Sandeyiar ok sitr þar vm vetrinn i goðu ifírlæti.

(22.) Kapitulum.

- 15 Um varit for Finnbogi vt til Islandz ok skorti eigi fiarhlut goðan ok gripi agéta. Skiliaz þau Ingibjorg hinir beztu vinir. helldu i haf ok vrðu vel reiðfara ok komu skipi a Arnareyri. þat frettiz brátt. at Finnbogi var vt kominn með hinni mestu semd. ok fengit hina agetuztu konu af Noregi. Riðr þa Asbiorn
 20 faðer hans til skips ok Þorgeirr Liosuetninga goði. þar verðr hinn mesti fagnafundr. Veitir Finnbogi frændum sinum ok vinum með kappi. Síðan reið hann heim a Eyri. ok þagat lætr hann flytia varning sinn. huert barn varð honum storliga fegit. síðan sitr hann heima a Eyri með semd ok virðing i goðu ifírlæti.

23 r in varning über der zeile.

1 herra — semil.] ok herramannliga B. 2 Sua] þann veg B. 3 minu orlofi] váru lofi B. komit á mínum dögum hvárki B. 4 ok (1)] né at B. atgerui ok f. B. þú ert B. 5 kaupskip B. ok harðla fagrt f. B. 6 vera farþega B. 6. 7 slíkt — fund f. B. 8 mörpum fogrum B. veitti] gerði B. 9 hattar] um vert B. 10 við f. B. vmfram — þa er] frabæran öðrum mōnnum þeim sem B. 11. 12 eða (1) — ok f. B. 12. 13 sitr — ifírl.] eptir þetta sitr F. i Sandey til sumars B. 14 *kein abschnitt in* B. 15 en um B. for] býst B. vt f. B. ok] hann B. 16 hinir — vinir] með hinni mestu blíðu B. 17 helldu] lætr F. B. vrðu — reiðf.] gefr honum vel byri B. komu] kemr B. Arnareyri] Knarrareyri B. 18 brátt] skjótt B. 20 Liosu. goði] Ljósvetningr B. 22 með kappi] hitt kappsamasta B. Síðan — ok f. B. þagat] eptir þat B. 23 flytja heim B. varning] fjárhlut B. sinn á Eyri B. 23. 24 síðan — ifírl. f. B.

(23.) Heimboð við þaa fedga.

Vm haustið bioz Þorgeirr við veizlu virðuligri. þagat bauð hann Asbirni ok Finnboga ok fiolda manz. þar varaget veizla. Ok eptir veizluna gaf Þorgeirr stormannligar gíafir. hann gaf Finnboga frenda sinum stóðhross .V. saman fíuillbleik at lit. þat 5 var orð a. at sa væri hestr beztr i Norðlendinga fiordungi.

[280] Ragnhildi gaf hann gullhring er stoð mork. bellti ok skickiu goða. hina beztu gripi. Síðan foru menn heim fra veizlunni.

106 a, 2. Finnbogi let reka hrossin a Flateyriardalsheidi. Máðr het Vxi. hann bio þar er heitir at Heiðarhusum. hann var it mesta 10 kofarn i skapi. hann var litill ok vesalligr. hann átti dottur Brettings bonda. þau attu mart barna en litíð fe. var hann ouinsell of ollum monnum. Finnbogi sitr nu heima a Eyri. ok sua er sagt. at menn verða nackuat sua til aleitni við hann. ok ero mest at þui synir Brettings ok frendr þeira ok vinir. 15 þikir þeim Finnbogi miklaz mikit af vtanferð sinni. þotti þeim engis mannz getið nema Finnboga síðan hann kom vt. þat er sagt. at Finnbogi ætti þat fátt i eign sinni. at honum þætti meira vm veritt en stóðhrossin. geck hann íafnan ok strauk hrossunum. Vxi kratt íafnan vm ok þotti hrossin ganga ser 20 miog at meini. var hann íafnan oðmalugr ok illmalúgr. en Finnbogi gaf at þui engan gaum. Asbiorn atti hey mikil a heidina ok lét aka heim a vetrinn.

4 das zweite r in stormannligar über der zeile. 10 bio unter der zeile nachgetragen. 14 aleitni] aleitis hs.

2 haustið] sumarit B. bioz] býr B. við f. B. virðul.] mikla B. 3 agat] hin beztu B. 4 Ok — veizluna f. B. 5 .X. saman i flokki B. 5. 6 þat — hestr] var sá hestr kallaðr B. 8 goða f. B. beztu] ágætustu B. fra] af B. 9 reka] færa heim B. stóðhrossin a Flateyriardal B. 10 at] á B. 11 kofarn] kofriarn (?) B. litill ok vesall.] veslingr ok litill vexti B. dottur] systurdóttur B. 13 monnum f. B. heima] enn B. 14 verða — hann] ofundudu frægd f. B. 16 miklaz mikit] bafa vaxit B. 17 nema — vt] vera þegar er hann var til kominn B. 18 fátt] ekki B. eign] eigu B. 19 meira] svá mikils B. stóðhross sin B. íafnan] jafnliga til B. 20 hrossunum] þau B. kratt] vandaði B. hrossin f. B. 21 miog f. B. oðmalugr B. 23 heidinni B.

(24.) Vxa drapit.

Þat var einn tima er þeir feðgar oku a heidina. ok for mart manna með þeim. ok er þeir komu a heidina. þa gerðu þeir hlaussin. skiott kemr Vxi þar ok er stororðr miog við Finnboga. 5 segir at hann mun at gera nockut. ef hann geymir eigi betr stodhrossanna. Síðan fara þeir heimleidiss. ok ganga firir eykinnir sua huerr sem buinn var. Finnbogi var eptir ok Hrafn enn litli hía honum. gerðu þeir hlassit. Hrafn enn litli það Finnboga gyrða hlassit sem fastaz. Finnbogi það hann þa vnder [282] 10 drepa. hann quez eigi þa dul ser ætla. Síðan Rafn var buinn. let hann ganga eptir forunautum sinum. Finnbogi duelst eptir ok strykr rossum sinum ok skerr maun a hestinum. ok eptir þat geingr hann heimleidiss. ok er hann kemr vt fra Heidarhusum. ser hann huar Vxi hleypr með tueggia handa exi eptir 15 honum ok hauggr þegar til hans er hann kemr i hauggfæri. Finnbogi snyzt at mot. en Vxi hauggr i klakann ok missir hans ok fellr aframm. sua at hann liggr flatr. hann sprettr vpp skiott ok hauggr þegar til hans i annat sinn ok ið þridia. Finnboga leidiz nu akefð hans ok tekr af ser kapuna ok snarar saman 20 ok slær vm fætr Vxa. en hann fell snaugt. ok kemr hofudit a stein ok fær hann þegar bana. Finnbogi finnr konu hans ok segir henni tíðendin. þotti henni þat skaði mikill. Finnbogi gaf henni gullhring þann er stod .VI. aura. það hana þat hafa

4 þar] þar skiott *hs.* 12 rossum *hs.* 21 finn *hs.* (*viell. kein schreibfehler, vgl. Wimmer, altn. gr. § 108 a, anm.*)

1 *kein abschnitt in B.* 2 einn tima] eitt sinn *B.* feðgar *f. B.* óku heyi af heidinni *B.* ok for] fóru feðgar báðir ok *B.* 3 annarra manna *B.* 3. 4 a—skiott] þar gagnvart er Vxi bjó *B.* 4 Vxi] hann *B.* stororðr miog] allstórr i orði *B.* 5 nockut] eitthvat *B.* 5. 6 geymir—stodhr.] vill eigi annast hrossin *B.* 6 þeir] menn Asbjarnar *B.* 6. 7 ok—buinn] þeir einir sem ætlat *B.* 8. 9 Hrafn—gyrða] ok *F.* var at at gera *B.* 9. 10 Finnbogi—ætla *f. B.* 10 Síðan Rafn] ok er hann *B.* 12 skerr maun] stóð man (?) *B.* hestinum] hrossunum *B.* 12. 13 eptir þat] er hann hefir slíkt gert eptir vana *B.* 14 huar] at *B.* 15 til hans *f. B.* haugg- *f. B.* 16 snyzt—mot] snarast við *B.* hæggr oxinni niðr *B.* 17 skiott] síðan *B.* 18 þegar *f. B.* 19 akefð] ákafinn *B.* hans ok] hann *B.* 21 bana af *B.* 22 þat] sér þetta hafa orðit *B.* 23 .VII. *B.*

fyrst ok veria þui til biargar ser. síðan for Finnþogi heim ok
 106 b, 1. fann faður sinn. hann fretti huat Finnþoga hefði dualit. hann
 sagði honum sem farit hafði. Asbiorn kuað þa illa tekiz hafa.
 þoat maðr væri litils verðr. þa ero þeir þo til eptirmals. at ek
 get ser þikia misboðit í drapi Vxa. get ek at margir lati nu 5
 til sín taka vm þetta mal þeir er honum villdu aðr ecki gagn
 gera. Finnþogi kuez ecki mundu þat ottaz við þa sem til
 motz ero.

(25.) Mala-tilbunaðr.

Vm morgininn þegar dagr var fór hon ok sagði frændum sinum 10
 þetta víg bonda síns. þeir Brettings synir vrðu við þetta storliga
 reidir. bua þegar mal til ok fara a Eyri ok lysa vigi a hendr
 Finnþoga ok bidia hann beta fe firir. en Finnþogi quez þeim
 engu villdu til suara. þuiat hann hefir áðr mælt ser til óhelgi.
 Síðan stefndu þeir Finnþoga vm vig Vxa. Eptir þat ridu þeir 15
 til Eyiafiarðar a fund Eyjólfs Valgerðar sonar er þa þotti mestr
 [284] höfðingi í Eyiafirði. hann var ok skyldr þeim bræðrum. ok
 baðu þeir hann liðueizlu mot Finnþoga ok þeim frændum. hann
 het þeim sinu fulltingi. ríða nu heim ok þikiaz nu hafa fullnat
 or malum. geraz nu aurorðer ok illmalgir til Finnþoga. hann 20
 lætr sem hann viti þat eigi huat þeir mæla. Síðan funduz
 þeir frændr Finnþogi ok Þorgeirr. þa segir Finnþogi honum
 þat sem i hafði giorst. Þorgeirr kallaðe betr vera at hann
 hefði bættnockuru. quað eigi gott at leggja sæmd sína firir
 slik mál er þo ero engiss verð. fara nu til þings ok fiolmenna 25
 huarirtueggju.

17 ll in skyldr am rande.

1 þui—ser] sér til birgða B. for] gengr B., 2 fann—sinn] er
 þeir finnast frændr B. hann—Finnb.] spurði Asbj. hvat hann B.
 4 þó margir B. 4. 5 at—misb.] er sér munu misboðit þykkja B.
 6 gagns B. 7. 8 við—ero f. B. 9 kein abschnitt in B. 10 þegar—
 sagði] eptir gerir hon kunnigt B. 13 beta] gjalda B. þeim f. B.
 14 þuiat—áðr] ok kvað hann hafa B. 16 a fund] ok fundu B. Eyjólfs—
 sonar] Eyjólf Valgards (!) son B. þotti] var B. 17 bræðrum] nokkt B.
 18 mot—frændum f. B. 19 sinu fullt.] sinni liðveizlu B. fullnat] fullt B.
 20 aurorðer ok illm.] bæði úvarorðir ok illorðir B. 21 þat—mæla]
 ekki B. 23 nach giorst: með þeim í orðum B. kallaðe] segir B. vera]
 verit hafa B. 24 firir] við B. 25 mál] málaefni B. fara nu] eptir þat liðr B.

(26.) Þorgeirr eyddi malit fyrir þeim.

Síðan höfðu þeir fram malit á hendr Finnboga. en með því at menn vissu. með huerium hætti hann hafði drepit hann. þá eyddi Þorgeirr malit fyrir þeim. ok vna þeir storum illa við 5 sinn lut ok skilia við sua buit. Ríðr nu huerr heim til sinna heimkynna af þinginu. Ragnhildr hafði fæðt barn vm haustið. var þat sueinbarn beði mikit ok fríðt. þetta barn het Álfir eptir fôður hennar. Sua er sagt. at eptir þingit fara þau Finnbogi til Liosauaz. þuiat Þorgeirr villdi eigi at þau væri vt þar. þottiz 10 hann vita at þeir mundu samkrækja. ef þeir sætiz sua nærr. Rafn enn litli fór með þeim Finnboga. ok vm haustit fæddi Ragnhildr annan suein. ok het sa Gunnbiorn ok var hinn fríðazti synum. veitti Þorgeirr þeim sem hann kunni bez.

(27.) Finnbogi drap XII. menn.

15 Svá er sagt. at á aunduerðum vetri bioz Finnbogi heiman ok 106 b, 2. Rafn enn litli með honum ok ætluðu vt á Eyri. Þorgeirr quað vuarligt at fara þanneg einsliga við slíkan þyckiudratt sem þeira í milli var. Finnbogi quaz vhræddr fyrir þat fara. Síðan foru þeir ·II· samt. geck Finnbogi með vapnum. hafði hialm [286] 20 á höfði. skiolld á hlið ok gyrdr suerði. spíot í hendi. ok er þeir komu á vtanuerða heidina. mælti Rafn. Ser þu nockut til

1 Þorgeir *hs.* 12 Hunbiorn *hs.*, *doch s. cap. 29.* 17 síkan *hs.*

1 *kein abschnitt in B.* 2 Síðan höfðu] ok hafa *B.* frammi *B.* með *f. B.* 3 menn] þeir *B.* *nach* hann (2): en höfðu lýst heima *B.* 4 eyddi] únýtir *B.* *nach* þeim: ok gengr eigi fram *B.* 5 sinn lut] þat *B.* 5. 6 til — heimkynna *f. B.* 7 þetta barn] ok *B.* 8 fôður hennar] móður-fôður sínum *B.* 9 vt *f. B.* 10 þeir — samkrækja] þeim mundi saman lenda *B.* 10 nærr þeim *B.* 11 fór ok þangat *B.* ok — haustit] líðr nú áfram um stund, þá *B.* 13 synum *f. B.* 15 heim *B.* 16. 17 Þorgeirr — einsl.] Þorgeiri þótti úráðligt at hann færi svá fámennr *B.* 17 þyckiudratt] úþokka *B.* 18 þeira í milli] með þeim *B.* fyrir] um *B.* fara] vera *B.* 19 samt] saman *B.* vâpnum sínum *B.* 20 á hlið — suerði] ok sverð, en *B.* 21 vtan-] framan - *B.* til *f. B.*

tíðenda. Finnbogi. hann quaz eigi þat sia at honum þætti tíðend-
 um gegna. eða huat ser þu til tíðenda. ek se. segir hann. framm
 vnder breckuna at vpp taka spíotzoddar .XV. ok er þat ætlan
 mín. at firir þer muni setið vera. ok er þat mitt ráð. at við
 snuim annan veg. mun engi a þig leita meðan þu veizt eigi 5
 huat firir er. Finnbogi segir. eigi munu við þat af raða. ma
 þat vera. at þat se glenz þeira suefna at vilia hræða ockr.
 villtu þa. segir Rafn. at ek hlaupa a Eyri ok segia ek faður
 þinum. þat vil ek eigi. segir Finnbogi. meðan þu veizt eigi
 huat þu skallt segia. Síðan hliop Finnbogi framm a kamb 10
 einn. hann var storliga hárr ok matti einum megin at sekia.
 Finnbogi hefir nu leyst vpp steinanockura. þa komu þeir synir
 Brettings ok synir Inga. voru þeir aller sterkir at afli ok
 fullhugar. ok með þeim .X. menn aðrer frændr þeira ok vinir
 ok aller enir hraustustu menn. Finnbogi heilsar þeim ollum 15
 gláðliga ok spýrr huert þeir ætluðu. Þorsteinn kuez ætla at
 þa skyldi verða fundr þeira sa at hann þyrfti eigi at spýria.
 skal nu vita huart þu ert þui hraustari sem þu þikiz firir
 aðrum monnum. Finnbogi bað þa at ganga .V. bréðr ok
 reyna með sér. þeir neitðu þui. Finnbogi bað þa gera þat er 20
 þeir villdu. Þorsteinn hliop þa framm ok lagði til Finnboga
 með spíoti. Rafn enn litli hliop framm ok laúst i sundr
 spíotskaptið. Þorsteinn bra suerði ok hio til Finnboga. hann klauf
 skioldinn aðrum megin mundriða ok hliop suerðit a rist

1 tíðendum *hs.* 8 hlaufa *hs.* 18 s in hraustari *über der zeile.*
 23 k in klauf in *der hs.* aus h *verbessert.*

1. 2 eigi—gegna] ekki sjá þat tíðendum gegndi *B.* 2 huat—tíð.]
 sér þú nokkut *B.* segir hann *f. B.* 3 vnder] fyrir *B.* at] hvar er *B.*
 spíotzoddar] spjót eigi færi en *B.* 4 mitt *f. B.* 5 annan veg] aðra
 leið *B.* engi] þá ekki neinn *B.* leita um þat *B.* 6 firir er] at ferr *B.*
 af raða] ráð taka *B.* 6. 7 ma—glenz] ok mun þetta vera gletni *B.*
 7 at (2)] ok munu þeir *B.* 8 ok—ek] at segja *B.* 11 einum—sekia]
 ekki sjá neðan á kambinn *B.* 12 nach þeir: þar ok váru þar *B.*
 13 Brettings .III. *B.* Inga. .II. *B.* 14 aðrer *f. B.* 15 menn *f. B.*
 ollum *f. B.* 17 þa] sá *B.* sa *f. B.* þyrfti] skyldi þurfa *B.* at at spýrja *B.*
 18. 19 huart—monnum] hverau hraustr at þú ert, þvíat þú þykkist vera
 hverjum manni meiri *B.* 19 ganga .V.] sækja .II. *B.* 20 reyna] reyndu
 þeir *B.* þat] til slíkt *B.* 22 enn litli *f. B.* framm] til *B.* 24 allan
 skjöldinn *B.*

- Finnboga. hann slo Þorstein með steini ok fell hann þegar i vuit. Finnbogi hio þa a halsinn ok af hofuðit. ok i þui lagði Sigurðr Brettings son til Finnboga þar sem hann var hlifarlauss firir ok kemr þat i lærit ok skerr ṽt i gegnum. þat verðr mikit 5 sár. Finnbogi leggr þa i skioldinn ok i gegnum hann. ok nistir hann niðr við klakan. Grímr hliop þa framm með exi [288] harðla mikla ok sætlaði at færa i hofut Finnboga. hann bra við 107 a, 1. skialldarbrotinu ok drepr vnder hauggit. en slær suerðinu a auxl Grimi ok klyfr hann i herðar niðr. Síðan gengu þeir 10 framm synir Inga Þorir ok Grímr. þeir baðu menn at sekia dreingiliga. þa mælti Finnbogi til Rafns. far þu nu a Eyri til Asbiarnar. þuiat nu veiztu huat þu skallt segia. hann bra við skiott ok fór slíkt sem fetr mega af taka. þeir sækia at Finnboga. en hann verst vel ok dreingiliga. er þat sagt. at þeir 15 falla baðer synir Inga. þeir sækia hann nu .X. en hann verst einkar vel ok dreingiliga. þat er nu at segia fra Rafni. hann kom a Eyri ok sagði Asbirni þau tíðendi sem vordit hofðu. hann bra við skíott ok fór með .VI. ta mann þar til er þeir borduz. var sua komit. at Finnbogi sat a kambinum ok varðiz 20 sua með suerðinu. þeir sottu þa at honum .III. ok aller sarir miog. þegar þeir sa Asbiorn. forðuðu þeir sér ok leituðu vndan. Finnbogi var miog yfirkominn beði af sarum ok mæði. hafði hann drepit þa .XII. en .III. komuz vndan ok miog sarir. heitir þessi kambr síðan Finnboga kambr. Eptir þat færði

hann (1) über der zeile. 10. 13 r in Grímr, fetr über der zeile. 23 en .III. en hs. [d. zweite en durchstr.] 24 Finnb.] f. hs. undoutl.

1 Finnb.] ok var þat sár mikit B. 2 i vuit f. B. ok af] svá at af tók B. 3 Br. son] bróðir hans B. 4 firir f. B. skerr] rístr þar B. þat — mikit] ok var þat stórmikit B. 5 i skiold. ok] spjóti til Sigurðar B. hann] skjöldinn ok svá á hann miðjan B. 6 klakan] klakanum B. 6. 7 exi - mikla] tveggja handa exi B. 8 drepr] bregzt B. hauggit] hogginu B. 11 dreingiliga] sköruliga B. mælti] talar B. til B.] við Hrafn B. 11. 12 far — skallt] ok bað hann fara á Eyri ok segja A'sbirni, ok kvað hann þá vita, hvat hann skyldi B. 13 fór] hleypr B. fetr — taka] hann getr B. 14 vor en: í ákafa B. er þat] ok svá er B. 15 hann nu] þá at B. 16 einkar — dreingil.] einn B. þat — hann] Nú er frá því sagt, at Hr. B. 17 sem — hofðu f. B. 18 með — mann] við VII menn B. 19 kamb.] bakkanum B. 20 honum f. B. 21 þegar] ok er B. 24 þessi kambr] þar B. kambr] skáli er þeir bórðust B. Eptir — Finnb.] fór F. heim með fōður sínum B.

Gering, Finnboga saga.

4

Asbiorn Finnboga a Eyri ok græddi hann. frettiz þessi atburðr ok pottle monnum vndarlig vorn sia. ok lofuðu miog hans vorn ok hans fræknleik. þessa menn kolluðu þeir fallit hafa vhelga. en Finnbogi verit saklauss ok varit hendr sinar. Síðan for Finnbogi heim til Liosauaz ok satu þar vm vetrinn i goðum 5 naðum. var nu allt kyrt ok tiðendalaust.

(28.) Af Finnboga.

Vm sumarit varð vmræða mikil a þingi vm þessi mál. fylgdi Eyjolfr Maudruellingr þessum malum þeira Brettings ok Inga [290] ok margir menn með honum. en Þorgeirr goði mot honum. ok 10 þeir aller frændr Finnboga. Nu með því at þeir frændr höfðu styrk mikinn. en menn vissu at Finnbogi hafði mikinn frammgang af Hakoni iarli magi sinum. þa kom Eyjolfr engu framm vm þessi mál. ok sættuz þeir eigi þa. þotti monnum þat líkligt. at eigi mundi Finnbogi sparr af þeim frændum. ef 15 hann sat þeim sua nær. at hann mundi drepa huern er hann næði. varð þat at sætt vm síðir. at Finnbogi væri ecki i Nordlendinga fiordungi. vtan hann færi at heimboðum til frænda sinna. Iatuðu þeir þessu helldr en þeir væri vsattir. ok þegar af þingi riðr hann til Viðidals ok kaupar landit at 20

17 nær über der zeile, sehr undeutlich.

1 græddi hann] dvelst F. þar um hríð B. frettiz — atb.] spyraþess þessi tíðindi B. 2 monnum — sia] þessi fundr újafnligr ordinn B. 2. 3 lof. — frækn.] gerðu allir at ágæti vorn þá er F. hafði haft B. 3 þessa — þeir] kallaði Þorgeirr alla B. 4 en] fyrir B. Finnb. — sinar] F. kallar hann verit hafa saklausan við þá B. 5. 6 i goðum — tiðendal. f. B. 8 varð — þingi] áliðit var talat B. 9 ok Inga] sona B. 10 menn f. B. nach honum (1): ok aðrir ríkismenn B. mot honum] veitti málum Finnboga B. 11 þeir aller f. B. Finnb.] hans B. 11. 12 höfðu — mik.] váru með miklum styrk B. 12. 13 hafði — sinum] var mægr við H. j. ok honum hinn kærasti B. 13. 14 kom — mal] fekk E. ekki at gert málinu B. 14 ok — þa f. B. 14 — 16 þotti — hann (2)] en með því at þeir sátu svá nær hverr qðrum, þa þótti þat eigi vera mega, at þeir skyldi úsáttir, ok þótti þeim sem F. mundi ekki sparr af at fara at þeim frændum ok B. 16 drepa niðr B. 16. 17 er — næði] at qðrum B. 17 vor varð: gengu þar hváirtveggju í millum ok B. at] af B. vm síðir] þeira B. væri] skal vera lengstum B. 19 væri] skíldu B.

Borg. Var þat goðr bustaðr með gangnum ok gæðum a iorðu ^{107 a. 2.}
ok i iorðu. þegar þeir komu heim sogðu þeir Ragnhildi tíð-
endin. ok þótti henni allilt at fara a brott. ok eptir þat færðu
þeir buit frændrnir. ok skorti ecki vetta. menn toku vel við
5 Finnboga. ok þótti hann vera enn ágæzti maðr ok buðuz
honum margir til þionostu ok sitt fe honum til þarfinda. ok
þótti honum þar harðla gott. Ingimundr bó at Hofi i Vazdal
ok var hinn mesti hofðingi. var þa vppgangr sona hans sem
mestr. ok voru þeir hauaðamenn miklir. het einn Þorir.
10 annarr Þorsteinn. þriði Iokull. ok voru hinir mestu garpar.
þeir vrðu mest til aleitni við Finnboga. þuiat þeir þoldu þat
eigi. at Finnbogi var framarr latinn eða formentr þeim ollum
öðrum er þar voru vestr.

(29.) Drap móðskeggs.

15 Þorvalldr het maðr. hann var kallaðr móðskegg. hann bio ^[292]
sua nærr Borg. at nærr var ecki a milli. ok var þat kallat i
Gardzhorní. hann var gamall ok ovinsæll miog. hann þótti
vera illmenni mikit ok kallaðr eigi einhamr. Finnboga var
litið vm hann ok ætlaði þa ok þa at reka hann a brott. ok
20 forst þat firir. var hann torsottr við at eiga ok leiðendr miog.
ollum var litið vm bygd hans. liða nu stundir þar til er Finn-
bogi hefir buit at Borg sua lengi at son hans var annarr .V.
vetra. en annarr þreutr. voru þeir báðr efniligir. var Alfr
hauaðamikill. en Gunnbiorn kyrrlatr miog. þat hófðu þeir til

24 hauaði mikill *hs.*

1 goðr] hinn besti *B.* með öllum *B.* 2 þegar] ok er *B.* 3 allilt]
þetta hit versta ráð *B.* 4 búit vestr þangat *B.* vetta þat er hafa þurfi
B. stórliga vel *B.* 6 margir til] allir *B.* honum (2) *f. B.* 7 harðla]
stórliga *B.* 8. 9 var þa — miklir] synir hans váru þa sem hávaða-
mestir *B.* 10 garpar] kappar *B.* 11 mest] helzt *B.* þuiat þeir *f. B.*
þat *f. B.* 12 framarr — formentr] kallaðr mestr maðr ok fremstr fyrir *B.*
ok öllum *B.* 13 er — vestr] vestr þar *B.* 15 hann — móðsk. *f. B.*
16 nærr (2) — milli] allitit var í millum *B.* 17 hann var þa svá mjök
gamall *B.* ok] var hann *B.* miog *f. B.* 18 illm. mik.] hit mesta illmennni *B.*
19 vm hann] til hans *B.* ætlaði] var búinn *B.* ok (3)] en þó *B.* 21. 22
þar — buit] fram ok býr *F.* 22 sua lengi] þar til *B.* .V.] .II. *B.*
23 þreutr] .III. vetra *B.* efniligir menn *B.* 24 hávaðamaðr mikill *B.*
kyrrl. miog] hljóðari miklu *B.*

gamans iafnan. at þeir foru i Garzhorn ok glettuz við Þorualld ok gerðu honum marga belluisi. hann var skapillr moti ok quez skylldu beria þa. þeim þotti þui meira gaman. sem hann var verri vídfangs. Ragnhilldr bannaðe þeim þetta opt. ok gerði henni þat ecki. þat var einn dag er þeir komu i Garzhorn. 5 ok var hurð aptr. en Þorualldr var inni ok gerði hornabræklu mikla. Alfr kallaðe hátt. er modskegg inni. luktu vpp hurðu. hann segir. þit skoltv allðri her inn koma. Alfr mælti. Nu muntu gera nockut illt. ok ertu hinn vesti maðr sem sagt er ok eigi einhamr. ok ertu troll þo at þu syniz maðr. þat þolir 10 hann eigi ok hliop vt ok tok sinni hendi huarn sueininn. slær [294] niðr við steininum sua at rykr heilinn vm. þetta ser Finnbogi 107 b, 1. ok hleypr at þangat. Þorualldr ræz i mot honum. ok verðr þar atgangr bæði langr ok harðr. þotti Finnboga hann bæði illr ok harðr vndir hondum. sua at honum þotti tuisynt. huersu 15 fara mundi. þat varð þo vm síðir. at modskegg fell. sua var Finnbogi þa moðr ordinn. at hann naði eigi suerðinu. ok var þo harðla skamt fra honum. Síðan varð honum þat firir. at hann lagðiz niðr at honum ok beit i sundr barkann i honum. ok sua hefir hann sagt síðan. at hann hafi eigi við meira 20 fianda átt. en honum þotti modskegg vera. þa er hann hefir firir honum séét. for hann heim ok sagði Ragnhilldi þessi tíðendi. hon quað þa farit hafa eptir hugboði sinu. þa er hon fór fra Liosavatni. Síðan tok hon sótt ok la i reekiu allan

7 modskegg *hs.*

1 iafnan] hvern dag *B.* 2 belluisi] brekvísi *B.* skapillr mjök *B.* 3 þá í móti *B.* þeim] en A'lfí *B.* gaman at *B.* 4 verri vídfangs] skapverri *B.* 4 R. módir þeira *B.* þetta opt] opt at hlaupa þangat *B.* 5 henni *f. B.* 6 var hurð] váru dyr *B.* 6. 7 horn. mikla] hornabrækju (?) *B.* 7 hátt — hurðu] á hann ok bað modskegg upp lúka *B.* 8 segir — skoltv] kvað þá skyldu *B.* her *f. B.* 8. 9 mælti — muntu] kvað hann mundu *B.* 9 ertu] muntu vera *B.* sem sagt er *f. B.* 11 tok] grípr *B.* 12 brústeinunum *B.* um steinana *B.* 13 at þangat] til Þorvalds *B.* honum þegar *B.* 14 bæði *f. B.* 14. 15 bæði — ok *f. B.* 15 sua — þotti] ok þótti honum *B.* 16 at fara *B.* þat] svá *B.* þo — síðir *f. B.* sua *f. B.* 17 ordinn] mjök *B.* 17. 18 at — honum (1)] en avert lá skamt frá honum, en þó fekk hann ekki náit því *B.* 18 Síðan *f. B.* 19 lagðiz — ok *f. B.* 20. 21 hafi — átt] þóttist eigi fengit hafa við slíkan mannfjanda *B.* 21 en — vera] sem m. var *B.* 22 for] gengr *B.* 24 tok hon] legget hon í *B.* i reekiu *f. B.*

vetrinn. ok þetta allt saman þraungdi hana þar til er hon deyr af. Eptir þetta vnr Finnbogi litt. Síðan fór hann norðr til Liosauaz ok segir Þorgeiri frænda sinum þessi tíðendi. Þat sumar kom skip af hafi ok þau tíðendi af Noregi. at Olafr 5 konungr var kominn i land ok boðaðe sanna tru. en Hakon af lifi tekinn. þa er þetta spurðez. fystiz Finnbogi vtan ok hugðiz sua mundu hellz af hyggia þeim harmi er hann hafðe beðit. Þorgeirr latti hann vtanferðar. bað hann helldr kuangaz ok staðfesta rað sitt. vil ek at þu biðir dottur Eyjolfs a Moðru- 10 vollum er Hallfríðr heitir. man þa yðuar i milli verða goð vinátta. Finnbogi bað hann raða. Síðan safnaz þeir saman frændr ok riðu a Maðruvöllu. þeir biðia dottur Eyjolfs til handa Finnboga. hann svarar þeim malum vel. þuiat hann vissi. huert afbragð hann var annarra manna ok hueria sæmdarfaur 15 hann hafði farit til Hakonar iarls. ok fengit hina agæztu hans frændkonu. Tekr hann þessu gláðliga ok heitr konunni. Síðan biugguz þeir við veizlu. ero auxn felld ok mungat heitt. mioðr blandinn ok monnum boðit. for su veizla vel fram ok stormann- liga. ok gafu þeir frændum sinum ok uinum goðar gíafir. ok 20 at liðinni veizlunni riðr Finnbogi vestr til Borgar i Viðidal með konu sinni. Takaz nu aster með þeim hionum. var hon kvenna venst ok skaurungr mikill. þa er þau hófðu verit a 107 b, 2. samt ein missari. attu þau son þann er Gunnbiorn het. hann var harðla venn snemmindis at aliti. Finnbogi hafði alldri feri [296] 25 menn með ser en .XII. þa er vel voru viger.

15 t in farit über der zeile. 18 veizla veizla hs. (das zweite mal durchstrichen.)

1 þar til] til þess B. 2 litt] stórilla við sinn hag B. Síðan fór] en um várit riðr B. 4 nach hafi: Noregsfar B. af Noregi f. B. 6. 7 hugðiz sua] þóttist þann veg B. hellz f. B. 7 beðit] fengit B. 8 vtanf.] útan at fara B. 9 staðfestast B. nach Eyjolfs: til handa F. (!) B. 9 — 13 a Moðr. — vel f. B. 13 þuiat hann] en með því at Eyjólf B. 15. 16 hans frændk.] konu B. 16 heitir honum B. 17 biugguz þeir] býst hann B. 18 ok storm. f. B. 19 frændum] monnum B. uinum] frændum B. goðar] stormannligar B. 20 liðinni] lokinni B. 21 nu] upp allgóðar B. hionum f. B. 22 venst] fríðust B. skaur. mikill] hinn mesti sk. B. 23 ein] eitt B. 23. 24 hann — aliti] ok var hinn vænsti sveinn B. 24. 25 feri menn] færa manna B. vel f. B.

(30.) Capitulum.

Þorgrímr het maðr er bio i Bolstaðarhlíð. Sigríðr het kona hans. en Þora dottir. hon var ven kona ok vinnugóð. var faðer hennar auðigr at fe. þat var sagt. at Iokull Ingimundar son ríði opt i Bolstaðarhlíð til tals við Þoru. var þat talað. at hann mundi biðia hennar eða taka hana frillutaki. Maðr het Sigrúðr. hann bio at Gnupi i Vazdal. Vefríðr het kona hans. hon var skylld miog konu Finnboga. Þorkell het son þeira. hann þotti seinligr nockut. fríðr var hann synum ok iafnan var hann at Borg. ok þotti hann þa bratt alþýðligri firir sakir síðferðiss. þeir bræðr Ingimundar synir kolluðu hann fífl eða afglapa. Finnboga var vel til hans ok hellt honum miog a lopt firir sakir konu sinnar. Eitt sinn kom Þorkell at mali við Finnboga ok sagði honum at faðer hans villdi at hann quangaðiz. ok þat með. at hann villdi at þu værir i vmeit- an. huar til skylldi sníða. Finnbogi sagði at sua skylldi vera. Vm sumarit let Finnbogi Þorkel ríða til þings með ser. kom þar mannfjöld mikill. funduz þeir frændr þar Finnbogi ok Þorgeirr. toku tali með ser ok sagði honum skil a þessum manni. ok sua huat þeir sætluðu at hafaz at. Þorgeirr spurði huar þeir etlaði til at raða. Finnbogi quez ætla at biðia Þoru Þorgríms dottur i Bolstaðarhlíð. Þorgeirr segir. þat hyggek.

4 Ingimundar *hs.* 7 der untere teil des p in Gnupi vollständig erloschen. 16 sníða skylldi *hs.*, doch ist die richtige wortfolge durch lesezeichen angedeutet.

3 vinnugóð] vina góð *B.* 5 i Bolst.] til Bolst. *B.* tals] máls *B.* talað] kvítr *B.* 6 taka — frillut.] ætla sér ella til frillu *B.* 8 nach miog: Hallfríði *B.* 9 seinl. nockut] heldr seinligr maðr vera *B.* 10 at] á *B.* hinter Borg: með *F. B.* bratt alþýðl.] miklu allþinligri (?) *B.* 10. 11 firir — síðf. *f. B.* 13 konu] Hallfríðar *B.* eitthvert sinn *B.* at] á *B.* 14 sagði honum] er sagt *B.* 15. 16 ok þat — sníða] ok vildum vit hafa þar til þitt fulltingi ok vér réðumst um, hvar til skal leita *B.* 18 mannf. mik.] saman fjölmenni mikit *B.* 19. 20 honum — manni] *F.* frá þeim manni er nær honum var ok Þorkell hét *B.* 20 sætluðu] vildu *B.* at (2) *f. B.* 21 þeir — raða] hann hugðist at leita þessa máls *B.* vor biðia: hann mundi *B.* Þoru] Þordísar (!) *B.* 22 Þorgr. dott. *f. B.* segir — ek] spurði Finnboga, hvárt *B.*

at lokull ætli ser þann kost. Finnbogi quað þat kurr annarra.
 en eigi sannindi. Þorgeirr mælti. slikt er ecki at gera nema
 þu frændi ser raðinn til at hallda frændr þina ok vini moti [298]
 sonum Ingimundar. Finnbogi quað þa hafa gert aleitni við
 5 sik. ok vardar eigi. þo at við reynim við þa. Eptir þingit ríða
 þeir norðr Finnbogi ok Þorgeirr a fund Þorgrims ok hafa þessi
 orð frammi. Þorgrimr tok þessu mali seinliga. þotti maðr ecki
 skauruligr. þo at penningar væri nogir. Nu með þui at Þor-
 kell var skyldr miok Moðruellingum. en þotti hofuðbenda
 10 ramlig þar sem Finnbogi var ok frændr hans. verðr þessu
 keypt með raði Þorgeirs ok samþykkt þeira mæðgna. skyldi
 brullaup vera at tuímanaði sumars at Borg. Eptir þetta ríða
 þeir norðr. en Finnbogi heim til Borgar. ok bað Þorkel þar
 vera þar til er þat færi framm sem ætlat er vm brullaupit aðr 108 a, 1.
 15 ok aquedít var. Pilltar voru tueir a bui fatekir. het annarr
 Þorsteinn. en annarr Biorn. ok þegar vm morgininn verða
 þeir a brottu ok letta eigi fyrr. en þeir komu til Hofs ok
 sogðu þeim bræðrum þessi tíðendi. Lokull mælti. huat illt mun
 Þorgrimr þess vita at ser eða dottur sinni. at hann vill gefa
 20 hana slíku fifi ok glop sem Þorkell er. Spyriaz þessi tíðendi
 nu. ok vndraz aller at Þorkell skal þenna kost fengit hafa.
 Einn tíma reid lokull norðr i Bólstadarhlíð at finna Þoru

4 Ingimundar *hs.* aleitni *hs.* 15 vor pilltar *steht in der hs.* (aber durchstrichen) die abkürzung für hans.

1 þat — annarra] slikt vera kvitt annarra manna *B.* 2 gera] tala *B.*
 nema] utan *B.* 3 til] i *B.* nach hallda: þik til jafns með *B.* 4 hafa
 gert] heldr hafa færzt í *B.* 5 vardar — þa] kvað eigi fjarri at þeir
 reyndi með sér *B.* 5. 6 ríða þeir] ríðr *B.* 6 norðr — þorg.] *F.* þegar
 norðr með Þorgeiri *B.* 6. 7 hafa — frammi] hafði frammi málaleitun *B.*
 7 mali] heldr *B.* 7. 8 þotti — skaurul.] því at maðrinn var ekki skjót-
 ligr *B.* 8 nogir] í nóg *B.* nach at: hann vissi at *B.* 9 miok] þeim *B.*
 11 raði] fulltingi *B.* ok — mæðgna *f. B.* 12 brullaup] boðit *B.* at
 — sumars] um haustit *B.* 12. 13 ríða þeir] ríðr Þorgeirr á brott ok *B.*
 14 vera með sér *B.* þat — frammi] lyktast eptir því *B.* 14. 15 er vm
 brull. — aquedít *f. B.* 15 Pilltar — bui] svá er sagt at þar váru
 búrpiltar *B.* 16 Biorn] Sveinn *B.* verða] hlaupa *B.* 19 þess — sér]
 vita á sik *B.* sinni] sína *B.* 20 slíku] svá miklu *B.* 21 undra allir
 menn *B.* skal — fengit hafa] hafði fengit þennan kost *B.* 22 vor einn:
 ok þykkir *F.* fast fylt hafa *B.* einnhvern tíma *B.*

vinkonu sína. er þar vel við honum tekit. Spýrr Iokull eptir
 vm gipting hennar. en hon segir sem ætlat var. Iokull mælti
 þa. villtu nú fara heim með mér til Hofs. skal ek þú heita
 þer þann tíma er við skilium. at þú skalt eigi hafa minna fe
 en nú er þer ætlat til motz við Þorkel. hon segir. þess þarf 5
 nú eigi at leita er þa var engi van er þessu var okeypt.
 Iokull segir. þú vil ek heita þer sua gott sem þú hyggst til
 at eiga fíflit. at þú skalt skamma hrið niota. ef ek ma ráða.
 [300] Einn tíma buaz þeir Finnbogi ok Þorkell at ríða til Gnups ok
 hafa þaðan þat er þeir þurfa til boðsins. Ríða þeir .III. samt. 10
 en Ráfn enn litli rann fyrir hestum þeira. fara sem leið liggst
 þar til er þeir komu til Gnups. var þeim þar vel fagnat.
 Snemma morgins fór smalamadr frá Hófi ok sa ferð þeira.
 hann sagði þeim bræðrum at Finnbogi enn rammi lét ecki
 ouant yfir sér er hann reið þar hia garði ok Þorkell brúðgumi 15
 draglokan með honum. Þorir mælti. hellz ma honum þat þeira
 manna sem nú eru her til. þenna dag hvarf Iokull a brott
 með annan mann.

(31.) Capitulum.

Nú er þar til at taka er þeir Finnbogi buaz brott vm daginn. 20
 þeir hófðu þat með sér sem þeir þurftu. rak Ráfn fyrir sér

7 þú *undeutlich*. 8 niota *am rande nachgetragen*.

2. 3 en — þa f. B. villtu] ok hvárt hon vill B. 3 nú f. B. mér]
 honum B. 4 við skilium] ek læt þik lausa B. 5 er þer — við] fær
 þú með B. 5. 6 hon — okeypt] þórá kvað þar enga ván til B. 8 at
 (2)] en B. hrið] stund B. *nach* ráða: eptir þat ríðr J. 4 brott ok var
 í þungu skapi. líða nú stundir fram B. 9 Einn tíma] ok eitthvert sinn B.
 10 þat — þurfa] þá hluti er hafa þurfti B. 11 hestum þeira f. B.
 fara] ríða þeir svá B. 13 Snemma — fór] var þat snemma um morguninn
 at B. ok — ferð] hafði sétt til ferða B. 14 enn — lét] ríði þar hjá ok
 léti B. 15 ouant — sér] úvölduliga B. 16 dragl. — honum (1) f. B.
 16. 17 Þorir — til] Þorsteinn kvað F. þat helst mega af þeim mönnum
 er þar váru þar at lata völduliga B. 17 þenna dag] ok eptir um d. B.
 18 með] við B. 19 *kein abschmitt in* B. 20 vor buaz: váru at Gnúpi ok B.
 21 þeir hófðu — þurftu] ok hafði þaðan þá hluti er hann þóttist
 þurfa B.

hestana suma klyfiaða. en þeir riðu síðarr. ok þá er þeir riðu ofan at Hofi. stack Rafn við fotum. Finnbogi spurði hui hann færi eigi. Rafn segir. Ek se her framm vnder breckuna. hvar spíotzoddar koma vpp eigi færi en .X. er þat ætlan mín. at 5 menn fylgi. Finnbogi mælti. þat er þer miog opt. at þu vndraz þat þo at þu siaer menn. þikur oss vel hvar sem sueinar leika ser. ok er þeir riða framm hía. hleypr Iokull firir þa með 108 a, 2. .X. mann. Finnbogi heilsaði honum vel ok fretti huat hann villdi. Iokull segir. kalla ma at ek eiga ecki erendi við þig. 10 sem þo ma vera er firir þat gangi. þiki mer Þorkell ecki litt hafa dregiz til upyckiu við mik. beðit þeirar konu er ek villdi vmsia veita. er honum þat ofdul at ganga i mot oss frændum. Finnbogi segir. þo at þer þiki Þorkell magr minn ecki skiotligr miog. þa er hann þo ecki uppburðaminni vm þat er til 15 kuennanna heyrir en þer garparnir. Iokull leggr spíoti til Þorkels ok stefnir a hann miðian. I þui bra Finnbogi suerði [302] ok hio i sundr spíotskaptið milli handa honum. Finnbogi hliop af baki ok mælti. mer skalltu nu fyrr mæta. Iokull. þuiat yðr mun foruitni a Vazdælum at vita huat ek ma. Iokull þrifr eitt 20 spíot ok leggr til Finnboga i skiolld hans. ok geck i sundr spíotskaptið. I þessi suipan þa hlaupa framm .II. menn. ok voru þeir bræðr þar komnir Þorir ok Þorsteinn ok gingu þegar i milli ok skildu þa. þottuz þeir vita. þegar Iokull hvarf. huat hann mundi firir ætlaz. hafði hann tekit ser menn a 25 næstum bæium. Síðan þeir voru skildir. riðr Finnbogi heim

14 til am rande nachgetragen. 21 spíotskaptið *hs.* 22 Þorir] Þorarinn *hs.*

1 hest. — klyf.] nokkura klyfjahesta *B.* síðarr] eptir *B.* 2 stack] drepp *B.* 2 — 5 Finnbogi — fylgi *f. B.* 5 þer miog *f. B.* 6 vor þikur: Hrafn segir: ek sé hér fram undir brekkurnar, hvar spjót taka upp eigi færi en .XII. er þat ætlan mín, at menn muni sitja fyrir oss *B.* sem *f. B.* 8 .XII. *B.* fretti] spurði *B.* 10 vera — gangi] verða at því verði *B.* 11 hefir beðit *B.* 12 ofdul] ofbeldi *B.* svá fast í mót *B.* frændum] bræðrum *B.* 13 nach segir: þann veg er *B.* 14 miog *f. B.* 14. 15 til kuenn.] konunum *B.* 15 heyrir til *B.* en — garp. *f. B.* 17 í millum *B.* 18 Iok.] en Þorkatli *B.* 18. 19 yðr — Vazd.] ek veit, at þér mun þar meiri hugr á. *B.* 19 eitt] þá upp *B.* 21 spjótit *B.* 23 í millum þeira *B.* hvarf heiman *B.* 24. 25 a næstum] af qðrum *B.* 25 Síðan — skildir] eptir þetta *B.* riðr] riða þeir *B.*

til Borgar. ok buaz þeir við boðe vel ok virðuliga. einnhuern
dag reið Finnbogi til Hofa ok byðr þeim Þori ok Þorsteini
til boðs með ser. þeir þockuðu honum vel ok quaðuz giarna
vilja eiga gott við hann. en sögðu lokul stírdan i lyndi ok
omiukan. munu við annathuart fara aller eða engi varr. Ríðr 5
Finnbogi heim eptir þat. ok einnhuern dag firir boðit ríða
þeir til Borgar Þorer ok Þorsteinn at finna Finnboga ok saugðu
at þeir mundu heima sitia vm boðit. Finnbogi mælti. vel fari
þið með ykru mali. hann gaf Þorsteini snerð hardla vel buit
ok hinn bezta grip. en Þori fingrgull er va eyri. ok það 10
Hakon iarl hafa gefit ser mag sinn. þeir þacka honum hardla
uel ok ríða heim. hafði lokull allt i spotti við þa bræðr sína.
Sua er sagt at þeir sitia at veizlunni at Borg. ok verðr ecki
til tíðenda. ferr veizlan vel framm. ok at lokinni segir Finn-
bogi at þau Þorkell skulu þar sitia vm vetrinn hia honum. 15
Þorgrimr quezætla at Þora mundi heim vilja með honum. Þora
108 b, 1 segir. þetta kys ek at vera her hia Finnboga. man oss þat
best gegna at hafa hans rað sem mest. en ek skal koma. faðer
minn. þig at finna enn þa er stundir líða. Eptir þat ríða brott
boðsmenn hvarratueggiu vel sæmder með goðum gíofum. 20

(32.) Capitulum.

[304] Þat er eitthuert sinn. at Þorkell mælti til Þoru. nærr ætlar
þu at finna föður þinn sem þu hezt honum. henni quaz hardla
gott þikia hann at finna. en það þat hugboð sitt. at hon
sæi eigi síðr firir hans kosti. þo at þau sæti. eigi síðr heima 25
þar en rækiz annarsstaðar. Þorkell segir. veit ek at þu

26 annarstar *hs.*

1 boðe] bæði *B.* virðul.] sæmiliga *B.* 2 þeim bræðrum *B.* 3 til
boðs] heim til Borgar *B.* vel fyrir boðit *B.* 4. 5 i — omiuk.] við at
eiga *B.* 7 sögðu honum *B.* 9 hardla *f. B.* 10 hinn — grip] hardla
vænt. var þat hinn vænsti gripr *B.* Þóri gaf hann *B.* 12 heim síðan *B.*
allt i spotti] heldr fátt *B.* sína *f. B.* 13 þeir] menn *B.* 15 sitia]
vera *B.* hia] með *B.* 16 vilja fara *B.* 17 segir — her] kvart þar vildu
vera *B.* 18 sem mest *f. B.* koma] fara *B.* 19. 20 Eptir — gíofum]
fram, ok svá líðr af vetrinn *B.* 23 henni — hardla] hon kvæð *B.*
24 þikia *f. B.* 25 *nach* kosti: en sínum *B.* þau] hann *B.* eigi síðr *f. B.*
26 en — annarsst. *f. B.*

- mæler þetta sakir vinar þíns Iokuls. en ek ottaz hann allitíð. ok skal ecki fara at síðr. ok einn morgin snemma var Þorkell a fotum. ok spurði Finnbogi huat hann skyldi. hann quez skyldu ríða með Þoru norðr i Bolstaðarhlíð. Finnbogi kuað
- 5 þat rað at ríða huergi. veit ek at Þora vinkona mín mun mik raða lata. hon quað þat satt. Þorkell quaz raðinn til at fara. ef Finnbogi bannaðe eigi. hann quaz eigi banna vilia. En spurt hefi ek at Iokull reid norðr til Skagafjarðar firir fám nóttum. þiki mer eigi vita mega huersu ferðer yðrar berr
- 10 saman. Eptir þetta ríða þau vestan tuð saman. ok einn hlaupandi sueinn með þeim. Ríða þar til er þau koma i Hlíð. var við þeim tekit harðla vel. Maðr er nefndr Þorarrinn. hann bio a Vidimyri i Skagafirði. hann var mikilmenní ok góðorzmadr ok atti son er Vilmundr het. Þorarrinn var skyldr þeim
- 15 Hofssueinum. ok var hin mesta vinatta með þeim Iokli. en ollum oðrum potti Þorarrinn it mesta illmenni ok obmetnaðarmadr mikill. Iokull var þa kominn a Vidimyri. ok er hann hafði þar eigi lengi verit. spyrr hann af hlaupandi monnum at Þorkell ok Þora kona hans voru komin i Bolstaðarhlíð. ok
- 20 litlu síðarr byz hann heim at ríða. Þorarrinn vndraðez er hann villdi sua skiott ríða. quað hann slikt gera vndarlíga ok vfrændsamlíga við sig. Iokull quaz þa fara vilia. Þorarrinn reid þa a leið með þeim vestr i skarðit til bæiar þess er i Vazhlíð heitir. ok eptir þat huerfr hann aptr. en þeir ríða .III. saman [306]
- 25 þar til er þeir koma i Bolstaðarhlíð. var þa alidinn dagr nockut. ein kona var vti ok heilsaði vel Iokli. þuiat hon hafði 108 b, 2.

26 vel heilsaði *hs.*, *doch ist d. richtige wortf. durch lesenzeichen angedeutet.*

1 mæler þetta] munt þetta vilja gera fyrir B. 2 skal — síðr] mun ek ekki síðr fara en áðr B. 3 huat — skyldi] hvert hann ætlaði B. 4 — 6 skyldu — kuaz f. B. 6 til — fara] í at ríða B. 7 bannaði honum B. hann — En] F. segir B. 9 ferðer — berr] ferðum manna má bera B. 12 harðla f. B. mit Maðr *begint in B ein neuer abschnitt.* er nefndr] hét B. 13 *nach* bio: a þeim bæ er hét B. 14 ok atti — het f. B. 16 [þor.] hann vera B. 17 mik.] hinn mesti B. kominn] enn B. 18 eigi lengi] skamma stund B. monnum] sveinum B. 19 kona hans f. B. 20 litlu — hann (1)] bjóst J. þegar í brott ok ætlar B. 21 ríða] á brott B. slikt f. B. vndarlíga ok f. B. 22 *nach* sig: er hann ferr svá snart B. *nach* vilia: sem áðr B. 23 þeim] honum B. 24 .III. saman f. B. 26 nockut svá B. þeim Jokli B.

opt séét [hann]. hann spurði huart Þorkell væri þar. hon það sua vera. þá skalltu. segir Iokull. biðia hann vt ganga. seg at ek vil finna hann. hon gerði sua. satu þeir magar i stofu. var fátt manna heima. Suartr het nautamaðr Þorgrims bonda bæði mikill ok sterkr. Þorgrimr bað Þorkel fara varliga. þeir toku 5 vapn sín báðer ok gingu vt. Þorgrimr var þá gamlaðr miog. Þorkell heilsaði Iokli. hann segir. þess skalltu nu viss verða. huersu heilan ek vil þig. ok lagði til hans spíoti ok stefndi a hann midian. ok i þui hliop vt Suartr nautamaðr ok hafði stalhufu a höfði mikla ok akafliga forna ok skíolld firir ser. 10 en ecki hafði hann hogguapn annat. en hann reiddi mykireku sina vm auxl. ok er Suartr ser athofn Iokuls. slær hann þegar til hans með rekunni. ok i sundr spíotskaptit milli handa Iokli. Iokull bað hann fara þræla armaztan. Suartr mælti. ef þu riðr eigi skíott a brott. skal ek sla annan við eyra þer. 15 Þorkell lagði þá spíoti til Iokuls ok i skíalldarspordinn sua at hann klofnáði. ok hliop spíotið i rist Iokli. ok varð þat allmikit sár. fylgdarmenn Iokuls sottu at Þorgrimi. Iokull hliop þá att baki Þorgrimi ok hio með suerði i höfuð honum. hann hafði hialm a höfði ok beit eigi suerðit helldr en með 20 skíði væri slegit. Iokul vndraði þetta miog. þuiat þat sverð hafði hann reynt áðr alluel bita. Þorkell lagði þá til fylgdarmanz Iokuls ok þegar ígegnum hann. þá mælti Þorgrimr. þat er ráð. Iokull. at riða heim. mun þer þetta verða engi sæmdarfaur at sinni. Iokull sa at þetta mundi sua fara með þui 25 at hann mæddi miog blóðras. ok þat at Suartr stoð með reidda

1 hann (1) *f. hs.* 9 hliof *hs.* 22. 23 fylgdarmanz *hs.*

1 sét hann *B.* hann] Jökull *B.* þar kominn *B.* 2 segir lok. *f. B.* seg svá *B.* 6 báðer *f. B.* gamlaðr] gamall *B.* 7 þess — verða] þú skalt nú vita *B.* 9 vt] at *B.* 10 á höfði sér *B.* 10. 11 ok skíolld — en (1) *f. B.* 11 hogguvápn *B.* hann reiddi *f. B.* 12 vm auxl] reidda um oxl sér *B.* 13 til hans *f. B.* ok *f. B.* 14 fara] slá *B.* þræl *B.* 15 skal] þá mun *B.* annat *B.* 17 klofnáði i tvá hluti *B.* 18 vor Iokull: hann hafði hjálm á höfði sér *B.* 19 þá att] af *B.* Þorgr. *f. B.* hio — suerði] brá suerði ok hjó *B.* 20 hann — höfði *f. B.* eigi suerð.] ekki á *B.* 21 væri á *B.* 22 áðr *f. B.* 23 þegar] lagði *B.* 24 er ráð] ráð kenni ek þér *B.* mun] má *B.* 25. 26 með — at (1)] þviat þá *B.* 26 at] með at *B.*

rekuna ok var búinn at sla hann með. ok potti honum þat mest suiuirðing. ok við þetta allt saman stigr Iokull a bak [308] ok riðr brott við annan mann ok vnir storilla við sína ferð. kemr heim ok er lengi áðr en hann verðr græddr. spyriaz nu 5 þessi tíðendi ok pikir Iokull hafa illt af þedit.

(33.) Vtkuama Bergs racka.

Þessu næst kemr skip af hafi vestr i Hrvtafiord a Borðeyri. ok het Bergr styrimaðrinn ok kallaðr Bergr racki. hann var hinn gervilgsti maðr ok friðr synum. hann var kuangaðr. ok 10 het Dalla kona hans ok var kvenna venst ok kynstor. ok kuenna hoguzt a alla hluti. þessi Bergr var systurson Finnboga hins ramma. ok het Porny moðer hans su in sama at Skiði flutti a brott at vuilia Asbiarnar foður hennar. þegar Finnbogi 109 a, 1. frettir þat. riðr hann til skips ok fagnar vel Bergi frænda 15 sinum. byðr þeim til sín ok þat piggia þau ok fara heim til Borgar. Hallfríði fanz helldr fátt vm við þau. en Finnbogi var harðla glaðr ok veitti þeim storliga vel. liðr af vetrinn ok talaz þeir við frændr. ok bað Finnbogi Berg þar vera lengi hia ser. en senda vtan skip sitt. ok þat raða þeir af 20 fa mann firir skipit. var þat frændi Daullu súðreyskr maðr at ætt. sem þau voru beði.

(34.) Kuanfång Grims.

Grimr het maðr er bio a Torfustodum. hann var vngr maðr ok vkuangaðr. var faðer hans dauðr. hann var vel ættaðr ok

6 s in. Bergs über der zeile.

1 var f. B. með f. B. 2 suiuirð[skömm B. við] með B. á bak hesti sínum B. 3 stor - f. B. 4 kemr heim f. B. 5 þedit] fengit B. 7 Hrvtafiordi B. 8 Bergr (1)] Bárðr (!) B. kallaðr f. B. 9 friðr] hinn friðasti B. 10 ok var f. B. ok kynstor] kurteisust B. 11 kuenna f. B. 12 hins ramma f. B. [porny] þórunn B. at] er fyrr B. Skiði] Híði B. 13 þegar er B. 14 frettir] spyrr B. Berg] Bárði B. 15 þeim] honum heim B. 16 fanz — þau] var um þetta heldr lífit B. 17 var — ok f. B. 18 eitt[hvert sinn] talast B. Berg] Bárð B. 19 lengi f. B. skip sitt] skipit B. 20 súðreyskr] færeyskr B. 21 nach beði: síðan sigla þeir í haf B. 24 dauðr] látinn B. vel] manna bezt B.

var geruiligr maðr. þau voru skyld miog ok Vefriðr kona
 [310] Sigurðar at Gnupi. Grímr bað systurdottur þeira bræðra at
 Hofi. ok þau rað skyldu takaz vm vetrinn. er þar boðit
 monnum til. Grímr var ok miog skyldr Maudruellingum. ok
 firir þui baud hann þeim Finnboga ok ollum þeim sem þau 5
 villdi með ser fara lata. þeir bræðr Þorer ok Þorsteinn buðu
 ok Finnboga. hann kuað maga sina hafa boðit ser adr. en
 quaz kunna þeim þauck firir. liða nu stundir ok vetrar. gerir
 veðr horð sua at rekr a hriðir. Ok þann sama dag er til
 boðsins skyldi koma buaz þeir frændr Finnbogi ok Bergr. en 10
 ecki var areitingr at fleira mætti fara. Síðan raðaz þeir til
 ferðar. geck Finnbogi firir þar til er þeir koma at Vazdalsa.
 var hon alloliklig til ifirferðar. var krapafaur a mikil en laugð
 fra londum. þeir binda saman vapn sín ok höfðu loðkapur
 fotsidar. Bergr hafði engi orð vm. en þotti vlikligt at þeir 15
 mundi ifir komaz. ok eptir þat leggiaz þeir til sundz baðr.
 bað Finnbogi Berg halda vnder belti ser. leggz hann sua at
 hryðr vm krapit. ok með færleik hans komaz þeir ifir ana ok
 ganga þar til er þeir koma til Hofa. voru boðsmenn aller
 komnir. ganga þeir inn. elldar voru storer i elldskalanum. ok 20
 satu þar nockurir menn a langnockum. voru þeir þar aller
 breðr. Kolr het maðr. hann var raðamaðr at Hofi. mikill
 maðr ok sterkr ok hinn vdælsti. þeir ganga nu innar hia
 elldinum. geck Finnbogi firir. ok er þeir koma gegnt þar
 sem Iokull. þa stinger hann hondum við Bergi ok hrindr honum 25
 ok stakar hann at elldinum. ok berr hann at honum Kol er

1 maðr *hs.*

1 gervil. m.] hinn vörpuligasti B. 3 ok var sagt at þau ráð skyldi B.
 5 þeim f. B. 6 villdi — lata] vildu at þangat særi B. þeir bræðr f. B.
 7 ok f. B. 8 fyrir sem áðr B. 9 þann — dag] á þeim degi B.
 10 koma] fara B. Bergr] Bárðr B. 11 var — fara] manna fleira B.
 13 var] ok váru á henni B. a f. B. 15 fot - f. B. Bergr] Bárðr B.
 17 Berg] Bárð B. at halda B. beltit á sér B. suá hart B. 18 hryðr
 — krap.] rýkr um framan B. færleik] frækleika B. 21 þar nock. f. B.
 22 Kolr] Kolli B. 23 maðr f. B. údælasti við at eiga B. þeir
 bræðr gengu B. 25 sem Iok.] er J. sat B. ok hrindr honum f. B.
 26 hann (1)] honum B. berr hann yfir B. Koll B.

- hann annaz vm elldinn eða elldana. hann hrindr Bergi þegar ok bað hann eigi hlavpa a sik. Finnbogi ser þat ok þríf annarri hendi loðkapvna milli herða Bergi ok rettir hann vpp ^{109 a, 2.} annarri hendi með ollum vapnum. en annarri hendi styðr hann
- 5 a herðar Iokli ok steðiar vpp yfir hann með ollum sinum bunaði ok kom standandi niðr. ok vndru[ðuz] aller þenna færleik. þeir hliopu þa vpp bræðr ok toku við vapnum þeira ok vasklæðum. en fengu þeim þurr klæði. ok eptir þat gengu þeir til bekkjar Grims brúðguma. Sat Finnbogi a aðra hond [312]
- 10 honum. for veizlan framm it bezta. ok at lokinn[i] voru gíafir gefnar. Þorir gaf Finnboga stóðhross þau er eigi voru i Vazdal onnur betri. en Þorsteinn gaf honum hialm ok spíot goða gripi. Finnbogi þackaði þeim vel. ok er menn voru bunir. geck Bergr enn racki at Kol ok slær exarhamars hogg i hofuðit. ok fell
- 15 hann þegar i vuit. hlaupa þa huarirtueggju til vapna. en með þui at margir vrðu meðalgaungumenn. þa skilia þeir at sinni. ok vm sumarit eptir kemr skip af hafi þat it sama sem Bergr átti. ok þetta sama sumar skorar Iokull Finnboga a holm. en Þorsteinn Bergi hínun racka. ok þessu iata þeir ok aqueða
- 20 dag nær þeir skulu finnaz. ok er at þeiri stundu kemr. segir Dalla þeim frændum at henni gaz ecki at þessi ætlan. skal ek gera þat veðr at huarki yðr ne oðrum monnum se vti vért. Finnbogi bað hana eigi þat gera. kuað þa skaumm mundu alla æfi vppi vera. ef þeir gengi a heit sín ok mundi

6 komu *hs.* [ðuz] *f. hs.* 10 [i] *f. hs.* 11 stóðhross *hs.* 19 queða *von späterer hand über der zeile nachgetragen.* 23 kua *hs.*

1 elldinn eða *f. B.* þegar frá sér *B.* 3 í loðk. *B.* í millum herðanna á *B.* rettir hann] lyptir honum *B.* 4 upp með *B.* 5 steðiar] stókk *B.* 5. 6 með — bunaði *f. B.* 7 færleik] frækleika *B.* 8 vas-*f. B.* fengu] færðu *B.* nach klæði: í staðinn *B.* 9 til bekkjar] á bekk *B.* 10 vel fram ok *B.* 11. 12 þau — betri] hina beztu gripi *B.* 12 goða gripi] ok váru þat allgóðir gripir *B.* 13 nach þeim: gíafirnar *B.* 14 Koll *B.* nach slær: hann þegar *B.* exar - *f. B.* i hof.] við eyrat *B.* 16 vrðu — sinni] váru í millum at standa, gengu menn þá at skilja þá um sinn *B.* 18 Finnbogi Jökli *B.* 19 hínun racka *f. B.* játuðu þeir allir *B.* 19. 20 aqueða — skulu] ok kváðu stund ok stað með sér nær er þeir skyldu *B.* 22 huarki — se] ykk, at eigi skal ykk né neinum *B.* 23 bað] kvað *B.* skyldu gera *B.* 24 vppi *f. B.* mundi *f. B.*

þeim virt til hugleysiss. Dalla quaz a þat hætta mundu helldr en hon misti bonda sins. ok eigi varð at hegoma. Sua mikil hrið kom a. at þat var með miklum olikendum huerr stormr var eða sniafall. var ok sua sagt. at Finnboga þótti allillt. en þat ætlaði hann. at engi þeira mundi koma. þa sitia þeir 5 heima. veðrit hellzt .III. nætr. ok er vpplétti þottuz menn engan stað sia sniofarins. þat spurðiz ok. at þeir Hofsueinar höfðu komit a motit ok þat með. at Iokull hafði reist Finnboga nið allhæðiligt þar sem þeir skilldu fundiz hafa. Spyriaz nu þessi tíðendi. ok pikir monnum allmiog þetta hafa a vordit 10 fyrir Finnboga ok aptrdrepa mikil hans virðingar. sialfum honum þótti þetta sua illt. at engan blut hafði honum þann til handa borit. at hann yndi verr við. ok lagði hina mestu fæð a Daullu. liðr nu af vetrinn. þau Finnbogi attu .III. syni. het einn Gunnbiorn. annarr Þorir. þriði Eyiulfr. ok voru aller 15 hinir venligstu menn.

(35.)

109 b, 1. Vm sumarit byr Bergr skip sitt ok ætluðu þau at sigla. lætr Finnbogi flytia varnat þeira til skips. Þorkell ok Þora voru þa [314] með Finnboga. ok er Bergr er buian. riða þeir Finnbogi ok 20 Þorkell með honum. Rafn hinn litli for ok með nokkura klyfiahesta. riða þeir þar til er þeir koma miog sua vestr af halsinum Hrutafiardarhalsi. Rafn hafði farit fyrir. ok er þeir riða ofan

2 *das zweite s in sins über der zeile.* 14 *vetrin hs.* 18 *Vm] hs.* Wm (*das W von jüngerer hand.*) Am rande von jüngerer hand: cap. 25. æludu *hs.*

2 *sins]* sinn *B.* Sua] at svá *B.* 3 4. at þat — sniaf.] svá at undr þótti í vera *B.* 4 allillt] illt snark (?) hennar *B.* 4. 5 en þat — hann] ok svá þat at hann ætlaði *B.* 5 þeira *f. B.* 6 *nach* heima: kyrrir þvát *B.* 6. 7 ok er — sniof.] svá aldri létti upp. þóttist engi staði sjá snæfanna þá er upp létti *B.* 7 spurðiz ok] var sagt *B.* 9 allhæð. *f. B.* þar — fundiz hafa *f. B.* 11 aptdr. mikil] aptdr. virðingu *B.* 14 af] á *B.* Hallfríðr ok F. *B.* 16 *venl. menn]* vænstu mannsefni *B.* 18 sumarit eptir *B.* 19 *nach* skips: fór Dalla ok þegar til skips *B.* 21 með honum *f. B.* for ok] reið (!) fyrir *B.* 22 miog sua *f. B.* halsinum *f. B.* 24 Rafn — farit fyrir *f. B.*

- firir halsinn. biðr Rafn þeira. Finnbogi spurði hui hann færi
eigi. eða ser þu nockut til tíðenda. hann quað helldr þat. ek
sa her vnder breckuna ofan firir oss at hestar .II. komu framm
meðr soðlum. þa hliopu framm .II. menn með vapnum ok toku
5 hestana. ok leiddu vpp vnder breckuna. er þat ætlan min. at
firir yðr muni setið. ok mun vera fleira manna en ek hefir
séét. er þat rað mitt at snua aðra leið ok eiga ecki við þa.
Finnbogi segir. þeir einir munu vera at eigi munu fusari mik
at finna en ek þa. verðr fundr varr sem ma. eigi skulu ver
10 bera niðingsorð þetta sinni sua at ver flyim fyrr en ver þurf-
um eða þolim vheyrligar skammir. Eptir þat riða þeir a einn
gríothol. sia þa huarir aðra. var þar kominn Iokull Ingimundar
son ok Þorarinn frændi hans. Vilmundr son hans ok Kolr
raðamaðr. voru þeir .XII. saman ok allir hinir vigligstu. þeir
15 Finnbogi leystu vpp steina nockura þar til er þeir koma at.
Iokull mælti þa. þat er nu rað at minnaz exarhamars hauggs-
ins. Kolr. þa hliop Kolr framm ok lagði spíoti til Bergs. ok
kom i skioldinn. Bergr bar af ser skioldinn við. ok i þui
lagði Iokull til Bergs ok i halsstefnið frammi firir hostinn. þetta
20 sa Finnbogi ok bra suerði ok hio i sundr spíotskaptið. Þorar-
inn sotti at Þorkatli ok .II. menn með honum. Þorkell varðiz
vel ok dreingiliga ok fell við goðan orðstír. Bergr lagði til
Kols i gegnum skioldinn ok firir briost Kol. ok fell hann a
bak apr. ok i þui slo Finnbogi hann með steini i hofuðit. [316]
25 sua at í smán mola lamdiz haussinn. ok feck hann braðan bana.
Finnbogi lagði þa til Iokuls i gegnum skioldinn ok sua lærit.

2 t in nockut über der zeile. 13 l in Vilmundr über der zeile nach-
getragen.

2 helldr þat] þat satt vera B. 3 brökkunni B. ofan — oss f. B.
at] hvar B. 4. 5 toku hest.] til hestanna B. 6 mun — manna] munu
fleiri mennir B. 7 aðra leið] annan veg B. 8 einir] menn B. munu (2)]
sé B. 9 sem ma] at því kaupi sem auðnar B. 10 -orð] -nafn B.
þetta sinni] í þetta sinn B. frá fyrr B. 11 þolim] þola aðrar B. 13 Kolli B.
14 .XV. B. 15 er þeir] at hinir B. at] til B. 17 Kolr B. spíoti f. B.
18 skiold. við] með skildinum B. 19 frammi] ok framan B. hostinn] óstina B.
20 *nach* spíotak.: millum handa honum B. 22 við] með B.
23 Kolls B. 25 i — mola f. B. haussinn f. B. braðan f. B. 26 þa]
spjóti B. í lærit B.

Gering, Finnboga saga.

ok varð þat allmikit sár. Vilmundr sótti þa at Bergi akaft
 miog ok ·II· menn með honum. Bergr lagði til annars ok i
 gegnum hann. i þui var annarr kominn vpp at baki honum.
 Bergr snaradiz þa við ok slæmdi til hans suerðinu annarri hendi
 ok tok sundr i miðiu. Vilmundr lagði þa til Bergs. ok þat 5
 ser Finnbugi. at hann var hlifarlauss. ok snyr þar til. ok i þui
 109 b, 2. leggr Vilmundr i gegnum Berg ok kippir at ser suerðinu. Bergr
 leit til ok brosti at ok mælti. minni verðr nu liðveizla mín við
 þig. Finnbugi frændi. en ek villða. ok vel hefir þu alið mig
 i vetr. hann vefr at ser klæðin ok sez níðr. Finnbugi hleypr 10
 þa at Vilmundi ok klyfr hann i herðar níðr. Iokull leggr þa
 til Finnbuga. en annarri hendi slær hann með suerðinu ok af
 Bergi hofuðit. Finnbugi hio til Iokuls sua at i beini nam stað.
 Rafn litli var sárr miog ok hafði drepit einn af fylgðarmonnum
 Þorarins goða. þeir sottu þa ·V· at Finnbuga. hann hio þa til 15
 beggia handa ok geck i móti þeim hið drengiligsta. Þorarinn
 geck fast at moti. var hann fullhugi ok ramr at afli. Finnbugi
 slo hann með steini ok kom vtan á vngann. ok steyptiz hann
 þegar. Finnbugi hio eptir honum ok tok hann sundr i miðiu.
 varð hann þa mannskæðr. Ok er þeir hofðu bariz vm hrið. 20
 þa sa þeir ·X· manna reið. ok riðu akafliga mikit. Voru þeir
 þar komnir bræðr Iokuls ok gingu þegar i milli þeira. Iokull
 var þa vuigr ok hardla miog sárr. stoðu þeir ·V· vpp ok
 aller miog sarir. Finnbugi var móðr miog en ecki sárr. Þorir
 mælti. her ero vordin tiðendi mikil ok vþaurf. Finnbugi suar- 25
 aði. vordin ero þau at ek mun alldri bætr biða. ok þat hafða
 ek ættlat nu. at við Iokull mundim eigi optarr finnaz þurfa.

4 slæmdi] sæmdi *hs.* 14 fylgðarmonnum *hs.*

1 2 akaft miog *f. B.* 2 ok (2)] ok þegar *B.* 4 með annarri *B.* 5 tok]
 þegar í *B.* 6 snyr þar] skundar *B.* 7 suerð.] spjóttinu *B.* 8 til] við
 honum *B.* at *f. B.* verðr] mun verða *B.* mín *f. B.* 9 alið mig] við
 mik gert *B.* 10 vefr—klæðin] varpar frá sér suerðinu *B.* 12 slær—
 með] slæmdi hann *B.* ok tók af *B.* 13 til Iok.] Jökul *B.* nam stað]
 stóð *B.* 15 þorar.] þorgrims *B.* ·X· *B.* 16 gekk fram *B.* dreng.]
 beizta *B.* 17 fast at] at í *B.* fullhugi mikill *B.* 18 kinnvangann *B.*
 19 tok hann] þegar í *B.* 23. 24 stoðu—sárr *f. B.* 24 þorir] þorarinn *B.*
 25 mikil] stór *B.* 26 at] hér er *B.* 27 mundim] skyldum *B.* þurfa *f. B.*

- en nu mun þat a yðru valde. Þorir það þa hætta skyldu. duga þeir þa at þeim monnum er lífs var vān. Finnþogi flytr heim Berg frāenda sinn ok heygir hann skamt fra Borg. stendr þar enn haugr hans. Spyriaz nu þessi tíðendi. ok þikir fundr [318]
- 5 enn harðasti vōrdinn. ok Finnþogi hafa enn synt þat. at hann er afburðarmadr annarra manna i sinni framgongu. Daullu þótti mikill skaði vm bonda sinn. hon bað Finnþoga fá ser Gunnþiorn son sinn til fostrs. þótti ser þat ynde at hafa með ser nockurn Bergi skyldan. En með þui at Finnþogi vissi at
- 10 hon var rík miog ok stōraudig. ok þat annat. at hon hafði sárt af beðit ok mikit af hlotit þeira fundi. þa lætr hann þetta eptir hennar bæn. fær henni i hendr Gunnþiorn son sinn. var hann þa .VI. vetra eða .VII. hann feck henni ok i hendr .XV. C. morend ok .XV. vararfelldi ok sendi Bardi a Grænmo. eptir þat for hon vtan ok atti hinn bezta garð. skar hon þegar Gunnþiorni skrudklæði ok skarlat. hon for norðr a Grænmo ok færði Bardi bonda gíafirnar. leiz Bardi alluel a sueininn. Ok þat var einn dag. at Barðr spurði huart Gunnþiorn villdi 110 a, 1. glíma við annan pillt. hann bað Daullu ráða. síðan glíma þeir
- 20 .III. lotur. ok þótti Bardi miog íafni. ok bað þa hætta. Gunnþiorn quaz eigi hætta vilia ok hleypr vnder ok rekr niðr sua at þegar gingu i sundr .III. rifn i pilltinum. hann quaz þa hætta vilia. Barðr það eigi logit til foðurins. ok gaf honum gullhring er stoð .VI. aura. ok það gott í vanum síðarr. at
- 25 hann mundi afbragðsmadr verða. það þenna verit hafa .XV.

5 enn (1)] en *hs.* 16 þegar Gunnþiorni þegar *hs.* 22 pilltnum *hs.*

2 lífs var] þeim þótti lífs *B.* 4 *nach* hans: hinn fegrsti *B.* 4. 5 fundr—vōrd.] þetta hafa orðit hinn harðasti fundr *B.* 5. 6 ok Finnþ.—framg.] *F.* hafði reynt sik í framgongu fyrir aðra menn *B.* 7 mikill] hinn mesti *B.* vm—sinn] at bónda sínum *B.* 8 þótti] kvæð *B.* helzt yndi *B.* með] hjá *B.* 9 nokkura skylda *B.* 10 rík miog] hin ríkasta kona *B.* vor ok þat: at fé *B.* 11 af beðit] haldit *B.* þeira fundi] af fundinum *B.* 12 hennar bæn] henni *B.* 13 .V. vetra eða .VI. *B.* henni ok] honum *B.* 14 .XII. vararfeldi *B.* 16 skrudkl.] í skrud *B.* 17 all-*f. B.* 18 huart] ef *B.* 19 Daullu] Bárð *B.* 20 .VII. *B.* 21—23 ok hleypr—vilia *f. B.* 23 foður.] ættarnis hans *B.* 24 gott—síðarr] vera góða vān *B.* 25 mundi-verða] yrði afbragð annarra manna *B.* þenna *f. B.* .XII. *B.*

vetra ok þó enn knasta. en Gunnbiorn var þá .VIII. vetra. Eptir þat fara þau a brott með hinum bestum gíofum. Vex Gunnbiorn vpp með Daullu þar til at hann er .XII. vetra. var hann þá sua mikill ok sterkr ok mikit afbragð annarra manna.

[320] Raudr het vikingr er bedit hafði Daullu. ok hafði Gunnbiorn 5 firir sezt skarpliga. ok hafðe Raudr brott farit i illu skapi. Nu er sua komit. at Dalla fær Gunnbirni skip. ok legz hann i hernað ok er huerium fræknari i framgaungu. heriar hann a vikinga huar sem hann kemr framm. Ok at aliðnu sumri finn- az þeir Raudr vikingr vnder ey einni. slær þegar i bardaga 10 með þeim. hafði Raudr dreka agetan. var hann bæði harðr ok illr víðreignar. fellr lið af huarumtueggjum. þá mælti Gunnbiorn. villtu glima við mik. Raudr. huersu gamall ertu. segir Raudr. Ek em nu .XII. vetra. segir hann. þá þiki mer til litils vera eða engiss at glima við þig. en þó skalltu raða. Eptir 15 þat taka þeir at glima lengi. ok er Gunnbiorn afra minni ok forðar sér meirr. Raudr sækir með akefð ok þar til at hann mæðiz. Gunnbiorn sækir þá eptir megni þar til er Raudr fellr. Gunnbiorn hafði einn tygilknif a halsi er fostra hans hafði gefit honum. ok með því at hann hafðe ecki vapn til. þá 20 tekr hann þenna litla knif ok skerr af Raudr haufuðit með. Eptir þat tekr Gunnbiorn dreka þann enn goða ok allt þat goz er Raudr hafði átt. en lætr fara menn i friði með sitt goðs. ok kalla þeir hann hinn bezta dreing. ferr hann vm haustið til fostru sinnar. sitia þar vm vetrinn glaðer. skortir eigi fe ok 25 gott ifirlæti.

24 haustið *hs.*

1 ok—knasta] er við hann hafði glímt *B.* en—vetra *f. B.* 3 .VII. vetra gamall *B.* 4 sua] bæði *B.* sterkr] stórr *B.* mikit *f. B.* 5 mit Raudr *beginnt ein neuer abschnitt in B.* 5. 6 ok—skarpl.] en hon hafði synjat snarpliga *B.* 6 Raudr] hann reidr *B.* illu skapi] illum hug *B.* 7 svá var *B.* at—fær] þá fekk *D. B.* 8 frækn. i] framar í allri atgervi ok *B.* 9 framm] at *B.* 10 vnder] hjá *B.* í hinn harðasta bard. *B.* 11. 12 bæði—viðr.] hinn harðfengasti *B.* 14 þá þiki] þat mun *B.* 15 vera *f. B.* at—þig *f. B.* 16 lengi *f. B.* 17 meirr] fólum *B.* með akefð] í ákafa *B.* 18 eptir megni] af megni glífmuna *B.* 19 á halsi sér *B.* 20 vápn til reiðu *B.* 21 skerr] sníðr *B.* með *f. B.* 22 drekan *B.* þann—goða *f. B.* 22. 23 þat goz] annat þat *B.* 24 kalla] kváðu *B.* hann vera *B.* bezta] vænsta *B.* fór hann heim *B.* 25 sitia] ok sat *B.* glaðer] glaðr ok kátr *B.* skorti hann *B.* ok] né *B.*

(36.) Finnbogi tok kristni.

- Sva er sagt. þa er kristni var boðut a Íslandi, sa fagnadr er ollum hefir mestr vordit. at engi varð fyrr til ne skiotari en Finnbogi enn rammi at iata þui með Þorgeiri moðurbroður
- 5 sinum. var hann ok iafnan sidan formælandi þat at styrkia ok styðia sem hinir agætuztu menn boðuðu. varð ok sialfr vel ^{110 a, 2.} kristinn. þat er sagt eptir fall Bergs hins racka. at Hallfríðr feddi barn. let Finnbogi þegar kalla eptir Bergi frænda sinum. vnni hann honum einna mest sona sinna. Bersi het maðr.
- 10 hann bio i Huammi i Vazdal. hann var skyllðr þeim Hofsmunnum. höfðu þeir kuéntan hann ok lagit til fe með honum. [322] hafði hann aðr verit hleypipilltr þeira bræðra. en var nu vordinn gilldr maðr ok lagamaðr mikill. þessi maðr eggiaði þa bræðr iafnan til mótgangs við Finnboga. Iokull lá lengi í
- 15 sarum ok varð þo heill. Þess er getið eitt hvert sinn. at Finnbogi hafði ridit til Gnups at finna Sigurð. ok aðr hann ridi a brott. kemr hann i Huamm at finna Bersa ok mælti. Sua er mer sagt. Bersi. at þu ser miog spillandi vm lyndi frænda þinna ok miog æsandi þa a hendr mer. en þar sem þu ert litils verðr
- 20 hia þeim. þa skal ek sua finna þig eitt huert sinn. at þu skallt allðri þrifaz. Bersi segir. ek hefir litid at gort her til. en þat [skal] vita ok til eiga at segia. at engi skal þer grimmari en ek. Finnbogi sat a baki ok reið at honum ok slo hann kinnhest. sua at þegar fell hann i vuit. ok quað Finnbogi ecki vapn
- 25 a hann berandi. bað hann sua annars verra biða. riðr hann heim ok lætr kyrt vm. þat var einn tima. at þau Finnbogi ok Hallfríðr rida norðr til Liosauaz. Tok Þorgeirr við þeim baðum

22 [skal] f. *hs.*

2 var—Isl.] kom til Íslands B. 3 *nach* vordit: ok bezt B. varð—til] var fyrri B. 4 enn rammi f. B. þui] trúni B. 5 var hann—form.] formælti enda hann (hana *hs.*) ok B. 8 sveinbarn B. 9 einna f. B. allra sona B. 10 *nach* bio: þar sem hét B. 11 kuént.] kvángat B. 13 maðr (1)] bóndi B. 16. 17 a brott] heim B. 17 at finna] ok sinnr B. 18 lyndi] lund B. 21 at gort] við þat haft B. 21. 22 þat—eiga] nú skaltú þat eiga til B. 22 *nach* segia: héðan af B. 23. 24 kinnhest] kinnðrep B. 26 lætr] sezt B.

hondum ok varð þeira kuamu storliga feginn. litlu síðarr kom þar sendimaðr vtan or Vík ok sagði Asbiorn krankan miog ok bað Þorgeir koma vt þangat. en þau vissu eigi at Finnbogi væri þar kominn. Eptir þetta riða þau vt oll saman. verðr allt folk þeim storliga fegit. ok var Asbiorn miog siukr. skipar hann til vm þa hluti sem hann villdi sín vmráð standa lata. sagði at Finnbogi atti fe at taka allt eptir hans dag ok quaz honum vnna storvel at niota. bað þau hion gera þat tillæti við sik at lata heita eptir honum. kuaz þess venta at nockur hamingia mundi fylgia. eptir þat fa þeir honum prest at veita honum þa hluti er hann þurpti nauðsynliga. ok síðan praungir hann sottin sua at þar af deyr hann. biugguz síðan brott með lik hans. ok 5 for fioldi með vtan þaðan. ok er þeir riða vtan vm Flateyjar-dalsheiði ok vm kambinn Almanfakamb. en annarr heitir Finnbogakambr. þa bað Þorgeirr þa stiga af hestum sinum. 15 var vedrit gott ok heitt. ok mædduz hestarnir vnder baurunum. [324] þeir gerðu sua. þa mælti Þorgeirr til Finnboga. með þui. frændi. at þat er likara. at frestiz kuamur þinar norðr hingat. þa vilium ver bidia þig at þu synir her nockura afraun. er bæði ero hia frændr þinir ok vinir. Finnbogi spurði huat hann villdi helzt 20 huat hann gerði. eða vili þer at ver glimum. Þorgeirr quað þat ecki gaman mundu vera. Finnbogi leggrr þa af ser kapuna. var maðrinn bæði mikill ok vegligr. miðmiorr ok herðibreidr. linnadr manna bezt ok hærðr vel. huerium manni fridari ok

6 standa *hs.* 11 þurpti] *so hs.* 14 he in heiði über der zeile nachgetragen. 21 huat] *wol schreibfehler st. at.*

1 þeira kuamu] þeim *B.* 2 or Vík] af Eyri *B.* 3 vt þangat] til sín *B.* þau—eigi] hann segir *B.* 4 væri] var *B.* 5 siukr] sóttðreginn *B.* 6 villdi—vmráð] mætti *B.* 7 atti] setti *B.* at taka *f. B.* hans dag] hann *B.* 8 vnna storvel] stórliga unna vel *B.* þat—sik] sér þat eptirlæti *B.* 9 honum] sér *B.* nockur ham.] nokkut hamingjuefni *B.* 10 nach mundi: hans nafni *B.* at veita] ok veitir *B.* 10. 11 þa alla hluti *B.* 11 þurpti at hafa nyttsamligasta *B.* hann] at honum *B.* 12 þar af *f. B.* 13 for—með] fara með fiolda manna *B.* 14. 15 -kamb—Finnboga kambr *f. B.* 15 hestum sinum] baki *B.* 16 gott ok *f. B.* 18 likara] líkast *B.* 19 her] oss *B.* 21 huat] at *B.* 23 vegligr] vænligr *B.* 24 manna bezt] hverjum manni betr *B.* hærðr vel *f. B.* huerium—fridari] manna fríðastr *B.*

hinn kurteisazti ok allra manna hermannligaztr vnder vapnum.
ok þat vilium ver segia. at faer eða aungver muni sterkari verit
hafa a Islandi þeira er einhamir hafa verit. Finnbogi gengr
þar at sem einn steinn mikill stóð iardfastr. hann hnyckir vpp
5 steininum. ok syndiz flestum monnum vlikligr til hafs firir vaxtar
saker. hann tekr .II. steina ok leggr a enn mikla steinninn.
tekr vpp alla saman a bringu sér ok gengr með eigi allskamt
ok skytr niðr síðan. sua at steinninn geck eigi skemra niðr en
tueggja alna niðr i iordina. ok heyrum ver þat sagt. at litil
10 merki siai nu þess ens mikla steinsins. en hina siai .II. er
hann lagði a ofan. Þorgeirr bað hann hafa þæck firir. er þat
likaz. at þessi afraun. þo at þu kaller eigi mikla. se vppi
meðan Island er bygt ok þitt nafn kunnigt huerium manni.
Eptir þat bua þeir ferð sína ok letta eigi fyrr en þeir koma
15 til Liosanaz. var Asbiorn iardaðr ok þotti verit hafa it mesta
mikilmenní. en þat varð rað þeira at vilia Þorgerðar. at hon
skyldi bua a Eyri með vmsia Þorgeirs broður sins. Ok eptir
þat byz Finnbogi heim með sitt foruneyti. þiggia þau þar agét-
ar gíafir ok skilia með mikilli vinattu. ok riðu þa til Eyia-
20 fiardar. fann Hallfríðr þar frændr sína ok víni ok pagu goðar
gíafir. Síðan ríða þau vestr til Víðidals ok koma heim til [326]
Borgar. varð allt folk þeim storliga fegit. Þann sama vetr fæddi
Hallfríðr sueinbarn ok skyldi heita Asbiorn ok var hinn ven-
ligsti. ok þegar hann var nockurra vetra. sendir Finnbogi hann
25 norðr a Eyri til Flateyriardals Þorgerði móður sinni. fæddiz 110 b, 2.
hann þar vpp ok kuangaðiz ok var it mesta hraustmenní. er
þar komin mikil átt fra honum ok stormenni. þau Finnbogi

3 das zweite n in nafn über der zeile.

2 fáir einir meun B. 4 einn—mik.] stórr steinn B. hnyckir] rykk-
ir B. 5 monnum f. B. 6 leggr] lætr B. steinninn f. B. 8 síðan f. B.
steinninn f. B. niðr (2) f. B. 10 ummerki B. siai (2)] aðra má
sjá B. 12 þo—mikla f. B. 13 Island] landit B. 17 sins] hennar B.
18. 19 agétar] hinar ágætustu. 19 skil.—vinattu] skiljast þaðan með
hinna mestu blíðu B. þa] þau þaðan, B. 20 Hallfr.] hann B. 22 allt
f. B. 23 sueinb.—Asb.] son er Asbjörn hét B. 23. 24 vænlígasti
sveinn B. 24 nokkura vetra gamall B. 25 norðr á Eyri f. B. 26 hraustm.]
rosmenni B. 27 þar af B. mik. sett] mikill setthringr B. ok mart
stórm. B.

attu ok son er Þorgeirr het ok kallaðr eptir Þorgeiri goða. ok þat vilia menn segia. at þau sætti .VII. syni ok alla hina efniligstu menn ok hina hraustustu.

(37.) Af Gunnbirni.

A einu sumri kom skip i Hrútafiörð ok atti sa maðr halft er 5
Lodinn het. en halft atti Gunnbiörn Finnboga son. ferr hann þegar heim til Borgar. ok verða þau hion honum storliga fegin. Lodinn ferr til Hofs með annan mann ok þa vist með lokli. Gunnbiörn var huerium manni meiri ok venligri ok líkr miog feðr sinum. var hann þa .XV. vetra gamall. Sva er sagt. at 10
leikar voru i Huammi at Bersa er fyrr var getið. sua var ok iafnan leikit at Hofi. Gunnbiörn reið iafnan til leika i Huamm. ok þotti Finnboga þat huergi betr er hann for iafnan einsliga. bað hann gera annathvart at fara eigi eða margmennari ella. Bersi var iafnan i illu skapi er hann kom ok let sem dolg- 15
ligaz. þat var einn dag er Gunnbiörn reið vestan til Huamms til leiks ok .III. huskarlar með honum. komu þeir i Huamm ok var kominn fíoldi leikmanna. þar var kominn lokull fra Hofi ok hans menn. ok var talað mart vm glímur. spurði lokull ef Gunnbiörn villði glíma. mantu vera sterkr maðr sem faðer þinn. 20
hann quað litinn knaleik sinn. quaz ok eigi vera gamall miog. þa mælti Bersi. þat þikir oss ráð. at þeir Gunnbiörn glími ok lokull. man hann vera vel knarr þar sem hann er son hans [328] Viddælagóða at engir skulu nu þora til iafns at leika við. finnu

4 Gunbirni *hs.* 16 Huamms] *die hs. fehlerhaft* Hofs.

1 kall.] hét hann *B.* Þorg. goða] móðurbróður hans *B.* 3 menn—hraust. *f. B.* 7 hion *f. B.* 8 *nach* ferr: til vistar *B.* Hofs] Hófs-manna *B.* með lokli] af þeim bróðrum *B.* 9 venligri—miog] sterkari ok hinn vænligasti ok hinn líkasti *B.* 11 voru] hefði verit *B.* at] hjá *B.* 11. 12 sua—leikit] sagt var at leikar váru iafnan *B.* 13 þat huergi] ekki *B.* einsliga] einslíða *B.* 14 bað—ella] ok segir hann fara skyldi fjölmennari *B.* 16 til Hofs *f. B.* 19 glímur manna *B.* ef] huárt *B.* 20 glíma við hann *B.* mantu] því at þú munt *B.* 21 hann—sinn] G. kvazt búinn vera at glíma *B.* 22 oss] mér *B.* þeir] þit *B.* glímið *B.* 23 man—þar] mun þar vera vel á komit *B.* 24 skulu—þora] mega nær þora við hann at jafnast eða *B.* við] ok *B.*

ver þat Vazdælar. at Ingimundr er allr. en synir hans þola
 bæði sínar skemdir ok annarra frænda sinna. Eptir þetta taka
 menn til leiks. var Gunnbirni skipat i mot Iokli. genguz þeir
 at fast ok gerðu langa lotu. ok fell Iokull a kne. þa var vm
 5 rædt at þeir myndi hætta. ok kalla iafni. Iokull vill þat eigi
 ok gerðu þeir lotu aðra. ok fell þa Gunnbiorn a kne. þa gingu
 menn at ok baðu þa hætta. Iokull það ecki reynt vera. Eptir
 þat taka þeir til it þridia sinn. Gunnbiorn leysir þa til ok
 hleypr vnder Iokul ok þrifr hann vpp a bringu ser ok setr niðr
 10 innar við pallinn mikit fall. þeir Iokull ok Bersi hliopu til
 vapna ok voru halldnir. Eptir þat skilia þeir leikinn. riða ^{111 a. 1.}
 þeir Hofsmenn þegar i brott. ok sua Bersi. Gunnbiorn byz ok
 heim. Ingibjorg hét heimakona þar i Huammi vén ok vinnu-
 goð ok af goðum settum. hon hafði iafnan vel tekit við Gunn-
 15 birni ok þionat honum iafnan er hann kom. gerði hann ok
 iafnan margtalat við hana. hon gekk at Gunnbirni ok bað hann
 eigi riða hina somu leið aptr sem hann hafði þangat ridit. er
 þat ætlan mín. at þeir siti firir þer. hann kuez þat eigi hírða.
 man ek riða sem leið liggir bæði vm Vazdal ok Viðidal. huart
 20 sem ek em lengr eða skemr a Islandi. riða þeir brott ok þar
 til er gatnamot er. ok liggir þa onnur vestr til Viðidals. þar
 hlaupa menn vpp firir þeim. var þar Iokull með hinn .IX. mann.
 hann bað Gunnbiorn af baki stiga. skal nu vita huart þu ert
 betr vapnfmr eða glímufærr. Gunnbiorn það huarttueggia með
 25 litlu moti. hleypr hann af baki ok hans menn. Iokull lagði
 þegar til hans i skiolldinn. en skiolldr hans var auruggr sua
 at ecki gekk á. Gunnbiorn bra suerði ok hío til Iokuls ok

1 Vazdælar] so hs. 15 i in gerði über der zeile. 18 þat eigi þat hs.
 24 huartueggia hs.

1 allr] slæri B. en — hans] ok synir ok B. 2 skemdir] skammir B.
 3 i mot I.] við Jökul B. 4 fell] fór B. 5 myndi] skyldu B. ok kalla
 iafni f. B. 7 reynt vera] út gert með þeim B. 9 a bringu ser f. B.
 setr] rekr hann B. 10 innar f. B. pallinum B. 12 vor Hofsmenn:
 heim B. Bersi með þeim B. 13. 14 vinnugóð] vinnugóð B. 14 goðum]
 hinum bestum B. við f. B. 15 iafnan f. B. 17 hafði — ridit] reid
 þangat B. 20 síðan riða B. 21 gatnamótin váru B. 22 með hinn] við B.
 mann] menn B. 23 hvárt at B. 24 vapnfmr] vápnfærr B. vor með:
 vera mundu B. 25 síðan hleypr B. 27 gekk] beit B.

klauf allan skiolldinn auðrum megin mundriða. Iokull varð ecki sarr. Þar er til at taka sem Finnbogi er heima at Borg. Hallfríðr spurði ym daginn hvar Gunnbiörn væri. Finnbogi quað hann farit hafa til leiks. hon quað slikt vndarligt at lata son sinn fara suá einsliga i hendr vnum sínum við slíka 5

[330] viafnaðarmenn sem at eiga er. Finnbogi quað þetta satt vera. bað Rafn litla taka hest sinn. þat gerði hann. riðr Finnbogi. en Rafn hliop firir. riðr hann vestan sem leið ligr þar til er hann ser bardagann. ok i þui er hann kom at. leggr Gunnbiörn til Bersa i gegnum skiolldinn ok sua i lærit. ok varð þat 10 mikit sár. þa lagði Iokull til Gunnbiörnar i skiolldinn. en hann var sua harðr. at ecki bitr á. ok stauck af vpp spiotið ok i viðbeinað. ok i þui kom Finnbogi at ok leggr til Iokuls sua at þegar stoð i beini. þa mælti Finnbogi. þat er nu ráð. Bersi. at ganga vel framm ok giallda kinnhestinn. hann hío þa til 15 Bersa ok af hofuðit sua snokt. at þat kom milli herða huskarli hans sua at hann fell þegar i vuit. eptir þat er Finnbogi sua akafr at hann hauggr a tæær hendr. ok eigi letta þeir fyrr en fallnir ero .V. fylgdarmenn Iokuls. en hann með ollu vigr. þa mælti Gunnbiörn til Finnboga. latum nu vera firir þui at þeir 20 ero nu ifirkomner ok með ollu sigraðer. er þer gott við þat at vna. at Iokull hefir iafnan með fiolmenni at þer farit ok

111 a, 2. latid menn sina. en borit sig alldri heilan af ykrum fundi. mundi þat ok mal manna i Noregi eða annars staðar þar sem þu ert mest agettr af hreystiuerkum. at þer væri litliræði i at skipta 25 hoggum við Vazdæla. þo at þu dræper huern at oðrum. Finn-

6 vjafnadarmenn *hs.* 7 taka] ta *hs.* 10 skiolldin *hs.* 19 fylgdarmenn *hs.*

4 til leiks i Vatnsdal *B.* vndarligt] dvarligt vera *B.* 6 þetta satt] svá *B.* nach vera: ok kvað eigi hafa hugsat þetta svá sem varligt væri *B.* 7 síðan bað *F. B.* 7. 8 þat — en *f. B.* 8 riðr hann] en *F.* reið *B.* 9 bard.] fundi þeira *B.* at *f. B.* 10 i] i gegnum *B.* 11 allmikit *B.* 12 vpp spiot.] út lagit *B.* 14 at þegar *f. B.* 15 vel framm] at vel *B.* giallda kinnh.] hefna kinnpústrsins *B.* 16 af honum *B.* snokt] snart *B.* 17 þegar *f. B.* 20 Finnboga] fōður síns *B.* nu] þá *B.* nach vera: svá nú um sinn *B.* 21 með *f. B.* 22 iafnan *f. B.* 24 ert] hefir [verit] *B.* 25 hreystiuerkum þínum *B.* 26 dræpir niðr *B.*

bogi gerir þetta eptir bæn Gunnbiarnar. at þeir skilia. eru þeir Iokull eptir .IIII. lífs ok aller miog sarer. en þeir fedgar ríða heim með sína menn. spyríaz nú þessi tíðendi. ok er Iokull heim fluttr sárr miog með sína menn.

5 (38.) Finnbogi gerr brott or Viðidal.

Sva er sagt. at austmenn verða þessu storliga reidir er Iokull hafði setið fyrir Gunnbirni ok foru þegar brott fra Hofi ok voru at Gnupi þat sem eptir var vetraríns. ok vm sumarit eptir a alþingi er talat vm mal þeira ok þotti monnum ecki
 10 þannueg mega fram fara. at þeir dræpiz einart níðr. ætluðu at Finnbogi mundi eigi fyrr letta. en hann eyddi ollum þeim. at [332] nockurr þroski væri yfir. en ætluðu ok við ofkapp Iokuls. at hann mundi alldri af letta. huern mannskaða sem hann fengi. þar til er vmskipti yrði með þeim. var þa leitað vm sættir
 15 með þeim. en Iokull vill engri sætt iata. Finnbogi vill ok enga biða. var þa vhaegt með þeim saman at koma. en með þui at þeir Hofsmenn voru frændmargir. en Þorgeirr dauðr modurbroðer Finnboga. þa var þat rað höfðingia. at Finnbogi var giorr i brott or Viðidal af þui at menn ætluðu at þeira vand-
 20 ræði mundu alldri fyrr losaz en aðrer huarir leitadi vndan. fysti Gunnbiorn föður sinn at fara vtan. það hann þar mundu vel virðan huar sem hann kæmi. Finnbogi quaz ecki vtan vilia. man ek fylgia sonum minum. menna þa ok hreysta eptir

5 ger ha. 16 þui über der zeile nachgetragen. 19 l in Viðidal aus r corrigiert.

2 Iokull f. B. miog f. B. fedgar] frændr B. 4 fluttr] færðr B. sárr — menn] ok menn hans. 5 kein abschnitt in B. 6 at — þessu] um þá austmenn hina, at þeir urðu B. 7 brott f. B. 8. 9 vm — eptir] hit næsta sumar B. 10 einart f. B. ætluðu menn B. 11 eyddi — at] dræpi níðr alla þá er B. 12 væri yfir] var at B. ok] menn B. at f. B. 13 fengi] biði B. 14 yrði f. B. leitað] talat B. sættir] sætt B. 15 engri] alldri B. 16 þa] því B. með þeim f. B. 18 Finnb.] hans B. 19 Viðidal] Vatnsdal (!) B. af þui — menn] ok B. 20 alldri — losaz] heldr létta B. en] ef B. 21 fara] hann færi B. mundu f. B. 22 huar — kæmi f. B. 22. 23 vtan vilia] vilja útan fara B. menna þa f. B.

megni. Sua er sagt eptir þetta. at Finnbogi selr Borgarland ok ferr vestr i Trekyllisvík ok byz þar vm ok reiser þar þę frídan. En þat sama sumar ferr Gunnbiorn vtan með mikit fe er faðir hans gaf honum. var þa Dalla ondut ok tok hann þar við fe ollu eptir hana. hann kuangaðiz ok atti þa konu 5 er Asa hét af hinum bestum settum. varð hann agætr maðr ok vmfram flesta menn vm alla atgerui. ok er mikil saga fra honum. Þau Finnbogi ok Hallfríðr attu .VII. syni. var Gunnbiorn ellztr. annarr Eyiulfr. .III. Þorir. .III. Asbiorn. .V. Bergr. .VI. Þorgeirr. .VII. Þorgrimr. ok voru allir hinir ven- 10 ligstu menn. Finnbogi gerdiz formaðr vestr þar ok villdu sua aller sitia ok standa sem hann villdi. ok þotti þeim þar harðla gott. Þorir son Finnboga var iafnan með Maudruellingum 111 b, 1. frendum sínum. ok þat hofum ver heyrtr. at hann væri með Eyiulfi hallta í Melrackahols-bardaga. ok var mikill maðr ok 15 sterkr. ollum sonum sínum feck Finnbogi hina beztu kosti þuiat hann var huerium manni auðgari ok atti betri gripi en aðrer [334] menn. var hann ok hinn mesti skarzmaðr i buningi. Rafn enn litli var með Finnboga meðan hann lifði ok var bæde frarr ok skygn ok glauggþeckinn. Finnbogi var bumaðr mikill 20 ok let miog sækia vtroðra. var ok skamt at sækia þuiat miog sua matti kasta a land. Finnbogi gerdiz þa hniginn nockut ok var þo hinn gilldazti. giordiz þa miog fiolbyggt i vikinni. var þa halfr fiordi taugr bæfa. bæði miklir ok goðer. var þar storliga fiolment. gerdiz Finnbogi þar hofðingi ok stionarmaðr ifir þui 25 folki ok voru honum þar aller vel viliader. hann kalladi þann þę a Finnbogastodum er hann bio a. ok var beði mikill ok

2. 3 þę fríd.] hinn besta bæ B. 4 er faðir — honum f. B. ondut] dauð B. 5 þar við f. B. ollu f. B. 6 agætr] hinn ágætasti B. 7 ok vmfram — atgerui f. B. 10 .VII. Þorgr. f. B. voru f. B. 14 væri] hafi verit B. 14. 15 með — hallta f. B. 15 -hols- f. B. 16 — 18 ollum — buningi f. B. 19 var iafnan með f. B. 19. 20 bæde — glauggþ.] hinn framasti ok hinn kurteisasti í qllu B. 21 sækia (2)] fara B. þuiat] þat var (!) B. 22 hniginn at aldri B. 23 þo] orðinn þa B. miog f. B. 24 bæði f. B. 24. 25 var þar — fiolment f. B. 25 þar — ok f. B. 26 héraði ok folki B. nach folki: þviat hann gerðist harðla ríkr B. honum þar] monnum B. viliader] vingaðir B. 26. 27 þann þę] bæ sinn B. 27 er — a f. B. beði] bær B.

skauruligr. Finnbogi let gera kirkfu mikla a be sinum ok feck prest til ok hellt hann vel ok semiliga at ollu þui er honum til heyrði.

(39.) Fall þorgrims.

- 5 Fra þui er sagt eitthuert var. at maðr kemr a Finnbogastadi til gistingar. var hann mikill maðr ok knaligr. hann geck firir Finnboga ok kuaddi hann vel. Finnbogi tok kuediu hans ok spurði huerr hann væri. hann quaz Þorgrimr heita ok vera vazdælskr maðr ok vordinn sekr a þingi. Finnbogi spurði 10 huerr hann hefði sektan. Þorgrimr quað þa Hofsueina þat gert hafa. Finnbogi spurði huat hann ætlaðiz þa firir. hann quez eigi vita sua giorla. quaz hafa leitað til margra hofdingia. ok villdu honum engir asia veita. Nu spurða ek at þu værir agætari en flestir menn aðrer ok syndiz mer rað at koma a 15 yðvarn fund. Nu vil ek biðia yðr viðtoku ok nockurrar asia. Finnbogi segir. ecki man þat raðligt at taka við sekium manni. hefi ek ok iafnan haft mikinn motgang af Vazdælum. þo at ek hafi minna til gort en halldit skogarmanni firir þeim. Er þat [336] nu bezt. at skili með oss. þo at huarertueggju hafi mikit latið 20 firir oðrum. eða ertu at nockuru iþrottamaðr. hann quaz engi iþrottamaðr vera. en ef skal allitíð til finna. þa pikiz ek garð leggja eigi verr en annarr maðr. hefi ek ok þat miog gortt. ok hefir enn engi fallit. hellðr setna þeir i iord niðr. Finn-

9 vazdælkr *ks.*

1 skaurul.] torsóttligr B. fagra ok mikla B. 2 semiliga] sælliga B. 2. 3 at ollu — heyrði] sem honum sómði B. 4 *kein abschnitt in* B. 5 eitthu. var f. B. 7 tók vel B. 8 huerr] hvat B. 9 vazd.] norðlenskr B. 10 sektan] sekjan gert B. 11 ætl. — firir] ætlaði fyrir sér B. 12 sua f. B. til f. B. 13 villdu — engir] vildi mér engi B. 13. 14 þu — aðrer] þér værið mjök ágætr ok mikilverðr B. 14 rað f. B. 16 raðl.] rað B. 17 haft mikinn f. B. 18 halda B. skogarm.] sekjan skógarmann B. 18 — 20 Er þat — oðrum f. B. 20 engi] at engu B. 21 finna] tína B. 22 eigi verr] betr B. annarr maðr] aðrir menn B. miog] jafnan B. 23 enn f. B. fallit] at fundit B. hellðr — þeir] því at þeir hafa staðit þar til at þeir hafa sjatnat B.

bogi segir. þat þyrfti her miog at gera þuiat vm tunit er engi
 111 b, 2. garðr. en miog agent. Þorgrimr bað hann til hætta hve honum
 gætiz at. ok sua varð. at hann dualdiz þar ok tok til gardlags.
 ok geck þat bæði skiott ok vel. ok sa Finnbogi þat er at
 þessu var hann vel hagr. liðr a sumarit þar til er hann hefir 5
 gert vm tunit. var þat tueggia manaða verk ok þótti ollum
 þeim sem sá it mesta mannuirki i þessum gardi. Þorgrimr var
 goðr vidreignar ok faskiptinn. hann spurði þa Finnboga huat
 hann skyldi þa at hafaz ok quaz giarna þar duelliaz uilia.
 Finnbogi quaz eiga gerði eitt. það hann þangat fara ok leggja 10
 þar gard vm. Þorgrimr gerði sua. liðr nu aframm. ok einn
 dag gengr Finnbogi a gerðit. Þorgrimr fagnar honum vel. var
 þa ok ~~miog~~ sua gert vm gerðit. hann vndraði miog skiotleik
 þessa manz ok hagleik. hiti var mikill vm daginn ok mælti
 Finnbogi. sua gerir mer þungt ok hofugt. at ek ma vist eigi 15
 annat en sofa. Þorgrimr bað hann þa heim fara ok sofa heima.
 Finnbogi quaz eigi mega við bindaz ok kastar ser niðr ok
 vefr felldi vm hofuð ser. sofnar hann þegar fast ok hraut
 mikinn. Þorgrimr gerði þa hark nockut ok vaknaði Finnbogi
 ecki við. Þorgrimr hleypr þa at horninu i einum stað ok 20
 kippir or torfu ok þrifr vpp sverð ok hleypr at Finnboga þar
 sem hann la ok hauggr til hans sem hægligaz. Finnbogi suaf
 eigi iamfast sem hann lét eða Þorgrimr hugði ok spratt vpp
 i móti ok bra felldinum at suerðinu ok snaraðe at honum þegar.
 Þorgrimr hliop þa vnder Finnboga ok þo at hann væri sterkr 25
 vel. þa atti hann þo eigi við sinn maka her vm. ok hafði

2 hve über der zeile von ganz junger hand. 7 manuirki hs. 18 hraut]
 hrat hs.

1 þyrfti — at] þurfum vér ok láta B. 2 en þó B. agent] gengt
 gerðin B. bað hann] kvast B. hætta mundu B. hve honum] huersu
 er hinn B. 3 duald. — ok f. B. tok] réxt þar B. 4 ok sa] sagði B.
 4. 5 þat er — hagr] at hann væri hinn hagasti maðr B. 7 i — gardi
 f. B. 13 um allt gerðit B. 14 þessa manz] hans B. 15 gerir —
 hofugt] gerist mér kynligt B. vist f. B. 18 vm hof.] at hofði B.
 19 mikinn] mjök B. nockut] mikit B. 20 hleypr — horn.] gekk at
 garðinum B. 21 torfu ok] einni torfu en B. 23 let — Þorgr. f. B.
 23. 24 vpp i móti] hann þegar upp i mót honum B. 24. 25 ok bra
 — Finnb. ok f. B. 26 maka] líka B. her vm f. B.

Finnbogi hann skiott vnder ok spurði þa huart eigi væri allt it truazta. ok spurði huers rað þetta væri. Þorgrimr quað nu eigi leyna mega. ok var þetta rað Iokuls. þikiz hann þungt hafa af beðit yðrum skiptum. Nu vil ek biðia þig gríða ok [338] 5 miskunnar vm mitt mal. Finnbogi segir. ekki ottaz ek at mer verði skaða auðit af þer. en þar sem þu ert sendimaðr Iokuls slíks erendiss. þa nenni ek eigi auðru en vmskipti verði með ockr. tekr síðan suerðit ok hanggr af honum hofuð. hafði Þorgrimr vnnit mikit ok þarft firir Finnboga. enda var honum 10 miklu launat. liða nu stunder ok spyrr Iokull þetta ok vñir nu verr við en áðr. en Finnbogi sitr i bui sinu ok skortir eigi auð fiar ok goða virðing.

(40.) Fall Þorbiarnar.

A næsta ari eptir drap Þorgrims kom maðr til gistingar a 15 Finnbogastaði. hann var beði mikill ok sterkligr. suartr ok hellðr illmannligr. hann geck firir Finnboga ok kuaðði hann. Finnbogi tok kuediu hans ok spurði huerr hann væri. hann quaz 112 a, 1. heita Þorbiorn ok vera allra sueita maðr. kannaz þa marger við ef heyra viðrnefni mitt. em ek kallaðr slegfall. Finnbogi 20 spurði huert hann skyldi fara. hann quaz eigi vita gerla. quað hellðr harka firir sér. em ek vordinn sekr ok fer ek nu sua sem leitandi þess hofðingia er mik villdi hallda. Finnbogi spurði huerr hann hafði sektan. hann quað þa hafa þat gort Vazdæla

5 at mer at mer *hs.* 10 miklu] miku *hs.* 21 vordinn sekr (*r über der zeile*) vordinn *hs.*

2 truazta] traustasta *B.* huers] hver *B.* 3 leyna mega] því leyna mundu *B.* þikiz] kvast *B.* 4 gríða ok] nokkurrar *B.* 5 vm — mal] at mínu máli *B.* 6 skaði auðinn *B.* 7 eigi auðru] ekki annat *B.* 8 síðan] hann þá *B.* 9 firir *f. B.* 10 miklu] vel *B.* stundir fram *B.* 11 nu verr — áðr] illa við sinn bag *B.* 14 A — ari] hit næsta sumar *B.* til gist. *f. B.* 15 beði *f. B.* 19 við ef] við mik er *B.* em ek] ok kvast vera *B.* sleggjufall *B.* 20 skyldi] sætlaði at *B.* 21 firir sér] um ferðirnar *B.* em ek] kuast vera *B.* sekr maðr *B.* 21, 22 sua sem *f. B.* 22 hallda] handla *B.* 23 hafði sektan] gerði sekjan *B.* Vazdæla *f. B.*

syni Ingimundar. quaz hafa barnat frændko þeira. er ek þui
her kominn. at mer er mikit sagt af stormenzku þinni. vil ek
bíðia þig víðtoku ok asia. Finnbogi segir. þu ert grunbrusligr
maðr ok veit ek eigi huart þu lygr eða segir satt. verða oss
vandsén ráð þeira Vazdæla ok er mer ecki um at taka við þer. 5
Þorbiorn segir. þat er sua sem þer segit. em ek ok ecki dælligr
maðr kallaðr ok helldr gilldr i flestum hlutum ok vʒæginn. hafa
ok margir þat fundit. at mik hefir eigi aræði bilat. en giorla
veit ek huerr maðr þu ert. Finnbogi. er þat ecki mitt færi
[340] at stríða við þig. er ok ecki þat i ætlan. helldr hitt at þiggia 10
at yðr nockut heilræði ok asia vm mitt mal. Finnbogi mælti.
huat er þer helzt lagit til íþrotta. Þorbiorn segir. íþrottalauss
em ek vtan þat er ek þikiz miklu gilldari i verki en aðrer
menn. Finnbogi mælti. huat er þer bezt hent at vinna. Þorbiorn
segr. sla þikiz ek eigi minna en .III. aðrer þeir er þo ero 15
gilldir i verki. þiki mer ok þat bezt at vinna. Finnbogi segir.
huat mun varða þo at þu dueliz her vm hrið ok takir til slattar.
er her tauðuerk mikit. ok gengr huskorlum storliga litt. Þor-
biorn quaz þat giarna vilia. bað hann bua ser lia ok orf sterk-
ligra en oðrum huskorlum. Finnbogi gerði sua ok tok Þorbiorn 20
til slattar. ok þotti monnum þat með miklum vlikendum huat
hann gat slegit. sa Finnbogi þat. at hann hafði ecki i holi
gillt i frasaugn vm slattinn. slo hann bæði mikit [ok] vel. var
taðan sua loðin at eigi varð minna af at bera. slo Þorbiorn
iafnan at tueim megin. ok þotti likari atgangr hans trollum en 25
monnum. ok er hann hafði lokit heimatofunni. spurdi hann huat

17 varða] verða *hs.* 23 [ok] *f. hs.*

3 nqkkurarr ásýð *B.* 5 vandsén — Vazd.] vandsénir þeir Vatnsdælir *B.*
6 þer segit] sagt er þér *B.* em — ok] at ek em *B.* dælligr] deildir *B.*
7 kall.] af flestum monnum *B.* 9 maðr *f. B.* 10 stríða] stóra mik *B.*
i] mín *B.* hitt *f. B.* 11 nockut beilr.] heilráð *B.* 14 bezt] helzt *B.*
15 .IIII. *B.* 16 gildastir *B.* 18 er her] því at hér er *B.* storl. *f. B.*
19 bað hann] ok *B.* 19. 20 sterkl.] miklu sterkara *B.* 20 husk.]
monnum *B.* 23 gillt — hann] haft hvat hann gat slegit, því at hann
sló *B.* 24 minna af] minni úr *B.* *nach* bera: en liggja mátti *B.* 25 at —
megin] eptir setningi hvern dag *B.* likari] monnum líkr *B.* 26 mennsk-
um monnum *B.* hann hafði] þeir höfðu *B.*

- hann skyldi þá at hafaz. Finnbogi bað hann fara þá a gerðit. quað hann þat flestum mest við taka. for hann a gerðit ok let þar ganga sem heíma. öllum þótti heilðr vðællt við hann. 112 a, 2.
- en við Finnboga var hann enn miukazti. ok alldri fann hann
- 5 þat at Þorbiorn mundi vm svikræði sitia. ok þess er getið einnhuern dag. at Finnbogi geck a gerðit. ok fagnaði Þorbiorn honum vel. var þá slegin miog taðan. ok tauluðuz þeir við vm stund. þá mælti Finnbogi. nu er enn sem fyrr. Sua syfiar mik her. at ek ma vist eigi vpp standa. ok vist sækir at nockut.
- 10 ok skal sofa. Þorbiorn mælti. Gangit heim bondi ok sofit þar. Finnbogi kastar ser niðr a legarðinn ok kastar a sig felldinum ok sofnar þegar ok hrytr fast. Þorbiorn sleggja berst vm fast a gerðinu. hann gengr at bryna lia sinn. ok er hann hefir slegit vm stund. rennir hann til augum þar sem [342]
- 15 Finnbogi lá ok þikiz vita at hann mun fast sofnadr vera. gerir hark nockut ok vaknar hann eigi. eptir þat tekr [hann] at sla með akefð. I annat sinn huetr hann lia sinn ok gerir enn hark nockut. ok sefr Finnbogi. hann ferr síðan ok slær. it þridia sinn huetr sleggja lia sinn ok miklu mest. var léinn bæði
- 20 mikill ok sterkr sem hinir beztu knifar. Þorbiorn þikiz nu eigi þurfa betra færi. hefir ecki annat vapn en liainn. sprettr nu vpp ok at Finnboga þar sem hann lá. ok ætlaðe skiott vm at raða. ok i þui hefr hann vpp sitt verkfæri ok ætlaði at reka a honum midium. þá hleypr Finnbogi vpp ok þrifr vm

1 gerðit] gerðit ðit *hs.* 16 [hann] *f. hs.* 19 mest] *so hs., doch nicht ganz deutlich.* var] *ua hs.*

1 þá at hafaz] gera *B.* 1. 2 bað — taka] mælti: „gerði eitt er hér loðit, þat skaltú slá. hefir þar flestum um numit“ *B.* 4 við *f. B.* enn miuk.] auðmjúðkari en öðrum *B.* 5 mundi] vildi *B.* svikr. sitia] svik búa *B.* getit um *B.* 7 taðan] gerðin *B.* 8 Sua] at svá *B.* 9 vist (1) *f. B.* 10 skal sofa] verð ek at sofa um stund *B.* 11 legarð.] völlinn *B.* 11. 12 kastar — felld.] vefr feldinn at höfði *B.* 13 berst] brýzt *B.* hann — bryna] síðan gengr hann ok brýnir *B.* 14 slegit] hvatt *B.* augum] auga *B.* 15 mun] er *B.* vera *f. B.* 16 vaknar — eigi] *F.* sefr sem áðr *B.* 16. 17 eptir — akefð] hann ferr síðan ok slær í ákafa *B.* 17 i *f. B.* huetr] síðan brýnir *B.* nach sinn: í öðru sinni *B.* 18 ok sefr Finnb.] ok vaknar *F.* ekki *B.* hann — slær *f. B.* 19 mest] lengst *B.* 20 nach sterkr: beit ok *B.* 22 nu vpp] upp síðan *B.* 22. 23 vm at raða] at skipta skyldi með þeim *B.* 23 hefr hann] er hann hefr *B.* sitt verkf.] ljáinn *B.* 24 honum mið.] hinn miðja *B.* hleypr] sprettr *B.*

Gerling, Finnboga saga.

orfit ok ætlaði at snara af honum. en þat geck eigi fyrr en þeir skipta þui með ser. kasta þa brotunum ok rennaz a. verða þar harðar suiptingar. skilr Finnbogi þat. at hann man hliota at kosta afls i moti þessum. er þeira atgangr beði langr ok harðr. en sua lyktaz at Þorbiorn fellr. Finnbogi spurði 5 þa huart eigi væri allt it truazta vm hans þarkuamu. Þorbiorn quaz ætlat hafa at eigi skyldi sua hafa vm skipt með þeim. Finnbogi mælti. skil ek at þetta munu annarra rað firir aunduerðu. Þorbiorn quað sua vera ok quað lokul hafa sendan sik ok heitið ser frændkonu sinni með miklu fe. ef ek kæmi 10 framm ferðinni. Nu vil ek ok biðia lifsgríða firir þat sem ek hefir illa gort. mun ek ok eigi leita optarr yðr at suikia. Finnbogi segir. þo at þu ser mikill ok sterkr. þa ottumz ek þo ecki at þu verðer mer at skaðamanni ok man annat firir liggia. En þar sem þeir vilia enn eigi aflata suikræðum við 15

112 b, 1. mik. þa ér þat likaz. at vmskipti verði með okr eptir tilgerðum yðrum allra saman. Þorbiorn segir. ecki skal ok biðia lengr. ma enn alldri vita huerir firir gríðum eiga at raða. hann tekr þa ok veitir vmbrot sua mikil. at Finnbogi hugði þat. at hann mundi vpp komaz vnder honum. en ecki var vápn til reiðu. 20 Finnboga var ecki vm at lata hann vpp. bregðr felldarblaði

[344] sínu at barka honum ok bitr i sundr. snarar síðan hofuð hans ok brytr a bak apr. ok linaz hann helldr við slikar byxingar. Síðan leitar Finnbogi at tygilknifi er hann hafði a halsi sér ok getr veitt honum þar með bana. ok var beði at hann hafði 25

7 hafa (2)] *die zwei mittelsten buchstaben sind durch ein loch im pergament zum teil zerstört.* 8. 9 aunduerðu] aunduerðu *hð.* 25 veit *hð.*

2 a] at síðan B. 3 harðar] stórar B. 4 hliota] verða B. afls] kapps B. þessum kumpáni B. 5 lyktaz] lýkr með þeim B. 7 hafa vm skipt] um skipta B. 8 munu] man verit hafa B. annarra manna B. 11 lifsgr.] þik mér lifs ok gríða B. 12 við leita B. yðr] þik B. 14 skaðamanni] skaða eða meini B. 15 þeir vilia] þér vilid B. 16 verði f. B. 16. 17 tilg. yðrum] verksaði yðrum (yðvars *hð.*) B. 17 ok þess B. 18 firir f. B. tekr] rekr B. 20 komaz] standa B. *nach* reiðu: nær honum B. 21 upp standa B. 21. 22 bregðr — at] verðr honum þat fyrir, at hann bregðr fyrirkýrtunni á B. 22 *nach* sundr: í honum barkann B. 23 brýtr hann B. helldr] þá B. byx.] beyingar (?) B. 24 tyg. sínum B. 25 banasár B.

vnnit mikit. enda hafði hann slattukaup mikit. vattaði Finn-
 bogi þat síðan. at honum þotti tuisynt verit hafa. huersu fara
 mundi með þeim. ok þotti hann verit hafa it mesta traullmenni
 við at eiga. Er þat gerði síðan kallat Slegginfall. frettiz þetta
 5 skíott víða þar sem Þorbiorn var kunnigr. þotti monnum Finn-
 boga þetta hafa auðnusamliga tekiz við slíkan heliarmann sem
 at eiga var. vnir lokull illa við ok þikir monnum hann þui
 verra af fa sem þeir Finnbogi eigaz fleira við. líða nu stunder
 ok er allt kyrt ok tíðendalaust. Sitr Finnbogi nu i bui sínu
 10 með goðri virðingu. gerðuz nu synir hansagetir. var Þorir
 iafnan með Maudruellingum frændum sínum.

(41.) Af Vermundi kapitulum.

Nv skal þar til taka. at maðr kom a Finnbogastade til gist-
 ingar sem opt kunni til at bera. Finnbogi spurði þenna mann
 15 at nafni. en hann quaz Vermundr heita. austfirzkr maðr at
 ætt. quað foður sinn þar bua. þessi maðr var ecki mikill
 vexti. kuikligr ok skíotligr. hann bað Finnboga víðtoku. quaz
 vera sekr maðr ok quað Brand hinn aurua Vermundar son
 hafa sektan sik. firir þat er hann veitti manni auerka honum
 20 skyllidum. en ek a nu huergi traust eða halldz ván. en Finn-
 bogi quaz lítið geraz vm hlaupandi menn ok þottiz illa a
 brendr lygðum þeira. en þo heyrða ek getið þessa a sumri.
 at maðrinn hafði sekr vordit. er Brandr agætr maðr ok vin-
 sæll ok man þikia ser misboðit i. ef þu ert halldinn. þessi

6 tekiz hafa *hs.* 21 quaz] *in folge des loches im pergament ist nur z erhalten.* 22 brendr] *re zum teil zerstört.*

2 síðan] jafnan *B.* tuis. — hafa] nú tvisýni á *B.* 3 traull -] ill - *B.* 5 skíott víða] nú víða allsstaðar *B.* monnum *f. B.* 6 auð-
 nus.] giptusamliga *B.* 7 nach við: sinn hag *B.* monnum hann]
 honum *B.* 8 Finnb. *f. B.* stundið fram *B.* 10 með] ok *B.* agetir]
 røskvir menn *B.* Þorir] Þorgeirr *B.* 13 Nu — taka] þar tókum vér
 nú til *B.* 14 kunni — bera] kann at verða *B.* 15 nafni] heiti *B.*
 15. 16 at ætt *f. B.* 17 kuikl. *f. B.* 18. 19 ok quað — sik] gerr
 Brands hins qrva *V.* sonar *B.* 19 manni] frænda hans *B.* 19. 20 hon.
 skyllid. *f. B.* 20 ek a] kvað *B.* traust] eiga traust undir *B.* ván. en
f. B. 21 quaz — geraz] svarar ok kvað sér lítit *B.* þottiz]
 verða *B.* 22 lygð.] lygum *B.* a sumri *f. B.* 23. 24 vinsæll] mikils
 virðr *B.* 24 i *f. B.*

maðr sotti miog eptir ok það ser liknar ok asia ok það
 [346] marga ser þangat hafa visat. en quaz lítt að tekinn ef engi
 hialpaði honum. Finnboga potti litilmannligt at synia honum.
 112 b, 2. en leiz maðr ecki geiguænigr. þo at hann lygi. ok það hann
 duellaz þar nockura stund ef hann villdi. quaz ætla at Brandr 5
 mundi taka fe firir manninn. ok mundi eigi með kappi sækia
 er maðr var ecki mikils hattar. varð hann þessu feginn ok
 var hægri ok fylgíusamr Finnboga. liðr sumarit ok miog a vetr-
 inn ok gerði færðer goðar. frettir Brandr þetta. at Finnbogi
 hefir tekit við manninum ok sendir þegar menn a fund hans. 10
 ok það hann lausan lata manninn ok halda eigi með kappi
 firir ser. quaz vilia goðu við hann skipta ok vpp gefa sakar-
 staðinn þann sem til heyrir ef Finnbogi gerði þetta eptir
 hans bæn. Finnbogi quaz eigi nenna at lata hann lausan a
 vetrardegi. quaz vilia biða fe firir manninn. sua at Brandr 15
 þættiz vel sæmðr af. ok það þa vel semia mundu þa er þeir
 fyndiz. fara nu sendimenn aptr með þessum erendum. ok verðr
 Brandr storliga reiðr ok let þau orð vm fara. at Finnboga
 skyldi eigi duga at halda þann mann er hann villdi sækia.
 var hann hinn bráðasti ok kapsemaðr mikill þegar honum potti 20
 móti ser gort. kuad þa sua finnaz skilldu. at Finnboga þætti
 þessu verr raðit. Finnbogi let sem hann vissi eigi. þoat
 hann heyrdi slíkt talat. ok gerði enga breytni a hattum
 sínum. liðr af vetrinn ok miog sua sumarit. ok sitr Finnbogi
 vm kyrt. hann hafði iafnan mannmart með ser ok let flesta 25

21 kuad] kua *hs.*

1 miog] fast *B.* 2 lítt — tekinn] lífit láta *B.* 5 duellaz þar]
 vera *B.* 6 mundi (2) *f. B.* 7 allfeginn *B.* 8 á sumarit *B.* miog a]
 kemr *B.* 9 frettir] spyrr *B.* 11 kappi] valdi *B.* 12 goðu] gott *B.*
 skipta] eiga *B.* 12. 13 sakarst. — heyrir] sakirnar þær er gerðar
 váru *B.* 13 eptir] fyrir *B.* 14 nenna at] mega *B.* 15 at Brandr]
 mikit sem hann *B.* 16 sæmðr af] af haldinn *B.* mundu þat *B.* 17 aptr]
 heim *B.* erend.] tíðindum *B.* 18 storl.] ákafa *B.* orð vm] orðin *B.*
 19 þann mann *f. B.* 20 kapsem. mik.] kappfullr *B.* 21. 22 þætti —
 raðit] skyldi tvísýni í þykkja. *B.* 22 vissi] heyrdi *B.* 23 hann
 heyrdi *f. B.* 23 talat] væri mælt *B.* hattum] högum *B.* 24 liðr] ok
 berr *B.* 24 miog sva] kemr *B.* 25 vm kyrt — hafði] í búi sínu
 ok *B.* 25 með ser] um sik *B.*

- nockuð stunda. lét miog sækia sioinn. var þat auðueitt þuiat skamt þurfti vndan at roa. þat var einn dag vm haustið. at menn voru aller i brottu af benum. sumir a sio en sumir til annarra nauðsynia. Finnbogi var heima ok Vermundr hia honum ok
- 5 ecki fleira karla. þa mælti Finnbogi. Sva er mer þungt i dag sem þa iafnan er at sækirnockut. ok skal nu sofa i dag. Vermundr mælti. Sua segir mer hugr vm. sem Brandr muni eigi líuga stefnuna ok mun honum eigi ór minni munat huar [348] ek em niðr kominn. ok er þat illt bondi. ef þer komit i
- 10 nokkura hættu firir minar sakir. Finnbogi quað ecki þat vera mundu. kastar hann ser niðr ok sefr þegar. þar var ecki langt miog meðal fiallz ok fiuru. voru þar hiallar þrir vpp gegnt benum, ok matti þar einum megin at riða. Vermundr geck vt ok saz vm. hann sa vpp a enn efsta hiallann at
- 15 annathuart var huirfiluindr ella riðu menn miog margir saman. hann geck þa inn ok gerðinockut glamm. ok vaknaði Finnbogi ok spurði huat hann villdi. hann sagði huat hann hafði seed. Finnbogi bað hann at hyggia ok quaz sofa verða enn. ^{113 a, 1.} Vermundr geck vt ok inn ok sa þa manna reiðina. voru þeir
- 20 þa komnir a midhiallann. hann geck þa inn ok sagði Finnboga manna reiðina. hann quað þat vel vera mega. er hingat iafnan mikil ferð a haustum at skreiðarkaupum. ok er nu van þeira sem mest. enda ma ek ecki annat en sofa sem mik lystir. Vermundr geck brott ok var vti vm stund. kom inn ok
- 25 sagði Finnboga at þeir voru þa komnir a enn neðsta hiallann. ok ek kenda Brand enn aurua Vermundar son með halfan

8 t in munat über der seile. 22 skreidarkaupum hs.

1 hafa nokkut at stunda B. let — sioinn] lengstum lét hann seekja róðra mjök B. 2 þurfti] var B. at (2) f. B. 3 vor a sio: rónir B. en sumir] eða B. 4 nauðs.] hluta þeir sem nytssamligir hlutir váru B. 5 þungt ok þofugt B. 8 líuga] rjúfa B. munat] ganga B. 9 em f. B. kominn] kom B. ef] at B. 10 vera] óttast B. 12 miog f. B. meðal] á milli B. 13 riða] ganga B. 14 vpp á f. B. 15 miog margir] eigi allfáir B. 16. 17 Finnb. við B. 18 bað] kvað B. ok quaz] ek man B. enn] fyrst B. 19 ok inn f. B. 21 vera f. B. 22 at skreiðark.] til skreiðarkauða B. 23 sem f. B. enda] ok B. 24 brott] út B. 26 ek kenda — son] svá at hann kendi mennina gerla, ok væri þetta Brandr hinn qrvi B.

þrǫðia taug manna vel bunnna at vapnum. hefir þú vel ok stórmannliga mér veitt sem guð þacki þér. nú er ek lítills verðr hia yðru sundrþycki. vil ek miklu helldr ganga a valld Brandz er hann drengr goðr ok mun honum nockurn ueg vel fara. en hann er enn mesti kapsmaðr þegar er þrǫlynder menn ero í 5 moti. Finnbogi segir. ecki munu við huata at þú at gefaz vpp firir Brandi. munum ver aðr hafaz orð uíð ok mun Brandr þiggia semilig boð. en ef hann vill eigi þat. þa er slíkt sia-anda. en ek er nu fullsuefta ok skal eigi liggia lenngr. sprettr vpp ok tekr vapn sin ok þeir báðer ok ganga vt ok vpp at 10 breckunum. var þar gil mikít ok kambr at ofanuerðu ok matti einum megin at sækia. gengu þeir Finnbogi þar a vpp. þeir Brandr sa mennina er heiman gengu ok þottuz þegar vita at Finnbogi mundi vera er beði var mikill ok sterkligr. ok vikia [350] þegar eptir þessum monnum. quaz Brandr ætla at auðuellldlig 15 mundi verða þeira ferð. Hallfríðr hafði heyrt víðtal þeira Finnboga aðr þeir gengu heiman. ok sendi hon pillt a næstu bæi at biðia menn þangat koma. sua ok matti heyra kall a skipin. bað hon segia at Finnbogi mundi manna við þurfa. Sua er sagt aðr þeir koma. at Finnbogi hafði leyst vpp 20 steina nockura. ok er Brandr kom at. fagnaði Finnbogi honum harðla vel. Brandr tok kuediu hans. Finnbogi spurði at erendum. Brandr quað honum þau aðr kunnig vera. quaz sækia mann þann er hann hafði sektan. en quað Finnboga hafa halldit með kappi moti ser. quaz nu ætla eptir at 25

1 buna *hs.* 4 ueg] *ue hs.* 8 þiggi *hs.* 13 mēninina *hs.* 20 Sua] Su *hs.* at] at er *hs.*

1 þrǫðia taug] þrǫðgu *B.* vel ok *f. B.* 2, 3 nu er — sundrþ. *f. B.* 3 miklu] nú *B.* nach Brandz: en þú hljótr skaða af mér *B.* 4 ok — honum] man hann *B.* fara] gera *B.* 4, 5 en — er] (1) þá er hann *B.* 5 ero] eiga *B.* 7 hafaz orð] talast *B.* 9 lenngr] lengi *B.* 10 vt ok *f. B.* 10, 11 at breck.] á brekkuna *B.* 11 kambar *B.* 12 einum megin] einn veg *B.* 13 þegar *f. B.* 14 er *f. B.* var *f. B.* 15 þessum *f. B.* audu.] auðveld *B.* 16 hafði — víðtal] heyrdi orð *B.* 17 aðr] at *B.* 18 at biðja] ok bað *B.* þangat] þegar *B.* 19 nach skipin: er úti váru fljótandi. [fyrir] landi *B.* 20 aðr] at *B.* at neðan *B.* 20, 21 Finnb. — kom at *f. B.* 21 honum] þeim *B.* 23 erendum hans *B.* þau — vera] kunnigt vera mundu *B.* 24 sækia mann] ætla at sækja *B.* hann — sektan] áðr hafi hann sekjan gert *B.* 24, 25 quað — hafa] þú hefir Finnbogi *B.* 25 moti ser] fyrir mér *B.*

- leita þo at hann villdi hallda. 'en með þui. Finnbogi. at þu
ert agetr maðr firir margra hluta sakir. þa vil ek biðð þer
nu sem i fystu. at þu later manninn lausan ok nu i mitt
valld. man ek þa ecki kera við þig vm biargir við hann.
- 5 helldr heita þer minni vínattu ok líði ef þu kant þurfa. ^{113 a, 2.}
Finnbogi segir. þetta er boðit vel ok dreingiliga sem van er
at þer. en þar sem ek lét hann eigi lausan i fystu er yður
orð komu til. þa vil ek þessu skíott neitta. vil ek biðð þu
sem þa. gíalda fe firir mann þenna ok þat vm framm. at þu
- 10 ráð sialfr feskulldinni. nenni ek eigi firir metnaði. með þui
er hann hefir aðr verit með mer. at skília nu vdréngiliga við
hann. man yðr ecki sua mikil slægja at drepa mann þenna
þo at þer fysiz þess. Brandr segir. quað mann ecki mikils
hattar. en með þui at ver hofum ríðit heiman allt hegat til
- 15 þín þessa erendiss. en maðr miog kominn a vart valld. er þat
venst. Finnbogi. er þu leggr mikit kapp a við þenna mann. er
þer dragi þetta til dauða. man þa eigi þíkja ecki vart erende
er ver leggium þig við velli. Finnbogi quaz ecki þat ottaz.
er þat ráð mitt. Brandr. at þu gangir eigi fystr til atsoknar
- 20 i moti mer. lat helldr menn þína i frammi. meðan huskarlar
minir vinnaz til. huat huskorum er þat. segir Brandr. se ek
eckí menn fleiri en ykr tua þar vpp standa. Finnbogi segir.
ero her þo huskarlar minir aðrer .VI. ecki vknaligir ok ero
samnafnar miklir þuiat steinar heita aller. nu lattu í moti þeim [352]
- 25 íammarga þína huskarla ok vitum huarir þar lati vndan
oðrum. Brandr segir. quaz ecki mundu bleyðaz firir þui. þo
at hann hotaði þeim grioti. er sua sagt. at til varð einn af

1 leita] sækja B. 3 ok — i] á B. 4 vm — hann f. B. 5 við
þurfa B. 8 til mín B. skíott f. B. biðð f. B. 9 þa] fyrr, at B.
10 metn.] metnaðar sakir hann lausan at láta B. 11 skília nu] skiljast
svá B. 12 slægja] heipt slegin B. 13 þer] þú B. 14. 15 allt — þín]
langan veg til B. 16 venst] líkast B. er] þar sem B. svá mikit B.
við f. B. 17 þetta f. B. dauða] aldrslita B. eigi f. B. ecki] nokk-
ut B. 18 er] ef B. við] at B. óttast mundu B. 20 i moti mer]
við oss B. i frammi] at sækja B. 21 vinnaz] endast B. huskorl.]
húskarlar B. se ek] því at ek sé B. 22 menn f. B. þar f. B. 23 þo
f. B. aðrer f. B. .VII. B. 24 þuiat] þeir B. 25 þína husk.] af
þínum monnum B. ok vitum] vita til B. 26 þui f. B. 26. 27 þo at
— grioti] hót hans B.

fylgdarmonnum Brandz ok rann vpp at þeim nofnum eða ei síðr at Finnboga með fagran skiolld ok spíot ok ætlaði at leggja til Finnboga. hann tekr við einum steini. þessi maðr var sterkr ok ætlaði at bera fra ser skiolldinn. en huskarl Finnboga var skiotleikinn ok for at snarpt. getr hann eigi staðiz atfarar 5 hans ok fellr a bak aptr ok tumber ofan i gilit ok feck sa þegar bana. Finnbogi spurði Brand huersu farit hefði með þessum. Brandr quað sinn mann hafa ecki gott af fengit.

(42.) Enn fra Finnboga ok Brandi.

Sva er sagt at Finnbogi let þa fara huskarla sina .VI. ok 10 hafði huerr mann fyrir sig. Finnbogi spurði þa Brand huersu honum þætti at fara. Brandr quað eigi miog lasta þurfa. Finnbogi quaz vilja biðða honum hin somu boð sem fyrr. ok 113 b, 1. skildi þeir. Brandr quað hann enn ecki ottaz þurfa. ok quað hann koma i meiri raun mundu vm þat er þeir skildi. Finn- 15 bogi quað eigi þat til bera at hann ottadiz. Brandr bað menn sina fara kenliga ok ganga vpp fleiri iamfram ok sækia at skarpligarr. ok quað þat skomm. at iammargir menn skildi lengi þurfa at sækia tua eina menn. Finnbogi bra þa suerði ok varðiz vel ok drengiliga. varð hann nockut sceinusamari en 20 þeir hugðu til. ok er þeir hófðu bariz vm hrið. þa mælti Finnbogi. menn fara þar neðan fra sianum eigi allfair vapnaðer ok ganga snudigt. er þat ætlan mín. at þessir menn muni ætla til liðveizlu við mik. en i moti yðr Brandr. ok er þa sem

1 fylgdarmonnum *hs.* 6 apt *hs.* 9 die überschrift sehr undeutlich; sämtliche wörter sind abgekürzt. 16 Brandr bað] brað *hs.*

1. 2 at þeim — síðr *f. B.* 3 við — steini] einn af þeim nofnum ok lét fara i móti þessum manni *B.* sterkr mjök *B.* 4 fra ser] fyrir sik *B.* 5 snarpt] snart *B.* hann] maðr Brands *B.* staðit *B.* 5. 6 atf. hans *f. B.* 6 ok tumber — gilit *f. B.* 8 hafa *f. B.* 9 kein abschnitt in *B.* 10 .VI.] alla .VII. *B.* 11 hvern þeira *B.* þa Brand *f. B.* 12 — 16 eigi miog — ottadiz] þat ekki lasta. kvað þar koma mundu aðr þeir skildi, at lítt mundi hann hælast þurfa. Finnbogi kvaz ekki óttað þat *B.* 17 fara — ok *f. B.* 18 at skarpl.] snarpliga *B.* ok quað — at] er þat undr er *B.* skildi] skulu *B.* 19 eina *f. B.* vor bra: svarar þa ok *B.* þa *f. B.* 20 nockut] þeim *B.* 22 nach allfair: saman *B.* 23 þessir — ætla] þeir ætli *B.* 24 liðv.] varnar *B.*

berr at huarir driugari verða. Brandr quaz alldri hirda vm fiskifylur hans huart væri fleiri eða færi. þa mælti Finnbogi. Menn ríða þar enn ok ei allfaer saman innan með sianum ok helldr geyst. man þat enn vera af varum monnum. Nu 5 er þat bæn mín ok boð við þig Brandr. at þu þiggir þann [354] kost sem ek hefir boðit. vil ek selia þer sialfdæmi. ok ráð einn sétt þann veg sem þer bezt þikir. er þat ætlan mín vm þa suma. er þar ero i ferð. at ærit fari geystir ef ver erum eigi áðr sattir. Brandr leit til ok sa at ollum megin dreif 10 lið at með geysingi. sumir hleyptu en sumir runnu slíkt huerr sem matti. þa mælti Brandr. alldri hirdi ek vm fiorudyr yður huar. þau fara. en eigi ætla ek þetta spara þurfa. at ver raðim einir. man þat mælt at vart erendi verði þo gott ef ver tokum sialfdæmi af þuilikum manni sem þu ert Finnbogi. 15 hann quaz þat giarna vilia ok bað hann þo hafa þauk fyrir. geck þegar i mot honum ok tokuz i hendr ok sættuz at þeira manna vitni er hia voru. var þat miog iafsciott at þeir höfðu fyrir skilit ok liðit dreif at. voru þar synir Finnboga ok margir aðrer vinir ok frændr. voru þeir þegar sua akafir. at þeir 20 villdu veita Brandi atgaungu ok drepa alla. Finnbogi geck þa i milli ok sagðe at þeir voru sattir. bað þa eigi veita ser olid i sinni tilkuamu. varð sua með vmtali Finnboga. at þeir sefuduz. Finnbogi bauð Brandi þa til sín ok þat þa hann. satu þeir þar nærr viku glæder ok katir. veitti Finnbogi þeim 25 stormannliga ok eptir þat bioz Brandr i brott. Finnbogi spurði þa Vermund huart hann villdi helldr vera eptir eða fara með Brandi. Vermundr quaz heim fysz. er Brandr sua goðr drengr at ek man vel kominn i hans foruneyti heðan af. hefir yðr 113 b, 2.

17 iafskiott] so hs. 24 þeim þeim hs. 27 fysz] fysz hs.

3 enn ok f. B. innan f. B. 4 geyst] geysimannliga B. enn f. B. 5 mín f. B. boð mitt B. 7 sétt] fyrir sekt B. þikir] líkar B. 8 suma — geystir] er fara frá sænum, at þeir standi eigi hjá várum leik B. 10 hleyptu] ríðu B. nach runnu: eða hlaupa B. 10. 11 huerr sem] er B. 11 yður f. B. 12. 13 at ver — mælt f. B. 13 at] þviat B. verði þo] verðr B. 14 þuil.] slíkum B. 15 hann (1)] ok B. þo f. B. 16 at] við B. 18 vor synir: komnir B. 19 akaf. — þeir] óðir ok ákafir ok B. 20 alla] þá alla saman B. 21 þeir] allir B. 26 þar eptir B.

storliga vel til mín farit ok höfðingliga sem guð þacki yðr. byz hann þa til ferðar með Brandi. Finnbogi mælti þa til Brandz. nærr vili þer luka vpp gerð með oss. hann segir. þat vil ek gera a þingi i sumar. þiki mer þat metnaðarsamligaz at segia þar vpp sætt okra. Finnbogi bað hann firir raða. 5 skilia þeir með bliðu. Riðr Brandr heim i austfiordu ok fór Vermundr með honum. liðr af vetrinn. ok vm sumarit riða menn til þings fiolmennt. komu þar Vazdælar Þorsteinn ok Iokull ok þeir aller bræðr Ingimundar synir. þar kom Brandr [356] enn aurui ok Finnbogi enn rammi ok Eyiulfr hallti magr hans 10 ok mart annat stormenni. þat var einn dag. at þeir Brandr ok Finnbogi funduz ok kuaudduz blidliga. spurði Brandr vm malaferli þeira Vazdæla. Finnbogi quað kyrt allt ok akerulaust. sagði Finnbogi honum allt su sem farit hafði þeira i millum. Brandr baud Finnboga at leita vm sættir með þeim ok quað 15 þa alla fullkomna sina vini. Finnbogi quaz þat þiggia vilia. ok einn dag ganga þeir Brandr ok Finnbogi ok Eyiulfr með mikla sueit manna til buðar þeira Vazdæla. fagnade Þorsteinn þeim harðla vel. ok toko tal sin a milli. hof Brandr þegar þetta mal við Þorstein ok bað þa sættaz við Finnboga ok 20 quað Iokul ecki hof at kunna vm aleitni við slika menn. Brandr flutti beði vel ok skoruliga. quez þeim fylgia vilia er sættaz villdi. en þeim motsnuinn er i mot mælti. ok baud sik til vmdæmiss með þeim. Iokull var tregr til. en þo við vmtal

8 Vazdælar] so *hs.* 12 blidliga *hs.*

1 höfð.] höfðingsamliga *B.* 2. 3 þa — Brandz *f. B.* 3 luka — gerð] at lúki *B.* 5 okra] vára *B.* firir *f. B.* 6 skiljast *B.* mikilli bliðu *B.* i austf. *f. B.* 7 honum] sína menn *B.* 8 menn] höfðingjar *B.* 9 *nach* synir: ok allir frændr þeira *B.* 10 hallti *f. B.* 13 akerul.] kærulaust *B.* 14 honum *f. B.* 15 *nach* þeim: Jökli ok bræðrum hans *B.* 16 þa alla *f. B.* 19 harðla *f. B.* sin a milli] saman *B.* þegar] upp *B.* 20 *nach* Finnboga: Jökull kvað mjök hafa á hann leita[t], en þá bræðr verit hafa meðalgöngumenn jafnan. Þorsteinn kvað gjarna vilja sættast við hann *B.* 21 hof *f. B.* 22 beði *f. B.* vilja] mundu *B.* 23 mot — mælti] í móti standa er eigi vildu sættast með góðra manna tillagi *B.* 24 *vor* með: sjálfr *B.* *nach* tregr til: ok þóttist hann ilt hafa af fengit af þeira skiptum ok var Jökull ofbeldismaðr hinn mesti ok fullbugi *B.* en þo — vmtal] þá varð svá með umtölum *B.*

Brandz ok þa mikla vinattu er með þeim var ok aeggian
brædra sinna. en þo þottiz hann illt hafa af þedit i þeira
skiptum. en var obbelldissmaðr mikill ok fullhugi. þa lyktaz
þo með þui at þeir sættaz heilum sattum. skilldi Brandr þar
5 einn skera ok skapa þeira i millum. gerði Brandr feskulld
nockura a hendr þeim bræðrum ok gulldu skiott ok rauskliga.
Er sua sagt. at síðan hafi þeir halldit vinattu sinni. ok skiptuz
þeir Iokull ok Finnbogi gíofum við. Finnbogi mælti þa til
Brandz. kuað hann þa eigi fresta þurfa lengr at luka vm gerð
10 þeira i millum. quaz þat eigi vilia vndan draga eða seinka
lengr. Brandr segir þa. þo at þu ser vitr maðr. Finnbogi. þa
þikiz ek þar sia sumt er þu ser allt. eigi var ek sua heimskr.
at ek sæi eigi at ek var fanginn ok aller minir menn þa er
lið sótti at oss ollum megin með akefð þar sem oss geck aðr 114 a, 1.
15 illa við þig einn. ok likara at ver hefðim eigi sigraz. var þat [358]
meirr af akefð minni ok ofbelldi helldr en ek sæi eigi huar
komit var eða huersu fara mundi. Nu ætla ek at eigi skal
sua mikill munr með ockr. at ek geri fe af þér firir þat er þu
gaft mer líf ok minum monnum. þottiz ek meira verðr ok þeir
20 aller en einn litils hattar maðr. þo at ek villdi firir metnaðar
sakir hafa send af malum við yðr. Nu man ek eigi minna
launa lífgíofina en heita þer fullkominni minni vinattu ok
malafylgd við huern sem þu átt eða þinir synir. ok skal okra
vínattu alldri skilia meðan við erum baðer vppi. Finnbogi
25 þackaði honum sina fylgd ok oll sin vmmæli með fogrum
orðum. hann gaf Brandi gripi þa sem honum hafði gefit Ion
Griklandz konungr. var þat hringr skiolldr ok suerð. þackaði

14 akefð *hs.* 16 r *in* huar *über der zeile.* 23 malafylgd *hs.*

1 með — var] þeir hófðu *B.* 2 sinna] hans *B.* 2. 3 en þo —
fullh. *f. B.* 3 lyktaz þo] lýkr *B.* 5—7 gerði — sinni *f. B.* 8 gíof.
við] gíofum í millum *B.* 8—10 Finnb. mælti — i millum *f. B.*
10 vilja] vildu *B.* 11 lengr *f. B.* 15 þat líkara *B.* eigi sigraz] úsigr
haft *B.* 16 ofb.] ofdul *B.* helldr *f. B.* 17 *nach* Nu: með því *B.*
at eigi] eigi at *B.* skal] skuli vera *B.* 18 firir — er] en *B.* 19 þottiz]
þykkjurst *B.* meira] eigi minna *B.* þeir] vér *B.* 21 við yðr] yðrum *B.*
23 malaf.] malafylgi *B.* átt um *B.* 23. 24 okra vínattu] okkur
vínatta *B.* 24 skilia] slíta *B.* 25 *nach* honum: vel síðan *B.* oll —
vmmæli] vínattu *B.* 26 hafði gefit] gaf *B.* 27 Grikli.] Grikki *B.*

Brandr honum storliga vel ok skiliaz þeir þa aller með hinum mesta kærleik ok bliðu.

(43.) Capitulum.

Þeir Ingimundar synir buðu Finnboga at fara vestan or Vikinni ok kaupa aptr landit at Borg i Viðidal. en hann villdi þat 5 eigi. quaz honum þar þikia hardla gott. reið hann heim með flokk sinn a Finnbogastadi ok sat vm kyrt. ok þótti enn hafa vagxit miog af þessum malum ollum saman. Finnbogi varð gamall maðr ok þikir verit hafa enn mestiagetissmaðr bæði a afl ok vøxt ok alla kurteisi. kemr hann ok við margar 10 sogur ok þikir verit hafa hinn frægazti ok hinn agetazti. hefir ok morg storuirki ok þrekuirki vnnit. þo at her se fátt fra sagt. er sua sagt at hann bio þar til elli ok varð sottdauðr ok liggir at þeiri somu kirkiu er hann let [gera] ok sua Hallfríðr kona hans. en synir þeira vrðu aller [agætir] menn ok sigldu 15 [360] milli landa. ok ero margar sogur fra huerium þeira. voru þeir vel tekner með rikum monnum huar sem þeir komu. ok þóttu vera af gilldum ættum. Gunnbiorn Finnboga son kom allðri síðan til Islandz. gerðiz hann rikr maðr i Noregi. ok er þar mikil ætt fra honum komin. Finnbogi vnni Bergi mest sona 20 sinna. var þat af ast þeiri er hann hafði við Berg hinn racka frænda sinn. bio hann eptir foður sinn a Finnbogastodum ok þótti hann þaðra i sueitum gilldaztr bondi ok formaðr annarra manna. en bræðr hans aðrer voro miog i forum þar til er þeir staðfestu ráð sitt ok þóttu aller mikilhæfir menn. ok lyk ek 25 þar Finnboga sogu.

5 Viðidal] Vidal *hs.* 13 t in sagt (1) *über der zeile.* 14 [gera] *f. hs.* 15 [agætir] *f. hs.* 23 formadr *hs.* 24 aðrer *hs.* 26 sogu] so *hs.*

1 storl. *f. B.* nach vel: gjafrnar *B.* þeir — aller *f. B.* 3 kein abschnitt in *B.* 4 þeir bræðr *B.* buðu] báðu *B.* 5 aptr *f. B.* i Viðid. *f. B.* 5. 6 en hann — eigi] F. kvaz þat eigi vilja *B.* 6 honum] sér *B.* heim *f. B.* 7 a Finnb.] i Trékyllisvík *B.* sat — kyrt] settist hann i bú sitt *B.* 8 miog *f. B.* 9 þikir] þótti *B.* 10 ok við margar] víða ok annars staðar við *B.* 11 fræg. — hinn *f. B.* nach aget.: maðr *B.* 12 mjok morg *B.* 13 ok — sottd.] drap sótt hann *B.* 14 at — somu] i þeiri *B.* 16 huerium þeira] þeim *B.* 18 gilld.] hinum dýrstum *B.* 19 síðan *f. B.* 20 ætt] saga *B.* komin *f. B.* allra sona *B.* 22—25 ok þótti — menn *f. B.* 25 ok] enda *B.* 26 nú þar *B.* Finnb. sogu] þessi frásögu *B.*

GLOSSAR
UND
NAMENREGISTER.

Glossar.

- Af**, praep. c. dat. langt er af nótt, ein grosser teil der nacht ist vorüber, es ist spät in der nacht 14²². af steininum fram, in der fortsetzung des steines (sodass der stein den giebel bildet) 19².
af, adv. allt af neðan, unterhalb (der hosen) alles fort, frei, d. h. er war barfuss 8²⁰.
afbragðs-maðr, m. ein ausgezeichnete(r) mensch 67²⁵.
afburðar-maðr, m. dass. 20⁵ 67⁶.
af-gera (ð), ein unrecht, verbrechen begehen 37⁶.
afl-raun, n. kraftprobe 40⁵ 10 70¹⁹ 71¹².
á-fram, hindurch: um sumarit áfram, den sommer hindurch 41¹⁵.
 vorwärts: lífr nú áfram, die zeit geht nun vorwärts 78¹¹.
á-gengt, n. adj. der zertretung ausgesetzt. 78².
ákæru-lauss, unangefochten 90¹².
ali-dýr, n. haustier (von einem zahmen bären) 36¹.
all-úhöfðingligr, ganz und gar nicht nach art eines häuptlings 11².
all-úlíkligr, ganz ungeeignet 62¹².
al-pýðligr, offen, treuherzig, umgänglich 54¹⁰.
á-mátligr, ekelhaft, hässlich 8⁴.
aptr-drepa, f. unfall, schädigung 64¹¹.
á-reitingr, m. veranlassung 62¹¹.
at-ganga, f. hilfe, unterstützung 41¹⁹.
at-gangr, m. arbeit. 80²⁶.
at-høfiligr, schicklich 14⁴.
at-kváma, f. ankunft.
auðnu-samliga, glücklich 83⁶.
auð-veldr, leicht 85¹.
austr, m. das ins schiff eingedrungene wasser (zu ausa, also eigentl. das auszuschoöpfende) 17¹.

Barna (að), schwängern 80¹.

bell-vísi, f. schabernack 52².

bera (bar), tragen. bera vápn á e-n, waffen gegen jmd führen: Finnboði kvað ekki vápn á hann berandi, F. sprach, es dürften keine waff:n gegen ihn gebraucht werden (er sei nicht wert, dass man waffen gegen ihn brauche) 69²⁵. bera af e-m, jmd übertreffen 13². bera af sér, parieren: Bergr bar af sér skjöldinn við, B. parierte mit dem schilde 65¹², vgl. 88⁴. bera upp hinauftragen: þeir bera festar upp í skipit, sie tragen die taue auf das schiff (um sie dort zu befestigen) 16⁷. bera e-tupp fyrir e-m, vor jmd etwas vortragen, jmd etwas mitteilen 20²².

unpersönl.: aldri berr hann (acc.) svá fyrir augu Ásbjarnar, at hann láti sem hann sjái hann, A. tat immer, als sehe er ihn nicht, wenn er ihm vor die augen kam 8¹.

berja, (barda), *schlagen*; berja á e-m, *jmd schlagen, prügeln* 7²⁰.
berjast um, *sich mit etwas herumschlagen, tüchtig arbeiten* 81¹².
[Möbius.]

biðja (bað), *bitten*; biðja e-m illa, *jmd etwas böses anwünschen* 7²¹.
bila (að), *fehlen, mangeln* 17¹ 80².

binda (batt) *binden*. bindast við, *sich zurückhalten von* 78¹⁷.

björg, *f. lebensunterhalt* 46¹.

bleyðast (dd) *den mit verlieren* 87²⁰.

blóð-rás, *f. laufen des blutes* 60²⁰.

boð, *n. anerbieten, bedingung* 86² 88¹² 89².

bqrur, *f. pl. bahre* 70¹⁰.

brenna (ð), *brennen*; á brendr, *gebrannt, geschädigt* 83²².

bresta (brast), *krachen, laut tönen*: svá at brast í björgunum 21⁰.

bringu-bein, *n. brustbein* 30².

brún-gras, *n. braungras (isländisches moos)?* 5¹²

búa (bjó), *in stand bringen*. búa um, *für etwas sorgen* 29¹². búast um, *sich einrichten* 30². búinn at afli, *mit stärke ausgerüstet, mit kraft begabt* 40⁷.

bú-maðr, *m. haushalter*; mikill b., *ein vortrefflicher geschäfts-mann, wirt* 76²⁰.

byrsta (t) sik, *die borsten schütteln* 25¹.

byxing, *f. das boxen; rauhe behandlung* 82²².

Þagverðar-drykkja, *f. trunk beim morgenmal, frührschoppen* 29⁰.

ðigr-barkliga, *hochmütig* 27¹¹.

dógliga, *feindlich*: hann lét sem dógligast, *er zeigte eine sehr feindliche haltung* 72¹².

draga (dró), *ziehen*. draga af, *abziehen*: þá skal eigi af draga þat er til er, *da sol von dem vorhandenen auch nichts abgezogen werden* [Möbius.] 19⁰. draga undan, *verschieben, aufschieben* 91¹⁰.

unpersönl.: þat er líkast, at til eins dragi um oss féлага, *sehr wahrscheinlich ist es, dass es uns genossen allen in gleicher weise ergeht* 19⁴. er þat vönst, er þér dragi þetta til dauda, *dass dies deinen tod zur folge hat.* 87¹⁷.

drag-loka, *f. faulenzer* 56¹⁰.

drepa (drap) *schlagen, stossen*. drepa undir, *zusammenpressen*: Finn-bogi bað hann þá undir drepa, *er bat ihn zusammenzupressen (nämlich die dem pferde aufgepackte heuladung)*, 45¹⁰.

dubba (að), *kleiden, waffnen*: upp dubbaðr, *vollständig (neu) bekleidet* 13⁷.

dul, *f. eigendünkel, hochmut*: hann kvezt eigi þá dul sér ætla, *dass er nicht so eingebildet sei (um die von Finn-bogi ihm aufgetragene arbeit zu wagen)* 45¹⁰.

Eiga (átta), *haben, besitzen*: þat veit ek eigi, hvær hann á, *ich weiss nicht, wer ihn hat, d. h. wer sein vater ist* 12²². þú þykk-ist eiga meira undir þér en oss varir, *du scheinst mehr fähig-keiten zu besitzen, als wir ahnen*, 34⁷. nú skal ek heimta þetta fé saman sem ek eiga sjálfr til handa þér, *nun wil ich das geld eintreiben, als wenn ich selber der besitzer sein sollte*, 26⁵, vgl. 23⁰. — eiga við e-n, *mit jmd zu tun haben, mit jmd streiten, sich mit jmd messen*: eru eigi hvers manns makar við at eiga, *nicht ein jeder ist im stande sich mit ihnen zu*

messen 33⁴, vgl. 91²⁸. eiga gott við e-n, mit jmd in gutem einvernehmen stehen 58⁴.

einn samt, allein 27¹⁷.

eins-liga, einzeln, allein 47¹⁷ 72¹⁸ 74⁵.

eld-skáli, m. feuerhaus, halle 62²⁰.

enda (d), beendigen; erfüllen, halten (ein versprechen) 28¹⁸.

enda-lykt, f. ende, beschluss, ausgang 25⁸.

en-demi, n. etwas ausserordentliches, eine ausserordentliche (unrechtmässig) handlungsweise: 3⁹.

eyða (dd), zerstören: eyða málit fyrir e-m, machen, dass jmd den process verliert 47¹⁻⁴ vernichten, töten (e-m) 75¹¹.

Fá-lyndr, kalt, zurückhaltend 4⁴.

far, n. (nicht fari), fahrgelegenheit zu schiffe: þeir réðu honum fari með Bárði, sie verschafften ihm fahrgelegenheit bei B. 21¹.

fara (fór), fahren, gehen; ruckbar, bekant werden: þetta fór víða um sveitir 9¹⁴. fara vel með e-u, richtig verfahren in bezug auf etwas: vel fari þið með ykkru máli, ihr sprecht ganz vernünftig [Möbius.] 58⁸. þér hefir vel farit til mín ok allra vár, du hast dich gegen mich und uns alle gut benommen, 19⁸ 43¹. Vgl. 90¹.

fá-skiptinn, der sich wenig in fremde dinge mischt, ruhig 78⁸. fast-lyndr, hartherzig: 4⁴.

feldar-blað, n. rockzipfel 82²¹.

fell, n. hügel 18²⁵.

ferdar-búinn, zum aufbruch gerüstet, bereit 25¹⁰.

fer-elningr, m. ein vier ellen langer fisch 8¹⁵.

fé-skuld, f. erforderliche summe 87¹⁰. geldbusse 91⁵.

fífil-bleikr, lichtgelb (gelb wie löwenzahn) 44⁵.

finna (fann), finden. finna e-t til, etwas (als grund) anführen, erwähnen 77²¹.

finnskr, finnisch, aus dem volke der Finnen (Lappen) 18¹⁵.

fiski-fýla, f. schmutziger fischer 89².

fjoru-dýr, n. „strandtier“, verächtliche bezeichnung eines fischers 89¹¹.

föðurliga, väterlich 12²⁴.

forða (að) sér, sich schützen, schonen 68¹⁷.

for-lendi, n. vorland (land zwischen den felsen und dem meere), strand 21¹².

for-mennt, sehr erfahren, sehr geschickt 51¹².

fóta-gangr, m. gestampfe, getrampel: gengr upp fyrir þeim flest þat er fyrir þeira fótagangi varð, das meiste ward losgerissen, was in den bereich ihrer fusstritte kam 25⁸.

fót-síðr, bis auf die füsse reichend: loðkápur fótisíðar 62¹⁵.

framadr, vorgeückt, der entbindung nahe: ek veit at þú ert með barni ok mjök framat: 4¹⁰.

framan, von vorn 25⁴. fyrir framan, voran, vorwärts: stingr knífnum fyrir framan elkt er hann má taka, er stösst das messer so tief hinein als es zu reichen vermochte 36¹⁰.

fram-gangr, m. erfolg, unterstützung 50¹².

fremi, weit: svá fremi er upp komit, soweit ist es gekommen 12¹¹.

fríðr, in natura bezahlt: XII. C. fríð, zwölfhundert stück vieh 13⁴.

frjáls-liga, frei, ungehindert 40².

frændka, f. (contr. aus frændkona), verwante 80¹.

frænd-margr, reich an verwanten 75¹⁷.

fullnaðr, *m. erfüllung*: hafa fullnað ór málum, *eine forderung durchsetzen* 46¹⁹.

full-svefta, *ausgeschlafen* 86⁹.

fyrir-fram, *mehr als*: hann virði engan mann fyrir hann fram 41¹⁴.

fyrir þat, *trotzdem* 57¹⁰.

fyrir meir, *in früherer zeit*, einst 5⁸.

förð, *f. die beschaffenheit der landstrasse*: gerði förðir góðar, *die wege wurden gut, leicht passierbar* 84⁹.

færleikr, *m. tüchtigkeit, stärke* 62¹⁸.

færi, *n. was in jmdes macht steht*: er þat ekki mitt færi, *ich bin nicht im stande* 80⁹.

Gamlaðr, (*part. von gamla*) *bejahrt* 60⁹.

ganga (gekk), *gehen*. þótti hón ærit nær ganga þorgerði, *es schien ihm, als ob sie (Syrpa) die þorg. zu sehr belästigte, als ob sie der þ. zu viel mühe machte* 5¹². (*vgl. nærgongull, Vigf. 461^a.*)

ganga við, *anerkennen (vgl. við-ganga, f. Vigf. 703^a)*: villtu mágr við ganga þessum unga manni, *at hann sé þinn son?* 12²⁰.

ganga upp, *sich losmachen, losgerissen werden* 25⁵.

frétti Finnbogi, hvárt þeim mundi heim ganga í Sandey um kveldit, *ob es ihnen möglich sein würde, am abend Sandey zu erreichen* 29⁴.

ganga láta (*scil. hestinn*), *das pferd gehn lassen, es antreiben* 45¹¹ (*vgl. mhd. strichen läzen Parz. 679, 25. Er. 766;*

gân lâzon Iw. 5311. Gr. IV, 640 fg.) ganga á heit sín, *seine gelübde, zusagen brechen* 63²⁴.

trans. ganga e-n á bak apr supinum aliquem agere, *jmd. rückwärts beugen (vgl. Flateyjarbók I, 530; Eglisson in scripta hist. Islandorum III, 219.) [Möbius.] 25⁶ 34²².*

gard-lag, *n. die anlage eines walles* 78².

gera (ð), *machen*. gera til e-s, *seine unternehmungen gegen jmd richten [Möbius.] 23²¹.* gera sér litit fyrir, *sich wenig mühe machen*: nú skulu við gera okkr fyrir sem minst, *nun wollen wir uns so wenig mühe machen wie möglich* 29¹⁰.

gera við e-n um fram aðra, *aus einem mehr machen als aus andern, ihm grössere ehre erweisen* 43¹⁰.

gera í brott, *ausweisen* 75⁵. 19.

unpers. gerir á fyrir þeim hafvillur, *es betrifft sie herumirren auf dem meere, sie verlieren den curs*, 21⁶.

gerir, *es hilft*: gerði henni þat ekki 52⁴.

gerir mér þungt ok höfugt, *ich werde schwerfällig und schläfrig* 78¹⁵.

gerast við e-n, *sich gegen jmd benehmen*: gerist Ásbjörn við hann fleiri ok fleiri 14¹⁶.

gerast um e-t, *sich aus etwas etwas machen* 83²¹.

gerði, *n. eingehegtes feld* 78¹⁰. 12. 18.

geta (gat), *erlangen, erreichen*. hvers getr þú til, *was vermutest du darüber, was ist deine ansicht darüber* 15⁸.

slíkt sem hann getr farit, *was er nur laufen kan* 5²².

geyma (d), *für jmd (e-s) sorgen, ihn versorgen; vom vieh: füttern* 24¹.

húten, *in ordnung halten* 45⁵.

geyma til, *etwas in acht nehmen, hüten* 36¹⁶.

gildi, *n. ansehen* 37¹⁹.

gildir, *mächtig; trotzig* 80⁷. hafa gilt í frásögn, *gewaltiges aussagen* 80²².

gipting, *f. heirat* 56².

glamm, *n. geräusch* 85¹⁸.

glímu-færr, *tüchtig im ringkampf* 73²⁴.
 glópr, *m. schwachkopf, idiot* 55²⁰.
 glær, *m. meer*; orðum á glæ kasta, *worte ins meer werfen, unnötiger weise worte verlieren* 27².
 góðr, *gut*; svá gott sem, *wie gut auch* . . 56⁷.
 gógn, *n. pl. vortreffliche, herliche dinge* 51¹.
 greiðr, *leicht, glücklich*: þótt eigi hafi greitt til tekist, *obwol es nicht gut abgelaufen ist*, 16¹⁸.
 grjót-hóll, *m. steinhügel* 65¹².
 grun-brusligr, *verdächtig aussehend* 80².
 grønn, *grün*; *hoffnungsvoll, gut*: sá (scil. kostr) mun nú grænstr at segja satt, *es wird nun das beste sein, die wahrheit zu sagen* 12¹¹, vgl. 31²².
 gæfu-ferð, *f. glücksfahrt* 17¹².
 gæði, *n. pl. vorteile, accidentien* 51¹.

Haf, *n. das heben* 71⁵.

hafa (fd), *haben*. hafa frammi, *vorbringen*: þeir hafa þessi orð frammi, *sie bringen dies anliegen vor* 55⁹. hafast at, *tun, beginnen* 54²⁰. hafast orð við e-n, *sich mit jmd besprechen* 86⁷.
 hald, *n. unterhalt, pflege* 23¹¹.
 halda (helt), *halten*. halda við e-n, *jmd ein versprechen halten* 9⁷. halda e-m á lopt, *jmd rühmen, hochschätzen* 54¹². halda e-n móti e-m, *jmd einem andern gegenüberstellen* 55².
 háleyskr, *aus Hálogaland* 25²².
 háls-bein, *n. halsbein, halsknochen, wirbelsäule* 14¹¹.
 háls-stefni, *n. kehle* 65¹⁹.
 hand-stinnr, *mit starker hand*: róa handstinnan, *gewaltig rudern* 26¹⁹.
 harðendi, *n. pl., strenge behandlung* 12¹⁰ 33²².
 harð-ordr, *harte worte gebrauchend* 7²¹.
 harka (að), *harken, sammeln*. harkar fyrir mér, *es geht mir schlecht* 79²¹. harkast, *lärm machen* 11¹⁷.
 harla (=hardla), *sehr, in hohem grade* 16⁹.
 hávaða-mikill, *unbändigen sinnes* 51²⁴.
 hefja (hóf), *heben*; unpersönl.: má vera þá, at af þér hefi, *es kan sein, dass es (das unvolsein) dann vorübergeht* 18²². Finnþogi . . kvað af sér hefja, *er sagte, es gehe vorüber, ihm werde besser* 18²².
 heima-kona, *f. hausmädchen* 73¹².
 heima-taða, *f. das heu im binnenschlage* 80²⁶.
 heita (hét), *heissen, nennen*: það þau hjón gera þat tillæti við sik at láta (scil. þörn) heita eptir honum (besser eptir sér B), *er bat die eheleute, ihm die rücksicht zu erweisen und nach ihm zu benennen (d. h. einem ihrer kinder seinen namen zu geben, vgl. Fs. 7²⁹ 12¹²)* 70⁹.
 heljar-maðr, *m. „höllenkerl“, bösewicht* 83⁹.
 herði-breiðr, *mit breiten schultern* 70²².
 herja (að), *krieg führen, kämpfen mit jmd (á e-n)* 68².
 hestr, *m. pferd; pferderace, schlag* 44⁹. Vgl. 45¹².
 hetta, *f. überwurf mit kapuze (Weinh. 169)* 7¹² 8²¹.
 hey, *n. (auch im pl.) heu* 44²².
 heyra (rð), *hören*. heyra til e-s, *jmd angehen, betreffen* 57¹⁵.
 hlaupa (hljóp), *laufen, springen*. hlaupandi menn, *landstreicher* 59¹².
 hleypipilt, *m. laufbursche* 69¹².

hlutr, *m.* loos, teil: una við sinn hlut mit seinem loose zufrieden sein⁴⁷.
hofðingligr, eines hauptlings würdig 35¹⁴. adv. hofðingliga 90¹.
hofuð-benda, *f.* hilfe: þótti hofuðbenda ramlig þar sem Finn-
bogi var ok frændr hans, die partei, welcher F. und seine ver-
wanten angehört, schien bürgschaft für kräftige unterstützung
zu bieten 55⁹.

hofugr, schwerfällig, schläfrig 78¹⁵.

hól, *n.* prahlerei 80²².

horna-brækla, *f.* ein gerberinstrument? 52⁹. (Besser ist wol die
lesart von B: hornabrækja; brækja ist nach Björn Haldors-
son (119^b) = *pinguedo rancida*, harsk, ildelugtende fedt; horna-
brækja also aus horn oder knochen gezogenes fett.) [Möbius.]

hóstr, *m.* gurgel 65¹⁹.

hóta (að), drohen 87²⁷.

hreysta (t), kräftig machen 75²³.

hreysti-verk, *n.* tapfere tat 74²⁵.

hrið, *f.* unwetter: rekr á hriðir, es wird unwetter 62⁹.

hrjóða (hrauð), geräuschvoll emporpringen 62¹⁸.

húð-fat, *n.* ledersack, hängematte 16¹³. 14¹. 21¹⁹. 18¹ u. ö.

hús-þing, *n.* „hausding“, vom fürsten zusammenberufene ver-
samlung: jarl blés til húsþings 34¹².

hugar-boð, *n.* (= hugboð), ahnung, meinung 12⁷.

hug-leysi, *n.* mutlosigkeit, feigheit 64¹.

hvergi, unter keiner bedingung 59⁵.

hvílu-klæði, *n.* pl. bettzeug 6¹³.

hvirfil-vindr, *m.* wirbelwind 85¹⁵.

hyggja (hugða), denken; hyggja af e-u, etwas vergessen 53⁷.

hægliga, leicht; sem hægligast, wie es am leichtesten, bequemsten
war 78²².

Ill-málugr, grobe reden führend 44²¹ 46²⁰.

ill-yrða (t), unfreundliche worte gegen jmd gebrauchen, ihn schelten: 14¹.
íprótta-lauss, wer keine kunst oder fähigkeit besitzt 80¹².

Já (ð), ja sagen, zustimmen 8¹⁹ 11²² 41²¹.

jafn, gleich. til jafns, als ebenbürtiger 72²⁴.

jafn-bjóða e-m e-tt, jmd in etwas gewachsen sein 33²⁰.

jafn-fram, zugleich vorwärts 88¹⁷.

jafni, *m.* gleichheit, ausgleich (weder auf der einen seite sieg, noch
auf der andern niderlage.) [Möbius.] 67²⁰ 73⁵.

jafn-skjótt, ebenso schnell 89¹⁷.

jarð-fastr, fest in der erde 71⁴.

Kaf, *n.* tauchen 36¹².

kambr, *m.* die kuppe eines berges oder hügels 48¹⁰ 49¹⁹. 24¹ 70¹⁴ 86¹¹.

kanna (að), prüfen, untersuchen. kannast við e-n, sich jmds
erinnern 32²².

kapps-maðr, *m.* streitbarer, energischer mann 84²⁰ 86⁵.

kasta (að), werfen: (graðngrinn) setlaði at kasta honum af horn-
um sér, der stier beabsichtigte ihn auf die hörner zu nehmen
und herabzuschleudern 14⁷. kastar um hrygg, er wirft (das
herumgedrehte haupt) nach dem rücken zu, drückt es hinunter
14¹⁰. var ok skamt at sökja því at mjök svá mátti kasta á

- land, *man brauchte sich beim fischfang so wenig vom lande zu entfernen, dass man den fang beinahe aufs land werfen konnte.* [Möbius.] 76²².
- kaupa (að), *handeln, zu werke gehn:* Þórgeirr jáði því at kaupa vel við þau 11²².
- klaki, *m. hartgefrorene erde, eis* 45¹⁶ 49⁶.
- klak-laust, *adv. unverletzt* 33²².
- kljúfa (klauf), *spalten:* kljúfa e-n í herðar niðr, *einem den kopf spalten bis zu den schultern* (vgl. Þórðar saga hreðu s. 6.)
- kná-leikr, *m. kraft, stärke* 72²¹.
- kofarn, *n. schosshund; bissiger mensch* 44¹¹.
- koma (kom), *kommen.* koma á, *sich einstellen* 64⁸. koma út, *heim kommen (nach Island)* 43¹⁸ 44¹⁷.
- kostr, *m. im pl. kostir, verhältnisse, bes. vermögensverhältnisse,* 4¹.
- krap, *n. tauendes eis, tauender schnee* 62¹⁸.
- krapa-for, *f. schwimmende massen tauenden eises* 62¹⁸.
- krötta (kratt), *murren* 44²⁰.
- krækill, *m. krummer stock* 7¹² 10¹².
- krækja (t), *einhalen; hann krækti fötr undan þeim með staf sínum, er zog ihnen mit seinem stocke die beine fort (um sie zu fall zu bringen)* 7²⁰.
- kván-ríki, *n. weiberherrschaft, pantoffelregiment:* Gestr hafði hit mesta kvánríki, *G. stand gewaltig unter dem pantoffel* 5¹⁶.
- kveðjast (kvaddast), *sich begrüßen* 28¹⁶.
- kvikligr, *lebhaft* 83¹⁷.
- kynligr, *seltam, schlimm:* næsta gerir mér kynligt, *es wird mir sehr schlimm zu mute, ich befinde mich sehr unwohl* 18²¹.
- kyn-stórr, *von vornehmem geschlecht, hochgeboren* 61¹⁰.
- kyrð, *f. ruhe (auch im plur.)* 14¹⁹.
- kyrr-látr, *ruhig, freundlich* 51²⁴.
- kæra (rð) við e-n, *wider jmd beschwerde führen* 87⁴.
- kænliga, *vorsichtig* 88¹⁷.

- Lá, *f. pl. lár, das seichte wasser längs des ufers* 9¹.
- lang-knakk, *m. bank* 62²¹.
- lata (lét), *lassen; schätzen, würdigen:* þeir pöldu þat eigi, at Finnbogi var framarr látinn 51¹². lata undan e-m, *jmd platz machen* 87²⁵.
- lé-garðr, *m. schwad* 81¹¹.
- leggja (lagði), *legen:* hann leggr fé til höfuðs honum, *er setzt einen preis auf seinen kopf,* 23²⁰. leggja fyrir *(gewöhnlicher við).* aufs spiel setzen bei etwas: leggja sæmd fyrir slík mál 46²⁴. leggja garð, *einen wall anlegen* 77²². leggjast optir e-m, *hinter jmd her schwimmen* 36¹⁰. lagðr, *zugefroren* 62¹².
- leiðiligr, *ekelhaft, abscheulich, hässlich* 5¹¹.
- leiðindr, *ekelhaft, verhasst* 51²⁰.
- leika (lék), *spielen.* leika e-t, *etwas zu stande bringen* 8¹⁸.
- leik-maðr, *m. spielmann, teilnehmer am spiel* 72¹⁸.
- leita (að), *sich anschicken zu gehen:* þar leitar hann upp á björgin, *dort begint er die berge hinaufzusteigen* 21¹⁵. leita á e-n, *jmd tadeln, verdächtigen:* mun engi á þik leita, *medan þú veizt eigi hvat fyrir er, niemand wird dich (des ausweichens) verdächtigen, so lange du nicht weist (d. h. ihnen nicht zu wissen scheinst), was bevor steht* 48⁵. [Möbius.]
- leyna (nd) e-n e-u, *jmd etwas verbergen* 34⁸.

- leysa (t), lösen; leysa upp, los machen 48¹² 65¹⁵ 86²⁰.
 unpersönl.: (τόν) Gunnbjörn leysir þá til, G. wird da zu (neuem angriff) frei. [Möbius.] 73⁸.
 lífs-gríð, n. pl. schonung des lebens 82¹¹.
 liggja (lá) liegen. liggja fyrir, (vom schicksale) bestimt sein 20¹⁰ 82¹⁵.
 líkn, f. gnade, mitleid 84¹.
 ljúga (laug, ló), lügen: Barðr quað eigi logit til föðurins, B. sprach, es sei nicht gelogen in bezug auf den vater, d. h. er sei seines vaters echter sohn, er sei nicht aus der art geschlagen 67²³.
 loðinn, dick. var taðan svá loðin, at eigi varð minna af at bera, die wiese war so dicht bewachsen, dass die arbeit (das abgemähte gras) wegzutragen nicht geringer war (als die, das gras vorher zu mähen.) [Möbius.] 80²⁴.
 losa (að), lösen; losast, sich lösen, ein ende nehmen 75²⁰.
 lota, f. gang 67²⁰ 73⁴⁻⁶.
 lukka, f. glück 28¹⁹.

- Mál, n. process: búa mál til, einen process vorbereiten 46¹². hafa mál fram, mit einem process vorwärts gehen, ihn betreiben 47².
 mála-fylgð, f. beistand 91²³.
 malar-kambr, m. der von den wellen aufgehäufte kieselrücken längs des strandes 29⁹.
 mann-kaup, n. gewinn, gute acquisition: sogðu, at fám XVII vetra mundi slikt mannkaup sem honum, dass man mit wenigen leuten von 17 jahren eine so gute acquisition mache als mit ihm 37¹⁰.
 mann-virki, n. tüchtiges werk 78⁷.
 mann-æli, n. unbrauchbarer mensch 5¹⁶.
 marg-mennr, mit vielen leuten 72¹⁴.
 marg-talaðr, part. viele worte machend: gera margtalat við e-n, mit jmd lange gespräche führen 73¹⁰.
 mat-leysi, n. mangel an speise 16²⁵.
 meðal-ganga, f. vermittlung, in: meðalgöngumaðr, vermittler 63¹⁸.
 meðal-úvinr, ein mittelmässiger feind (vgl. meðal-fjandi, Fms. II, 74): búandi .. kvað þá eigi meðalúvini vera, der bauer sagte, sie seien nicht wenig unfreundlich 22⁵.
 mega (mátta), können; helzt má honum þat, von ihm kan man das vorzugsweise erwarten 56¹⁶. [Möbius.]
 megn, n. kraft: eptir megni, nach kräften 68¹⁸.
 menna (t), zum manne machen 75²³.
 metnaðar-samligr, ehrenvoll 90⁴.
 metnaðr, m. ehre: fyrir metnaði, der ehre halber 87¹⁰.
 mið-hjalli, m. die mittelste bergterrasse 85²⁰.
 mikil-virkir, einer der viel leistet 17³.
 miklast (að), gross werden, wachsen 44¹⁶.
 miski, m. schädigung, beleidigung; gera e-m til miska, jmd leid antun 31¹⁸.
 mis-lagðr, übel beschaffen, misgestaltet 33²².
 móti (dat. önn) für: bað hana gera veizlu móti sér 41²².
 at mót, entgegen 45¹⁶. til móts við, gegenüber, in vergleich zu 56⁵. með litlu móti, in geringem grade 73²⁵.
 muna (að), entfernen: mun honum eigi ór minni munat, es wird ihm nicht aus dem gedächtnis gekommen sein 85⁸.
 myki-reka, f. mistschaufel, mistgabel 60¹¹.

Nauð-synligr, *notwendig* 15¹⁷ 28¹⁴.
 nauta-madr, *m. kuhhirt* 60⁴ 9.
 níðings-orð, *n. namen einer memme* 65¹⁰.
 níðings-verk, *n. schimpfliche tat. verbrechen* 33¹⁹.
 nista (t), *heften* 49⁶.
 ný-fœddr, *neugeboren* 6².
 ný-sprunginn, *soeben gestorben* 16⁴.
 nærr, *schicklicher* 39²⁵.
 næsta, *adv., sehr* 18²¹.
 næra (ð), *pflügen, durch pflüge widerherstellen* 17¹⁵.

Óð-málugr, *heftig sprechend, erregt* 44²¹.
 ofbeldis-madr, *m. ein gewalttätiger, übermütiger mensch* 91².
 of-dul, *f. kühner gedanke, kühner einfall* 57¹².
 of-góðr, *zu gut, zu günstig* 34⁸.
 of-kapp, *n. halsstarrigkeit* 75¹².
 of-metnadr, *m. übermut, hoffahrt, in: ofmetnaðar-madr, übermütiger mensch* 59¹⁶.
 of-mjök, *allzusehr* 24¹⁷.
 orð, *n. wort, gespräch: var mikít orð á syni þeira, es wurde viel von ihrem sohne gesprochen* 9¹⁵. fyrir þín orð, *deinetwegen* 39²⁵ 40¹⁵. þat var orð á, *davon gieng die rede* 44⁶.
 orð-ræða, *f. gespräch* 37¹⁶.
 orf, *n. sensenstange* 80¹⁹ 82¹.

Ráða (réð), *ruten. ráða um við e-n, jmd abtun: hann ætlaði skjótt um at ráða við Finnþoga, er dachte mit F. schnell fertig zu werden* 29¹⁸, vgl. 81²². ráða e-t af, *einen entschluss fassen* 48⁶ 61¹⁹. ráða fyrir, *über etwas macht haben, über etwas zu entscheiden haben* 82¹⁸. ráðast í mót e-m, *auf jmd losgehn, losstürzen* 14³ 52¹². ráðinn, *entschlossen* (i) 35¹⁶.
 rakkr, *mutig, in dem beinamen Bergr rakki* 61⁶ 8 u. ö.
 reka, *f. schaufel* 60¹⁸ 61¹.
 reka (rak), *treiben. reka e-t á e-m, jmd mit einer waffe durchstossen, durchbohren* 81²⁴. rekast, *wandern, reisen* 58²⁶.
 rétta (tt) upp, *aufrichten* 63².
 rqskliga, *schnell* 91⁶.

Sakar-staðr, *m. beleidigung, fehler, vergehen: kvazt vilja upp gefa sakarstaðinn þann sem til heyrir, er wolle den damit verbundenen (den dabei begangenen) fehler verzeihen* 84¹².
 sam-krækja (t), *an einander haken, in streit geraten* 47¹⁰.
 sam-kunda, *f. gastmal, banket* 42¹.
 sam-mæli, *n. verabredung, vertrag* 9¹⁰.
 sam-nafni, *m. namensvetter*, 87²⁴.
 sauðar-slittr, *n. fetzen schafffleisch* 24¹⁶.
 sekr, *für schuldig erklärt: gera e-n sekjan, jmd in die acht erklären* 23²⁰.
 setja (tt), *setzen. setjast, sich setzen: setz Urðarkottr undir höfuð honum, U. setzte sich unter seinen kopf, d. h. er setzte sich so, dass Finnbogis kopf in seinem schosse ruhte* 19². setjast fyrir e-t, *sich einer sache widersetzen* 68⁶. p. p. settr, *tief im wasser, schwer beladen* 28¹⁵.
 setna (að), *sich senken* 77²³.

- síð-ferði, *n. aufführung, lebenswandel* 54¹¹.
 silfr-belti, *n. silberner gürtel* 26¹⁷.
 silfr-fátt, *n. adj. mangel an silber* 28¹⁹.
 sílki-tjald, *n. seidenes zelt* 16¹².
 sitja (sat), *sitzen*; sitja fyrir e-m, *jmdm auflauern, ihm einen hinterhalt legen* 48⁴ 65⁶ 73¹⁸ 75⁷. sitja um e-t, *auf etwas sinnen, etwas im schilde führen* 81⁵.
 sjá (sá), *sehen*; sjá fyrir e-m, *jmd besorgen, ihm abtun (töten)* 52²². þá er slikt sjánda, *da muss man sehen, was unter solchen umständen zu tun ist*, 86⁸.
 skaða-samr, *schädlich, verderblich*: varð honum því skaðasamt, *at . . . dadurch erwuchs ihm schaden, dass . . .* 24² 35¹.
 skap, *n. sinn*: engi maðr í landinu var meir við mitt skap en hann, *keiner im lande war mehr nach meinem sinne als er* 34².
 skap-illr, *übel gelaunt* 52².
 skeinu-samr, *wer leicht schaden zufügen kan, gefährlich* 88²⁰.
 skera (skar), *schneiden*; skera út í gegnum, *durch und durch gehen* 49⁴.
 skil, *n. pl. erklärung*: segja skil á e-m, *in betreff jmds eine erklärung abgeben* 54¹⁹.
 skilja (ð), *trennen*. skilja fyrir, *sich vergleichen* 89¹².
 skinn-feldr, *m. pelzmantel, ledermantel* 6⁵.
 skipa (að) *ordnen, einrichten*; skipa til um e-t, *anordnungen treffen in bezug auf etwas* 70⁵.
 skipta (t), *teilen, zerbrechen*: þat gekk eigi fyrr en þeir skipta því með sér, *das gieng nicht eher, als bis sie sie (die sensenstange) zwischen sich zerbrochen hatten* 82¹. skipta við e-n goðu, *sich mit jmd gütlich auseinandersetzen* 84¹².
 skjaldar-brot, *n. überrest vom schilde, verstümmelter schild* 49⁸.
 skjaldar-sporðr, *m. der untere teil des schildes* 60¹⁶.
 skjóta (skaut), *schieszen, stossen*; skjóta tjaldi, *ein zelt aufschlagen* 19².
 skjót-leikinn, *schnell* 88⁵.
 skógar-björn, *m. waldbär, wülder bär* 27⁵.
 skoruligr, *prächtigt* 77¹.
 skreiðar-kaup, *n. stockfischhandel* 85²².
 slá (sló), *schlagen, stossen*; slá niðr, *umstossen, verschütten*: sogðu at graðungrinn hefði slegit niðr mjólkinni 13²¹. slá upp eld, *feuer unmachen* 29¹². part. p. sleginn, *verwirrt, zerzaust* 26¹⁷.
 sláttu-kaup, *n. lohn für das mähen* 83¹.
 slægja, *f. gewinn* 87¹².
 slængva (ð), *werfen, schleudern*: þá slængði hann sér af út öðrumegin hjá eldinum, *er warf sich hinüber auf die andre seite des feuers* 29¹⁶.
 smá-leikr, *m. eine kleine, unbedeutende sache* 34⁹.
 snara (að), *drehen*: snarar af honum höfudit, *er dreht ihm (dem stiere) den kopf ab* 14¹⁰, vgl. 82²². snara e-t af (at?) e-m, *jmd etwas entwinden, entreissen* 78²⁴ 82¹. snara fram, *drauf los gehn* 25¹⁹. snarast frá, *sich umwenden* 34²².
 sníða (sneid), *schneiden*; sníða til, „*anschneiden*“: hvár til skyldi sníða, *wo der angriff zu unternehmen, der antrag zu machen wäre* 54¹⁶.
 snoðra, *s. snuðra*.
 snuðra (að), *schnuppern* 5²¹.

- snæ-fall, *n. schneefall* 64⁴.
 snæ-mikit, *n. adj. eine grosse menge schnee* 21¹⁷.
 snøgg, *bald* 13². *schnell, alsbald* 45²⁰.
 spá-maðr, *m. ein mann, der die gabe der weissagung besitzt, weissager, prophet* 19¹³.
 spara (ð), *unterlassen* 89¹².
 sparr, *sparsam: þótti monnum þat líkligt, at eigi mundi Finnbogi sparr af þeim frændum, dass er die verwanten nicht schonen werde* 50¹⁸.
 spott, *n. spott: hafa e-t í spotti, etwas zum gegenstande des spottes machen* 58¹².
 staðr, *m. stätte, stelle; í stað, auf der stelle, sofort* 40¹².
 stakk-bláð, *n. rockschoss, rockzipfel* 5²².
 standa (stóð), *stehen. veðr stóð at landi, der wind stand auf das land zu, wehte nach dem lande hin* 21¹⁰. *gültigkeit haben, in kraft bleiben: skipar hann til um þá hluti sem hann vildi sin umráð standa láta, er gab an, wie er seine bestimmungen ausgeführt haben wolte* 70⁶. *standast, aushalten (e-s)* 88⁵.
 stéðja (að), *springen* 63⁵.
 sterkliðr, *kräftig von aussehn* 79¹⁵ 86¹⁴. *stark, fest* 80¹⁹.
 steypast (pt), *stürzen* 66¹⁸.
 stinga (stakk), *stossen; stinga at stafni, mit dem vorderteil des schiffes anstossen, am ziele der fahrt ankommen* 16⁷. *landen* 28¹⁶. *stinga við fótum, plötzlich stehn bleiben* 57².
 stórliga, *sehr* 61¹⁷.
 stór-mannliðr, *aussehend wie ein vornehmer mann* 39¹⁰.
 stór-viðri, *n. unwetter, heftiger sturm* 16²⁵.
 stór-virki, *n. gewaltige tat, verbrechen* 33¹².
 streitast (t), *sich abmühen* 9² 12².
 strjúka (strauk), *streicheln (e-m): gekk hann jafnan ok strauk hrossunum* 44¹⁹ 45¹².
 stunda (að), *sich anstrengen, arbeiten* 85¹.
 stœra (ð), *gross machen: stœrir sjóinn, es macht die see gross, die see geht hoch* 21⁷.
 stökkva út, *fortfliehen: hann hafði stokkit út hingat fyrir valds-mönnum* 3⁸.
 svara (að), *antworten: svara einum til, jmd befriedigen, bezahlen* 46¹⁴. *hann svarar þeim málum vel, er nimt den antrag freundlich auf* 53¹².
 sveit, *f. bezirk, landschaft: hann kvæzt . . vera allra sveita maðr, er sprach, er sei in allen landschaften zu hause (habe sich überall herumgetrieben)* 79¹⁸.
 svikall, *hinterlistig, falsch* 38¹¹.
 svik-ráð, *n. pl. verrat* 28⁶.
 sýnn, *sichtbar; sýnu, augenscheinlich, bedeutend: Finnbogi laust annat hogg ok var þat sýnu meira, F. tat einen zweiten schlag und der war bedeutend stärker* 22².
 sætr, *n. sennhütte, weideplatz im gebirge (Weinh. 59)* 23²³.
 sökja (sótt), *suchen; heim s. e-n, jmd aufsuchen, besuchen* 39²².
 sökja at, *bevorstehen* 81⁹ 85⁶. *sökja eptir e-u, etwas eifrig verlangen, eifrig um etwas bitten* 84¹.
 sœmd, *f. ehre; busze, genugthuung* 41²⁰.
 sœmdar-ferð, *f. ehrenvolle reise* 37⁵.
 sœmdar-för, *f. dass.* 27²⁴ 60²⁴.

Taka (tók), *nehmen*. taka af, *hergeben, leisten*: hann fór slíkt sem fætr mega af taka, *er lief so schnell, als seine füsse vermochten* 49¹³. taka á móti e-m, *jmd widerstand leisten* 10⁷. taka tali með e-m, *mit jmd ein gespräch anfangen* 54¹². taka til, *ausführen* 34². láta til sín taka um e-t, *sich in etwas mischen* 46⁶. taka upp, *sich erheben, emporragen* 48³. kvað hann þat flestum mest við taka, *er sagte, das nehme ganz vorzugsweise die meisten in beschlag, dort finde jeder am meisten zu tun*. [Möbius.] 81². takast illa, *einen üblen ausgang nehmen* 46³, vgl. 83⁶. litt attekinn, *ein wenig (d. h. ganz gehörig) in verlegenheit, bedrängt* (vgl. Fms. VII, 244.) 84². [Möbius.]

télja (talði), *jmdm (e-n) abraten, ihn zurückhalten* 20¹⁸.

til-gerð, *f. verdienst* 82¹⁶.

til-læti, *n. rücksicht*: gera tillæti við e-n, *jmd eine rücksicht erweisen* 70⁸.

töðu-verk, *n. arbeit beim heu* 80¹⁸.

tor-kenna (nd), *unkentlich machen* 9¹⁸.

töturr, *m. lumpen* 6¹⁹.

traðk, *n. zertretung, aufwühlung des bodens* 25⁶.

tré, *n. holz, schiffsmast (?)* 16⁹.

trúnaðr, *m. treue; vertrauen*: mikinn trúnað hefir Álfir lagt undir þik, *ein grosses vertrauen hat dir A. geschenkt* 32¹².

trúr, *zuverlässig*: hann spurði, hvárt eigi væri alt hit trúasta, *er fragte, ob hier treulosigkeit mit im spiele wäre* 79² 82⁶.

tumba (að), *taumeln* 88⁶.

tví-sýnn, *zweifelhaft* 52¹⁵ 83².

Ú-daufa-hræddr, *den tod nicht fürchtend* 33¹³

ú-frýnligr, *mürrisch* 25².

ú-frændsamliga, *nicht nach art eines verwanten* 59²².

ú-heyriligr, *unerhört*: hit úheyriligsta bragð 4¹³ 7¹ 65¹¹.

ú-hræddr, *furchtlos* 47¹⁸.

ú-keyptr, *abgemacht* 56⁶.

ú-knáligr, *schwach* 87²³.

ú-lið, *n. schaden, nachteil* 89²².

ú-likindi, *n. pl. unwahrscheinlichkeit* 7³ 9¹¹. *unglaublichkeit* 64³.

úlund, *in: úlundar-maðr, ein übelgeluunter, reizbarer mensch* 4⁴.

um þat er, *bis zu der zeit, wo . .* 88¹⁶.

um-brot, *n. pl. das sträuben* 82¹⁹.

um-fang, *n. kampf* 36²¹.

umfangs-mikill, *unbändig* 10⁷.

um-ráð, *n. anordnung, bestimmung* 70⁶.

uppburðar-litill, *scheu, furchtsam* 57¹⁴.

ú-sátr, *unvereinigt* 50¹⁹.

útan-verðr, *der äussere: á útanverða heidina, auf die entferntere seite der heide* 47²¹.

út-veg, *m. stand der dinge* 39¹⁹. *ausweg*: gera nokkurn útveg, *einen ausweg finden* 39²⁶.

ú-vandr, *ohne hochmut, ohne anmassung*: hann lét ekki úvant, *er benahm sich ziemlich anmassend* 56¹⁶.

ú-vinsæll, *unbeliebt*: ú. fyrir (gewöhnlicher af) gríðkonum, *unbeliebt bei den dienstmägden* 7¹⁹.

ú-þroskuligr, *schwach, schwächlich* 8¹⁰.

- Valds-maðr**, ein mächtiger mann, ein grosser: 3^a.
ván, *f. hoffnung*. kvað gott í vánum síðarr, at hann mundi afbragðsmadr verða, er sagte, es sei gute hoffnung für die zukunft, dass... 67²⁴.
vand-ræði, *n. unruhe, verlegenheit* 75¹⁹.
vand-sénn, *schwierig zu sehn, schwierig zu durchschauen* 80⁵.
vanta (að), *fehlen, mangeln* 23¹¹.
varða (að) e-n, *für jmd von Wichtigkeit sein, jmd angehen*: eigi varðar þat yðr, das geht euch nichts an 33⁶.
vápn-laust, *adv. ohne waffen* 33⁶.
vás-klæði, *n. regenkleid* 63^a.
vatnsdölskr, *aus dem Vatnsdalr* 77^a.
vogr, *m. weg*. nokkurn veg, *auf irgend eine weise*; vielleicht 86⁴.
veita (t), *geben, machen*; hann veitir umbrot mikil, er sträubt sich gewaltig 82¹⁹.
vera (var), *sein*. er e-m ekki um, *jmd liegt nichts daran, es gefällt jmd nicht* 80⁵ 82²¹.
verða (varð), *werden*; varð hann einn at ráða þeira í milli. man muste sich gefallen lassen, dass er allein zwischen ihnen den scheidsrichter machte (Jónss. 688^b) 42⁶. verða menn nokkut svá til áleitni við hann, *die leute beginnen ihn einwenig anzuwenden* 44¹⁴, vgl. 51¹¹. svá er sagt, at til varð einn af fylgd-armönnum, *dass einer es unternahm*... 87²⁷. e-m verðr e-t fyrir, *jmd handelt so und so* 52¹⁸. e-t verðr á fyrir e-m, *jmd begeht einen fehtritt, handelt unehrenhaft* 64¹⁰.
verðr, *würdig, wichtig*: þér þykkir mikils um vert, þat... du scheinst grosses gewicht darauf zu legen, dass... 11⁵. wertvoll 44¹⁹.
verja (varða), *wehren*: verja hendr sínar, *notwehr üben* 50⁴.
vesal-ligr, *von erbärmlichem aussehen* 44¹¹.
veslingr, *m. ein elender, armer kerl* 5¹⁸.
vetra (að), *winter werden* 62^a.
við-beina, *n. schlüsselbein* 74¹⁸.
viðr-nefni, *n. beiname* 79¹⁹.
við-ræða, *f. unterredung, verabredung* 28^a.
víg, *n. totschiag*: lýsa vígi á hendr einum, *eine anklage wegen totschiag gegen jmd erheben* 46¹².
víkja (veik) eptir e-m, *sich gegen jmd wenden* 86¹⁴.
vilja (vilda), *wollen*. honum vill nú flest til virðingar ok sæmðar, *das meiste (alles) ist im günstig, was ehre und auszeichnung anbetriift* 20⁷ [Möbius].
vinna (vann), *ausrichten, vollführen*. vinna til, *etwas verschuldet haben* 33²⁴. vinna yfir e-n, *jmd überwinden* 36³. vinnast, *im stande sein, vermögen*: ek vinnumst eigi til þér at launa 19⁷.
virðast (ð), *gefallen*: Hákonir jarli virðist hann vel 37¹¹.
vita (vissa), *wissen*; vita sér um e-t, *sich um etwas bemühen, etwas aufsuchen*: sendi Syrpa bónda sinn at vita sér um brúngras, sie sante ihn aus, braungras zu suchen, 5¹⁸. (Vigf. 712^a).
vita at e-m, *mit jmd etwas vorhaben*: hvat illt mun þógrímr þess vita at sér eða dóttur sinni, *welch eine schändlichkeit weiss þ. von sich oder seiner tochter* 55¹⁹.
viti, *m. signalfeuer* 15¹¹.
vænn, *wahrscheinlich* 87¹⁶.

Yfir-ferð, *f. das überschreiten (eines flusses)* 62¹³.
yfir-kominn, *erschöpft* 49²². *besiegt, überwunden* 74²¹.

Þarfindi, *n. pl. gebrauch* 51⁶.

þilja, *f. planke; pl. deck: a þiljunum sér hann hvar stendr silki-*
tjald 16¹².

pola (d), *aushalten* 36¹².

þori, *m. der grössere teil, hauptteil* 23⁸.

þótt, *als wenn: 17⁴. wenn* 31¹⁵.

þrifligr, *wolgeraten* 4²¹ 6⁷.

þroski, *m. kraft* 75¹².

þrængva (d), *drängen, angreifen, mitnehmen* 53¹ 70¹¹.

þungr, *schwer, schwerfällig* 78¹⁵ 85⁸.

þykkju-dráttir, *m. zwietracht* 47¹⁷.

þyrpast (t), *sich drängen* 25²⁰.

Ætlast (að) *fyrir, sich etwas vornehmen, etwas zu tun beabsich-*
tigen 77¹¹.

ættaðr, *von geburt; fullvell ættaðr, von guter, vornehmer geburt*
 33⁸. *vel ættaðr* 61²⁴.

Æmta (t), *äussern: hann æmtir honum hvárki vel né illa, er äus-*
serte sich über ihn weder in günstiger noch in ungünstiger weise 8⁸.

Verzeichnis der personennamen.

1. **Álfr** aptrkemba 26—30. 32—35. 37. 41. 42.

2. **Álfr** Finnbogason 47. 51. 52.

1. **Ásbjörn** dettiáss Gunnbjarnarson, 3—15. 17. 18. 20—23. 27.
 30. 32. 43. 44. 46. 49. 50. 61. 70. 71.

2. **Ásbjörn** Finnbogason 71. 76.

1. **Bárðr** bóndi 22—26. 28. 42. 67.

2. **Bárðr** víkverskr 16.

3. **Bárðr** víkverskr stýrimaðr 20. 21.

1. **Bergr** Finnbogason 71. 79. 98.

2. **Bergr** hinn rakki Skíðason 61—67. 69. 92.

1. **Bersi** hinn hvíti, 37—40.

2. **Bersi** (i Hvammi) 69. 72—74.

Björn 55.

Brandr hinn orvi Vermundarson 83—92.

Brettingr 3. 9. 44. 46. 48. 50.

Dalla 61. 63. 64. 67. 68. 76.

Draumafinni, *s. Finn*.

1. **Eyjólf** hinn halti Guðmundarson 76. 90.

2. **Eyjólf** Finnbogason 64. 76.

3. **Eyjólf** Valgerðarson 46. 50. 53.

1. Finnbogi Bárðarson 16—19.
 2. Finnbogi hinn rammi Ásbjarnarson (*zuerst* Urðarköttr *genant*) 7—59. 61—67. 69—72. 74—92.
- Finnr (*auch* Draumafinni *genant*) 18. 19.

Gestr 5—11. 13.

1. Grímr Brettingsson 3. 49.
2. Grímr (á Torfustöðum) 61—63.
3. Grímr Ingason, 3. 49.
1. Gunnbjörn Ingjaldsson 3. 22. 27.
2. Gunnbjörn Finnbogason (hinn eldri) 47. 51.
3. Gunnbjörn Finnbogason (hinn yngri) 53. 64. 67. 68. 72—76. 92.

Hákon jarl, (965—95) 20. 27. 28. 31—43. 50. 53. 58.

Háleygir, *die bewohner von Hálögaland* 27.
 Hallfríðr Eyjólfsdóttir Valgerðarsonar 53. 61. 69. 71. 74. 76. 86. 92.
 Hrafn hinn litli 18. 19. 45. 47—49. 56. 57. 64—66. 74. 76.

Ingi 3. 48—50.

1. Ingibjörg (heimakona í Hvammi) 73.
 2. Ingibjörg (móðir Ragnhildar) 27. 30. 31. 41—43.
 3. Ingibjörg (systardóttir Hákonar jarls) 32.
- Ingimundur (hinn gamli Þorsteinsson) 51. 54. 55. 65. 73. 80. 90. 92.
 Ingjaldr 3.
 Jökull Ingimundarson 51. 54—66. 69. 72—75. 79. 82. 83. 90. 91.
 Jón, Grikklands konungr 38—41. 91.

Kolr 62. 63. 65.

Leikný 18.

Ljósvetningar 3. 33. 43.
 Loðinn 75.

Mjörvellingar 50. 55. 62. 76. 83.

Nordlendingar 44. 50.

Ólafr konungr (*d. i.* Ólafr Tryggvason, 995—1000) 53.

Rafn, s. Hrafn.

Ragnhildr Álfisdóttir aptrkembu 31. 32. 34. 35. 38. 41. 42. 44. 47.
 51. 52.
 Raúðr víkingr 68.

1. Sigríðr (kona Inga) 3.
 2. Sigríðr, (kona Þorgrims) 54.
 1. Sigurðr Brettingsson, 3. 49.
 2. Sigurðr (at Gnúpi) 54. 62. 69.
- Skíði austmaðr, 3. 4. 61.
 Svartr nautamaðr 60.
 Syrpa 5—13.

Úlfhildr 32.

Urðarkottr s. Finnbogi hinn rammi.

Uxi 44—46.

Valgerðr 46.

Vatnsdælir 57. 73. 77. 79. 80. 90.

Véfríðr, 54. 62.

1. Vermundr austfirzkr 83—90.

2. Vermundr (hinn mjóvi) 83. 85.

Víddælir, in: Víddælagödi, d. i. Finnbogi 72.

Vilmundr Þórarinnsson 59. 65. 66.

1. Þóra (kona Brettings) 3.

2. Þóra Þorgrímsdóttir 54—56. 58. 59. 64.

Þórarinn 59. 65. 66.

Þorbjörn slegfall (*oder sleggja*) 79—83.

1. Þorgeirr Finnbogason 72. 76.

2. Þorgeirr (Þorkelsson) Ljósvetningagödi 3. 9—13. 18—21. 33. 43. 44. 46. 47. 50. 53—55. 69—72. 75.

Þorgerðr (Þorkelsdóttir ?) *chefrau des Ásbjörn dettiáss, schwester des Þorgeirr Ljósvetningagödi*, 3—7. 12. 20. 71.

1. Þorgrímr Finnbogason 76.

2. Þorgrímr (í Bólstaðarhlíð) 54. 55. 58. 60.

3. Þorgrímr vatnsdælskr 77—79.

1. Þórir Finnbogason 64. 76. 83.

2. Þórir Ingason, 1. 50. 3. 49.

3. Þórir Ingimundarson (hafsrþjó) 51. 56—58. 62. 67.

Þorkell, Sigurðarson 54—60. 64. 65.

Þórny' Ásbjarnardóttir 3. 4. 61.

1. Þorsteinn Brettingsson 3. 48. 49.

2. Þorsteinn Ingimundarson 51. 57. 58. 62. 63. 90.

3. Þorsteinn hleypipíltr 55.

Þorvaldr modskegg 51. 52.

Verzeichnis der ortsnamen.

Almannakambr 70.

Arnareyrr 43.

Bólstaðarhlíð, *ohnsitz des Þorgrímr*, 54. 55. 59.

Borðeyrr 61.

Borg, *ort im Víðidalr,ohnsitz von Finnbogi hinn rammi*, 51. 53—55. 58. 61. 67. 72. 74. 76. 92.

Brettingsstaðir, *besitzung des Brettingr*, 3.

Dalir, *landschaft im norden Islands*, 18.

Djúpá, *fluss im isländ. nordviertel, der aus dem Ljósavatn komt u. in das Skjálfandafjót mündet* 18.

Eyjafljóðr, *meerbusen und landschaft an der nordküste Islands* 46. 71.

Eyrr: *wohnort des Ásbjörn dettiáss*, 3. 8. 10—13. 17. 20. 43. 44. 46—48. 50. 71.

Fell, *ohnsitz des Draumafinni* 18. 19.

Finnbogakambr 70.

Finnbogastaðir, *ort an der Trékyllisvík im isländ. westlande, letzterohnsitz von Finnbogí hinn rammi (S. Kálund, hist.-typogr. beskrivelse af Island, I, 624.)* 76. 77. 79. 92.

Finnbogasteinn 19.

Flateyjardalr 3. 17. 71.

Flateyjardalsheiðr 44. 70.

Garðshorn, *wohnort des Þorvaldr modskegg* 51. 52.

Grúpr, *im Vatnsdalr,ohnsitz der Sigurðr* 54. 56. 62. 69. 75.

Grikkland, *Griechenland* 38. 39. 41. 91.

Grœnmór, *ohnsitz des bauern Bárðr* 22. 23. 28. 42. 67.

Hálogaland 22. 26. 30. 33.

Heiðarhús, *ohnsitz des bauern Uxi* 44. 45.

Hlaðir, *f. pl. residenz des Hákon jarl* 32.

Hlíð, *s. Bólstaðarhlíð*.

Hof, *im Vatnsdalr,ohnsitz des Ingimundr* 51. 55—58. 62. 72. 75.

Hrútafjarðarháls 64.

Hrútafjórðr, *meerbusen an der nordküste Islands* 61. 72.

Hvammr im Vatnsdalr, *ohnsitz des Bersi* 69. 72. 73.

Ísland 27. 33. 37. 39. 42. 43. 71. 73. 92.

Jökulsá 3.

Kinn (= Kaldakinn) *egend auf dem linken ufer des Skjálfandafljóts* 17.

Knarrareyrr 20.

Ljósavatn, *landsee im isländ. nordviertel* 18—20. 47. 50. 52. 69. 71.

Melrakkahóll (*d. i. hügel des polarfuchses*) *in: Melrakkahóls-bar-dagi* 76.

Móðruvellir, *ort am Eyjafljóðr,ohnsitz des Eyjólf* 53.

Mörk, *Finnmarken* 27.

Noregr, *Norwegen* 20. 22. 33. 37. 39. 41. 43. 53. 74. 92.

Sandey, *insel an der küste von Hálogaland, besitzum des Alfraptrkemba* 27. 29. 30. 34. 38. 41—43.

Skagafjórðr, *meerbusen und landschaft an der nordküste Islands* 59.

Skjálfandi, *meerbusen an der nordküste Islands* 15.

Sleggjufall 83. (*S. Kálund, hist.-topogr. beskrivelse af Island I, 624.*)

Tóptir: *die wohnung des Gestr befindet sich „á Tóptum“* 5. 10.
Torfu-staðir, *ohnsitz des Grímr* 61.
Trékyllisvík, *meerbusen und gegend an der nordküste Islands (im westviertel)* 76. (S. Kálund, hist.-topogr. beskrivelse af Island, I, 623.)

Vatnsdalr, *tal im isländ. nordviertel* 51. 54. 63. 69. 73.
Vatnsdalsá 62.
Vatnshlíð 59.
Víðidalr 50. 58. 71. 73. 75. 92.
Víðimýri, *ohnsitz des Þórarinn, (südl. im Skagafjörðr.)* 59.
Vík 70. 92.

NACHTRÄGE UND BERICHTIGUNGEN.

Zur vorrede:

- s. II. Die zeichnung auf fol. 61^b von cod. A stelt 2 kämpfende männer dar; darüber steht von junger Hand: her beriaz þeir Egill Skallagrimsson ok Liotr berserkr (s. Egilssaga c. 67.) Unter dem bilde scheint eine unterschrift von der hand, die den ganzen codex schrieb, gestanden zu haben, dieselbe ist jedoch nicht mehr zu entziffern. (Briefliche mitteilung von Guðmundr Þorláksson.)
- s. XXV note 1 lies Árnæssýsla st. Arnæssýsla.
- s. XXXVIII. Ueber Þórðr Magnússon vgl. F. Johannaeus (Finn Jónsson) hist. eccl. Islandiae III (Havniae 1773) s. 226. — Andere gedichte von Þórðr finden sich in mehreren papierhandschriften der isländischen literaturgesellschaft in Kopenhagen, so eine visa auf Egill Skallagrimsson am ende der Egils saga, eine visa am ende der Fóstbrœðra saga u. a. m. Die visa auf Finnbogi begeht manche verstösse gegen die metrik der alten skalden: hrümür und gümü (statt [!] _U); falsche aðalhending in blámann: ramman; auch hrumur für hrumr (neben fimr, frómr, framr) ist eine grosse licenz, vgl. Jón Þorkelsson, um r og ur (Reykjavík 1863) s. 18—19. — In sämtlichen reimen (skot- und aðalhendingar) herrscht das m (mytacismus, vgl. Snorra Edda ed. AM. II, 106.) Bei solchen lausavísur liebte man dergleichen metrische spielerien, vgl. z. b. die visa dunhend, welche Svbj. Egilsson in seiner ausgabe der Snorra Edda (Reykjavík 1848) s. 248 abdruckt. (Briefliche mitteilung von Th. Möbius.)

Zum texte:

- 3¹⁴ *lies* .II. statt tva.
 3¹⁹ „ brott statt brótt.
 4¹⁵ „ Øst[manni] statt aust[manni].
 4²¹ „ fagrt statt fargrt.
 4²³ „ vt bera statt vtbera.
 5¹⁶ „ hann statt hon.
 7² „ þw statt þav.
 8¹³ „ at komnir statt atkomnir.
 9¹³ „ dregr statt dregr.
 11¹¹ „ þækk statt þaukk.
 17¹⁷ „ bæði statt bædi.
 22¹⁹ „ .XVI. statt .XV.
 25⁴ „ vnder statt vndir.
 29¹⁶ „ slaungði statt slaungdi.
 33¹⁸ „ fylgðar statt fylgdar.
 49⁶ „ klakann statt klakan.
 51²⁴ *havadi mikill behält Fritzner (ordb. 247^b) bei:*
 havadi = havaðamadr.
 52¹⁵ *lies* vnder statt vndir.
 54³ „ dotter statt dottir.
 60²⁴ „ sæmd-arfaur statt sæm-darfaur.
 68⁴ *ist* sua wol zu streichen.
 69²³ *ist* statt [skal] wol eher [skaltú] zu ergänzen.
 70²⁰ *lies* hellzt statt helzt.
 76⁴ „ fader statt fadir.
 82²⁵ „ veitt statt veitt.

Zu den noten:

- 10₃ *lies* pinn statt pinn.
 15₆ „ skútuna statt skutuna.
 15₆ „ skútunni statt skutunni.
 29¹ *füge hinzu:* 16 slaungdi *hs.*
 33¹ *füge hinzu:* 18 fylgdar *hs.*
 49¹ *vor* hann *füge hinzu:* 1.
 49¹ *füge hinzu:* 6 klakan *hs.*
 49¹ *lies:* das leste r in Grimir.
 50¹ *lies* 16 statt 17.
 67³ „ fundr statt fundr.
 68₄ „ drekann statt drekan.

- 78₅ *lies* höfði *statt* höfði.
 80^a „ Vatnsdælir *statt* Vatnsdælir.
 84₅ „ kappsfullr *statt* kappfullr.
 87^a „ slægja *statt* slægja.
-

Zum glossar:

- 95₅ *lies* bera e-t upp *statt* bera e-tupp.
 96₅₋₄ „ „*nun wil ich das geld für dich eintreiben.*“
 98¹¹ „ „*ich bin nicht im stande dazu.*“
 98¹⁶ „ villtu *statt* villtu.
 101⁴ „ Þorgeirr *statt* Þorgeirr.
 102⁷ „ Bárðr kvað *statt* Bárðr quað.
 102²⁴ „ *lies acquisition statt acquisiton.*
 104₅ „ hvar *statt* hvár.
 104₉ „ höfuðit *statt* höfudit.
 105¹⁸ „ (e-t) *statt* (e-s).
 108⁴ „ á *statt* a.
 108¹⁷ „ fullvel *statt* fullvell.
 109¹⁹ „ systurdóttir *statt* systardóttir.
 110²⁷ „ Þórny *statt* Þórny.
 111⁹ „ topogr. *statt* typogr.
-

Halle, Buchdruckerei des Waisenhauses.

FINNBOGA

SAGA

HINS RAMMA

HERAUSGEGEBEN

VON

HUGO GERING

HALLE A/S

VERLAG DER BUCHHANDLUNG DES WAISENHAUSES

1879

Halle, Buchdruckerei des Waisenhauses.

